

ДО
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
гр. София, бул. „Княз Ал. Дондуков“ № 1

**ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОРЪЧКАТА
В СЪОТВЕТСТВИЕ С ТЕХНИЧЕСКИТЕ СПЕЦИФИКАЦИИ И ИЗИСКВАНИЯТА
НА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**

в открита процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет:

„Предоставяне на консултантски услуги в изпълнение на проект:
„Изграждане на капацитет за практическо извършване на оценка на
въздействието в държавната администрация“, със седем обособени позиции,
както следва:

Обособена позиция № 1: „Предоставяне на консултантски услуги по
извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на
здравеопазването“;

Обособена позиция № 2: „Предоставяне на консултантски услуги по
извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на
земята“;

Обособена позиция № 3: „Предоставяне на консултантски услуги по
извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на
транспорта, съобщенията и електронното управление“;

Обособена позиция № 4: „Предоставяне на консултантски услуги по
извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на
социалните дейности“;

Обособена позиция № 5: „Предоставяне на консултантски услуги по
извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на
икономиката, околната среда и туризма“;

Обособена позиция № 6: „Предоставяне на консултантски услуги по
извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на
финансите и държавната администрация“;

Обособена позиция № 7: „Предоставяне на консултантски услуги по
извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на
културата и информационните дейности“

от Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“, с БУЛСТАТ 175382262, регистрация по ДДС: BG175382262, със седалище в гр. София и адрес на управление район „Красно село“, кв. „Крива река“, ул. „Даскал Манол“ № 1, вх.Г, ет.6, ап.47, адрес за кореспонденция: гр. София, пл. „Света Неделя“ № 4, ет.4, телефон за контакт (+359 2) 858 19 01, факс (+359 2) 858 19 03, електронна поща partners@popov-partners.com, банкова сметка: IBAN BG72UNCR70001511329390, „Уни Кредит Булбанк“ АД, представлявано от Галин Илиев Попов, с ЕГН 6801276945 в качеството му на Председател на Управителния съвет

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

С настоящото Ви представяме нашето предложение за изпълнение на обявената от Вас процедура за възлагане на обществена поръчка по **Обособена позиция № 1: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването“.**

Съгласяваме се да изпълним поръчката съгласно всички изисквания на Техническата спецификация на Възложителя и документацията за обществена поръчка.

I. Представяме нашето предложение за изпълнение на обществената поръчка, както следва:

КОНЦЕПЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОРЪЧКАТА

Настоящата концепция има следното съдържание:

Съдържание

I. Въведение	6
1. По отношение на поръчката и проекта, в изпълнение на който тя е обявена ...	6
2. По отношение на регулацията на обществените отношения в сферата на здравеопазването.....	8
3. Представяне на участника	13
4. Ресурси	15
II. Подход за изпълнение на поръчката	17
1. Общо представяне на дейностите по поръчката.....	17
2. Общ подход за управление на изпълнението на дейностите, включени в предмета на поръчката	21
3. Подход за извършване на цялостна предварителна оценка на ЗИД на Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина.....	42
3.1. Подход за изпълнение на етапите по извършване на предварителната оценка на въздействието	44
3.2. Разпределение на членовете на екипа за изпълнение.....	59
3.3. Начини, чрез които ще се дефинират проблемите, за които се търси решение с предварителната оценка и източници, които ще се използват за идентифициране на проблемите.....	67
3.4. Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната предварителна оценка	70
3.5. Начини (методи), по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица	71
3.6. Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на предварителната оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните	75
3.7. Критерии, на база на които ще се изследват въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката	81
3.8. Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица.....	86
3.9. Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти и оценителна система за вероятности	87
3.10. Методи, които ще се използват за извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието и аргументация за предложения метод спрямо проекта на нормативен акт	90
3.11. Добри практики при изготвяне на предварителната цялостна оценка.....	92
3.12. Резултат от извършената цялостна предварителна оценка	94

4. ПОДХОД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО	95
4.1. ПОДХОД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕТАПИТЕ ПО ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО	96
4.2. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЕКИПА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ.....	103
4.3. НАЧИНИ, ЧРЕЗ КОИТО ЩЕ СЕ ИЗСЛЕДВАТ ПРИЧИНИТЕ ЗА ПРИЕМАНЕТО ИЛИ ИЗМЕНЕНИЕТО ПРИ ПОСЛЕДВАЩАТА ОЦЕНКА	112
4.4. НАЧИНИ, ПО КОИТО ЩЕ СЕ ДЕФИНИРАТ ЦЕЛИТЕ НА ИЗВЪРШВАНАТА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА	114
4.5. НАЧИНИ (МЕТОДИ), ПО КОИТО ЩЕ СЕ ДЕФИНИРА СЪОТВЕТНИЯ КРЪГ ОТ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА	115
4.6. ИЗТОЧНИЦИ, ОТ КОИТО ЩЕ СЕ СЪБИРАТ ОТНОСИМИТЕ ДАННИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩАТА ОЦЕНКА И МЕТОДИ ЗА ОБРАБОТКА, ТЪЛКУВАНЕ И ОБОБЩАВАНЕ И/ИЛИ ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ДАННИТЕ	118
4.7. КРИТЕРИИ, НА БАЗА НА КОИТО ЩЕ СЕ ИЗСЛЕДВАТ ВЪЗДЕЙСТВИЯТА, СВЪРЗАНИ С МИНИМАЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА ОЦЕНКАТА	124
4.8. НАЧИНИ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ ЛИЦА.....	124
4.9. МЕТОДИКА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПОТЕНЦИАЛНИТЕ РИСКОВЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ВАРИАНТИ, КАКТО И КАКВА ОЦЕНИТЕЛНА СИСТЕМА ЗА ВЕРОЯТНОСТИ	126
4.10. МЕТОДИ, КОИТО ЩЕ СЕ ИЗПОЛЗВАТ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО И АРГУМЕНТАЦИЯ ЗА ПРЕДЛОЖЕНИЯ МЕТОД СПРЯМО ПРОЕКТА НА НОРМАТИВЕН АКТ	129
4.11. ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ ИЗГОТВЯНЕ НА ПОСЛЕДВАЩАТА ОЦЕНКА	131
4.12. РЕЗУЛТАТ ОТ ИЗВЪРШЕНАТА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА	133
5. ПОДХОД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНА ЗА ЗДРАВНОТО ОСИГУРЯВАНЕ.....	134
5.1. ПОДХОД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕТАПИТЕ ПО ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО	135
5.2. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЕКИПА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ.....	142
5.3. НАЧИНИ, ЧРЕЗ КОИТО ЩЕ СЕ ИЗСЛЕДВАТ ПРИЧИНИТЕ ЗА ПРИЕМАНЕТО ИЛИ ИЗМЕНЕНИЕТО ПРИ ПОСЛЕДВАЩАТА ОЦЕНКА	151
5.4. НАЧИНИ, ПО КОИТО ЩЕ СЕ ДЕФИНИРАТ ЦЕЛИТЕ НА ИЗВЪРШВАНАТА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА	152
5.5. НАЧИНИ (МЕТОДИ), ПО КОИТО ЩЕ СЕ ДЕФИНИРА СЪОТВЕТНИЯ КРЪГ ОТ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА	154
5.6. ИЗТОЧНИЦИ, ОТ КОИТО ЩЕ СЕ СЪБИРАТ ОТНОСИМИТЕ ДАННИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩАТА ОЦЕНКА И МЕТОДИ ЗА ОБРАБОТКА, ТЪЛКУВАНЕ И ОБОБЩАВАНЕ И/ИЛИ ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ДАННИТЕ	156
5.7. КРИТЕРИИ НА БАЗА, НА КОИТО ЩЕ СЕ ИЗСЛЕДВАТ ВЪЗДЕЙСТВИЯТА, СВЪРЗАНИ С МИНИМАЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА ОЦЕНКАТА	161

5.8. Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица.....	162
5.9. Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти, както и каква оценителна система за вероятности	163
5.10. Методи, които ще се използват за извършване на последваща оценка на въздействието и аргументация за предложения метод спрямо проекта на нормативен акт	166
5.11. Добри практики при изготвяне на последващата оценка	168
5.12. Резултат от извършената последваща оценка	170
6. Подход за извършване на последваща оценка на въздействието на Закона за лечебните заведения	171
6.1. Подход за изпълнение на етапите по извършване на последваща оценка на въздействието	171
6.2. Разпределение на членовете на екипа за изпълнение.....	179
6.3. Начини, чрез които ще се изследват причините за приемането или изменението при последващата оценка	187
6.4. Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка	189
6.5. Начини (методи), по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица	191
6.6. Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на последващата оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните	194
6.7. Критерии на база, на които ще се изследват въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката	199
6.8. Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица.....	200
6.9. Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти, както и каква оценителна система за вероятности	201
6.10. Методи, които ще се използват за извършване на последваща оценка на въздействието и аргументация за предложения метод спрямо проекта на нормативен акт	204
6.11. Добри практики при изготвяне на последващата оценка	206
6.12. Резултат от извършената последваща оценка	208
7. Представяне начина на извършване на съответната оценка на въздействието (цялостна предварителна оценка и последваща оценка) пред служителите на ведомството, компетентно за съответния нормативен акт	209
8. Управление на риска – мерки чрез които ще бъдат предотвратени и преодолените идентифицираните от Възложителя рискове	211

07

8

I. Въведение

1. По отношение на поръчката и проекта, в изпълнение на който тя е обявена

Обществената поръчка, за чието изпълнение кандидатстваме, се възлага в изпълнение на дейност № 1 от проект BG05SFOP001-2.001-0012-C01 „Изграждане на капацитет за извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“, финансиран от Оперативна програма: „Добро управление“, съгласно Заповед № ДУ-13/2.03.2017 г. на ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Добро управление“.

Основната цел на проекта е изграждане на капацитет в централната администрация за извършване на цялостна оценка на въздействието на проекти на нормативни актове.

Като **специфични цели на проекта са заложиени:**

- Развиване на умения в централната администрация за извършване на цялостни оценки на въздействието на нормативни актове;
- Повишаване качеството на извършените от администрацията предварителни и последващи оценки на въздействието на нормативни актове.

Извършването на оценка на въздействието на нормативните актове е законовоопределено задължение за централната администрация, въведено в **Закона за нормативните актове**. Оценката на въздействието на законодателството е инструмент за изследване на ефектите от различните варианти на действие за разрешаване на съществуващи проблеми от гледна точка на разходите, ползите и рисковете свързани с тях. Тя гарантира, че процесът на вземане на решения се базира на доказателства и данни, събрани чрез консултации със заинтересованите страни.

Оценката на въздействието на нормативните актове бива **предварителна и последваща** и изследва съотношението между формулираните цели и очакваните (постигнати) резултати.

Предварителната оценка на въздействието, от своя страна, се дели на **частична и цялостна**. Частична оценка на въздействието се извършва на всеки проект на закон, кодекс или подзаконов нормативен акт на Министерския съвет. Цялостна оценка на въздействието се извършва на нови закони и кодекси, на проекти на нормативни актове, за които частичната оценка на въздействието е показала, че може да се очакват значителни последици и по преценка на съставителя на проекта.

Последващата оценка на въздействието е въведена като инструмент за проверка на резултатите от прилагането на нормативните актове.

Правилата, етапите и минималното съдържание на оценката на въздействието са уредени в **Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на**

въздействието. Преди приемането на цитираната наредба, насоките за извършването на оценките на въздействието бяха посочени в **Ръководство за изготвяне на оценка на въздействието на законодателството (прието от Министерския съвет с Решение № 549 от 25 юли 2014 година)**, както и предхождащото го Ръководство за извършване на оценка на въздействието на Министерския съвет от 2009 г.

Изготвянето на оценките на въздействието на законите, предмет на настоящата обособена позиция от обществената поръчка, ще бъдат изцяло съобразени с горесцитираните актове, както и, разбира се, с други актове, посочени изрично от Възложителя.

Предмет на обществената поръчка е извършването на **цялостна предварителна и на последваща** оценки на въздействието на посочени от Възложителя нормативни актове. Целта на поръчката е да се насочат усилията към **практическото извършване на такива оценки**, така че, от една страна, да бъде подпомогната централната администрация в изпълнение на законовото ѝ задължение да извършва оценки на въздействието и, от друга, да се повиши нейният капацитет.

Предвижда се извършването на оценките (цялостни предварителни и последващи) да се извършва на принципа „**учене чрез правене**“. На експерти от администрацията ще бъде демонстриран процесът по извършване на оценка на въздействието с акцент върху използване на методи, провеждане на консултации, събиране и анализане на данни и др.

Чрез дейността и предвидените реални оценки на въздействието ще бъде подпомогнат пряко процесът по формулирането на по-добри и кохерентни политики и по изработване на по-качествени нормативни актове. Цялостните предварителни и последващи оценки, които ще се извършат, ще бъдат съобразени с конкретните нужди на администрациите, които по закон са длъжни да извършват такъв вид оценки.

Конкретно, предмет на обособена позиция № 1 по обществената поръчка е извършването на:

Предварителна оценка:	Последваща оценка:
1. Закон за изменение и допълнение на Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ)	1. Закон за здравето (ЗЗд) 2. Закон за здравното осигуряване (ЗЗО) 3. Закон за лечебните заведения (ЗЛЗ)

2. По отношение на регулацията на обществените отношения в сферата на здравеопазването

Обществените отношения в сферата на здравеопазването са силно регулирани от редица закони и подзаконови нормативни актове. Регулацията е израз на държавната политика за опазване на здравето на населението, следвайки разбирането, че доброто здраве представлява актив и е източник на икономическа и социална стабилност. С оглед значимостта на тези обществени отношения и непрекъснатият стремеж за подобряване на здравната система, налице са на практика ежегодни изменения в тяхната регулация. Свидетели сме на множество законодателни промени, поседните от които бяха въведени непосредствено преди подаването на настоящото предложение.

Национална система за здравеопазване

Националната система за здравеопазване е ангажирана с опазването на здравето на гражданите като състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие. Националната система за здравеопазване е с национален приоритет и се гарантира от държавата, чрез равнопоставеност при ползване на здравни услуги, осигуряване на достъпна и качествена здравна помощ, с приоритет за деца, бременни и майки на деца до една година, приоритет на промоцията на здраве и интегрираната профилактика на болестите, предотвратяване и намаляване на риска за здравето на гражданите от неблагоприятното въздействие на факторите на жизнената среда, особена здравна закрила на деца, бременни, майки на деца до една година и лица с физически увреждания и психически разстройства и държавно участие при финансиране на дейности, насочени към опазване здравето на гражданите.

Държавна здравна политика

Държавната здравна политика на Министерство на здравеопазването се ръководи и осъществява от Министерския съвет, който одобрява Национална здравна стратегия и приема национални здравни програми. Държавната здравна политика на Министерство на здравеопазването на територията на всяка област в страната, се осъществява и организира от регионални здравни инспекции, които се ръководят и представляват от директор. Регионалните здравни инспекции осъществяват на територията на съответната област дейности по държавен здравен контрол, контрол върху регистрацията и здравната дейност, осъществявана от лечебните и здравните заведения, проверка относно спазването на изискванията от Закона за лечебните заведения, планиране, организиране, ръководство и контрол на медицинската експертиза, промоция на здравето и интегрирана профилактика на болестите, събиране, регистриране, обработване, съхраняване, анализ и предоставяне на здравна информация за нуждите на националната система за здравеопазване, мониторинг на факторите на жизнената среда и на дейностите със значение за здравето на населението, анализи, оценки и прогнози за здравно-

демографските процеси на регионално ниво, лабораторни анализи и изпитвания, разработване и изпълнение на регионални здравни програми и проекти, координация и изпълнение на национални и международни здравни програми и проекти, методическа, консултативна и експертна помощ, следдипломно практическо обучение в областта на опазване на общественото здраве, проверки по сигнали на граждани, свързани с опазването на общественото здраве;

Национална здравноинформационна система

През 2018 г. (с изменение и допълнение ДВ, бр. 102 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) се създава Национална здравноинформационна система, която се администрира и поддържа от Министерството на здравеопазването, чрез гарантиране на актуалност и точност на предоставените и съхраняваните данни, осигуряване на подходяща среда за обмен на данни, гарантиране на регламентиран достъп до данните в електронната информационна система при спазване изискванията на закона, осигуряване на оперативна съвместимост и информационна сигурност.

Задължително здравно осигуряване

Задължителното здравно осигуряване гарантира свободен достъп на осигурените лица до медицинска помощ чрез определен по вид, обхват и обем пакет от здравни дейности, както и свободен избор на изпълнител, сключил договор с районна здравноосигурителна каса. Национална здравноосигурителна каса осъществява задължителното здравно осигуряване и се състои от централно управление, районни здравноосигурителни каси и поделения на районните здравноосигурителни каси. Бюджетът на НЗОК е основен финансов план за набиране и разходване на паричните средства на задължителното здравно осигуряване и е отделен от държавния бюджет. Задължително осигурени в Националната здравноосигурителна каса са всички български граждани, които не са граждани и на друга държава, българските граждани, които са граждани и на друга държава и постоянно живеят на територията на Република България, чуждите граждани или лицата без гражданство, на които е разрешено дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, освен ако е предвидено друго в международен договор, по който Република България е страна, лицата с предоставен статут на бежанец, хуманитарен статут или с предоставено право на убежище, чуждестранните студенти и докторанти, приети за обучение във висши училища и научни организации у нас.

Компетентните административни и други органи и лица в сферата на здравеопазването са изключително разнообразни:

Министър на здравеопазването

Министърът на здравеопазването ръководи националната система за здравеопазване и осъществява контрол върху дейностите по опазване здравето на гражданите и държавен здравен контрол. Министърът на здравеопазването представя в Народното събрание годишен доклад за състоянието на здравето на

гражданите и изпълнението на Националната здравна стратегия, утвърждава разпределението на субсидиите от държавния бюджет за дейностите, осъществява методическо ръководство и контрол на медицинската дейност на лечебните заведения, както и упражнява и други правомощия, възложени му със закон или с нормативен акт на Министерския съвет. Министърът се подпомага от трима Заместник-министри на здравеопазването, както и от Началник на кабинета, Парламентарен секретар, Главен секретар, Главен държавен здравен инспектор.

Администрация на Министерство на Здравеопазването

Администрацията на Министерство на Здравеопазването е Обща администрация: Дирекция "Бюджет и финанси", Дирекция "Административни дейности", Дирекция "Връзки с обществеността и протокол" и Дирекция "Правна" и Специализирана администрация: Дирекция „Медицински дейности“, Дирекция „Здравен контрол“, Дирекция „Промоция и профилактика на болестите и зависимостите“, Дирекция „Лекарствена политика“, Дирекция „Планиране анализ и контрол“, Дирекция „Международни дейности“, Дирекция „Международни проекти и електронно здравеопазване“, Дирекция „Търговски дружества и собственост“ и Дирекция „Обществени поръчки“.

Инспекторат на Министерство на здравеопазването

Инспекторатът на Министерство на здравеопазването е подчинен на министъра и осигурява изпълнението на контролните му функции при провеждането на държавната политика, осъществява административен контрол и извършва комплексни, планови, тематични, извънпланови и последващи проверки на структури, дейности и процеси по осъществяване на административната дейност в Министерството и във второстепенните разпоредители с бюджет към министъра, чрез всеобхватно, обективно, безпристрастно и точно изясняване на проверяваните случаи и предлагане на мерки за тяхното решаване. Инспекторатът прави оценка на корупционния риск, предлага мерки за неговото ограничаване, събира и анализира информация и извършва проверки за установяване на нарушения, прояви на корупция и неефективна работа на администрацията, следи за спазването на законите, подзаконовите и вътрешните актове за организацията на работа от служителите на Министерството и на второстепенните разпоредители с бюджет към министъра.

Дирекция „Вътрешен одит“ към Министерство на здравеопазването

Дирекция „Вътрешен одит“ осъществява независима и обективна дейност за предоставяне на увереност и консултиране, подобрявайки дейността на организацията, вътрешен одит на всички структури, програми, дейности и процеси в Министерство на здравеопазването, включително и на разпоредителите със средства от Европейския съюз, на разпоредителите от по-ниска степен, в търговските дружества и в лечебните заведения

Комисии, консултацияни органи и второстепенни разпоредители с бюджет към Министерство на здравеопазването:

- **Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти** - утвърждава и регистрира цените на лекарствените продукти и включва продукти в Позитивния лекарствен списък;
- **Комисия за лечение в чужбина** - предоставя достъп до медицински услуги извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, свързани със заплащане на лечение в чужбина;
- **Комисия по прозрачност** - Орган, пред който могат да се обжалват решенията на Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти;
- **Централна комисия по етика** - дава становища по деонтологични и етични въпроси в областта на клиничните изпитвания, когато е сезирана от комисиите по етика;
- **Висш съвет по фармация** - обсъжда и дава становища по насоки, приоритети, програми и нормативни актове в областта на фармацията
- **Експертен съвет по СПИН** - изразява експертни становища в областта на превенцията на ХИВ/СПИН; епидемиологичния надзор и политиката за изследване в областта;
- **Експертен съвет по туберкулоза** - подпомага Министерството при дейността му по превенция и контрол, епидемиологичен надзор, лечение и медицински грижи в областта на туберкулозата;
- **Експертен съвет по лечение на зависимости** - обсъжда и дава становища по основните насоки и приоритети в областта на лечение на зависимости;
- **Комисия по редки заболявания** - управлява и координира Националната програма за редки болести, която има за цел навременната профилактика и диагностика на редки болести.
- **Регионални здравни инспекции** - осъществяват държавната здравна политика на територията на областите в страната;
- **Домовете за медико-социални грижи за деца** - предоставят квалифицирана медицинска помощ и социални услуги за деца с медико-социален риск;
- **Центровете за спешна медицинска помощ** - оказват спешна медицинска помощ на болели и пострадали лица в дома или на местопроизшествието;
- **Държавни психиатрични болници** - извършват диагностични, лечебни, рехабилитационни и профилактични дейности за овладяване на клинични симптоми на болестния епизод при пациенти;
- **Националния и районните центрове по трансфузионна хематология** - планират нуждите от кръв и кръвни съставки на лечебните заведения, промоция и организация на кръводаряване;

- **Изпълнителна агенция по трансплантация** (преминала към **Изпълнителна агенция Медицински надзор**): - осъществява управление, координация и контрол на трансплантацията в Република България;
- **Изпълнителна агенция по лекарствата** - осъществява надзор върху качеството, ефективността и безопасността на лекарствата;
- **Изпълнителна агенция Медицински одит** (преминала към **Изпълнителна агенция Медицински надзор**): осъществява стимулиране към непрекъснато подобряване на качеството и безопасността в медицинското обслужване на гражданите;
- **Национална експертна лекарска комисия** - орган, пред който се обжалват експертните решения, постановени от ТЕЛК на територията на цялата страна;
- **Национален център по заразни паразитни болести** - осъществява разработване на научните основи на борбата с инфекциозните заболявания и методите за нейното осъществяване;
- **Национален център по радиобиологична и радиационна защита** - осъществява дейности, свързани с източници на йонизиращи лъчения и защита здравето на населението и на отделни групи от него;
- **Национален център по общественото здраве и анализи** - осъществява дейности по опазване на общественото здраве, помощта на здравето, профилактика на болестите и информационно осигуряване на управлението на здравеопазването;
- **Национален център по наркомании** - осъществява координация и методическо ръководство по проблемите на злоупотребата и зависимостта от наркотични вещества;
- **Център „Фонд за лечение на деца“** (функции, преминали към НЗОК)- осъществява организационното и финансово подпомагане на лечебни потребности на български граждани на възраст до 18 г., които не могат да бъдат осигурени в страната;
- **Център за асистирана репродукция** - осъществява организационно и финансово подпомагане извършването на дейности по асистирана репродукция при лица с безплодие;
- **Национален център за обучение и квалификация в системата за спешна медицинска помощ** - юридическо лице на бюджетна издръжка със статут на здравно заведение.

3. Представяне на участника

Адвокатска кантора „Попов, Арнаудов и партньори“ е основана през 1998 г. в София, а като Адвокатско дружество „Попов, Арнаудов и партньори“ (с предходно наименование „Попов и партньори“) е регистрирана през 2007 г. Дружеството осъществява дейността си на цялата територия на България и предоставя консултации и извършва анализи както за частни корпоративни клиенти – български компании и чуждестранни инвеститори, така и за редица публични институции. Задълбочената експертиза в широк спектър от правни сфери е направила дружеството предпочитан консултант от няколко държавни институции, сред които министерства, държавни агенции, съдебни институции и много други. В хода на изпълнение на възложените проекти, дружеството съчетава и опита си на консултант с гледната точка на анализатор, познаващ добрите нормотворчески и управленски практики на различни европейски държави в редица сфери.

От ноември 2014 г. членуваме в международната мрежа от правни фирми TAGLaw - обединение на повече от 145 адвокатски кантори в повече от 80 страни по света. Дружеството има постоянни позиции в престижните класации на правните кантори „Legal 500“ (<http://www.legal500.com>), the International Financial Law Review 1000 (<http://www.iflr1000.com>), Chambers and Partners (<http://www.chambersandpartners.com>), Media Law International (<http://www.medialawinternational.com>) и на правните експерти „Legal Experts“ (<http://www.legalexpertsdirectory.com>).

Притежаваме сертификат за внедрена Система за управление на качеството съгласно международния стандарт ISO 9001:2015.

Дългогодишен член сме на Германо-българската индустриално-търговска камара, с което спомага насърчаването на българо - германските икономически връзки и разкриването на нови бизнес възможности пред германски, български и международни клиенти.

В периода август 2017 г. – март 2018 г. като член на обединението – изпълнител „Попов, Делчев и Матекс – Консултанти за ефективна администрация“ изпълнихме Дейност 1 „Инвентаризация и анализ на режимите, административните услуги и информационните масиви и регистри в администрацията“ от проекта на администрацията на Министерски съвет с предмет: „Инвентаризация и анализ на режимите, административните услуги и информационните масиви/регистра в администрацията и реформиране на съществуващия модел на организация и поддържане на регистрите в държавната администрация“ по проект BG05SFOP001-1.001-0002 „Трансформация на модела на административно обслужване“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Извършихме преглед и анализ на съществуващите административни услуги и режими, преглед и систематизиране на

информацията на регистрите, свързани с административно обслужване, посещения на място в над 3 700 звена за услуги на администрации и доставчици на обществени услуги. Изпълнението на цитираната обществена поръчка ни позволи да се запознаем на практика в детайли с почти цялото действащо българско законодателство и практиките в администрациите, в т.ч. в сферата на здравеопазването и регулациите в тази област. Обобщихме и анализирахме получената информация за работата на административните структури и доставчиците на обществени услуги в страната и извършваното административното обслужване, на база на които изготвихме предложения за нормативни промени и мерки за намаляване на административната тежест. Разработихме и конкретни текстове за изменение и допълнение на нормативни актове, ведно с изготвянето на оценка на въздействието на предложените текстове за промени.

4. Ресурси

В случай че бъде избрано за изпълнител, Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ ще изпълни обществената поръчка, като ще използва следните ресурси:

➤ **Човешки ресурси** (експертен екип и спомагателни звена)

Изпълнението на дейностите по поръчката ще се извърши от екпертен екип от високо квалифицирани специалисти, с богат професионален опит, вкл. в областта на изпълнението на услуги и дейности по анализ и оценка на нормативни актове, в т.ч. и изготвяне на оценки за въздействието. С оглед професионалното и задълбочено изпълнение на предмета на обществената поръчка, извън предложените ключови експерти общо 5 броя (Ръководител екип, двама експерти Юристи и двама експерти Анализи и оценки), имаме готовност, при необходимост, да включим и допълнителни експерти (за чиято дейност отговорност ще носят ключовите експерти), с аналогичен опит и компетентност. Опитът на експертите е подробно описан в приложенията към настоящето предложение, а конкретната им ангажираност и отговорности за изпълнение на задачите по поръчката са описани по-долу в съответните точки „Разпределение на членовете на екипа за изпълнение“ от подхода за изпълнение по отношение на всеки един от нормативните актове.

Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ разполага с отдел с изцяло административни функции, който е на постоянно разположение за подпомагане работата на екипа.

➤ **Технически ресурси**

✓ **Материална база** - Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ има на свое разположение офис в град София, осигуряващ всички необходими условия за експертна работа и провеждане на срещи, като офисът е съвременен оборудван и разполага с достатъчен капацитет за изпълнение на дейностите по поръчката, извършвани в офис среда (отделни кабинети, заседателни зали и приемни);

✓ **IT инфраструктура и офис техника** – разполагаме с необходимата IT инфраструктура и офис техника (мрежова инфраструктура и оборудване, компютри, лаптопи, принтери, копирни машини, телефонни централи, информационни системи) за реализиране на идентифицираната поддейност. Използването на същите е необходимо за качественото и безпроблемно провеждане на всички действия, част от изпълнението на поръчката. В рамките на изпълнението на дейностите ще се използват и следните технически ресурси:

- Работни станции за всеки един от членовете на екипа;
 - Програмни продукти, минимално следните: MS Windows 8/8.1/10, MS Word, MS Project, MS Excel, Microsoft Vision

➤ **Информационни ресурси** – това са събрани данни и информация за проекта, по който се реализира настоящата поръчка, както и друга достъпна и относима информация, по проекти и области, свързани с оценка на въздействието на нормативни актове, с разнообразно съдържание, имащи отношение към изпълнението на отделни поддейности и задачи, съгласно изложеното по-долу.

➤ **Организационни ресурси** – за качественото и срочно изпълнение на поръчката ще използваме и организационни ресурси, изразяващи се в следното:

✓ Установяване на добри контакти, взаимодействие и сътрудничество с отговорните от страна на Възложителя лица;

✓ Възможност за създаване на организационни схеми, позволяващи паралелност при изпълнението на дейности и задачи, с осигуряване на взаимен обмен на информационния поток, резултатите и добрите практики, свеждащ до минимум възможността от пропуски и тяхното мултиплициране;

✓ Прилагане на работеща и изпитана с годините система за контрол на достъпа и за опазване на конфиденциалност, както и гаранция, че няма да се допусне да разпространяване служебна и вътрешна информация за администрацията на Възложителя, станала ни известна при и по повод изпълнението на дейностите по обявената поръчка;

✓ Ресурсна обезпеченост през цялото време на изпълнението.

Ще съблюдаваме и следните специфични принципи, като основна предпоставка за успешното изпълнение на дейностите, предмет на поръчката:

○ Ясно определяне на действията, които следва да бъдат изпълнени от всяка от страните, в т.ч. ясно разграничаване на функциите, компетенциите и отговорностите на всеки един от членовете на екипа за изпълнение;

○ Ясно определяне на взаимните връзки и зависимости между дейностите и тяхната последователност;

○ Координация между екипа ни и екипа на Възложителя при осъществяването на конкретните дейности, с цел постигане на оптимален резултат;

○ Достъпна, бърза и ефективна комуникация между екипа на Възложителя и екипа на изпълнителя, при изпълнение на дейностите.

➤ **Финансови ресурси** – запознати сме със заложената схема на разплащане, при която всички дейности се разплащат, съобразно вече извършената и приета работа по изпълнението на договора. Осигурили сме предварително и разполагаме с достъп до и със собствени финансови ресурси, което позволява изпълнение на работата, без зависимост от времето и размера на финансово постъпление по конкретната поръчка.

Всички описани тук ресурси ще се използват при изпълнението на всяка една от дейностите по обществената поръчка.

II. Подход за изпълнение на поръчката

1. Общо представяне на дейностите по поръчката

Обществената поръчка по обособена позиция 1 „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването“ е предвидено да бъде изпълнена чрез две дейности:

➤ **Дейност № 1 „Изготвяне на предварителна оценка на въздействието на нормативни актове“, а именно: на Закон за изменение и допълнение на Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина.**

Тази дейност ще се осъществи в следните седем етапа:

Етап 1 – Планиране на оценката на въздействието и определяне на екип за нейното извършване;

Етап 2 – Определяне на заинтересованите страни;

Етап 3 – Провеждане на консултации;

Етап 4 – Събиране и анализ на относимите данни;

Етап 5 – Извършване на оценката, изготвяне на доклад с оценката и резюме на доклада;

Етап 6 – Представяне на проект на доклада с оценката на въздействието заедно с резюмето на Възложителя за одобрение;

Етап 7 – Финализиране на доклада с оглед на евентуални бележки от Възложителя.

Планирането на консултациите, изготвянето на примерен график, определянето на заинтересованите страни и изборът на начините на провеждането им, ще се определят в началото на извършването на оценката като предложението в тази насока подлежи на одобрение от Възложителя.

Предварителната оценка на въздействието, която ще бъде извършена в изпълнение на поръчката ще обхваща:

- ✓ Определяне и описване на проблем в обществените отношения, който следва да бъде решен;
- ✓ Установяване на цели, които да бъдат постигнати;
- ✓ Формулиране варианти на действие, водещи до решаване на проблема;
- ✓ Оценяване въздействията на тези варианти и определяне на най-подходящия от тях.

Минималното съдържание на цялостната предварителна оценка на въздействие ще включва:

- ✓ Възможните негативни въздействия върху конкурентоспособността, пазарните отношения, конкуренцията, иновациите и/или потребителите;
- ✓ Възможните негативни въздействия върху основните човешки права, върху отделни социални групи или върху обществото като цяло;
- ✓ Възможните екологични въздействия на национално ниво;
- ✓ Възможните икономически, социални и екологични въздействия върху отделни региони на страната;
- ✓ Възможните разходи за засегнатите страни и как те се разпределят по групи или по сектори.

Оценката на въздействието ще включва и оценка на въздействието върху малките и средни предприятия.

При извършването на цялостната предварителна оценка на въздействието **ще се използват самостоятелно или заедно някои от следните методи:**

- ✓ Анализ на разходите и ползите, който показва общия баланс на положителните и отрицателните последици (включително върху заинтересованите страни), които е вероятно да възникнат в определен период от време вследствие прилагането на нормативен акт или на част от него;
- ✓ Мултикритериен анализ, който едновременно оценява възможните варианти за действие съобразно различни по вид критерии;
- ✓ Анализ на ефективността, при който се сравняват разходите при различни варианти за действия, които постигат еднакви цели;
- ✓ Модел на стандартните разходи, който оценява административните разходи на икономическите субекти, породени от нормативно установените задължения периодично да предоставят информация на държавните органи за тяхната дейност;
- ✓ Други методи, в зависимост от спецификите на конкретния нормативен акт, подлежащ на цялостна предварителна оценка на въздействието.

В **резултат** на изпълнението на Дейност № 1 ще бъдат изготвени следните документи:

- ✓ Доклад за оценка на въздействието на Закон за изменение и допълнение на Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина;
- ✓ Резюме за оценка на въздействието на Закон за изменение и допълнение на Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина;
- ✓ Консултационен документ за проведените консултации със заинтересованите страни.

➤ **Дейност № 2 „Изготвяне на последваща оценка на въздействието на нормативни актове“, а именно: Закон за здравето, Закон за здравното осигуряване и Закон за лечебните заведения.**

Тази дейност ще се осъществи в следните шест етапа (за всеки един от трите нормативни акта):

Етап 1 – Определяне на цели на последващата оценка на въздействието;

Етап 2 – Изследване на причините за приемането или за изменението на нормативния акт;

Етап 3 – Оценяване на въздействията от приемането или от изменението на нормативния акт;

Етап 4 – Изготвяне на доклад с извършената последваща оценка на въздействието;

Етап 5 – Представяне на проект на доклада с последващата оценката на въздействието на възложителя за одобрение;

Етап 6 – Финализиране на доклада с оглед на евентуални бележки от Възложителя.

В рамките на тази дейност ще се изследва съотношението между поставените цели и постигнатите резултати при прилагането на всеки един от трите нормативни акта.

Минималното съдържание на последващата оценка на въздействието ще включва:

- ✓ Определяне на цели на последващата оценка на въздействието;
- ✓ Изследване на причините за приемането или за изменението на нормативния акт;
- ✓ Оценяване на въздействията от приемането или от изменението на нормативния акт;
- ✓ Изготвяне на доклад с извършената последваща оценка на въздействието;
- ✓ Осигуряване на публичност на извършената оценка на въздействието.

При извършването на последващата оценка на въздействието **ще се използват самостоятелно или заедно някои от следните методи:**

- ✓ Анализ на разходите и ползите, който показва общият баланс на положителните отрицателните последици (включително върху заинтересованите страни), които определен период вследствие прилагането на нормативен акт или на част от него;
- ✓ Мултикритериен анализ, който едновременно оценява възможните варианти съобразно различни по вид критерии;
- ✓ Анализ на ефективността, при който се сравняват разходите при различни варианти действия, които постигат еднакви цели;
- ✓ Модел на стандартните разходи, който оценява административните разходи икономическите субекти, породени от нормативно установените задължения периодично предоставят информация на държавните органи за тяхната дейност;
- ✓ Метод на изследване чрез контролни групи, който позволява да се оцени нормативната промяна чрез сравнение на резултатите между равностойни тестова и контролна група;

✓ Проучване на казуси, включително сравнителен анализ на казуси, което формулирането на изводи въз основа на изводите от изследване на определени казуси или казуси от практиката;

В резултат на изпълнението на Дейност № 2 ще бъдат изготвени следните документи:

- ✓ Доклад за оценка на въздействието на Закона за здравето;
- ✓ Доклад за оценка на въздействието на Закона за здравното осигуряване;
- ✓ Доклад за оценка на въздействието на Закона за лечебните заведения съответния нормативен акт;
- ✓ В зависимост от резултатите от последващата оценка на въздействието ще се изготви и **предложение за отменяне, изменение или допълнение** на съответния нормативен акт или инициране извършването на предварителна оценка на въздействието за преодоляване на констатирани негативни въздействия.

Съгласно предвиденото в техническата спецификация, ще извършим и:

➤ **„Представяне начина на извършване на съответната оценка на въздействието (цялостна предварителна оценка и последваща оценка) пред служители на ведомството, компетентно за съответния нормативен акт”.**

С оглед предаване на опит и практическо обучение в цялостния процес на извършване на оценка на въздействието, ще бъде представен по подходящ начин (*подробно описан по-долу*) цялостният процес по извършване на оценките на експертите от администрациите, компетентни/отговорни за обществени отношения, които регулира съответния нормативен акт.

Служителите на съответното ведомство ще бъдат въведени в процеса по оценка на въздействието минимум в следните посоки:

- ✓ В подхода на изпълнителя за извършване на съответната оценка на въздействието;
- ✓ Всички етапи, през които минава извършването на оценка на въздействието, в това число подготовка на план-график, ключови моменти при извършване на оценката (набиране на информация, избор на методи, провеждане на консултации със заинтересованите страни, описание на възможните сценарии за развитие от приемането на акта, оформяне в доклад и резюме).

Участието на съответните служители ще има единствено информативен и обучителен характер и същите няма да бъдат ангажирани с конкретни задачи в процеса по извършване на оценката.

2. Общ подход за управление на изпълнението на дейностите, включени в предмета на поръчката

Преди да разгледаме начините и подходите за изпълнение на всяка една от дейностите и всеки един от етапите, включени в тях, по-долу представяме и **общия подход, който ще използваме при управлението на изпълнението на дейностите, включени в предмета на поръчката.**

Управлението на дейностите по поръчката ще обхваща следните елементи:

- ✓ Създаване на подробен план-график за изпълнение на дейностите по договора, който ще подлежи на одобрение от страна на Възложителя, в който ще се конкретизират дейностите и тяхната последователност, сроковете и обхватът на поръчката;
- ✓ Контролирано и организирано стартиране, изпълнение и приключване на дейностите в обхвата на поръчката;
- ✓ Обезпечаване с необходимите ресурси в съответствие с обхвата, обема и сроковете по съответната дейност (ресурсите, с които разполагаме и които са необходими при изпълнението на поръчката са описани подробно по-горе в настоящото предложение);
- ✓ Ефективно разпределение на ресурсите по дейности;
- ✓ Ефективно координиране на всички дейности по време на изпълнение на поръчката;
- ✓ Текущ контрол по изпълнението на дейностите;
- ✓ Управленски контрол на възможните отклонения по планираните дейности;
- ✓ Непрекъснато взаимодействие между екипа на Изпълнителя и Възложителя през целия ход на изпълнение на поръчката;
- ✓ Осигуряване на добра комуникация между Изпълнителя и Възложителя;
- ✓ Динамична преоценка и идентифициране на нови рискове;
- ✓ Мониторинг на извършваните дейности и дейности по административно приключване на работата;
- ✓ Управление на качеството и гаранция за качество.

Предвиждаме прилагането на най-добрите практики при управлението на проекти (какъвто проект на практика представлява и обществената поръчка) с цел да осигурим ефикасно планиране, проследяване и контрол на изпълнението на дейностите по поръчката.

Организирането и контрола на изпълняваните дейности ще се извърши посредством използването на методологията за управление на проекти PMBOK (Project Management Body of Knowledge) на PMI (Project Management Institute).

Гаранция за качество е внедрената Система за управление на качеството по стандарт ISO 9001.

С прилагането на утвърдена методология за управление на дейностите по поръчката целим постигането на:

- Контролиране на обхвата, графика, разходите и качеството;
- Намаляване и управляване на риска;
- Управление на ресурсите;
- Идентифициране на дейностите по проекта;
- Координиране на комуникациите между заинтересованите страни;
- Съобразяване на работата с целите на Възложителя.

Общи организационни принципи

При изпълнението на дейностите по поръчката, ще се спазят утвърдените хоризонтални и вертикални принципи за гарантирано постигане на желаните резултати:

→ **Хоризонталният принцип** предполага ангажиране на специалисти от различни звена на Възложителя и съответната администрация, така че да се покрие пълният набор от компетенции и ноу-хау по предмета на поръчката и същевременно екипът да усвои резултатите от дейностите на достатъчно ранен етап, така че да е в състояние пълноценно да ги използва и развива и след приключване на изпълнението;

→ **Вертикалният принцип** включва участие на експерти и представители на различните управленски нива при Възложителя и съответната администрация, така че управленският екип да покрива както експертните области, необходими за правилното и качествено изпълнение на поръчката, така и управленски и организационни умения и възможности за осъществяване на политиката във връзка с изпълнението. Чрез участие на ръководители на звената-ползватели на резултати от изпълнението, ще се гарантира достатъчно ниво на ангажираност на институцията с проблемите на поръчката.

Обща организация на проекта

Въз основа на натрупания опит Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ предлага използването на методологията на PMI (Project Management Institute) за цялостното управление на поръчката. По-долу са описани принципите на тази методология, базирана на Project Management Body of Knowledge (PMBOK).

Project Management Body of Knowledge (PMBOK) е сбор от процеси и сфери на знание, широко приети като най-добра практика в дисциплината „Управление на проекти“. Този международно признат стандарт е основата на управлението на проекти. Според PMBOK съществуват 5 основни групи процеси (стартиране, планиране, изпълнение, проследяване и контрол, приключване) и 9 сфери на знание (управление на интеграцията на проекта, на обхвата, на времето, на разходите, на качеството, на човешките ресурси, на комуникациите, на риска и на доставките). Във всеки проект или фаза процесите се застъпват и си взаимодействат. Те се описват

от гледна точка на вход (документи, планове, проекти), инструменти и техники (механизми, прилагани върху входящите данни) и изход (документи, продукти, резултати).

Основните цели на методологията на PMI са:

- Контролиране на обхвата, графика, разходите и качеството;
- Намаляване и управляване на риска;
- Управление на ресурсите;
- Идентифициране на дейностите по проекта;
- Координиране на комуникациите между заинтересованите страни;
- Съобразяване на работата с бизнес целите на Възложителя.

За постигане на горните цели методологията е съсредоточена върху следните 9 сфери на знание, които са детайлно описани по-долу в настоящото предложение:

- Управление на интеграцията;
- Управление на обхвата;
- Управление на времето;
- Управление на разходите;
- Управление на качеството;
- Управление на човешките ресурси;
- Управление на комуникациите;
- Управление на риска;
- Управление на доставките.

Под „Процес“, в рамките на управление на проект, се разбира набор от свързани дейности, изпълнявани, за да се постигне предварително определен и ясен резултат.

Всеки процес се характеризира със своите входни данни, техники и инструментариум, които се прилагат и резултатни изходни данни.

Това може да се представи със следната фигура, визуализираща процес:

Входни данни, нужни за стартирането на процеса – нормативни изисквания, средства и ресурси за организационния процес, идентификация, оценка и регистър на рисковете, идентификация на дейностите по конкретния казус, изисквания за осъществяване на промяна и т.н.

11

mm

Техники и инструментариум – експертна оценка, техники за фасилитиране, анализ на дейности, процеси и продукти, анализ на вариациите, компресия на графика, триточково оценяване, параметрично оценяване, техники за групови решения и т.н.

Изход – резултат – проектен план, искане за промяна, регистър на рисковете, резултати (Deliverables), промяна на средства за организационния процес и т.н.

Процесите (фазите) по управление на проекта са организирани в пет групи:

✓ **Процеси по инициирането (Initiating Processes):** Стартирането включва процесите, които се изпълняват при възлагането на роли и определянето на обхвата на нова фаза или проект. Фаза Иницииране е фазата, в която се осъществяват някои ключови дейности, свързани с определяне на спецификите и особеностите на проекта: дефинирането на неговия обхват, идентифицирането на участниците и определяне на техните роли/отговорности, анализ на риска и др. Основната цел е рамката на проекта да бъде добре дефинирана и приета от всички заинтересовани страни. Крайният резултат е формалното стартиране на проекта.

○ Основни дейности:

- Дефиниране обхвата на проекта;
- Анализ на възможностите (Feasibility study).

✓ **Процеси по планирането (Planning Processes):** Планирането включва процесите, които се изпълняват при определянето и промяната на обхвата на проекта, разработването на плана за управление на проекта и планирането на дейностите по проекта. Фаза Планиране включва изготвяне на детайлен план за изпълнение (Gantt Chart) – график на всички дейности, задачи и подзадачи, разпределение на ресурсите и необходимото време за изпълнение на всяка дейност (задача) и дефиниране на ясни критерии за оценка на извършената работа (критерии за успех). Похватите, които се използват по време на тази фаза, са опит от предишни сходни проекти, експертни оценки и добри практики. Фазата включва създаване на организационна структура за управление и изпълнение на дейностите по проекта, определяне на екипите, ангажирани с изпълнението на отделните задачи, техните компетенции и отговорности, планиране на комуникациите – определяне на процедурите за комуникация между участниците в проекта, кой от каква информация има нужда, кога и как да му бъде предоставена, определяне на реда и начините за ескалиране и решаване на потенциални проблеми по време на изпълнение на проекта, идентифициране, оценка и планиране на риска. През тази фаза се прави и обща оценка на всички предпоставки и критични фактори за успех на проекта.

○ Основни дейности:

- Изготвяне на детайлен план за изпълнение на проекта;
- Създаване на екип и организация – определяне на участниците в проекта и дефиниране на техните роли и отговорности и методите за комуникация и обмен на информация;

- Разпределение на ресурсите по задачи (дейности) и оценка на сроковете;

- Определяне на изисквания и критерии за качеството на изпълнение на отделните дейности;

- Анализ на рисковете и описание на препоръчителните действия за преодоляването/смекчаването им.

- Резултат:

- План-график за изпълнение на поръчката.

✓ **Процеси по изпълнението (Executing Processes):** Изпълнението включва процесите по извършване на зададената работа и постигане на целите на проекта, залегнали в обхвата. Фаза Изпълнение е активната фаза на проекта, защото това е същинското изпълнение на проекта, което включва мониторинг и контрол на проекта, управление на промените, навременно разпространение на необходимата информация до всички участници в проекта, осигуряване и контрол на качеството. Контролът по изпълнението се извършва под формата на регулярни срещи с участниците в проекта и регулярно отчитане на изпълнението – изготвяне и разпространяване на отчети за статуса на проекта (доклади), измерване на прогреса и прогнозиране на бъдещото развитие спрямо одобрения план за изпълнение.

- Основни дейности:

- Отчитане на напредъка по проекта (статус на проекта);

- Извършване на промени, ако се налагат такива (в срокове, крайни параметри и други).

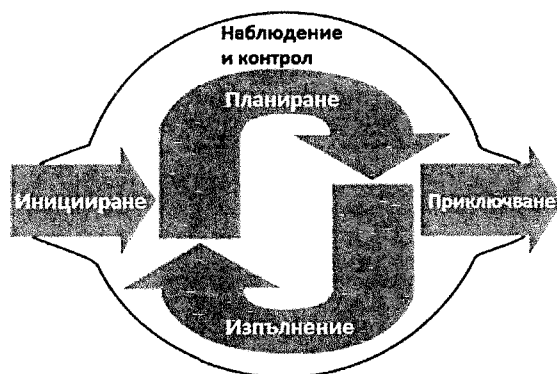
✓ **Процеси за следене и контрол (Monitoring & Controlling Processes):** Проследяването и контролът включва процесите, необходими за стартирането, планирането, изпълнението и приключването на проекта в съответствие с целите, зададени в обхвата и плана за управление на проекта.

✓ **Процеси по приключването (Closing Processes):** Приключването включва процесите, които се изпълняват при официалното прекратяване на всички дейности по дадена фаза или проект и предаването на готовия продукт. Фаза Приключване включва предаване и приемане на резултатите от проекта и оценка за извършената работа. Оценява се изпълнението на заложените цели, анализира се устойчивостта на постигнатите резултати, тяхната полезност и положително въздействие върху бенефициентите.

- Основни дейности:

- Административно предаване на проекта.

Взаимодействието на тези процеси в рамките на един проект може да бъде най-общо дадено с фигурата по-долу:

Всяка група процеси се състои от един или повече управленски процеси. Групите са свързани – често изходът на даден процес се превръща във вход на друг. При централните групи процеси има итерация на връзките — планирането осигурява на изпълнението първоначален документиран план на проекта, след което осигурява актуализации на плана в хода на работата.

За постигане на посочените по-горе цели, както беше посочено, методологията на PMI е съсредоточена върху следните 9 **области на знание**:

➤ **Управление на интеграцията**

Процесите по управление на интеграцията гарантират правилната координация на различните елементи на проекта. Те включват балансиране на целите и алтернативите с оглед на нуждите и очакванията на заинтересованите страни.

➤ **Разработване на план на проекта**

При разработването на плана на проекта се използват резултатите от други планиращи процеси, включително стратегическо планиране, за да се създаде един ясен и последователен документ, който да насочва и изпълнението, и контрола на проекта. Този процес минава през няколко итерации. Сборът от всички интегрирани планове за управленски контрол съставлява обхвата на проекта.

➤ **Изпълнение на плана на проекта**

Изпълнението на плана на проекта е основен процес при осъществяването на плана – преобладаваща част от бюджета и усилията по проекта се изразходват при извършването на този процес. Чрез него ръководителят на проекта и неговия екип координират и насочват техническите и организационните процеси. В рамките на този процес фактически се създава продуктът на проекта. Изпълнението постоянно ще се сравнява с основния план на проекта, за да се вземат своевременни корективни мерки. В подкрепа на анализа ще се правят периодични прогнози за окончателните разходи и резултати.

➤ **Интегриран контрол на промените**

Интегрираният контрол на промените се занимава с факторите, които влияят върху пораждаването на промени, грижи се за съгласуването на промените, констатира наличието на промени и ги управлява, когато възникнат.

Първоначално дефинираният обхват и интегрираният основен план на проекта се поддържат чрез постоянно управление на възникналите промени чрез приемане или отхвърляне на промените и включването им в актуализираната версия на основния план.

Интегрираният контрол на промените изисква:

- ✓ Поддържане интегритета на базовите измерители на изпълнението;
- ✓ Отразяване на промените в обхвата на продукта във вече дефинирания обхват;
- ✓ Координиране на промените във всички сфери на знание.

➤ **Управление на обхвата**

Управлението на обхвата на проекта включва процесите, които гарантират, че проектът включва цялата необходима работа и само необходимата работа за успешното осъществяване на проекта. То се занимава най-вече с определянето и контролирането на това какво е включено и какво не е включено в проекта.

Стартирането е процесът на официалното възлагане на нов проект. Официалното възлагане на този проект ще бъде подписването на договор, което ще свърже проекта с работата на Изпълнителя.

Планирането на обхвата е процесът на детайлизиране и документиране на работата по проекта (обхвата на проекта), чийто резултат ще бъде продуктът на проекта. Описанието на продукта обхваща изискванията, които отразяват съгласуваните нужди на Възложителя, както и целите на изпълнение на обществената поръчка. Резултатите от планирането на обхвата са Дефиниция на обхвата и План за управление на обхвата. Дефиницията на обхвата е основата за постигане на споразумение между Възложителя и Изпълнителя, чрез идентифициране на целите и резултатите по проекта. След стартирането на проекта екипите разработват множество дефиниции на обхвата, в съответствие с нивото на детайлизиране на работата (напр. системен анализ, подробен график и др.).

Определянето на обхвата включва разбиването на основните резултати, посочени в Дефиницията на обхвата, на по-малки, по-управляеми елементи. Целта е:

- ✓ Подобряване на прогнозите за продължителност и ресурси;
- ✓ Определяне на основни параметри за измерване на изпълнението и контрол;
- ✓ Ясно разпределяне на отговорностите.

Потвърждаването на обхвата е процесът по официално приемане на обхвата на проекта от заинтересованите страни. Той изисква преглед на резултатите от работата и потвърждение, че всичко е свършено както трябва. Ако проектът се прекратява преждевременно, потвърждението на обхвата трябва да документира нивото и степента на завършеност.

Контролът на промените в обхвата се занимава с факторите, които влияят върху пораждането на промени, грижи се за съгласуването на промените, констатира наличието на промени и ги управлява, когато възникнат.

➤ **Управление на времето**

Управлението на времето по проекта включва следните процеси, необходими за навременното приключване на проекта:

✓ Определяне на дейностите – идентифициране и документиране на конкретните дейности, необходими за постигане на набелязаните резултатите, насочени към постигане на съответните цели и под-резултати. Определянето на дейностите се съгласува с Дефиницията на обхвата и включва детайлизиране, предположения и ограничения.

✓ Последователност на дейностите - идентифициране и документиране на логическите взаимозависимости. Дейностите трябва да бъдат в правилна последователност, за да спомогнат за разработването на реалистичен и постижим график. Последователността може да следва критичната пътека. В резултат се определя график със съответните контролни точки и зависимости.

✓ Продължителност на дейностите – определя се въз основа на информацията за обхвата на проекта и ресурсите. Предварителната оценка ще се детайлизира в хода на работата, предвид наличието и качеството на входящите данни. Оценката се прави по методологията на критичната пътека.

✓ Определяне на график – задава се началната и крайната дата на дейностите по проекта. Процесът преминава през няколко итерации преди окончателното определяне на графика на проекта.

✓ Контрол на графика – занимава се с факторите, които влияят върху пораждаването на промени, грижи се за съгласуването на промените, констатира наличието на промени и ги управлява, когато възникнат.

➤ **Управление на разходите (ресурсите)**

Планирането на ресурсите включва определяне на количеството и качеството на необходимите ресурси (хора, техника, материали), както и сроковете на тяхното използване. То е тясно свързано с оценката на разходите.

Оценката на разходите включва прогнозно определяне на разходите за необходимите ресурси. Взимат се предвид причините за отклонение от окончателната прогноза, за да се осигури по-добро управление на проекта.

Бюджетирането на разходите включва разпределяне на общите прогнозни разходи по отделни дейности или групи дейности, за да се установи базовата цена, спрямо която ще се измерва изпълнението. Действителността може да наложи изготвяне на прогнози след одобрението на бюджета. При всички положения разходите по реализиране на обществената поръчка ще бъдат за сметка на Изпълнителя, като всички разходи са съобразени при ценовото предложение.

➤ **Управление на качеството**

Макар да са налице такива обособени процеси по управление на качеството, като част от Управлението на проекта считаме, че цялата Стратегия за управление на проекта в крайна сметка е насочена към управление и контролиране на качеството, което се вижда и от описанието на отделните й компоненти. Цялостната

стратегия за управление на проекта е насочена към постигане на качествено изпълнение.

Целта на процесите по управление на качеството като част от процесите по управление на проекта е да бъдат задоволени нуждите, заради които е предприет проекта и съответно да бъдат постигнати резултати, чрез които да се постигнат заложените цели.

Тези процеси включват всички дейности от цялостното управление на проекта, които определят политиката, целите и отговорностите по качеството и ги осъществяват чрез планиране на качеството, гарантиране на качеството, качествен контрол и подобряване на качеството в рамките на системата за качество.

✓ **Планиране на качеството** - идентифициране на стандартите за качество за конкретния проект и начините за спазването им. Това е един от ключовите процеси при планиране на качеството и ще се извършва редовно, успоредно с останалите процеси по планиране на проекта. Стандартите за качество конкретно по отношение на дейностите, които ще бъдат възложени с обществената поръчка, следват от самите характеристики на тези дейности. По тези причини, считаме, че сред стандартите за качество са: прецизност, изчерпателност, всеобхватност, яснота, практическа приложимост.

✓ **Гарантиране на качеството** – всички планирани и систематични действия в рамките на системата за качество, които дават увереност, че проектът ще отговаря на съответните стандарти. Ще се извършва в хода на целия проект от вътрешни Специалисти по качеството. Стратегията за управление на дейностите е така разработена, че да гарантира в максимална степен качеството.

✓ **Качествен контрол** – проследяване на конкретни резултати, за да се определи дали отговарят на зададените стандарти и да се набележат начини за отстраняване на причините за незадоволителните резултати. Ще се извършва в хода на целия проект. Резултатите включват както изработването на конкретен резултат/продукт (доклад съдържащ отразяване на преглед, анализ, препоръки), така и резултати от управлението на проекта (изпълнение например на графика).

➤ **Управление на човешките ресурси**

Управлението на човешките ресурси включва процесите, които осигуряват най-ефективното използване на хората, участващи в проекта. То обхваща всички заинтересовани страни и техните служители, индивидуални изпълнители и др. Състои се от:

✓ **Организационно планиране** — идентифициране, документиране и определяне на роли, отговорности и канали за отчитане.

✓ **Набиране на персонал** — осигуряване на необходимите човешки ресурси и включването им в работата по проекта. Към момента на подаване на настоящото предложение за изпълнение на поръчката е сформиран екип, както това е описано, като този екип е специално формиран за целите на изпълнение на поръчката. Доколкото е необходимо и доколкото е в съответствие с техническото задание, Изпълнителят може да използва в хода на осъществяване на дейностите и допълнителни външни експерти, изцяло за своя сметка.

✓ **Развитие на екипа** — развиване на индивидуални и групови умения, с цел подобряване на изпълнението.

➤ **Управление на комуникациите**

Процесите по управление на комуникациите осигуряват навременното и адекватно генериране, събиране, разпространение, съхранение и унищожаване на информацията по проекта. Те осъществяват критичната за успеха връзка между хора, идеи и данни. Всеки участник в проекта трябва да е готов да изпраща и приема комуникации и трябва да разбира как каналът на комуникация, в която участва, се отразява на целия проект.

✓ **Планиране на комуникациите** – определяне на нуждите на заинтересованите страни от информация и комуникации: кой от каква информация се нуждае, как ще я получи и от кого. Нуждата от предоставяне на информация за проекта е общовалидна, но информационните нужди и методите на разпространение са различни за всеки проект. Идентифицирането на нуждата от информация и разпространяването ѝ по подходящ начин е важен фактор за успех на проекта.

✓ **Разпространение на информацията** – своевременното достигане на информацията до заинтересованите страни. Включва прилагането на Плана за комуникация и откликването на неочаквани искания на информация.

✓ **Отчитане на изпълнението** – събиране и разпространение на данни за изпълнението, показателни за използването на ресурсите за постигане на целите на проекта. Този процес включва:

- Отчитане на състоянието — описва докъде е стигнал проектът в дадения момент,
- Отчитане на напредъка — описва какво е постигнал екипът по проекта,
- Прогнозиране — предполага бъдещото състояние и напредък по проекта.
- Отчитане на изпълнението – данни за обхвата, графика, разходите и качеството.

➤ **Управление на риска**

Управлението на риска е систематичният процес по идентифициране, анализиране и реагиране на рисковете по проекта. То включва максимизиране на вероятността и последствията от благоприятни събития и минимизиране на вероятността и последствията от нежелателни за проекта събития. Проектният риск е несигурно събитие или състояние, което, ако се случи, има положително или отрицателно влияние върху целите на проекта. Рискът има причина и, ако се материализира, последствие.

✓ **Планиране на управлението на риска** - процесът на определяне на подхода и дейностите по управление на риска. Важно е да се планират и последващите процеси по управление на риска, за да има съизмеримост между нивото, вида и прозрачността на управление на риска от една страна и самия и риск и важността на проекта за организацията от друга.

✓ **Идентификация на риска** – определяне на рисковете, които могат да повлияят на проекта, и документирането на техните характеристики. Участници в процеса на определяне на риска са: екипът по проекта, екипът по управление на риска (отговорните лица за прилагане на мерките), други, клиенти/възложители, крайни потребители/целеви групи, други ръководители на проекти и външни експерти. Определянето на риска е итеративен процес. Първата итерация може да се осъществи от част от екипа по проекта или от екипа по управление на риска. Целият екип по проекта и основните заинтересовани лица могат да осъществят втората итерация. Щом бъде идентифициран даден риск, се разработват и внедряват прости и ефективни мерки за преодоляването му.

✓ **Качествен анализ на риска** – оценка на влиянието и вероятността от даден риск. Този процес приоритизира рисковете според евентуалното им влияние върху целите на проекта. Качественият анализ на риска е един от начините за определяне важността на дадени рискове и насочване на усилията към справяне с тях. Времето за реакция може да е критичен фактор при някои рискове. Оценка на качеството на наличната информация също спомага при преоценката на риска. Качественият анализ на риска изисква оценка на вероятностите и последствията, чрез установени методи и инструменти.

✓ **Количественият анализ на риска** - цифровото изражение на вероятността от даден риск и последствията му върху целите на проекта. В този процес ще се използва техника, базирана на опростяване на симулацията "Монте Карло" и анализ на решенията, с цел:

- Определяне на вероятността за постигане на дадена цел по проекта;
- Изчисляване на вероятностите за излагане на проекта на риск и определяне на резервни разходи и график;
- Откриване на рисковете, които изискват най-голямо внимание, чрез изчисляване на относителната им тежест за проекта;
- Идентифициране на реалистични и постижими разходи, график или обхват.

✓ **Планирането на реакции на риска** - процесът на разработване на варианти и определяне на действия, които увеличават възможностите и намаляват заплахите за осъществяване целите на проекта. Той включва възлагане на отговорности на отделни лица или групи във връзка с действията при отделните рискове. Този процес гарантира адекватна реакция на идентифицираните рискове. Ефективността на планирането на реакции е пряко свързана с увеличаването или намаляването на рисковете по проекта.

✓ **Наблюдението и контролът на риска** - процесът по проследяване на идентифицираните рискове, наблюдаване на остатъчни рискове и откриване на нови рискове. Той спомага за осъществяването на планове за риска и оценката на ефективността им. Това е постоянен процес в хода на проекта. С времето рисковете се променят, появяват се нови, някои очаквани рискове не се материализират.

17 20 ✓

Важно

Доброто наблюдение и контрол на рисковете дава информация, която подпомага взимането на ефективни решения преди материализирането на риска.

Контролът на риска може да включва избор на алтернативна стратегия, прибягване до резервен план, извършване на коригиращи действия или повторно планиране на проекта. Ръководителят на проекта и ръководителят на екипа периодично получават информация на ефективността на плана и наличието на неочаквани влияния и взимат съответните мерки в хода на проекта.

➤ **Управление на доставките**

Управлението на доставките от трети лица се занимава с придобиването на стоки и услуги от външни за изпълнителя организации. Този процес се състои от:

- Планиране на доставките;
- Планиране на търсенето;
- Търсене;
- Избор на източник;
- Администриране на договори;
- Приключване на договори.

Настоящата поръчка не предполага доставки на продукти (стоки и услуги) с критично влияние върху резултатите.

➤ **Предаване на дейност:**

Предаването на изготвената документация – междинни и окончателен доклади, както и евентуално отделни доклади с отразени резултати от извършваните дейности, ще се осъществява чрез подписването на приемо-предавателен протокол, с указани дата и задача/етап/дейност. При откриване на пропуски или неточности от страна на Възложителя в междинния и/или окончателния доклади Изпълнителят ще отстрани същите в указаните срокове.

Предвиждаме следните **критерии за качество**, които да гарантират от една страна, че организационната структура е така изградена, че да позволи най-качествено изпълнение на обществената поръчка, а, от друга страна, не само, че са създадени съответните структурни и организационни предпоставки, но и че в действителност се извършва работа, която да удовлетворява изискванията и нуждите на Възложителя:

→ **По отношение на срока:**

- Екипът е структуриран и работи по начин, че отчетните продукти се изработват в срока, определен от Възложителя;
- Отчетните продукти се изработват при спазване на последователност, фази и етапи, формулирани от ръководителя на екипа или ключовите експерти, натоварени с управленски правомощия.

→ **По отношение на формата:**

- Отчетните продукти се изработват във форма, съгласно изискванията на Възложителя;

- Отчетните продукти се изработват съгласно предварително определени образци, определени от ръководителя на екипа или ключовите експерти, натоварени от ръководителя с управленски правомощия.

→ **По отношение на съдържанието:**

- Отчетните продукти се изработват с изискуемото от Възложителя съдържание;

- Отчетните продукти се изработват съгласно предварително определени методики, указания, структура, примерно съдържание и други, формулирани от ръководителя на екипа или ключовите експерти, натоварени от ръководителя с с управленски правомощия;

- Отчетните продукти представляват пълна и цялостната разработка съобразно очаквания резултат. Организационната структура е така създадена, че да гарантира, от една страна, всестранно извършване на дейността, а от друга страна, избягване на повторения.

- Отчетните продукти притежават максимална функционалност и полезност;

- Отчетните продукти са съвместими с другите разработки на изпълнение на обществената поръчка.

Качеството на финално разработените продукти обаче се свързва и с качествената информация, с която Изпълнителят ще борава. Изпълнението на обществената поръчка поставя пред нас специфични проблеми, свързани с управлението на качеството на събираната информация.

В тази връзка, при изпълнението на дейностите по договора, ще прилагаме следните **критерии за качеството на информацията**:

- ✓ **Релевантност**: събираната информация е необходима за изпълнение на обществената поръчка;

- ✓ **Достоверност**: информацията е точно отражение на обективната действителност;

- ✓ **Актуалност**: достоверността на информацията се отнася към настоящия момент;

- ✓ **Пълнота**: информацията е относима към всички формулирани параметри, необходими за изпълнението на дейностите (етапите);

- ✓ **Конвертируемост**: информацията се събира и/или прехвърля в машинно четим формат, който позволява адекватно съхраняване (вкл. в онлайн среда), последващо автоматизирано разпореждане и обработка за целите на изпълнение на обществената поръчка;

- ✓ **Съвместимост**: събраната информация е годна за ползване включително при бъдещо надграждане.

На база на така посочените критерии за качество на информацията и съответно за качеството на работата, свързана със събиране и обработване на информацията, в хода на изпълнение на дейностите по договора, ще прилагаме следната **система за оценка на качеството на информацията**:

✓ **Добро качество** – данните отговарят на формулираните критерии за качество и са правилно документирани;

✓ **Средно качество** – събраните данни разкриват незначителни отклонения от формулираните критерии за качество или се наблюдават формални пропуски при тяхното документирание;

✓ **Лошо качество** – липсват относими данни, събраните данни показват съществени отклонения от изискванията за качество или са събрани при съществено нарушение на установените процедури за документирание.

Наличието на информация с лошо качество задължително изисква предприемането на **корективни действия**, освен ако Възложителят не даде други инструкции в конкретния случай. **Добрата организационна структура, каквато предлагаме, е тази, която позволява корективните действия да бъдат предприети без това да се отрази на сроковете за изпълнение на дейността.**

В рамките на процеса на осъществяване дейността по обществената поръчка **коригиращите и превантивните действия могат да се изразят в следното (изброяването е неизчерпателно):**

✓ Дистанционно оказване на методическа помощ на членовете на екипа в реално време: например консултация по телефона с ръководителя на екипа или с друг член по възникнал в хода на дейността казус). Възможността за ефективното осъществяване на тази помощ е един от критериите, показващ добра организационна структура;

✓ Оказване на текущо съдействие на експертите от екипа: например ангажиране на допълнителни неключови експерти с подпомагане на конкретен експерт;

✓ Разместване в предварително формираните екипи и при необходимост пренасочване на експерти. Наличието на възможност за такава гъвкавост също е критерий за добра с оглед конкретния проект организационна структура;

✓ Своевременно осигуряване или подмяна на аварирали технически средства или неизправно оборудване;

✓ Актуализиране на вътрешните срокове за изпълнение на даден процес в съответствие с реалния ход на изпълнението с цел и компенсиране при констатирани забавяния;

Ще бъдат използвани и други подходящи методи за гъвкава оптимизация на процеса чрез ефективно използване, разпределение и преразпределение на човешки, материални и времеви ресурси в отговор на реално установени предизвикателства.

Наличието на работеща Система за управление на качеството до голяма степен гарантира единство по отношение на целите, усъвършенстване на

съществуващите процеси, мотивация и отдаденост на всички служители, задълбочено познаване на изискванията на Възложителя.

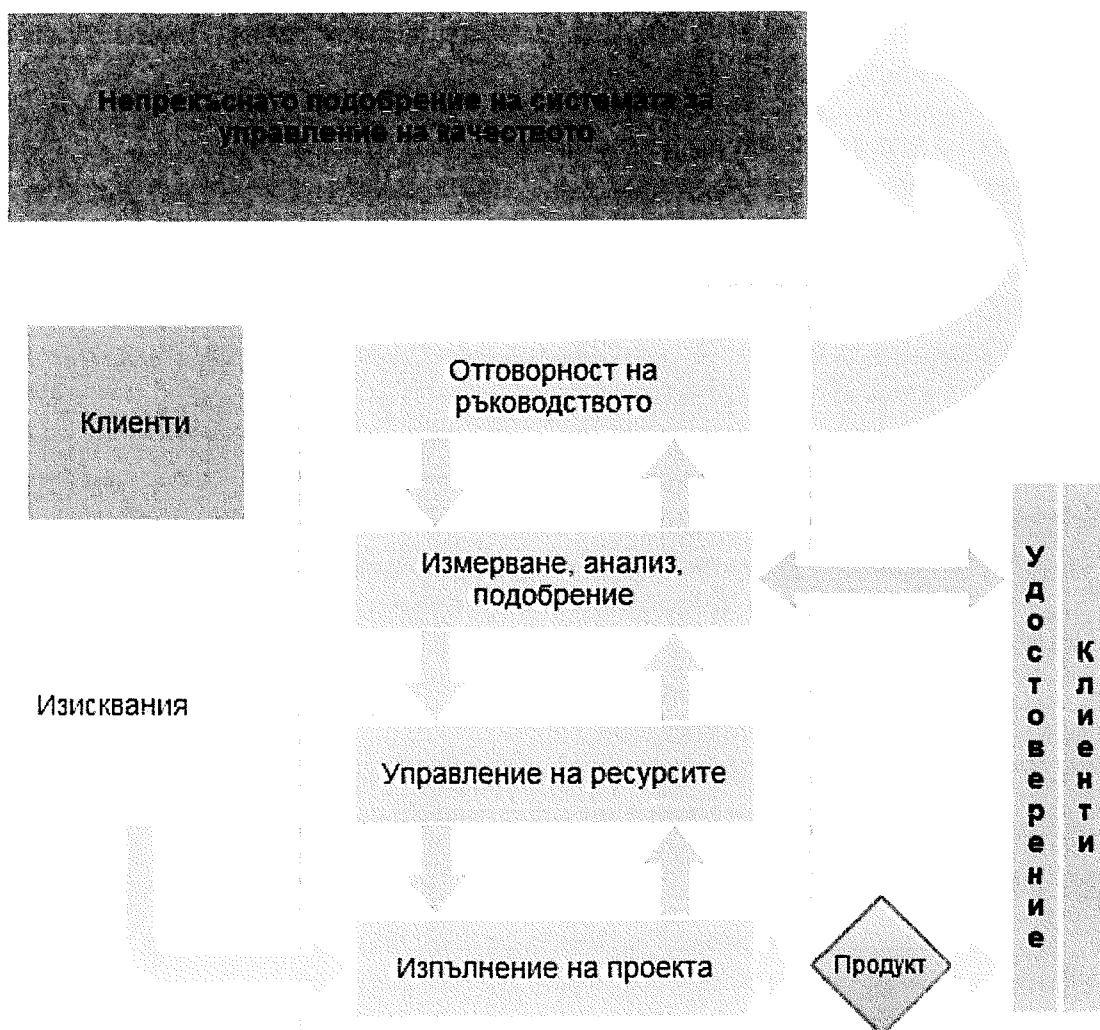
Система за управление на качеството

Внедряването и поддържането на Система за управление на качеството, съгласно стандарта 9001:2015 е международен еталон за управление на качеството, даващ гаранции за:

- ✓ Осигуряване и поддържане на постоянно качество на продукта /услугата/ и съответствие с нормативните, продуктови и пазарни /на клиента/ изисквания;
- ✓ Своевременно откриване на проблеми, свързани както с качеството на предлагане на услуги и производство на продукти, така и с качеството на обслужване на клиентите;
- ✓ Осигуряване на удовлетвореност и добавяне на стойност за клиента;
- ✓ Става възможно въвеждането на средства и методи за избягване на повторни грешки;
- ✓ Подобряване на управлението;
- ✓ Подобряване на планирането;
- ✓ Подобряване на контрола върху доставчиците;
- ✓ Подобряване на диалога между всички заинтересовани страни;
- ✓ Подобряване на вътрешните и външните фирмени комуникационни потоци;
- ✓ Налага задълбочено познаване на законодателните изисквания и изискванията на възложителя;
- ✓ Подобряване на реда, дисциплината и организацията във всички вътрешно фирмени процеси и отношения;
- ✓ Подобряване на мотивираността на вътрешния персонал.
- ✓ Целта на управлението на качеството е да потвърди и да гарантира, че изпълнението на изискванията на Възложителя е постигнато и отговаря на неговите очаквания за качество. Механизмите за контрол на качеството са адекватно планиране, спазване, преглеждане и актуализиране на графици.
- ✓ Освен внедрената система за управление на качеството, изпълнението на поръчката ще бъде съобразно и с добрите практики и подходи при извършване на аналитична дейност.

Управление на качеството е системен целенасочен процес на установяване разликите между действително постигнатите и желаните резултати на базата на определени стандарти и критерии, анализиране на причините, които влияят върху тези разлики и предприемане на действия за промяна и подобрения в структурата и процесите, които да доведат до намаляването на тези разлики до минимум.

Осигуряването на качеството се постига чрез съгласувани дейности за насочване и управление на изискванията и задоволяване на нуждите, заради които се реализира проектът.

Контролът на качеството по отношение на продуктите, които ще бъдат разработени в резултат на поръчката ще бъде осъществяван с цел да се гарантира, че се постигат целите, за които е създадена обществената поръчка. Това се постига чрез осъществяване на описаните по-долу подцели:

Откриване на всички грешки, които екипът трябва да отстрани. Това може да са грешки, които се дължат на различни фактори, както и да имат различни проявления. При изпълнението на дейностите по обществената поръчка, Изпълнителят ще се стреми на възможно най-ранен етап да открива всички възможни грешки, както и възможните им проявления.

Проверки за установяване и съответно навременно отстраняване на допуснати грешки и пропуски в работата ще бъдат извършвани текущо в хода на осъществяване на всяка една от дейностите в проекта, както и след като бъде създаден първоначален проект на всеки от продуктите от дейностите.

Проверките ще бъдат извършвани по отношение на всяка една от съставните части на продуктите, но също така и по отношение на цялостните продукти. Проверки за допускане на грешки ще се осъществяват и по отношение на дейности.

които макар да не намират пряка последица в изготвянето на продукта, имат отношение към резултата от изпълнението на обществената поръчка. Това се отнася например за подготвителните дейности, както и за всички съпътстващи дейности, които по необходимост ще бъдат извършени при изпълнение на обществената поръчка.

Принципното ни разбиране е, че тестване за качествено изпълнение на дейността се извършва, от една страна, по отношение на възможно най-малките структурни единици в дейността и в продукта от нея (Unit Testing), но, от друга, след извършване на тези тестове за качество и след обединяването на съответните елементи от продукта в единно цяло ще се извърши проверка и на качеството като цяло (Integration Testing). По този начин ще бъдат избегнати и проблеми, свързани с липси или повторения.

При извършване на тези проверки ще възприемем системен подход и по отношение на продукта от обществената поръчка като същият ще бъде разгледан като единна система. Проверка на качеството ще бъде извършена по отношение на цялата система на така разглеждания продукт (System Testing)

Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ имат богат опит в успешното прилагане на практики за управление на качеството. На тази основа е разработена и **процедура по предотвратяване, откриване и управление на грешки и проблеми в качеството.**

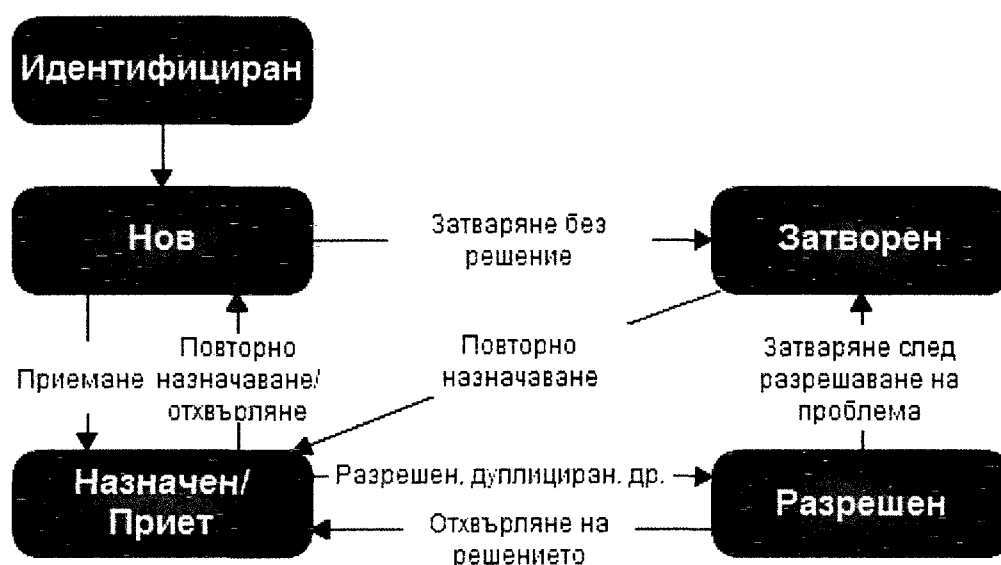
Предотвратяването, откриването и управлението на грешки и проблеми в качеството е част от управлението на целия процес по изпълнение на дейността. Същността на тази процедура е след идентифицирането на дадена грешка или проблем в качеството да се предприемат мерки за неговото отстраняване и/или ограничаването/отстраняването му на следващ етап, но без това да постави в опасност цялостното завършване на изпълнението на обществената поръчка качествено и в срок. Предотвратяването на грешките и проблемите в качеството се прилага като се изготви план за това. Този план съдържа мерки за свеждане до минимум и отстраняване на грешки и проблеми, индикатори за следене на грешки и проблеми, както и, доколкото времето за изпълнение на обществената поръчка го позволява, анализ на причините за възникване на грешките и проблемите.

Във връзка с процедурата за предотвратяване на грешки и проблеми трябва да се отчете и опита на Адвокатско дружество „Попов Арnaudов и партньори“ в изпълнението на редица обществени поръчки, което им е дало възможност да изведат типични грешки и проблеми, както и да изведат типични индикатори, разкриващи настъпването на някоя грешка или проблем и съответно позволяващи тяхното навременно отстраняване.

След като бъде идентифицирана дадена грешка или проблем в качеството, той преминава през няколко състояния:

✓ Нов – регистриран проблем след неговото идентифициране или върнат за повторно назначаване;

- ✓ Назначен/приет – обикновено ръководителят на екипа документира идентифицирания проблем/грешка и определя член на екипа, отговорен за отстраняване на проблема/грешката;
- ✓ Разрешен – проблемът/грешката е изолиран, намерено е решение за неговото отстраняване и то е успешно приложено;
- ✓ Затворен – работата по проблема се прекратява, защото той или е отстранен, или на този етап не могат да бъдат предприети мерки за неговото ограничаване/отстраняване.

Методологията и анализът трябва да бъдат реализирани качествено във всеки един етап и компонент, доколкото коригиране на лошо изпълнени дейности посредством тяхното повторно извършване изисква допълнително време, ресурсно и логистично осигуряване и може да компрометира срочното изпълнение на обществената поръчка.

Текущият контрол на прегледа е изграден върху принципите на йерархичност и гъвкавост:

- ✓ Работата на всеки изпълнител се проверява незабавно или своевременно от непосредствено горестоящия в йерархията експерт;
- ✓ Комуникацията между експертите от различни нива, както и между членовете на екипа и представителите на екипа се осъществява максимално бързо по най-подходящите в случая комуникационни канали.

Гарантираме мониторинг на действията на ангажираните експерти, възможност за установяване на контакт с тях в реално време с цел даване на методически указания и оказване на необходимото съдействие.

Относно **последващия контрол**, прилагане на механизмите за документиране на действията по изпълнението към процеса на преглед (създаване на записи) създаваме необходимата проследимост на интервенциите при набиране,

обработване и разпореждане с информация, включително по отношение на трансформирането ѝ от един формат в друг, прехвърлянето ѝ от една среда или носител към друга среда или носител. По този начин се обезпечават възможност за ретроспективно възстановяване на процеса, локализиране и коригиране на евентуални грешки.

При изпълнението на поръчката Адвокатско дружество „Попов, Арнаудов и партньори“ ще прилага широкоспектърен механизъм за мониторинг, който обхваща голямо разнообразие от контролни методи и процедури

Видове контрол

Контролът върху дейностите и задачите в хода на изпълнение на обществената поръчка обхваща:

- ✓ Процесите, от гледна точка на тяхната ефективност и оптималност;
- ✓ Организационните структури, създадени за изпълнение на възложените задачи, от гледна точка на тяхната ефективност и оптималност;
- ✓ Разработваните отчетни продукти, от гледна точка на съответствие с формулираната политика за качество, критерии за качество и изисквания за съответствие.

От гледна точка на своя **обхват**, контролът се разделя на **цялостен одит** или **мониторинг на отделни елементи от организационната структура, съответно отделни процеси или дейности по изпълнение**.

Според **момента на осъществяване** контролът се разделя както следва:

- ✓ **Предварителен:** извършва се посредством планиране на изпълнението;
- ✓ **Текущ:** извършва се в хода на изпълнението;
- ✓ **Последващ:** извършва се след приключване на дейността (под-дейности) и отчитане на разработения продукт.

От гледна точка на **повода за извършване** на контрола, същият се разделя както следва:

- ✓ Контрол, извършван по **повод на конкретен сигнал за нередност**, който цели нейното установяване и коригиране;
- ✓ **Регулярен** контрол, който не е свързан с разследване на конкретен сигнал за нередност.

От гледна точка на своята **регулярност** контролът се разделя както следва:

- ✓ **Планов** контрол: извършва се при предварително определена периодичност и обхват;
- ✓ **Изненадващ** контрол: извършва се с цел установяване на реалното състояние на организацията и/или изпълнението на дейностите при реализиране на контролните правомощия на ръководителя на екипа и/или Възложителя.

От гледна точка на **субектите**, които го осъществяват, контролът бива **вътрешен** (извършван от екипа на Изпълнителя в съответствие с техните правомощия) и **външен** (извършван от Възложителя или трети компетентни органи).

Въз основа на осъществения контрол може да бъде констатирана повишена вероятност за реализиране на рискове или други неблагоприятни фактори, които да повлияят върху изпълнението; допуснати пропуски в изграждането и управлението на процесите и управленските структури; грешки, непълноти, несъответствия и отклонения при разработваните отчетни продукти и др. При това положение се налага да бъдат предприети съответни превантивни и/или коригиращи действия, чиято цел е да минимизират рисковете, да адаптират организацията към новата среда или да отстранят допуснатите нарушения в политиката за качество.

Коригиращите действия са насочени към отстраняването на причините за възникнали несъответствия и избягване на възможността за тяхната повторна проява.

Превантивните действия са насочени към отстраняване на причините за потенциални несъответствия, с цел предотвратяване на тяхната проява.

Стратегията ни за управление на качеството включва и следните **механизми за гарантиране на качеството**.

При разработване на отчетните продукти прилагаме следните конкретни механизми за гарантиране на качеството:

- ✓ Концептуализиране на изпълнението: ръководителят на екипа или ключовите експерти, натоварени от ръководителя с управленски правомощия, дават предварителни указания за изпълнение, одобряват примерно съдържание и формат на продукта;

- ✓ Валидиране на входните данни: определят се конкретно изискванията за изпълнение и набора от актуални документи, които следва да бъдат съобразени при извършване на дейността;

- ✓ Изработването на отчетните продукти: дейността се изпълнява при пълно покриване на формулираните критерии за качество;

- ✓ Текуща проверка на изпълнението: ръководителят на екипа или ключовите експерти, натоварени с управленски правомощия, както и пряко ангажираните експерти и изпълнители, проверяват изпълнението в неговите отделни фази и етапи за съответствие с изискванията, като при необходимост се предприемат действия за своевременно отстраняване на несъответствия;

- ✓ Управление на рисковете: ръководителят на екипа или ключовите експерти, натоварени с управленски правомощия, адаптират организационната структура или действията по изпълнение към реализираните рискове или други подобни фактори с цел постигане на съответствие с изискванията и покриване на критериите за качество.

Прилагането на коригиращи и превантивни действия се съобразява с особеностите на конкретния казус и се извършва при спазване на следните принципи:

✓ **Йерархичност:** Видът на коригиращите и превантивни действия се определят от ръководителя на екипа или съответния ключов експерт, на който са делегиране управленски и контролни правомощия.

✓ **Гъвкавост:** всеки експерт и ангажиран изпълнител наблюдава и контролира собствената си дейност и осъществява самоконтрол (самооценка) чрез предприемане на локални по обхват мерки в кръга на собствената му компетентност.

Видно от гореизложеното, принципът на гъвкавост действа като ограничено по обхват изключение от принципа на йерархичност, въведено с цел максимална оперативност и ефективност при изпълнение на дейностите (етапите). Едва когато отделният експерт не може да реши самостоятелно проблема на локално ниво, той е длъжен да го отнесе нагоре в йерархичната структура и да сезира с него отговорния си ръководител.

Управлението на качеството е непрекъснат процес по организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение и мониторинг на дейностите.

При изпълнение на дейностите по поръчката, ако бъде избрано за Изпълнител, Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ ще се използва натрупания опит и резултатите от мониторинга, за да оптимизира процесите, организационните структури, дейностите по изпълнението, политиките по качеството и други елементи, обуславящи качествено и срочно изпълнение на обществена поръчка (напр. работни графици, образци на записи).

Осъществяването на процеса на постоянно подобрене е отговорност на ръководителя на екипа при отчитане на мнението на ключовите експерти и обобщаване на информацията, подавана от неключовите експерти и ангажираните допълнително експерти.

При изпълнението на дейностите по поръчката ще се използват **средства за документиране на извършваните действия и съответно за контрол върху качеството и достоверността на информацията в следните насоки.**

✓ Коректно възпроизвеждане на информацията, набрана чрез методите за събиране на информация;

✓ Регистриране на пропуски в пълнотата на информацията;

✓ Установяване на противоречия между набраната информация;

✓ Идентифициране на информация, набрана от различни източници, която се отнася до идентични предмети с цел нейната съпоставка и стандартизация.

3. Подход за извършване на цялостна предварителна оценка на ЗИД на Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина

Законът за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ) е обн. в ДВ, бр.31 от 13.04.2007 г. и е влязъл в сила от датата на обнародването му.

Основната цел на закона е да създаде условия, които осигуряват пускане на пазара на лекарствени продукти, които отговарят на изискванията за качество, безопасност и ефикасност. Следвайки тази цел, законът урежда реда и условията за:

- разрешаване употребата или регистрацията на промишлено произведени или произведени по метод, включващ промишлен процес, лекарствени продукти, предназначени за хуманната медицина;
- разрешаване производството и вноса на лекарствени продукти;
- производството, вноса и търговията на едро с активни вещества;
- разрешаване и провеждане на клинични изпитвания;
- търговията на едро и на дребно с лекарствени продукти;
- паралелен внос на лекарствени продукти;
- посредничество в областта на лекарствените продукти;
- износ на лекарствени продукти;
- рекламата на лекарствени продукти;
- проследяване безопасността на пуснатите на пазара лекарствени продукти;
- класификацията за начина на предписване и отпускане на лекарствените продукти;
- контрола на производството и вноса, на търговията на едро и дребно, провеждането на клинични изпитвания, на рекламата и на системата за проследяване безопасността на пуснатите на пазара лекарствени продукти;
- ценообразуването на лекарствените продукти;
- изготвянето на позитивен лекарствен списък.

Видно от целите и предмета на закона, същият засяга изключително широк кръг обществени отношения, като: производството на лекарствени продукти и активни вещества, търговията, в т.ч. на едро и дребно, вноса и износа на лекарствени продукти и активни вещества, потреблението на лекарствени продукти, ценообразуването на лекарствени продукти, рекламата на лекарствени продукти, административния контрол. Засегнатите от закона лица най-общо могат да се определят като притежателите на разрешения и регистрации за употреба на лекарствени продукти, производителите и търговците на лекарствени продукти и активни вещества, изпълнителите на медицинска помощ, предприемачи и инвеститори в сферата на клиничните изпитвания, лечебните заведения, администрациите, имащи правомощия в сектора и на практика всички български граждани, живеещи в България и всички лица, пребиваващи у нас, доколкото потреблението на лекарствените продукти се случва ежедневно. Законът въвежда и

редица административни режими по отношението на производството и търговията с лекарствени продукти.

Законът е изменян и допълван многократно през годините – на практика изменения и допълнения са обнародвани през всяка една от годините в периода от приемането му до днес (последните, при това по-мощабни изменения, са от декември 2018 г.).

Частична предварителна оценка на въдействието е правена през месец август 2017 г. на ЗИД на ЗЛПХМ, обн., ДВ бр.84 от 12.10.2018 г., в сила от датата на обнародването. Доколкото тази оценка е правена сравнително скоро и включва последните изменения и допълнения на закона, то същата ще бъде взета предвид при изготвянето на цялостната предварителна оценка, предмет на обществената поръчка.

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт.

Съгласно предварително дадената от Възложителя информация за част от обстоятелствата, водещи към момента до необходимостта от промени в закона, със ЗИД на ЗЛПХМ се предвижда:

- ✓ Въвеждане на правила за стимулиране на притежателите на разрешения за употреба на лекарствени продукти;
- ✓ Усъвършенстване на реимбурсната и ценова политика в областта на лекарствените продукти чрез въвеждане на ясни правила за участниците на фармацевтичния пазар с цел постигане на финансова стабилност и обезпеченост на системата;
- ✓ Проследяване ефекта от терапията с лекарствени продукти, принадлежащи към ново международно непатентно наименование, включени срочно в ПЛС - предпоставка за извършване на оценка за безсрочното им включване в националния реимбурсен списък, основана на доказан терапевтичен ефект.
- ✓ Провеждане на рационална лекарствена политика, гарантираща безопасно, ефикасно лекарствено лечение, чрез стойностно-ефективни лекарствени продукти, доказани в терапевтичната практика, както и ефективен достъп до медицински изделия;
- ✓ Разработване на нормативни промени за регламентиране на милосърдната употреба на неразрешени лекарствени продукти по хуманни съображения за определена групи пациенти;
- ✓ Усъвършенстване на системата за оценка на здравните технологии чрез реформа в организационната структура, кадрови ресурс, правомощия и задължения;
- ✓ Въвеждане на мерки, свързани с оптимизиране и повишаване прозрачността на дейностите по осигуряване на лекарствени продукти и на избора на пациентите за лекарствено лечение;
- ✓ Възможност за генерично заместване на лекарски предписания от магистър-фармацевтите;

- ✓ Намаляване на административната тежест в процеса по разрешаване на клиничните изпитвания;
- ✓ Създаване на национална аптечна карта, с която се определят и планират потребностите на населението от достъп до лекарствени продукти, осигурявани от аптеки, като инструмент за преодоляване на регионалните дисбаланси;
- ✓ Въвеждане на мерки за стимулиране на действащите аптеки да разширят дейността си в населени места, в които има недостиг на аптеки;
- ✓ Въвеждане на стимули за осигуряване на денонощен достъп до лекарствени продукти за гражданите в областите, в които има недостиг от аптеки с денонощен режим на работа в административния център на областта.

Следва да се отчете обаче, че за част от тези обстоятелства, вече има направени промени с последните изменения на закона. Така, например със ЗИД на ЗЛПХМ, обн. ДВ, бр. 84 от 12.10.2018 г., в сила от 12.10.2018 г., в чл.9, ал.3 беше допълнено, че лечението с лекарствен продукт за състрадателна употреба съгласно чл.83 от Регламент (ЕО) № 726/2004 на Европейския парламент и на Съвета се извършва при условия и по ред, определени с наредбата по ал.1 (Наредба № 10 от 17.11.2011 г. за условията и реда за лечение с неразрешени за употреба в Република България лекарствени продукти, както и за условията и реда за включване, промени, изключване и доставка на лекарствени продукти от списъка по чл. 266а, ал. 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина), като това е записано изрично и в мотивите на законопроекта. Също така, промените от октомври засягат и нормите относно клиничните изпитвания, като в частност имат за цел (видно от мотивите на законопроекта) оптимизиране на дейността по провеждане на клинични изпитвания и създаване на условия за прилагане на Регламент (Ес) № 536/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно клиничните изпитвания на лекарствени продукти за хуманна употреба, и за отмяна на Директива 2001/20/ЕО. Направени са облекчения и по отношение на някои административни тежести.

Както изрично е посочено от Възложителя, следва да се допусне вероятност посочените като обем и съдържание обстоятелства да претърпят промени към момента на възлагане или извършване на оценките.

3.1. Подход за изпълнение на етапите по извършване на предварителната оценка на въздействието

Етап 1 Планиране на оценката на въздействието и определяне на екип за нейното извършване

Успешното и качествено извършване на всяка една работа, независимо от нейния характер, е предпоставено от **добрата и правилна подготовка. Ето защо,**

„планирането на оценката на въздействието” е основен и логично - първи етап от нейното извършване, нормативно закрепен и в чл.9 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието. Планирането е свързано именно с качеството на оценката – осигуряване на достатъчно време и необходимата експертиза за извършването на качествени оценки на въздействието, както и за провеждането на ефективни консултации. Макар и планирането, което изпълнителят трябва да направи за целите на изпълнението на обществената поръчка да малко е по-различно от планирането, което Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието предвижда по отношение на органа на изпълнителната власт, отговорен за изработването на нормативния акт, чието въздействие ще се оценява, смисълът и целите на това планиране са идентични.

Планирането следва да обезпечи безпроблемното извършване на работата във всички нейни аспекти, поради което **в рамките на този етап Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партнори” ще извърши следните действия:**

Организационно планиране:

➤ Сформиране на екип за извършването на оценката на въздействието

Сформирането на експертния екип, който ще работи по предаврителната оценка на въздействието на ЗИД на ЗЛПХМ ще зависи до известна степен от начина, по който ще бъде възложено извършването на оценките на въздействието на останалите три нормативни акта, предмет на обособена позиция № 1 на обществената поръчка. В случай на поетапно възлагане на оценките, при извършването на тук разглежданата предварителна оценка биха могли да вземат участие всички минимално определени от Възложителя ключови експерти – 2мата експерти Юристи и 2мата експерти Анализи и оценки. Отчитайки по-голямата сложност при извършването на предаврителни оценки в сравнение с последващите, това е предпочитаният вариант.

В случай обаче, че две или повече оценки бъдат възложени едновременно за изпълнение и в зависимост от това колко точно на брой оценки бъдат възложени за едновременно извършване, едната двойка ключови експерти – Юрист и Анализи и оценки може да бъде подпомогната, при необходимост от допълнителни експерти, с оглед на моментните нужди.

Конкретното разпределяне на работата между експертите е подробно описано по-долу в настоящото предложение в точка **„Разпределение на членовете на екипа за изпълнение”**.

➤ Изготвяне на план-график за извършването на оценката на въздействието

План-графикът за извършването на оценката на въздействието също, както и сформирането на екипа, зависи от това в каква последователност ще се възлагат оценките и дали в даден момент от срока за изпълнение на обществената поръчка

ще се изготвят паралелно две или повече оценки и колко точно. Отчитайки необходимостта от извършването на консултации със заинтересованите страни, чиято продължителност следва да бъде поне един месец, с оглед възможността всички заинтересовани страни да вземат адекватно и активно участие в консултациите и отчитайки по-голямата сложност на предварителните оценки спрямо последващите такива, то времето за извършване на една цялостна предварителна оценка на въздействието следва да се определи на поне 60 дни. **Разбира се, графикът ще бъде изцяло съобразен с крайния срок за изпълнение на обществената поръчка, като евентуалното по-кратко време за изпълнение на поръчката ще бъде компенсирано с по-голям брой експерти.**

Планиране по същество:

➤ **Дефиниране на проблема (или въпросите)** – това е процесът по определяне и описване на проблем/и в обществените отношения и/или въпрос/и, които следва да бъдат решени. Подробно описание на това, как ще бъде извършено дефинирането на проблемите/въпросите сме дали по-долу в настоящото предложение в точка **„Начини, чрез които ще се дефинират проблемите, за които се търси решение с предварителната оценка и източници, които ще се използват за идентифициране на проблемите“**.

➤ **Установяване на целите, които да бъдат постигнати**

В рамките на тази фаза ще определим общата цел/и, както и специфичните и оперативни цели. Подробно описание на това, как ще бъдат установени целите сме дали по-долу в настоящото предложение в точка **„Начин, по който ще се дефинират целите на извършваната предварителна оценка“**.

➤ **Определяне на подходящото ниво на анализ и на задълбоченост при оценката на въздействието.** Нивото на задълбоченост на оценката на въздействието ще се определи според значимостта на проблема/въпроса и броя на засегнатите страни за всеки отделен случай, отчитайки, че оценката на въздействието трябва да предоставя достатъчно доказателства и данни, които да спомогнат за вземане на аргументирани решения. За определяне на задълбочеността за оценката на въздействието, ще се дадат отговори на следните въпроси:

- Какви са възможните последици и колко вероятно е тяхното настъпване?
- Каква е значимостта на вероятните последици и какъв е техният обхват?
- Колко важна от гледна точка на обществените интереси е инициативата?

Като отправна точка за определяне на подходящото ниво на анализ и на задълбоченост при оценката на въздействието могат да послужат отговорите на въпросите по приложение №1 „Идентифициране на икономическите, социалните и екологичните въздействия“ към Ръководството за изготвяне на оценка на

въздействието на законодателството (прието от Министерския съвет с Решение № 549 от 25 юли 2014 година).

➤ **Формулиране (систематизиране) на варианти на действие, водещи до решаване на проблема/въпроса**

Още във фазата на дефинирането на проблема ще се изгради ясен сценарий „без намеса“, който да бъде основа за сравняване на вариантите на действие.

На следващо място, ще бъдат формулирани **алтернативни варианти на действие** – поне един, които ще бъдат анализирани и оценени в следващите етапи. Варианти на действие могат да бъдат формулирани и по време на провеждане на консултациите като резултат от самите тях.

➤ **Оценка на риска**

В случай, че в обхвата на оценката на въздействието попада проблем/въпрос, при който съществува несигурност, свързана с настъпването на сериозни негативни резултати, ще се направи оценка на риска. Такава оценка е необходима, когато:

- Не е налице нулева вероятност, че определено нежелано събитие или развитие ще се прояви;
- Не е възможно да се предвиди кои лица или групи ще са засегнати или най-тежко засегнати;
- Негативните последици за определени лица, групи, сектори или региони ще бъдат много сериозни и необратими.

Методиката за определяне на потенциалните рискове е подробно описана по-долу в настоящото предложение в точка **„Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти, оценителна система за вероятности“**.

Оценка на риска ще бъде направена и по отношение на рисковете, които биха повлияли върху самото изпълнение на възложената с поръката работа, като ще бъдат анализирани всички идентифицирани от Възложителя рискове (както това е описано по-долу в настоящото предложение в точка **„Управление на риска“**), както и потенциални други рискове, които биха могли да повлияят върху качествено и срочно изпълнение на поръката.

➤ **Планиране на консултациите със заинтересованите страни**

Съгласно изискването на чл.25 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, **планирането на консултациите се определят в началото на извършването на цялостна оценка на въздействието**. Ето защо, това планиране следва да е част от първия етап от извършването на оценката. Планирането включва определянето на формата на консултациите и ресурсното обезпечаване на тяхното провеждане (като например формулирането на конкретни въпроси, които ще бъдат поставени за обсъждане). По-долу в настоящото предложение, в точки **„Етап 3 Провеждане на консултации“** и **„Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица“** сме описали подробно подходящите според нас форми на консултации при извършването на тук

разгрежданата предварителна оценката на въздействието, както и начинът, по който ще бъдат избрани подходящите консултации и тяхното провеждане.

Резултати от етап 1:

Резултатите от този първи етап от извършването на оценката на въздействието са:

- ✓ Сформиран екип;
- ✓ Изготвен график за изпълнение;
- ✓ Дефинирани проблеми/въпроси;
- ✓ Дефинирани цели;
- ✓ Определено подходящото ниво на анализ и на задълбоченост на оценката;
- ✓ Систематизирани варианти на действие;
- ✓ Извършена оценка на риска;
- ✓ Планирани консултации със заинтересованите страни.

Документи, които ще бъдат изготвени по време на етап 1:

- ✓ График за изпълнение (примерен)

ПЛАН - ГРАФИК ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗИД НА ЗАКОНА ЗА ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ПРОДУКТИ В ХУМАННАТА МЕДИЦИНА

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
ДЕЙНОСТ	седмици, в рамките на период от 6 месеца																							
Етап 1 Планиране на оценката на въздействието и определяне на екип за нейното извършване																								
Етап 2 Определяне на заинтересованите страни																								
Етап 3 Провеждане на консултации																								
Етап 4 Събиране и анализ на относимите данни																								
Етап 5 Извършване на оценката, изготвяне на доклад с оценката и резюме на доклада																								
Етап 6 Представяне на проект на доклад с оценка на въздействието, заедно с резюме на възложителя за одобрение																								
Етап 7 Финализиране на доклада с оглед на евентуални бележки от възложителя																								

Представеният тук график е изцяло **примерен** и касае единствен примерното изпълнение на цялостната предварителна оценка на ЗИД на ЗЛПХМ и не отчита евентуалното изпълнение на другите дейности от обществената поръчка. В случай, че изпълнението на тук разглежданата оценка се възложи в

началото на изпълнението на договора и самостоятелно (без възлагане на другите оценки) е възможно удължаване на срока на изпълнението (но в рамките на общия срок за изпълнение на поръчката) за целите на по-доброто качество, отчитайки по-сложния и комплексен характер на предаврителните оценки в сравнение с последващите.

Окончателният план-график за изпълнението на последващата оценка ще бъде одобрен по време на Встъпителната среща.

✓ Част от РЕЗЮМЕТО на оценката също ще бъде подготвено по време на настоящия първи етап:

1. РЕЗЮМЕ И ВАРИАНТИ НА ДЕЙСТВИЕ

Какъв е проблемът, който трябва да се реши?

Защо е необходимо действие от страна на правителството/държавата?

.....
Опишете проблема или въпросите, които обосновават действие от страна на държавата.

Какви са целите на предлаганото решение?

.....
Посочете какво цели да постигне новото предложение или предлаганата нова уредба. Какъв ефект би имала тя и спрямо кого?

Какви варианти за решаване на проблема са били изследвани, включително алтернативи на въвеждането на нова правна уредба?

1. Вариант 0 – Без действие;

2. Вариант 1 –

3. Вариант 2 –

4. Вариант 3 –

Препоръчваме вариант №, тъй като с него се постигат описаните по-горе цели и желани ефекти

Посочете изследваните варианти, включително алтернативи на предприемането на нормативна промяна. Опишете накратко потенциалните рискове, свързани с вариантите, каква е вероятността те да настъпят и техния ефект, ако настъпят. Обосновайте препоръчания вариант на действие. Повече информация добавете в резюмето на препоръчания вариант с данни.

✓ както и част от ДОКЛАДА по чл.22, ал.2 от Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

ДОКЛАД ПО ЧЛ. 22, АЛ. 2 ОТ КЪМ ЦЯЛОСТНАТА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

1. Описание на проблема или въпросите, които се уреждат с проекта на нормативен акт

.....

3. Посочване на целите, които се поставят при регулирането на обществените отношения с проекта на нормативен акт, по конкретен и измерим начин, с времеви график за постигането им

.....

4. Изброяване и описание на възможните варианти за постигане на заложените цели, както и описание на варианта „Без действие“

.....

Обяснение за приложимостта и полезността на направеното предложение:

Така предложените от нас дейности, включени в първия етап от извършването на оценката на въздействието **са приложими и полезни**, защото:

→ Сформирането на подходящ екип и определянето на график за изпълнение са абсолютно задължителна минимална предпоставка за качествено и в срок изпълнение на всеки един проект. Особено съществени те са за изпълнението на настоящата обществена поръчка доколкото е възможен сценарий на паралелно извършване на оценки на няколко нормативни акта (съобразно възлагането от страна на Въложителя), което изисква безупречна организация на работата спрямо човешките и времевите ресурси;

→ Дефинирането на проблема/въпроса, който се разрешава с предлаганите изменения и допълнения на закона и определянето на целите, които се преследват с предлаганите нормативни пормени, както и определянето на подходящото ниво на анализ и на задълбоченост на оценката, предпоставят същността на извършваната оценка, поради което е задължително да бъдат направени в началния етап на изпълнението. Грешно дефиниран проблем/въпрос и/или грешно зададена цел, както и определяне на неподходящо ниво на анализ и задълбоченост, биха повлияли съществено върху качеството на изпълнението и постигането на резултатите на обществената поръчка;

→ Систематизирането на възможните варианти на действие в подготвителния етап на изпълнението ще улесни провеждането на самите консултации, доколкото ще даде определени насоки, върху които да се концентрират консултациите. Разбира се, в хода на самите консултации е възможно да се оформят алтернативни варианти на действие, било то като конкретни предложения от заинтересованите страни, било то в резултат на анализа на предложенията. Такава възможност обаче ще се предпостави именно от първоначалното систематизиране на няколко възможни варианти на действие. Без предварително зададени насоки, е напълно възможно консултациите да се превърнат в хаотично предлагане на идеи и изложение на мнения, като по този начин се намали потенциалът за генериране на адекватни предложения.

→ Оценката на рисковете в началния етап също е предпоставка за качествено извършване на оценката. Рисковете, сами по себе си, дават допълнителни насоки при провеждането на консултациите и предпоставят възможността за търсене на повече решения за тяхното избягване. Същевременно, във всеки един етап от изпълнението на обществената поръчка съществуват рискове, които могат да поставят на изпитание срочното и/или качествено изпълнение, поради което дефинирането им в началния етап на изпълнението, ще

допринесе за взимането на навременни и адекватни мерки за тяхното предотвратяване и/или минимизиране на негативните им последици. Разбира се, оценката на рисковете е фаза, през която трябва да минава всеки един етап от изпълнението на поръчката, но първоначалното дефиниране дава основната рамка за това.

→ Планирането на консултациите в първия етап е нормативно задължение и има за цел да обезпечи възможността за включване на всички заинтересовани страни. Обезпечаването на такова включване на всички заинтересовани страни е допълнителна гаранция за генериране на максимално много мнения и предложения, а оттук и гаранция за по-информирано вземане на решение.

Етап 2 Определяне на заинтересованите страни

Независимо от това, че е обозначен като втори етап, на практика този етап е неразривна част от планирането на провеждането на цялостната предварителна оценка на въздействието. Той е пряко свързан с дефинирането на проблема/въпроса, към който предлаганите нормативни промени реферират.

Невъзможно е да се дефинират парвилните проблеми/въпроси, без да се дафинират засегнатите лица, т.е. заинтересованите страни.

Самостоятелното отделяне на етапа е обусловено от неговата значимост в процеса по извършването на оценката на въздействието, защото правилното идентифициране на всички заинтересовани страни ще повлияе върху правилната оценка, а и ще даде възможност на макисмално широкия кръг лица да се включат в консултациите.

По-долу в настоящето предложение (точка **„Начини, по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица“** сме описали подробно начините, по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица), като същите най-общо биха могли да се групират в следните групи:

- ✓ Компетентните администрации и др. органи;
- ✓ Притежателите на разрешения/регистрации и търговци;
- ✓ Браншовите и други организации/лица;
- ✓ Потребителите на лекарства и здравноосигурените лица.

Като заинтересовани страни задължително ще бъдат идентифицирани и **малки и средни предприятия (МСП) и/или техни представителни организации.**

Резултати от етап 2:

- ✓ Идентифицирани заинтересовани лица.

Документи, които ще бъдат изготвени по време на етап 2:

- ✓ част от **ДОКЛАДА** по чл.22, ал.2 от Наредба за обхвата методологията за извършване на оценка на въздействието

ДОКЛАД ПО ЧЛ. 22, АЛ. 2 ОТ КЪМ ЦЯЛОСТНАТА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

2. Посочване на заинтересованите страни

.....

Приложимостта и полезността на направеното предложение относно заинтересованите страни е подробно обосновано по-долу в настоящето техническо предложение в точка **„Начини, по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица“**.

Етап 3 Провеждане на консултации

Съгласно чл.24. от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието провеждането на консултации със заинтересованите страни е задължителна част от извършването на цялостна предварителна оценка на въздействието и предшества обществените консултации по реда на чл.26 от Закона за нормативните актове.

Наредбата предвижда консултациите да могат да се провеждат чрез:

- портала за обществени консултации;
- интернет страниците на съответните институции;
- заседания на консултативни органи;
- срещи със заинтересованите страни;
- фокус групи;
- изследване на общественото мнение;
- интервюта;
- други подходящи форми съгласно спецификата на проекта на нормативен акт.

По-долу в настоящето предложение в точка **„Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица“** сме описали подробно подходящите според нас форми на консултации при извършването на тук разглеждащата цялостна предварителна оценката на въздействието и как ще бъдат проведени те. Съгласно изискванията на Възложителя, сме дефинирали **минимум две форми на консултации**.

Резултатите от проведените консултации ще се включат в **справка за приетите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения**.

В случай, че консултациите се провеждат чрез портала за обществени консултации и интернет страниците на съответните институции (а такива се предвижда да бъдат проведени, както това сме описали по-долу в точка **„Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица“**), ще се изготви консултационен документ съгласно образца по Наредбата за обхвата и

методологията за извършване на оценка на въздействието, който ще има следното минимално съдържание:

1. основна информация за консултацията;
2. въведение;
3. цели на консултацията;
4. консултационен процес;
5. относими документи и нормативни актове;
6. описание на предложението;
7. въпроси за обсъждане;
8. документи, съпътстващи консултацията.

Този етап ще обхване самото провеждане на консултациите в избраните форми (описани по-долу в точка „Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица“), доколкото подготовката на консултациите (дефинирането на формата и организацията по провеждането им) е дейност, която ще бъде реализирана още в началния етап на извършването на оценката на въздействието (етап 1 описан по-горе).

За включване в консултациите ще бъдат поканени всички идентифицирани заинтересовани страни.

Самият етап ще протече в следните последователни фази:

- Същинско провеждане на консултациите;
- Групиране и обобщаване на получените по време на консултациите мнения и изготвяне на списък на направените предложения.

Резултати от етап 3:

- ✓ Проведени консултации със заинтересованите страни

Документи, които ще бъдат изготвени по време на етап 3:

- ✓ Част от РЕЗЮМЕТО на оценката ще бъде подготвено по време на настоящия трети етап:

3. ПРОВЕДЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

Консултации

.....
Посочете основните заинтересовани страни извън държавната администрация, с които са проведени консултации. Направете кратък анализ на броя и характера на отговорите, получени от консултацията.

- ✓ част от Доклада по чл.22, ал.2 от Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието също ще бъде подготвен в резултат на изпълнението на настоящия етап

**ДОКЛАД ПО ЧЛ. 22, АЛ. 2 ОТ КЪМ ЦЯЛОСТНАТА ПРЕДВАРИТЕЛНА
ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА**

**10. ОБОБЩЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО
РАЗДЕЛ V, ВКЛЮЧИТЕЛНО НА ОСНОВНИТЕ ВЪПРОСИ, ПРИЕТИТЕ
ПРЕДЛОЖЕНИЯ И ОБОСНОВКА ЗА НЕПРИЕТИТЕ СТАНОВИЩА И
ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ**

.....

✓ Консултационен документ

КОНСУЛТАЦИОНЕН ДОКУМЕНТ

1. ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНСУЛТАЦИЯТА

- 1.1. Въведение:
- 1.2. Цели на консултацията:
- 1.3. Консултационен процес:
- 1.4. Релевантни документи и нормативни актове:

2. ОПИСАНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

3. ВЪПРОСИ ЗА ОБСЪЖДАНЕ

4. ДОКУМЕНТИ, СЪПЪТСТВАЩИ КОНСУЛТАЦИЯТА

✓ Списък – таблица на направените предложения от
заинтересованите страни по време на консултациите.

Приложимостта и полезността на направеното предложение относно консултациите е подробно обосновано по-долу в настоящото предложение в точка *„Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица“*.

Етап 4 Събиране и анализ на относимите данни

Това е един от двата етапа по същество при извършването на оценката на въздействието.

Този етап частично ще съвпадне с извършването на предходния етап 3 – провеждането на консултациите, доколкото самите консултации са един от източните за събиране на информацията (по-долу в настоящото предложение в точка *„Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на предварителната оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните“* подробно сме описали как ще бъде събрана и анализирана информацията, необходима за извършването на предварителната оценка на въздействието).

В рамките на този етап ще се съберат необходимите за оценката данни и

същите ще бъдат подложени на анализ.

Самият етап ще протече в следните последователни фази:

➤ **Събиране на данните**

В рамките на тази първа фаза от етапа ще се съберат всички необходими за оценката на въздействието данни и информация. Самото изпълнение на тази фаза ще започне още по време на изпълнението на етап 3. Методите, които ще използваме за целите на събиране на данните са подробно описани по-долу в настоящото предложение в точка **„Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на предварителната оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните”**.

➤ **Обработка и групиране на данните**

Обработката и групирането на данните е логическа втора фаза от етапа на събиране и анализ на относимите данни. Събраната информация ще бъде групирана по различни видове критерии (икономически показатели, социални показатели и др.) с цел по-лесното и възприемане и последващо анализиране. С оглед на вида на събраните данните, информацията ще бъде представена в табличен и/или графичен вид. Задължително ще бъдат групирани и различните мнения на заинтересованите лица, дадени по време на консултациите, вкл. ще бъдат открити направените нови предложения за варианти на действие.

➤ **Анализ на данните**

Това е същинската фаза на етапа. За анализа ще бъдат използвани доказали своята ефективност методи, подробно описани по-долу в настоящото техническо предложение в точка **„Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на предварителната оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните”**.

➤ **Обобщения, заключения и изводи**

Това е заключителната фаза на етапа. Ще бъдат направени обобщения и заключения в резултат на извършения анализ и ще бъдат изведени съответните изводи.

Доколкото нормативната база изисква при всяка цялостна предварителна оценка на въздействието да се извършва и оценка на въздействието върху малките и средни предприятия (МСП), то задължително ще бъдат събрани и анализирани, също така и данни в тази насока.

При изпълнението на този етап ще следваме принципа, че оценката на въздействието трябва да предоставя **достатъчно доказателства и данни, които да спомогнат за вземане на аргументирани решения.**

Резултати от етап 4:

✓ **Събрани относими данни**

✓ **Направен анализ на данните**

Документи, които ще бъдат изготвени по време на етап 4:

✓ Резултатите от настоящия етап ще бъдат имплементирани в **Доклада по чл.22, ал.2 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието**

Приложимостта и полезността на направеното предложение относно методите за събиране, обработка и анализ на данните е подробно обосновано по-долу в настоящото техническо предложение в точка *„Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на предварителната оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните“*.

Етап 5 Извършване на оценката, изготвяне на доклад с оценката и резюме на доклада

Това е вторият етап по същество при извършването на оценката на въздействието, който включва самото оценяване на различните варианти и извеждането на генералните изводи.

По-долу в настоящето предложение в точките ***„Критерии на база, на които ще се изследват въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката“***, ***„Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти и оценителна система за вероятности“*** и ***„Методи, които ще се използват за извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието и аргументация за предложения метод спрямо проекта на нормативен акт“*** подробно сме описали как ще бъде извършена самата оценка.

Изпълнението на този етап ще стартира по време на изпълнението на предходния етап. Двата етапа, макар и самостоятелно обособени, са неразривно свързани. Анализът на събраните в предходния етап данни са базата, върху която ще се извърши самата оценка на въздействието, поради което считаме за подходящо анализът и оценката да се извършват едновременно.

В резултат на този етап ще бъдат изготвени:

- **Доклад с оценка;**
- **Резюме.**

Докладът на цялостната предварителна оценка на въздействието ще съдържа най-малко следната информация:

1. Описание на проблема или въпросите, които се уреждат с проекта на нормативен акт;
2. Посочване на заинтересованите страни;

3. Посочване на целите, които се поставят при регулирането на обществените отношения с проекта на нормативен акт, по конкретен и измерим начин, с времеви график за постигането им;

4. Изброяване и описание на възможните варианти за постигане на заложените цели, както и описание на варианта „Без действие“;

5. Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до разходи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия - за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки вариант по т.4;

6. Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до ползи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия - за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки от вариантите по т.4;

7. Промяната на административната тежест по отношение на заинтересованите страни за всеки от вариантите по т.4, включително в случай на нови регулаторни режими и регистри;

8. Описание на негативните (разходите) и положителните (ползите) въздействия за всяка от заинтересованите страни, за всеки от вариантите по т.4;

9. Сравнение на вариантите въз основа на изчисленията и данните по т.5 - 8;

10. Обобщение на резултатите от проведените консултации, включително на основните въпроси, приетите предложения и обосновка за неприетите становища и предложения на заинтересованите страни;

11. Препоръчителен вариант и обосновка към него въз основа на сравнението на вариантите;

12. Препоръчителен срок за извършване на последваща оценка на въздействието;

Доколкото предварителната оценка на въздействието трябва да изследва вариантите за потенциални въздействия върху МСП, то в доклада ще бъде включена и информацията относно: .

- Резултатите от целенасочени консултации със заинтересованите малки и средни предприятия и/или с техни представителни организации;

- Броя и категорията на предприятията, които ще бъдат пряко или косвено засегнати от нормативния акт;

- Описание на разходите и ползите от прилагането на нормативния акт за предприятията - по категории малки и средни предприятия, а където е подходящо - и по основно засегната икономическа дейност;

- Доказателства за необходимостта от включване на малки и средни предприятия в обхвата на нормативния акт;

- Предложения за намаляване на негативните въздействия върху предприятията от всяка категория - като цялостното им изключване от обхвата на нормативния акт, временното им изключване от обхвата на нормативния акт, изключването само на някои от категориите предприятия от обхвата на нормативния акт, намаление на такси и др.

Като отделен документ ще бъде изготвено и Резюме на оценката във формата, съгласно приложение № 2 към Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието.

Етап 6 Представяне на проект на доклад с оценка на въздействието, заедно с резюме на Възложителя за одобрение

Изготвените в резултат на етап 5 проект на доклад с оценка на въздействието и резюмето ще бъдат представени на Възложителя за одобрение.

С оглед спазването на изискванията на чл.31, ал.1 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието и във връзка със съгласувателната процедура по чл.30в от Устройственият правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, проектът на доклад с оценката на въздействието и резюмето ще бъдат придружени и с проекта на самия закон за изменение и допълнение.

Документите ще бъдат представени по един екземпляр в писмен вид и на електронен носител (CD) в деловодството на Възложителя.

Докладът и резюмето ще бъдат представени в срока, съгласно одобрения от Възложителя след проведената встъпителна среща окончателен график за изпълнение на поръчката.

При изпълнението на всички дейности по обществената поръчка ще бъде спазено изискването за обозначаване, че договорът се изпълнява по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. При изработката на всички материали, свързани с изпълнението на предмета на обществената поръчка, ще се спазва Национална комуникационна стратегия 2014 – 2020 г. и Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г.

Етап 7 Финализиране на доклада с оглед на евентуални бележки от възложителя

В случай че Възложителят има забележки по представения от Изпълнителя проект на доклад за оценка на въздействието и резюме, същите ще бъдат отразени в преработена версия на доклада в определения от Възложителя срок.

Подробно описание на някои фази и други условия при изпълнението на отделните етапи, съгласно изискванията на техническата документация, заложи в методиката за оценка на офертите

3.2. Разпределение на членовете на екипа за изпълнение

Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ е сформирал проектен екип съгласно изискванията за експерти на Възложителя и нуждите на поръчката. Цялостната организация на работата на екипа гарантира ефективното използване както на човешките, така и на всички останали ресурси, доколкото те ще бъдат използвани именно от членовете на екипа на Изпълнителя.

Предлаганият екип включва висококвалифицирани специалисти, съгласно предварително обявените от Възложителя условия. Всеки от членовете на екипа има специфични функции в процеса на изпълнение на поръчката в зависимост от своето образование, квалификация и позиция в екипа.

Предлаганата от Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ организационна структура за изпълнение на настоящия поръчка е разделена на две основни нива – управленско и оперативно ниво.

➤ **Управленското ниво** включва представители от ръководството на Възложителя и Изпълнителя, както и ръководителите на проекта от двете страни, които сформират съвета за управление на проекта. Неговите основни функции са да наблюдава изпълнението на дейностите по проекта и да контролира работата на ръководителите на проекта от двете страни. Ръководителите на екипи от двете страни са отговорни за безпроблемното изпълнение на работата по настоящата поръчка.

➤ **Оперативно ниво** – на това ниво се позиционира екипът, участващ пряко в изпълнението на дейностите по поръчката. Хоризонтална комуникация ще се извършва и между екипите на оперативно ниво с цел оптимизация на ресурсите.

Всички страни ще съгласуват и прилагат предварително разработен комуникационен план, който ще бъде разписан във въвеждащия доклад след проведената въвеждаща среща.

Екипът на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ включва следните специалисти:

- Ръководител екип;
- Ключов експерт Юрист – 2 бр.;
- Ключов експерт Анализи и оценки – 2 бр.;

При необходимост имаме готовност да привлечем и допълнителен експертен ресурс.

Разпределение на отговорностите, функциите и конкретните задачи между членовете на екипа

Ръководител екип

Ръководителят на екипа е лице с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалността „Право“, със стаж и опит, съгласно изискванията на Възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящото предложение.

Ръководителят на екипа отговаря за изпълнението на следните функции и задачи:

- ✓ Ръководи ежедневните дейности на проектния екип;
- ✓ Ръководи извършването на ежедневни, седмични и месечни промени в процеси, които биха могли да въздействат върху способността на екипа да реагира и разрешава проблеми;
- ✓ Във всеки един момент гарантира поддържане нивото на услуги и стандарти, спазване на процедури, съставяне и разпространение на доклади и/или отчетни документи;
- ✓ Представява екипа в заседанията по проекта и действа като лице за контакт с възложителя;
- ✓ Провежда редовни срещи в рамките на екипа за преглед на ефективността на извършваната работа;
- ✓ Изготвя встъпителния, междинните и окончателния доклади за изпълнението на поръчката;
- ✓ Организира предаването на готовите продукти на възложителя, както и организира получаването на евентуалните забележки по отчетните документи и съответно организира тяхното коригиране/допълване при необходимост.

Ръководителят на екипа може да възлага управленски функции на част от ключовите експерти, съобразно текущите нужди по изпълнението на обществената поръчка.

Описаните по-горе функции и задачи на ръководителя на екипа се изпълняват във всеки един от етапите от извършването на оценката на въздействието.

Ключови експерти Юрист

Ключовите експерти Юрист са лица с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалността „Право“, със стаж и опит, съгласно изискванията на Възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящото предложение.

Всеки един от ключовите експерти Юрист отговаря за изпълнението на следните задачи:

➤ **Общи функции и задачи по време на изпълнението на обществената поръчка**

✓ Отговаря за законосъобразното извършване на оценката на въздействието, като следи за спазването на всички нормативни изисквания по отношение на нейното извършване;

✓ Следи и насърчава за прилагането на добри практики;

✓ Следи за евентуални промени в нормативните правила за извършване на оценки на въздействието, настъпили в хода на изпълнението на обществената поръчка;

✓ Следи за законодателни инициативи и/или промени в други области, настъпили по време на изпълнението на обществената поръчка, които биха могли да окажат влияние върху оценките на въздействието, предмет на настоящата обособена позиция;

✓ Подпомага Ръководителя на екипа при изготвянето на въвеждащия, междинните и окончателния доклади за изпълнението на поръчката;

✓ Изпълнява други, конкретно възложени му от Ръководителя на екипа задачи;

✓ Отговаря за изпълнението на задачите, възложени на допълнителни експерти.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 1:**

✓ Участва в дефинирането на проблемите/въпросите, засегнати от нормативните промени, вкл. и в дефинирането на евентуалната необходимост от промени в други нормативни актове;

✓ Участва в дефинирането на целите на оценката на въздействието;

✓ Участва в определянето на подходящото ниво на анализ и задълбоченост на оценката;

✓ Участва в систематизирането на вариантите на действие;

✓ Участва в оценката на риска;

✓ Участва в планирането на консултациите със заинтересованите страни, като конкретно отговаря за избора на подходящата форма на консултациите;

✓ Участва в изготвянето на документите в резултат на изпълнението на етап 1.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 2:**

✓ Участва в определянето на заинтересованите страни.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 3:**

✓ Участва в провеждането на консултациите;

✓ Участва в изготвянето на документите в резултат на изпълнението на етап 3, в т.ч. и на консултацияния документ.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 4:**

✓ Участва в събирането на данните, като конкретно отговаря за събирането на данните от проведените консултации, данните от мненията и становищата на експерти и заинтересованите страни, дадени/направени извън

контекста на провежданите консултации, както и за данните от мотивите по предходни изменения и допълнения на закона;

- ✓ Участва в обработката и групирането на данните;
- ✓ Участва в анализа на данните;
- ✓ Участва в обобщенията, заключенията и изводите от анализа на данните.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 5:**

- ✓ Участва в извършването на оценката;
- ✓ Участва в изготвянето на доклада с оценката;
- ✓ Участва в изготвянето на резюмето.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 7:**

- ✓ Извършва корекции в доклада при наличие на забележки от страна на Възложителя.

Ключови експерти Анализи и оценки

Ключовите експерти Анализи и оценки са лица с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър” в професионално направление „Икономика” със стаж и опит, съгласно изискванията на Възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящето предложение.

Всеки един от ключовите експерти Анализи и оценки отговаря за изпълнението на следните задачи:

➤ **Общи функции и задачи по време на изпълнението на обществената поръчка**

- ✓ Подпомага ключовите експерти Юристи при следенето за законодателни инициативи и/или промени в други области, настъпили по време на изпълнението на обществената поръчка, които биха могли да окажат влияние върху оценките на въздействието, предмет на настоящата обособена позиция, като конкретно дефинира икономическите аспекти на влиянието;
- ✓ Изпълнява други, конкретно възложени му от Ръководителя на екипа задачи;
- ✓ Отговаря за изпълнението на задачите, възложени на допълнителни експерти.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 1:**

- ✓ Участва в дефинирането на проблемите/въпросите, засегнати от нормативните промени, с насока икономически аспекти на проблемите/въпросите;
- ✓ Участва в дефинирането на целите на оценката на въздействието;
- ✓ Участва в определянето на подходящото ниво на анализ и задълбоченост на оценката;
- ✓ Участва в систематизирането на вариантите на действие;
- ✓ Участва в оценката на риска;

✓ Участва в планирането на консултациите със заинтересованите страни, като конкретно дефинира икономическите аспекти на въпросите и темите за обсъждане.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 2:**

✓ Участва в определянето на заинтересованите страни, като конкретно отговаря за определянето на МСП като заинтересовани страни.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 3:**

✓ Участва в провеждането на консултациите.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 4:**

✓ Участва в събирането на данните, като конкретно отговаря за събирането на данните от съответната компетентна администрация, годишните и други доклади на компетентните органи и администрация и неправителствени организации, както и в обработката и анализа на статистическите данни;

✓ Участва в обработката и групирането на данните;

✓ Участва в анализа на данните;

✓ Участва в обобщенията, заключенията и изводите от анализа на данните.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 5:**

✓ Участва в извършването на оценката;

✓ Участва в изготвянето на доклада с оценката, като конкретно отговаря за изготвянето на доклада в частта количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до разходи/ползи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки вариант.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 7:**

✓ Извършва корекции в доклада при наличие на забележки от страна на Възложителя.

Видно от гореописаното, всеки един от експертите е предвиден да участва във всички етапи (с изключение на етап 6 – предаване на проекта на доклад на оценката и резюме, който етап е отговорност на Ръководителя на проекта), **доколкото оценката на въздействието следва да е плод на обединените знания и умения на поне един експерт Юрист и поне един експерт Анализи и оценки.**

Конкретното разпределение на работата по една оценка, предмет на поръчката, ще зависи в голяма степен от начина, по който оценките ще бъдат възложени.

В случай, че оценките по отделните закони се възлагат поетапно, всички ключови експерти биха могли да вземат участие в изготвянето на една оценка (в

частност тук разглежданата цялостна предварителна оценка). При тази хипотеза, с оглед по-добрата организация на работа и взаимодействие между експертите, предвиждаме определянето на водещ ключов експерт Юрист и водещ ключов експерт Анализи и оценки, които да ръководят процеса и съответно да определят конкретните задачи на другите двама ключови експерти. Този подход ще даде възможност за взаимен втори поглед от ключовите експерти на всяка една задача, което ще гарантира допълнително високото качество на изпълнението.

При хипотезата на едновременно възлагане на две оценки, логично е разделянето на две двойки ключови експерти – Юрист и Анализи и оценки, които да извършат всяка една от оценките, като при необходимост конкретно за цялостната предварителна оценка може да се включат и допълнителни експерти.

При хипотезата на едновременно възлагане на три или на всичките общо 4 оценки, предмет на обособена позиция № 1, предвиждаме възможност за включване и на допълнителни експерти. В тази хипотеза предвиждаме разпределяне на отговорностите между ключовите експерти по закони, като всяка двойка ключови експерти Юрист и Анализи и оценки ще отговаря за оценката на един/два или три от общо 4те закона, предмет на обособената позиция. Подготвителния етап при тази хипотеза ще се удължи като време (в сравнение ако има поетапно възлагане и извършване на оценките, т.е. в даден период от време се извършва само една оценка), за да може да обхване всички възложени закони. Съответно, като време ще се удължи и етапа на събиране и най-вече анализ на относимите данни (етап 4) и етапа на самата оценка и изготвяне на доклада и резюмето (етап 5) като удължаването на срока (**но винаги в рамките на крайния срок за изпълнение на обществената поръчка**) е продиктувано не само от по-големия обем работа, но и от необходимостта за осигуряване на втори експертен поглед.

Ключовите експерти задължително ще участват в работните срещи по представяне на начина на извършване на съответната оценка на въздействието пред служители на ведомството, компетентно за съответния нормативен акт, както това сме описали по-долу в настоящото предложение, в точка **„Представяне начина на извършване на съответната оценка на въздействието (цялостна предварителна оценка и последваща оценка) пред служители на ведомството, компетентно за съответния нормативен акт”**.

Допълнителни експерти

За изпълнението на предмета на обществената поръчка предвиждаме възможност, при необходимост с оглед на моментните нужди, включването на допълнителни експерти, с профил, отговарящ на профила на ключовите експерти.

Допълнителните експерти ще подпомагат работата на ключовите експерти като ще изпълняват конкретно възложени им от последните задачи. Най-голяма роля допълнителни експерти се очаква да имат в етапи 3, 4 и 5, особено в хипотезите на едновременно възлагане на няколко оценки, които следва да се извършват паралелно.

Водещ принцип в работата ни е **тясното сътрудничество** между Ръководителя на екипа и експертите и между самите експерти. Високият професионален и специфичен опит позволява на експертите да вземат своевременни решения относно насоките и хода на изпълнението на всяка една задача от дейността /поддейността.

Взаимодействие между членовете на екипа

Взаимодействието между експертите от екипа ни се базира на следните принципи при осъществяване на работа:

✓ **Индивидуално начало:** успешното изпълнение на обществената поръчка зависи от личния принос на всеки член на екипа, който работи в съответствие с опита и квалификацията си;

✓ **Колективно начало:** независимо, че всеки член на екипа има самостоятелни задачи и отговорности, изпълнението на обществената поръчка е обща цел и всички си сътрудничат за нейното успешно постигане;

✓ **Солидарност:** членовете на екипа допълват взаимно своите умения и компетентности;

✓ **Координация и субординация:** работата на екипа се разпределя централно от ръководителя на екипа, като същия може да делегира правомощия по формирането на работни групи и екипни звена. Експертите поемат отговорността за действията и проучванията, извършвани от неключовите експерти и ангажираните изпълнители;

✓ **Мониторинг:** всеки член на екипа има отговорност за осъществяване на текущ мониторинг върху качеството на изпълнението, като предприема или препоръчва предприемането на съответни коригиращи дейности в съответствие със своята компетентност;

✓ **Диалог:** обмяната на информация и обсъждането на различни проблеми, свързани с планирането, изпълнението и отчитането на дейността се извършва свободно по вертикала и хоризонтала при зачитане на установените в екипа йерархични и структурни връзки и при спазване на възприетите от обединението процедури и форми на работа.

За спазването на тези принципи с оглед постигането на взаимодействие между членовете на екипа сме взели следните мерки:

- Ежеседмични оперативни срещи на целия екип;
- Извънредни срещи при необходимост;
- Общ електронен адрес, който гарантира едновременното достигане на информация до всички членове на екипа;
- Работа на екипа в едно помещение или в различни помещения намиращи се в непосредствена близост едно до друго;
- Обща скайп група за обсъждане на текущи оперативни въпроси.

При работата си ще се ръководим още и от фундаменталните принципи:

➤ **Стремеж към високо качество:** дейността ни по изпълнение е доминирана от стремежа да се предоставят услуги и продукти, които не само отговарят на минималните изисквания за качество, но съдържат добавена и отличителна стойност. Стремежът към високо качество обуславя привличането на опитни и квалифицирани експерти в екипа, изграждането на подходящи управленски структури, прилагането на съвременни методи и най-добри практики при изпълнение на обществената поръчка, както и пълно техническо и ресурсно обезпечаване на работата;

➤ **Фокус върху нуждите на Възложителя:** ще се поддържа отворена комуникация с Възложителя с цел да идентифицира правилно нуждите и изискванията към отчетните продукти от първия ден на ангажираност с изпълнението на обществената поръчка и във всеки един следващ момент, до окончателното приключване на дейността съгласно договореното. Ще се прилагат гъвкави управленски подходи за адаптиране на организационните структури и изпълнението на всяка една задача към динамиката в нуждите на Възложителя. Познаването и разбирането на нуждите на Възложителя е в основата на структурирането на процесите по изпълнение на обществената поръчка.

➤ **Силно лидерство:** безспорният авторитет и компетентност на ръководителя на екипа и ключовите експерти гарантира правилно структуриране, управление и мониторинг върху дейностите при изпълнение на поръчката. Силното лидерство е предпоставка за качествена външна и вътрешна комуникация, успешно планиране и ефективно обезпечаване на работата;

➤ **Висока степен на ангажираност:** гарантираме, че всеки един от привлечените експерти и изпълнители ще притежава нужната квалификация и компетентност за работа по задачите, които са му разпределение, познава нуждите на Възложителя и характера на обществената поръчка и приема формулираните цели и изисквания за качество като своя лична кауза за професионална реализация. Експертите са стимулирани да прилагат знанията и опита си, да наблюдават и оценяват процесите по изпълнение на дейността, като формулират препоръки за предотвратяване и коригиране на грешки и забавяния;

➤ **Максимална ефективност и целенасоченост:** ще планираме в детайли изпълнението на дейностите (етапите), включени в обхвата на обществената поръчка. Въз основа на извършения анализ, създаваме създава организационна структура и гарантираме ресурсна обезпеченост за висококачествено изпълнение. Възприетият управленски модел позволява коректно разпределение на задачите между експертите в съответствие с тяхната компетентност, фиксирането на правилни критерии за оценка на текущата работа и крайните продукти, както и залагането на необходимите срокове. Всеки от експертите изпълнява задачите си с отговорност за постигане на високо качество от първия момент, включително при набирането на изходната информация, текущото ѝ обработване и въвеждане, както и при изработването на първоначални и междинни

версии на отчетните продукти. По този начин се избягва натрупването на грешки и непълноти, чието констатиране в по-късен етап може да възпрепятства тяхното отстраняване и да компрометира дейността ни;

➤ **Координирано управление на процесите:** в изпълнението на обществената поръчка се включва комплекс от дейности и процеси, които се изпълняват паралелно и/или последователно от многоброен екип от специалисти. Ръководителят на екипа и ключовите експерти, в съответствие с конкретните си отговорности, извършват текущ контрол върху качеството на изпълнението, приоритизират задачи и при необходимост извършват преразпределение на ресурси и други коригиращи действия;

➤ **Постоянно подобрене:** въз основа на анализ на реална информация относно хода на изпълнението, ние оптимизираме и адаптираме организационните структури, планове, изисквания към качеството, управленски процеси и други в съответствие с динамиката в правната рамка, изискванията на Възложителя, реализираните и очаквани рискове и разнообразни фактори, които оказват въздействие върху изпълнението. Постоянното подобрене се извършва в степен и при условия, които осигуряват съответствие на дейността ни с предложението за изпълнение на обществената поръчка.

Считаме, че предложеното от нас разпределение на функциите и конкретните задачи на експертите, както и взаимодействието между отделните членове на екипа е приложимо и полезно, защото съчетава в себе си възможността за:

✓ **Комбиниране на различните знания и умения на експертите за целите на извършването на оценката;**

✓ **Отчитане на специфичните знания и умения на експертите и съответно осигуряване на възможност за различен фокус върху работата от тяхна страна;**

✓ **Осигуряване на втори експертен поглед върху работата.**

3.3. Начини, чрез които ще се дефинират проблемите, за които се търси решение с предварителната оценка и източници, които ще се използват за идентифициране на проблемите

Дефинирането на проблемите/въпросите, за които се търси решение с предварителната оценка е сред първите и основополагащи стъпки, които следва да се направят при изпълнението на обществената поръчка.

За да може да се извърши ползотворна оценка на въздействието и да се разпишат най-подходящите законови текстове е необходимо да бъдат дефинирани правилните, реално съществуващи проблеми. Погрешното дефиниране на

проблемите може да доведе и до погрешната оценка и съответно до неправилни законодателни промени.

Ето защо, предвиждаме отделяне на специално внимание при дефинирането на проблемите/въпросите като част от подготвителния етап за извършването на предварителната оценка на въздействието.

Процесът по дефиниране на проблемите/въпросите ще премине през следните **аналитични фази**:

- ✓ Описание на естеството на проблема/въпроса и основните причини за неговото възникване;
- ✓ Определяне на всички засегнати от проблема/въпроса страни;
- ✓ Изясняване дали проблемът/въпросът се нуждае от намеса на държавата и в каква степен и от какво естество слеза да бъде тази намеса;
- ✓ Използване на резултатите от последващи оценки на въздействието, ако такива са налични (за съжаление, в сферата на здравеопазването и в частност на ЗЛПХМ, последващи оценки не са правени).

При самото дефиниране на проблема/въпроса ще се ръководим от следното:

- ✓ Ще опишем естеството на проблема/въпроса по **ясен начин**, като ще подкрепим с представяне на **ясни доказателства**;
- ✓ Ясно ще изложим **мащаба на проблема/въпроса**;
- ✓ Ясно ще определим **основните причини за възникване на проблема/въпроса**;
- ✓ Ясно ще представим **кой е най-засегнат от него**;
- ✓ Ще опишем **как проблемът/въпросът се е развил с течение на времето и как съществуващите актове и инициативи му влияят**;
- ✓ Ще **идентифицираме ясна базисна позиция**, т.е. ще опишем как е вероятно този проблем/въпрос да се развие в бъдещето, ако не се предприемат действия от страна на държавата.

Гореописаният процес ще се приложи спрямо всеки един от проблемите/въпросите, чието разрешение се цели с нормативните промени.

Конкретно, със ЗИД на ЗЛПХМ се предвиждат изменения и допълнения в 12 различни аспекта (описани подробно в техническата документация, както и по-горе в настоящото предложение). Разнообразието на обществените отношения, предмет на уреждане с този закон, както и многообразието на обстоятелствата, за които се предвиждат промени (независимо от възможността тези обстоятелства да се променят към датата на възлагането на оценката), налагат диференциран подход при определянето на проблемите. **За вярка едно от тези обстоятелствата ще се дефинират самостоятелни проблеми, доколкото обстоятелствата засягат различни обществени отношения и е невъзможно, неоправдано и нецелесъобразно дефинирането на един общ проблем.** Разбира се, възможно е определени обстоятелства да са породени от един и същ или идентични проблеми (например проблемът за недостатъчно равномерното осигуряване

на достъп до аптеки, вкл. и денонощни) или да засягат сходни въпроси, но за да се стигне до този извод, трябва всяко обстоятелство да се изследва самостоятелно.

Наред с това, проблемите ще бъдат групирани и съобразно тяхното естество:

- ✓ Проблеми на **стратегическо ниво**;
- ✓ Проблеми на **институционално ниво**;
- ✓ Проблеми на **регулаторно ниво**.

Това е необходимо с оглед различния подход за разрешаването на проблемите, например, на институционално и на регулаторно ниво. Възможно е, с оглед характера на проблема, да бъде намерено по-адекватно разрешение в сравнение с изменението на закона. Ето защо, считаме за задължително дефинирането и на характера и естеството на проблема за целите на намирането на най-правилното решение за неговото преодоляване.

Дефинирането на проблема ще включва изграждането на ясен сценарий „без намеса“, който да бъде основа за сравняване на вариантите на действие. Неговата цел е да представи как текущата ситуация би се развила, ако не последва намеса на държавата, поради което той се нарича сценарий „без намеса“. При разработването на този сценарий ще се разгледат широк кръг от фактори, които включват:

- ✓ Вече действащи правни норми или инициативи в областта, попадаща в обхвата на намесата;
- ✓ Действия, които вече са били приети или предложени в други сектори и отрасли, стоящи извън обхвата на намесата или в други държави;
- ✓ Развитие на съответните сектори, отрасли и пазари, попадащи в обхвата на намесата;
- ✓ Последните тенденции в развитието на проблема и вероятните промени в причините за тези тенденции.

По отношение на източниците, които ще се използват за идентифициране на проблемите, можем да открием:

- ✓ **Информацията**, предоставена от Възложителя и/или компетентната администрация;
- ✓ **Служебно известната** на експертите от екипа информация за състоянието на сектора;
- ✓ **Национална здравна стратегия 2020 и плана за действие за изпълнението и**;
- ✓ **Доклади и анализи**, изготвени от Националния център по обществено здраве и анализи;
- ✓ **Годишни доклади** на Националния съвет по цени и реимурсиране на лекарствени продукти;
- ✓ **Годишни доклади** на Изпълнителната агенция по лекарствата;
- ✓ **Обществени проучвания** в областта на здравеопазването;

- ✓ Доклади и решения на компетентни органи, например решения на КЗК относно секторни поручвания;
- ✓ Други.

Считаме, че тук описаният подход за идентифициране на проблемите е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

- ✓ Осигурява възможност за **дефиниране на ясни и конкретни проблеми** за всяка една от посочените от Възложителя области;
- ✓ Предвижда **групиране на проблемите съгласно тяхното естество и характер** за целите на намирането на най-подходящото решение, доколкото решенията не винаги са свързани непременно с нормативни промени;
- ✓ Гарантира използването на **широк набор от източници** за идентифициране на проблемите.

3.4. Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната предварителна оценка

Процесът по дефинирането на целите е неразривно свързан с дефинираните проблеми/въпроси. **За всеки идентифициран проблем/въпрос, следва да се заложи поне една цел, която ще се преследва с извършваната предварителна оценка на въздействието.**

Важно е да се отбележи, че не само е възможно, но е и препоръчително, дефинирането на повече от една цел спрямо даден проблем/въпрос (така например, в контекста на създаването на национална аптечна карта като цели могат да се формулират както преодоляването на регионалните дисбаланси, така и обезпечаването на конкуренцията). Именно чрез дефинирането на повече цели спрямо един проблем/въпрос, би се постигнала всеобхватност на изследването, а оттук и на оценката на въздействието, защото това би позволило да се анализират различните аспекти на проблема/въпроса. Залагането само на една едиствена цел може да доведе и до изкривяване на оценката.

Това, разбира се, не означава, че следва безразборно и хаотично да се залагат цели, в преследване на някаква бройка като количество. Напротив, процесът по дефинирането на целите следва да е строго систематизиран. На първо място, ще се определи **конкретната главна, стратегическа цел** или цели. На следващо място, ще се определят вече **специфичните и оперативните цели** или евенутални подцели. Всички цели ще бъдат определяни по начин, че да са в **синхрон, подчиненост, обусловеност и съгласуваност помежду си**, защото противното би означавало създаването на опасност от формулиране на противоречиви цели.

Основните характеристики на целите, които ще формулираме в хода на извършването на предварителната оценка на въздействието, ще бъдат:

✓ **Пряка и непосредствена насоченост към решаване на проблема/въпроса и неговите причини;**

✓ **Следване на т.нар. SMART/SMART правило:**

- Конкретност на целите (**Specific**);
- Измеримост на целите (**Measurable**);
- Постижимост/приемливост на целите (**Achievable**);
- Реалистичност на целите (**Realistic**);
- Времева определеност (**Time-dependent**).

✓ **Ще са съвместими с действащото законодателство и съществуващите стратегически документи на национално и европейско ниво.**

Считаме, че тук описаният подход за дефиниране на целите е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

✓ **Обезпечава поставянето на цели за всеки един от идентифицираните проблеми/въпроси;**

✓ **Осигурава възможност за дефиниране на различни, но взаимосвързани цели, така, че да се постигне всеобхватност спрямо идентифицирания проблем/въпрос;**

✓ **Гарантира, че ще бъдат формулираните само конкретни, а не абстрактни цели, чието постигане може да бъде измерено и които могат да бъдат реално постигнати в обозрим период.**

3.5. Начини (методи), по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица

Както вече посочихме по-горе в настоящото предложение, ЗЛПХМ урежда изключително разнообразни по вид и характер обществени отношения, поради което и пряко засегнатите от неговите норми лица формират доста широк кръг.

Наред с това, Възложителят е посочил цели 12 области, в които се предвиждат изменения в закона (макар и под условие, че тези области могат да претърпят промяна към датата на възлагане на извършването на оценката).

Това, само по себе си, предполага необходимостта при определянето на заинтересованите от промените лица да се подходи разширително, т.е. да се идентифицират максимално много засегнати лица.

Процесът по идентифицирането на заинтересованите страни включва:

✓ **определянето на страните, които ще бъдат или са засегнати пряко или косвено, положително или отрицателно от дадена политика;**

✓ **степената на въздействие на всеки един от тези индивиди, групи, организации, върху процеса на разработване, изпълнение и оценка на политиката;**

✓ **отчитане на техните интереси и влияние върху политиката;**

✓ **най-подходящите механизми за консултиране с тях, за да се увеличи тяхната подкрепа и да се намали тяхното противопоставяне.**

Една от стандартните форми на идентифициране на заинтересованите страни включва оценка на следните елементи:

- ✓ Кой са потенциалните облагодетелствани страни?
- ✓ Кой са подложени на неблагоприятно въздействие?
- ✓ Кой заинтересовани страни могат да повлияят негативно?
- ✓ Кой имат капацитет да подкрепят планираните дейности?

Водени от горното, **методите**, които ще използваме в процеса по дефиниране на кръга от заинтересовани лица, са:

→ **Методът на системния анализ на обществените отношения, регулирани със закона.**

Този метод предвижда анализирането на обществените отношения, които са предмет на регулация с нормите на закона, разгледани като една система.

Всяка една система се характеризира с:

- вход и изход;
- връзки между отделните компоненти;
- динамичност;
- среда и взаимодействия със средата.

Участниците в обществените отношения се явяват именно компонентите на системата, поради което и анализирането на самата система позволява да се очертаят ясно кои точно са тези компоненти. Така, **системният анализ ще покаже кои участници в обществените отношения са засегнати от законовите текстове – т.е. за кои участници законът вменява определени задължения, чий права и интереси законът брани.** Логично е, промяната в регулацията на обществените отношения да засегне именно тези участници.

От друга страна, **ще бъдат подложени на системен анализ и конкретните обстоятелства, които предстои да бъдат променени в обществените отношения**, доколкото е възможно същите да засягат други компоненти (участници), които до този момент не са били обект на регулация от закона.

Така, чрез анализ на съществуващите обществени отношения (разгледани като една система) и на бъдещите такива, ще се очертае максимално широкият кръг засегнати лица.

→ **Методът на контент анализа на съдържанието на официалните доклади на компетентните административни органи, както и методът на контент анализа на съдържание на медийни публикации.**

Този метод предвижда извършването на анализ на съдържанието (т. нар. контент анализ) на документи и данни. В случая на анализ ще бъдат подложени официални документи – годишни и други доклади за дейността на компетентните административни и други органи, предвидени в ЗЛПХМ, както и доклади за състоянието на здравеопазването и здравето на обществото като цяло. Този анализ също ще позволи да се очертаят засегнатите от нормите на закона лица, като на

практика ще изиграе ролята на коректив спрямо изводите, изведени по време на системния анализ.

На следващо място, паралелно с контент анализа на официалните документи, считаме за полезно извършването и на контент анализ и на съдържание на медийни публикации (журналистически разследвания, мнения и анализи на специалисти, интервюта, интернет страници на браншови и други неправителствени организации) в сферата на здравеопазването, в частност относно пускането на пазара и търговията с качествени, безопасни и ефикасни лекарствени продукти.

Това ще даде възможност за допълнителен поглед върху заинтересованите страни, като по-конкретно може да даде представа за броя на лицата от кръга на сдруженията с нестопанска цел и други лица, които не подлежат на регулаторен контрол, но чиято дейност има отношение към материята.

→ Методът на проследяване на активно участие в предходни обществени консултации и други форми на гражданска инициатива.

Този метод позволява да се проследи участието на заинтересовани страни в предходно провеждани обществени консултации или в други форми на гражданска инициатива. Методът предвижда проследяване на активността на лица при предишни изменения на нормативния акт или по други поводи – подаване на сигнали, мнения, становища, организиране на петиции, искания за достъп до обществена информация и др. подобни.

Така, например, видно от публикуваната на strategy.bg справка за отразяване на предложенията и становищата във връзка с консултациите по последния ЗИД на ЗЛПХМ, проведени в периода август-септември 2017 г., 9 лица са взели участие - Българска организация за верификация на лекарствата, Български фармацевтичен съюз, Българска асоциация за развитие на паралелната търговия с лекарства, Изпълнителна агенция по лекарствата, „Стинг“ АД, Българска асоциация за лекарствена информация, Георги Катинов – редовен член на БФС, индивидуален член на БАЛИ, Български фармацевтичен съюз, Регионална фармацевтична колегия Пазарджик, Сдружение „Асоциация Хипофиза“.

Активното участие в консултации или други граждански инициативи безспорно е индикация за заинтересованост и също дава насоки за идентифициране на засегнати лица. В тази връзка ще се анализират и участието на заинтересовани лица в обществени обсъждания на подзаконови нормативни актове по прилагането на закона.

Всички гореописани методи ще бъдат използвани в процеса по определяне на заинтересованите страни, с които да бъдат проведени задължителните консултации при извършването на предварителната цялостна оценка на въздействието.

На този етап – изготвянето на предложението за участие в обществената поръчка, посредством използването на тук разглежданите методи, могат да се

откроят например ледните групи заинтересовани лица (изброявануето не е изчерпателно и следва да се разглежда само катопримерно такова):

➤ **Компетентни администрации и др. органи**

Тук попадат всички административни органи, вкл. техни консултативни органи и други органи (центрове, комисии, съвети и т.н.), които дори и формално да не отговарят на дефиницията за „администрация“, имат съответните компетенции и правомощия по прилагането на закона.

На първо място, това са изрично посочените в закона лица:

- Изпълнителната агенция по лекарствата;
- Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти;
- Национална здравноосигурителна каса;
- Регионални здравни инспекции;
- Фармакопейния комитет;
- Висш съвет по фармация.

В тази група може да се причислят, също така и Националният център по обществено здраве и анализи, макар и да не е изрично посочен като орган в закона.

➤ **Притежатели на разрешения/регистрации и търговци**

Това е може би най-разнообразната група. Тя включва всички лица, чиято дейност подлежи на административно регулиране. В тази група попадат:

- Притежателите на разрешения/регистрации за употреба на лекарствени продукти;
- Производители на лекарствени продукти;
- Вносители на лекарствени продукти;
- Производители, вносители и търговците на едро с активни вещества;
- Търговци на едро с лекарствени продукти;
- Посредниците в областта на лекарствените продукти;
- Търговци на дребно с лекарствени продукти;
- Предприемачи и инвеститори в сферата на клиничните изпитвания.

Видно от 12те областите, в които се предвиждат законодателни промени, на практика измененията ще засегнат почти всички от посочените лица.

➤ **Потребителите на лекарства и здравноосигурените лица;**

Това е най-многочислената група засегнати лица. На практика всяко едно физическо лице, което живее, или пребивава временно в Република България, е потенциален потребител на лекарствени продукти и като такъв е пряко засегнато лице.

➤ **Браншови и други организации/лица**

Към тази група могат да се пречислят:

- Пациентски организации;
- Организации на потребителите;

- Български лекарски съюз;
- Български фармацевтичен съюз;
- Българска асоциация на помощник-фармацевтите;
- Българска асоциация за развитие на паралелна търговия с лекарства;
- Фармацевтични факултети на медицинските висши училища;
- Лебечни заведения;
- Български червен кръст.

Считаме, че тук описаният подход за дефиниране на заинтересованите лица е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

✓ Предвижда разнообразни методи за идентифициране на заинтересованите страни, които освен че се допълват, играят и ролята на коректив един спрямо друг;

✓ Позволява идентифициране на максимално широк кръг заинтересовани страни, което, от своя страна, е предпоставка за по-ефективни консултации.

3.6. Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на предварителната оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните

Методи за събиране и обработка на информация

При избора на източните, от които ще се събират относимите данни и методите за тяхната обработка, тълкуване, обобщаване и изчисляване ще вземем предвид преди всичко, че една информация (данни) винаги има определени свойства:

✓ **Обективност и субективност на информацията** – обективността на информацията е относителна доколкото методите за нейното получаване са субективни. За по-обективна се смята онази информация, при която методите внасят по-малко субективен елемент. В хода на информационния процес степента на обективност на информацията винаги се понижава. С оглед спецификата на анализа – оценката на въздействието, предмет на обществената поръчка, съществена роля следва да се отдаде на **информацията, съдържаща не само данни, но и мнения и оценки**. Задължително е и отразяването на научни становища на признати експерти и мнения на фармацевтичната общност.

✓ **Пълнота на информацията** – пълнотата на информацията характеризира нейното качество и определя дали данните са достатъчно, за да се вземе решение или за създаването на нови данни на основата на съществуващите. Колкото по-пълни са данните, толкова по-широк е диапазонът на методите, които

могат да бъдат използвани за тяхната обработка, за да се намали процентът на грешка в информационния процес;

✓ **Достоверност на информацията** – данните възникват в момента на регистриране на сигналите, но не всички сигнали са „полezni“. Винаги има данни, които не са съществени за отразяването явление, които създават т.нар. „информационен шум“. Колкото полезните сигнали са регистрирани по-ясно, толкова по-достоверна е информацията. При увеличаване на шума, достоверността на информацията се понижава. В такъв случай за извличане/предаване на тази информация са необходими допълнителни данни или по-прецизни методи;

✓ **Адекватност на информацията** – това е степента на съответствие на реалното обективно състояние на нещата. Неадекватната информация може да възникне при обработване на непълни и недостоверни данни. В същото време и пълни данни могат да са основа за получаване на неадекватна информация, когато се интерпретират с неподходящи методи;

✓ **Достъпност на информацията** – измерва възможността за получаване на една информация. На степента на достъпност на информацията влияе и достъпността на данните, и достъпността на методите за тяхното обработване. Отсъствието на адекватни методи за обработка на данните води до получаването на недостоверна, а също така и неадекватна информация;

✓ **Актуалност на информацията** – степента на съответствие на информацията на текущия момент. Доколкото информационните процеси се разгръщат във времето, то достоверна и адекватна информацията могат да доведат до вземането на неправилно решение, ако тя не е вече актуална.

Най-общо, съществуват две основни групи методи, по които принципно може да се събере, анализира и обобщи необходимата за целите на един анализ информация. Това са:

- Методи, използвани в случай на липса на посещения на място;
- Методи, използвани при посещения на място и срещи.

В първата група методи попадат:

✓ **Документалното проучване и анализ** – този метод принципно предшества всички останали методи за събиране на данни. Приложимостта му се основава на обстоятелството, че за да бъде проведено проучването и за да бъдат събрани необходимите данни, следва да бъде прегледана и систематизирана наличната информация. Документалното проучване е **основа на всички следващи дейности** и качествено му осъществяване ще способства за постигане на заложените резултати от изпълнението на дейността. В рамките на документалното проучване ще бъде извършено събирането, проучването и анализа на всички налични документи, съдържащи данни за целите на анализа.

✓ **Кабинетно проучване и анализ** - този метод ще бъде използван като основен изследователски метод паралелно с документалното проучване. Методът

зависи от характера на наличните документи и данни по конкретната проучвана материя. В рамките на прилагането му ще се използват методите на вторичен анализ на емпирични данни и анализа на съдържание (контент анализ) на откритите документи и данни, които са набрани в рамките на документалното проучване.

✓ **Анализ на статистически данни** – методът позволява използването на определени статистически данни за състоянието на изследвания въпрос, на база на които данни, посредством аналитичните методи за обработка на информацията, да бъдат изведени изводи. Този метод би бил изключително подходящ по отношение например на въвеждането на мерки за стимулиране, намаляване на административната тежест и др.

Предвид спецификите на обществената поръчка част от втората група методи на практика ще се покрие с провежданите консултации. Такива методи могат да бъдат:

✓ **Анкетно проучване (въпросник)**

Този метод позволява да се съберат и анализират мнения, съображения и друга информация от голям брой хора за сравнително кратко време. Анкетното проучване включва предварително подготвени въпроси от два типа – *затворен* (респондентите отговарят на въпросите, като избират от списък с краен брой възможни отговори) и *отворен* (отговорът не е детерминиран в проучването и респондентите сами формулират своя отговор). Въпросите от затворен тип се анализират по-лесно, но пък тези от отворен тип дават по-богата и детайлна информация по изследваната предметна област.

✓ **Работни обсъждания**

Този метод позволява провеждането на дискусии по определени въпроси, в хода на които се очаква да се генерират идеи за възможните решения на дефинираните проблеми. Темите за обсъждането могат да бъдат формулирани на база резултатите от проведени преди обсъждането анкетни проучвания.

➤ **Експертни становища и мнения**

Този метод позволява събирането на данни под формата на становища и мнения на експерти и засегнати страни. Методът допълва методите на работните посещения и на анкетното проучване и предоставя възможност на лицата да представят по-задълбочено своето виждане по даден въпрос. Докато при анкетното проучване отговорите са предпоставени от зададените въпроси, а при работните обсъждания дискусията е ограничена в определено време, то при тук описания метод се осигурява опция за по-широк поглед, вкл. и върху други аспекти на разглеждания въпрос и се преодолява факторът време.

По отношение на **методите за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване, считаме за подходящо, при изготвянето на разглежданата тук**

mf

- 83 -

ju

11.11.11

предварителна оценка на въздействието, използването на следните такива методи:

➤ **SWOT и STEP анализи**

Обикновено при оценъчните и прогнозните изследвания (каквито именно се явяват и предварителните оценки на въздействията) се използват два основни подхода - **емпиричен и експертен**.

При емпиричния подход се извеждат закономерности на основата на анализирана емпирична информация с помощта на **статистически и математически модели**.

При експертния подход се разчита на опита на експертите, като се допуска, че те имат нужния капацитет да разкриват закономерности и да правят синтезирани достоверни оценки, без да е необходимо да се разработват сложни математико-статистически модели. SWOT-анализът спада към експертната група методи и не може да бъде разработен без необходимата изходна информация.

Главната му цел да се извърши взаимнообвързана оценка на вътрешните за съответните модели и критерии силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за съответните модели възможности (Opportunities) и заплахи (Threats).

След установяването на проблемите/въпросите и след дефиниране на целите, които се преследват за разрешаването им, вътрешното и външното сканиране създават рамка за ясно оценяване на силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред нея.

При осъществяване на SWOT анализа ще бъде обърнато приоритетно внимание на следните външни фактори (STEP-анализ):

- политически фактори;
- социално – икономически фактори;
- демографски фактори;
- технологични фактори.

Ще бъде разработена матрица на SWOT-анализа, където всички връзки между факторите се разглеждат като двойки - комбинации и се определят тези, които трябва да бъдат отчетени при разработване на законодателните промени.

Матрицата ще бъде разработена по следния образец:

	Възможности	Заплахи
Силни страни	Поле Силни страни и Възможности	Поле Силни страни и заплахи
Слаби страни	Поле Слаби страни и Възможности	Поле Слаби страни и Заплахи

✓ Разработване на **матрица на възможностите**, в която се оценяват възможностите от гледна точка на вероятността им за реализиране и степента им на влияние (на нива ниско, средно и високо). В тази матрица отново се разглеждат всички възможни комбинации, за да се определят възможностите, които могат да бъдат успешно реализирани при използване на определен материален и технически ресурс.

✓ Разработване на **матрица на заплахите**, в която се оценяват вероятността за поява и възможните последици от идентифицираните заплахи и се правят комбинации, за да се определят най-опасните сред тях.

✓ Предвид необходимостта от **конкретика и целенасоченост** на SWOT анализа, същият ще бъде изчерпателен, но ясен и синтезиран. В него ще бъдат изследвани следните стратегически връзки:

- как да се използват силните страни, така че да не се пропускат наличните възможности;
- как възможностите да помогнат за неутрализиране на слабите страни;
- как да се използват силните страни за намаляване на заплахите;
- кои слаби страни трябва да се премахнат, за да се намалят заплахите.

➤ **GAP анализ**

Методът помага да се сравнят действителните постижения (настоящ модел) с потенциалните такива (образцов модел). В същността на този вид аналитично изследване стоят два основни въпроса, на които следва да бъде отговорено в хода и в резултат на анализа: „Къде сме ние?“ и „Къде искаме да бъдем?“. GAP анализът се състои в определянето на настоящото състояние (без настъпване на предвижданите промени – на практика това е вариантът „без действие“), после желаното или целевото състояние и несъответствието между двете. Целта е да се потърси начин да се премахне това несъответствие; това може да се постигне чрез логическа поредица от действия или междинни състояния.

➤ **Качествен анализ**

Качественият анализ се основава на сортирането и групирането на данни и определянето на тенденции, теми и модели от наличната информация. За целите на конкретната оценка на въздействието могат да бъдат използвани някои от основните подходи за провеждането на качествен анализ като:

- Кодиране и абстракция - определяне на категориите на понятията, които се използват за класифициране на данните и групиране на свързаните категории;
- Матрици за данни - идентифициране на основни теми или измерения, сортиране на данни и извеждане на модели от данните;
- Качествен времеви анализ на данни - хронологично подреждане на данни за осигуряване на профил на дейностите и събитията, с които се идентифицират случайните взаимовръзки.

➤ **Бенчмаркинг**

Бенчмаркингът (сравнителният анализ) е процес на идентифициране на собственото представяне или това на оценяваната политика, програма или проект с това на най-добрите в съответната област, разгадаване на пътищата, по които те са го достигнали и възприемане и адаптиране на техния опит за подобряване на собствените резултати. Той включва сравняване на различни положения, които са обект на дадена интервенция и се извършва въз основа на конкретни показатели за изпълнение.

➤ **Многоспектърен анализ**

При извършването на оценката на въздействието ще бъде използвана комбинация от описаните по-горе методи за анализ на събраната информация, т. нар. многоаспектен, мултикритериен или още „кръстосан” анализ. Той позволи извършването на сравняване на данните, получени чрез различните методи за събиране на информация, проверка на тяхната валидност и постоянство, което гарантира свеждане до минимум на субективността, пристрастията и несигурността при оценяването.

Източници, от които ще се събират относимите данни

Конкретните източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на предварителната оценка, могат да се обобщят, така:

✓ На първо място, като източник на информация ще се ползват **данните, предоставени от съответната компетентна администрация** – Министерството на здравеопазването във връзка с планираните законодателни промени;

✓ На следващо място, основен източник на информация ще бъдат **проведените консултации със заинтересованите страни** – очаква се това да е най-ползотворният източник на информация;

✓ Като източник на информация ще бъдат използвани и **годишни и други доклади** на компетентни органи и администрация, на неправителствени организации за състоянието на сектора;

✓ Наред с това, като източник на информация, ще бъдат използвани и **редица статистически данни в областта на здравеопазването**;

✓ Друг източник на информация ще бъдат дадени **мнения и становища на експерти и заинтересовани страни**, дадени/направени извън рамките на проведените консултации;

✓ Като източник на информация ще се разглеждат и **мотивите на досегашните законопроекти за изменения и допълнения на ЗЛПХМ**;

✓ Не на последно място, като източник на информация ще бъдат използвани и **служебно известните на експертите от екипа на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори” знания в материята.**

Считаме, че тук описаната методология за събиране и обработка на данните и източниците, от които тези данни ще бъдат събирани, са приложими и полезни за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

- 86 -

- ✓ Предвижда събирането на информация от различни източници, което е предпоставка за пълнотата на събраните данни
- ✓ Се гради на доказали своята ефективност методи за анализ;
- ✓ Предвижда използването на разнообразни методи и източници, така че да се позволи не само събирането на максимално много информация, но и обхващането на всички аспекти на същата при анализирането и обобщаването и.

3.7. Критерии, на база на които ще се изследват въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката

Съгласно изискванията на Възложителя минималното съдържание на цялостната предварителна оценка на въздействието включва:

- Възможните негативни въздействия върху конкурентоспособността, пазарните отношения, конкуренцията, иновациите и/или потребителите;
- Възможните негативни въздействия върху основните човешки права, върху отделни социални групи или върху обществото като цяло;
- Възможните екологични въздействия на национално ниво;
- Възможните икономически, социални и екологични въздействия върху отделни региони на страната;
- Възможните разходи за засегнатите страни и как те се разпределят по групи или по сектори.

Въздействието в описаните насоки ще бъде изследване посредством **формулирането на различни варианти на действие**. Вариантите на действие ще са тясно свързани с причините за проблема/въпроса и с целите. При определянето им ще се търси подходящото ниво на амбициозност, като се вземат предвид съществуващите ограничения от гледна точка на разходите, действащото законодателство или приоритетите на държавата.

Процесът на определяне ще започва с изготвянето на **разширен списък от варианти** – регулаторни и нерегулаторни, за които има вероятност да постигнат предложените цели. **Този първоначален списък постепенно ще се стеснява чрез преценка на вероятните въздействия на всеки от вариантите, за да се стигне до краткия списък, който ще се анализира в дълбочина.**

По време на процеса на определяне на вариантите ще се вземат предвид следните критерии:

- ✓ Всички варианти ще бъдат **реалистични**, като няма да се стига до ситуацията на разглеждане само на „варианта без намеса“, на „варианта фаворит“ и на „крайния, екстремния вариант“;
- ✓ Процесът на определяне ще бъде **отворен за нови варианти**. Дори даден вариант да изглежда като явен фаворит, други обещаващи варианти няма да бъдат категорично изключвани. Винаги ще се премисля и това как въздействията на

81

„фаворита“ биха варирали, ако основните параметри, на които той се основава се променят;

✓ Вариантът „без намеса“ задължително ще се разгледа като **реална възможност**, освен в случаите, когато действащото национално и европейско законодателство предвижда конкретно задължение за действие;

✓ Задължително ще се изследват **възможностите за по-добро прилагане и спазване**, доколкото в областта на намесата вече има действащо законодателство;

✓ Водещ ще е **принципът „по-малко значи повече“**, доколкото вече има действащо законодателство. Ако съществуващите мерки не водят до постигане на ефект, усъвършенстването, опростяването или дори отмяната на съществуващото законодателство ще бъдат преценени като възможности за постигане на по-добри резултати преди идеите за приемането на нови норми;

✓ Задължително ще се осмислят възможностите за прилагане на **алтернативни форми на административно регулиране**, като саморегулиране, съвместно регулиране, доброволни споразумения, информационни и образователни кампании, въвеждането на стандарти и други;

✓ Съществуващото законодателство и стратегически документи на национално ниво и на ниво ЕС, европейски и международни инициативи, които са планирани и предстои да бъдат осъществени, задължително ще се вземат предвид при разработване на вариантите;

✓ Съдържанието на действието и неговият потенциал за постигане на целите, а не изборът на самия инструмент за намеса – закон, подзаконен нормативен акт или друга инициатива, ще бъдат обект на анализ в процеса на определяне на вариантите;

✓ Вариантите, които могат да разчитат на значителна подкрепа ще са обект на внимателно изследване. Публичната и политическа подкрепа няма да са единственият определящ фактор при избора и анализа на отделните варианти;

✓ Вариантите ще са добре разработени в завършен вид, който да позволява диференцирането им на базата на тяхната функционалност чрез критериите за ефективност, ефикасност и съгласуваност с действащото законодателство и приоритетите на държавата.

Анализът на въздействията на вариантите ще представлява постепенно надграждан аналитичен процес на:

✓ Определяне на прякото и непрякото икономическо, социално и екологично въздействие на предложенията и изясняване на това как всяко от тях се реализира в действителност;

✓ Определяне кои са засегнатите страни и по какъв начин;

✓ Оценяване на въздействията спрямо текущото състояние в качествено, количествено и парично изражение, когато това е възможно. Ако количествената оценка е невъзможна или неефективна ще се поясни защо;

✓ Определяне и оценка на административната тежест и ползите от усъвършенстване на правилата или практиките;

amb

14

UNIV

✓ Преценка на рисковете и колебанията при избора на вариант на действие, включително оценка на спецификите при транспониране, когато става въпрос за европейски предложения.

Анализът на въздействията ще разглежда вероятните икономически, социални и екологични въздействия за всеки вариант, включително желаните и нежеланите и възможната синергия с други инициативи. Той ще има за цел да предостави ясна информация за въздействията на вариантите като основа, както за сравняване помежду им, така и за сравняването им със статуквото и когато е възможно тяхното класиране по ясно определени критерии за оценяване.

При анализа на въздействията отделните варианти ще се оценят като нетни промени спрямо сценария „без намеса“ и ще се посочи как всеки вариант се различава от него по отношение на резултатите, които би произвел.

Анализът на въздействието включва три основни стъпки:

- ✓ Определяне на икономическите, социални и екологични въздействия;
- ✓ Качествена оценка на по-значимите въздействия;
- ✓ Задълбочен качествен и количествен анализ на най-значимите въздействия.

Първата стъпка от анализа на въздействията ще има за цел да идентифицира на икономическите, социални и екологични въздействия, за които има вероятност да се проявят като последици от прилагането на избраното решение, включително предвидени и непредвидени. При нея задължително ще се изясни кой е засегнат от въздействията и кога. Анализът на икономическите въздействия включва и оценка на въздействието върху малките и средни предприятия. Анализът на социалните въздействия включва и оценка на въздействието върху демографското развитие на населението и различните социални групи.

Втората стъпка от анализа на въздействията ще включва определяне на по-значимите въздействия и е предимно качествена. При нея ще се:

- Идентифицират областите, в които предлаганото действие трябва да доведе до ползи, както и областите, където то може да доведе до преки разходи или непредвидени отрицателни въздействия;
- Установи скалата с ниска, средна или висока вероятност въздействието да се случи, включително чрез извеждането на предположения относно факторите, които са извън контрола на лицата управляващи намесата, които могат да повлияят на тези вероятности;
- Оценят и прогнозират величините на всяко въздействие чрез представяне на диапазони като се вземе предвид влиянието на намесата върху поведението на адресатите в социално-икономически и екологичен контекст;
- Оцени значението на въздействията въз основа на двата предходни елемента.

Третата стъпка от анализа на въздействията ще включва задълбочен качествен и количествен анализ на най-значимите въздействия. Тя надгражда

резултатите от структурния качествен анализ от предходната стъпка, като нейната цел е задълбочаване на анализа за извеждането на количествени прогнози за очакваните ползи и разходи. Те могат да са под няколко форми:

- Задълбочен анализ на очакваните въздействия с течение на времето, който изисква проучване на практики или подход на изграждане на сценарии;
- Количествена прогноза, при която въздействията се оценяват чрез използването на количествени методи. Чрез тях следва да се разбере степента на въздействията на вариантите на действие и да се прогнозира разходите и ползите в парични стойности, когато това е осъществимо. Ако не е осъществимо следва да се обяснят причините.

Обикновено оценката включва и специфичните аспекти на икономическите, социални и екологични въздействия като:

- оценка на въздействия върху основните права;
- специфичните социални въздействия;
- въздействия върху малките и средните предприятия;
- въздействия върху конкуренцията в страната;
- въздействия върху потребителите;
- въздействия на регионално и местно ниво.
- въздействия на европейско и международно ниво.

За всички варианти на действие, оценката на въздействието ще даде подробности относно възможността за премахване на остарелите, излишните или повтарящи се изисквания за представяне на информация (задълженията за информиране) от бизнеса, неправителствените организации и гражданите, както и за въведените или премахнатите административни тежести, ако вариантът бъде приет.

Административните тежести ще бъдат представени в приблизителни количествени включително парични стойности.

Всички предложени варианти на действие ще бъдат оценявани през призмата на съответствието с общата цел за по-добро регулиране и да бъдат оценени от гледна точка на по-ясно и разбираемо национално законодателство. Ще се направи оценка на аспектите на спазването на законодателството от гражданите и бизнеса. Целта е определяне на потенциалните пречки за спазване от страна на лицата, чието поведение трябва да се промени, както и всякакви стимули, които биха насърчили по-високо ниво на спазване.

Сравняването на вариантите е процес, при който ще се извършва:

- ✓ Претегляне на положителните и отрицателните въздействия на всеки вариант на базата на критерии, пряко свързани и извлечени от целите на предложението;
- ✓ Представяне на съставните и съвкупните резултати, където е възможно;
- ✓ Представяне на сравнения между вариантите по категории на въздействие или според заинтересовани и засегнати страни;
- ✓ Сравняване на вариантите спрямо сценария „без намеса“;

✓ Представяне на обобщен преглед на всички положителни и отрицателни икономически, социални и екологични въздействия на анализирания вариант, базиран включително на резултати от сравнително-правни изследвания на добри подходи и практики, на научени уроци и провали от други държави от и извън ЕС;

✓ Идентифициране на препоръчителен вариант.

Преценката на вариантите през призмата на разходите и ползите от тях осигурява стабилна рамка за анализ. Трите най-подходящи метода за сравняване на вариантите, които могат да бъдат използвани, са **анализът на разходите и ползите, анализът на ефективността на разходите и многофакторният анализ.**

Критериите за оценка на вариантите на действие са:

- **Ефективност**, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;
- **Ефикасност**, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;
- **Съгласуваност**, която показва степента, до която вариантите съответстват на стратегиите и приоритети на държавата.

За да бъдат класирани вариантите е нужно да се анализира:

- Как се представят различните варианти на действие, насочени към постигане на определените цели;
- Балансът на положителни и отрицателни въздействия, който се свързва с предпочитания вариант и възможните алтернативи.

Първата стъпка от процеса на класиране на вариантите включва съсредоточаване върху действието на варианта, по отношение на неговата ефективност, ефикасност и съгласуваност с определените цели. Втората стъпка от процеса на класиране, включва изброяване на очакваните положителни и отрицателни въздействия на вариантите на действие, включително непредвидени странични ефекти. Това ще се направи чрез количествено представяне при използването на всички променливи, за които това е възможно, изразени като отклоненията от сценария „без намеса“.

Предложението от нас и тук описан начин за изследване на въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката е **приложим и полезен за изпълнението на обществената поръчка, защото предвижда ясни, точни, разнообразни и всеобхватни критерии, както и логически свързани и последователни стъпки, които ще се спазват и следват при анализа и оценката на вариантите, така че оценката на въздействието да отговаря на минималните нормативни изисквания, както и изискванията на Възложителя.**

3.8. Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица

Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието предвижда възможността за провеждането на различни по вид консултации, като изрично посочва някои от тях, но същевременно дава свобода за определяне и на други подходящи форми за консултации, съгласно спецификата на проекта на нормативен акт.

Конкретно, за цялостната предварителна оценка на въздействието на ЗИД на ЗЛПХМ считаме за подходящи следните видове консултации:

→ Консултации чрез портала за обществени консултации

Този вид консултации ще даде възможност максимално широк кръг от заинтересовани лица да вземат практическо участие в консултациите като дадат своето становище. Положителните характеристики на този вид консултации са липсата на ограничения по отоншение на коментираната тема/въпроса (в рамките на дефинираните проблеми/въпроси), по отношение на времето (ограничението е само спрямо общия срок за провеждане на консултацията) и по отношение на формата на предоставянето на становището (освен, че следва да е писмена). Резултатите от тези консултации се обработват по-трудно, но пък същите предпоставят възможност за генериране на повече идеи и предложения.

За целите на провеждането на тази консултация, ще бъде изготвен нарочен консултационен документ, както това е описано по-горе в настоящото предложение.

→ Консултации чрез интернет страниците на съответните институции

Този вид консултации е сходен с предходния (портала за обществени консултации) като дава **допълнителен канал за достъп и допълнителна възможност на заинтересованите лица да участват.**

→ Заседания на консултативни органи

Считаме този вид консултация за особено подходящ при предварителната оценка на въздействието на ЗИД на ЗЛПХМ, доколкото самият закон изрично предвижда съществуването на консултативен орган, а именно **Висшият съвет по фармация**. Това е консултативен орган, който обсъжда и дава становища по основните насоки и приоритети в областта на фармацията; етични проблеми на фармацията; проекти на нормативни актове, свързани с фармацията; научните приоритети в областта на фармацията и програми за организиране на обществени образователни кампании в областта на лекарствените продукти. Съветът включва петима представители, определени от министъра на здравеопазването, петима представители на Българския фармацевтичен съюз, един представител на Българската асоциация на помощник-фармацевтите, двама представители на Националната здравноосигурителна каса и по един представител на фармацевтичните факултети на медицинските висши училища.

H mll

→ **Изследване на общественото мнение**

Изследването на общественото мнение ще се проведе под формата на анкета, разпространена до идентифицираните заинтересовани страни, като задължително ще се отчетат онези лица, които вече са взимали участие в предходни обществени консултации. Анкетата ще бъде внимателно и прецизно подготвена, като ще включва както закрити, така и открити въпроси, с оглед осигуряването на по-задълбочена и всестранна обратна връзка. Анкетата ще бъде подготвена по начин, който да съчетава в себе си едновременно пълнота и обхватност на въпросите, но също така и възможност за отговор в рамките на до 10 (максимум 15 минути), за целите на реалното привличане на участници.

Така предложените от нас форми за обществени консултации са приложими и полезни, защото:

- ✓ Осигуряват **възможност за активно участие на максимално широк кръг заинтересовани лица**, посредством различни канали;
- ✓ Предвиждат участието на **законодателно определени консултативни органи**.

3.9. Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти и оценителна система за вероятности

Оценката на риска включва три стъпки:

✓ **Идентифициране на релевантните рискове.** Идентифициране на рисковете е процесът на определяне кои рискове могат да настъпят. Този процес предполага ясно описание на произхода на риска и естеството на последиците, които той може да има с точното представяне кой и какво би било негативно засегнато, при какви обстоятелства и по какъв начин. Форматът на описване на рисковете ще бъде еднотипен, за да се осигури възможността за сравнение на ефекта от даден риск спрямо този на останалите рискове.

Рисковете ще се идентифицират посредством стандартни инструменти и методи от теорията на управлението на риска, като например:

- мозъчна атака;
- структурирани или полуструктурирани интервюта;
- метод Делфи;
- предварителен анализ на опасностите /PHA/;
- изследване на опасностите и работоспособността /HAZOP/;
- анализ на сценариите;
- анализ на опасностите и контрол на критичните точки /HACCP/;
- анализ на рисковете за околната среда;
- структуриран анализ „Какво ще стане, ако?“ /SWIFT/;
- анализ на появяването на дефекти и на последиците от тях /FMEA/;
- анализ на причинно-следствените връзки;

- анализ на безотказността на човешкия фактор;
- техническо обслужване на база безотказност;
- анализ на разходите и ползите.

Всички идентифицирани рискове ще бъдат вписани в регистър.

Рисковете с ниска вероятност и влияние върху целите могат да бъдат пренебрегнати. Рисковете със средна и висока вероятност или среден и висок ефект трябва да бъдат анализирани. За рисковете с висока вероятност и ефект задължително се прави количествен анализ.

✓ Определяне на вероятността от настъпване и степента на вредите.

Този процес представлява на практика извършването на **качествен и количествен анализ на риска**, като се използват всички налични научни доказателства за сметка на субективните оценки.

Качествен анализ на риска е процесът на приоритизиране на рисковете за целите на анализа, както и действията по оценка на вероятността да се случат и влиянието им. При качествения анализ на риска се оценява приоритетът на идентифицираните рискове, като се вземе предвид вероятността за случване на риска, степента на влияние върху цели, а също и други фактори като време за реакция, приет толеранс към риска.

Количественият анализ на риска е процес на количествено и стойностно анализиране на ефекта при случване на риска. Количественият анализ се изпълнява върху рисковете, които са приоритизирани при качествения анализ като значими за успешното реализиране на поставените цели. Чрез този процес се дават числови изражения на ефекта от възникване на рисковете – за конкретен риск или общо. Количествената информация дава изходна информация при взимането на решения относно управлението на рисковете. Изпълнението на количествен анализ обикновено следва процеса на качествения анализ. В някои случаи не се налага количествен анализ за планирането на ответни действия.

При анализа и преценката на рисковете също ще бъдат използвани **стандартни инструменти и методи от теорията на управлението на риска**, като например:

- изследване на опасностите и работоспособността /HAZOP/;

- анализ на опасностите и контрол на критичните точки /HACCP/;
- анализ на рисковете за околната среда;
- структуриран анализ „Какво ще стане, ако?“ /SWIFT/;
- анализ на сценариите;
- анализ на влиянието върху дейността;
- анализ на основните причини;
- анализ на появяването на дефекти и на последиците от тях /FMEA/;
- причинно-следствен анализ /CCA/;
- дърво на решенията;
- матрица на последствията/вероятностите;
- анализ на разходите и ползите;
- многокритериен анализ на решенията /MCDA/.

Ще се използват следните **категории** при качествения анализ на рисковете:

- Категории за вероятност: малка, средна, голяма;
- Категории за въздействие: малко, средно, голямо;

В зависимост от вида си рисковете ще се категоризират на: технически, външни, организационни, управленски, финансови и др.;

В зависимост от вероятността и въздействието се извежда приоритетът на риска:

Вероятност\ Въздействие	Малко	Средно	Голямо
Висока	Среден приоритет	Висок приоритет	Висок приоритет
Средна	Нисък приоритет	Среден приоритет	Висок приоритет
Малка	Нисък приоритет	Среден приоритет	Висок приоритет

При количествения анализ вероятността се оценява в проценти, а влиянието – например в забава при възникване на риска.

При оценката на риска ще се използват и следните състояния за рисковете: постоянен, бъдещ, текущ, затихнал, отминал.

✓ **Описание на алтернативните начини за ограничаване на идентифицираните рискове.** Това е процесът на разработване на опции и действия за повишаване на благоприятните възможности и намаляване на заплахите пред преследваните цели. Той следва изпълнението на количествен и качествен анализ. Планираните ответни действия трябва да бъдат подходящи в зависимост от значимостта на рисковете, ценово ефективни, реалистични в контекста на целите.

Описаната тук методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти и оценителна система за вероятности е **приложена и**

Handwritten signature

полезна за изпълнението на обществената поръчка, защото предвижда използването на доказани методи за оценка на риска, както във фазата на идентифицирането, но същото така и във фазата на анализи на риска, предвижда групирането на рисковете по различни критерии и позволява степенуване съобразно вероятността на настъпването и на въздействието им.

3.10. Методи, които ще се използват за извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието и аргументация за предложения метод спрямо проекта на нормативен акт

При извършването на цялостната предварителна оценка на въздействието на ЗЛПХМ ще използваме съвкупно следните методи:

➤ Анализ на ползите и разходите

Чрез използването на този метод ще се покаже общия баланс на положителните и отрицателните последици (включително върху заинтересованите страни), които е вероятно да възникнат в определен период от време вследствие прилагането на нормативен акт или на част от него.

Този метод има за цел представянето на ключовото за всяка оценка на въздействието **качествено и/или количествено измерване на очакваните ползи и разходи** от дадени проявени ефекти на регулиране, регулативна интервенция или промяна. Той преминава през извеждане на основните двигатели на проблемите, свързани с разглежданите варианти, които се сглобяват в един ясен логически модел, за да очертаят зависимостите, динамиката и взаимовръзките между първопричините за проблемите и целените резултати. **За да се осигури възможност за оценка на ефикасността на предлаганата регулативна промяна се прилагат стандартно възприетите методи за количествена и качествена оценка на постигнатите ползи и разходи.** В тази връзка, приложението на този метод изисква използването на похватите на гореописаните в настоящото предложение (в точка **„Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на предварителната оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните“**) методи за анализ и обработка на данните, а именно:

- Системен анализ
- SWOT анализ
- STEP анализ
- GAP анализ
- Banchmarking анализ

За да се постигне цялостност на финансовата оценка ще се направят поредица от допускания, въз основа на които да се „пресметнат“ ползите и разходите. Тези допускания ще са ясно дефинирани предварително, така че да се постигне

прозрачност за „основата“ на постигнатите финансови калкулации. За част от постигнатите ползи и разходи е възможно да не може да бъде направено точно измерване или пряка количествена оценка. За извършването на количествена и качествена оценка на различните варианти ще се разработят общи рамки, където ще са обвързани общите и специфичните цели на подходите на регулиране, ключови показатели, които показват постигнатото въздействие, както и източници на информация. Надграждайки върху извършения структурен качествен анализ ще се представят и резултата от количествения анализ, свързан с извеждането на редица количествени (остойностени) прогнози за очакваните ползи и разходи при реализирането на различните подходи на регулиране.

Методът е основополагащ при оценката на въздействието на всеки един нормативен акт, вкл. и на тук разглеждания ЗЛПХМ, което предпоставя и неговата приложимост.

Принципно, всяка една нормативна промяна цели подобро регулиране на обществените положения, поради което следва да доведе до определени ползи за една или няколко групи лица. Невинаги формалните ползи могат да бъдат оценени като положителна стъпка, доколкото е възможно те да водят до други усложнения, утежнения за бизнеса или гражданите или до неоправдани допълнителни разходи. Ето защо, всяка една полза не бива да бъде разглеждана сама по себе си и изолирано от възможните разходи, които я съпътстват. Затова и методът на анализа на ползите и разходите от дадена нормативна промяна е основният и минимално задължителен метод, който следва да се използва при оценката на въздействието, особено при цялостната предварителна такава. Крайната цел е да се намери оптималният баланс между вариантът, който ще донесе най-голяма полза срещу най-малко разходи.

➤ **Анализ на ефективността**

Този метод предвижда използването на сравнителен анализ на разходите при различни варианти за действия, които постигат еднакви цели.

Методът е своеобразно продължение на гореописания метод на анализ на ползите и разходите. Ако в хода на анализа на вариантите на действие се установи, че заложената цел може да бъде постигната по два или повече начина, то логично е да се анализира кой от възможните варианти би бил най-ефективен. Доколкото обаче ефективността показва отношението на постигнатия резултат спрямо поставената цел и е свързана с целесъобразността на действията - чрез нея се дава отговор на въпроса, дали се вършат „правилните“ неща, но тя не отчита разходите, а само постигането на целта, необходимо е да се направи сравнителен анализ именно на разходите при вариантите, които бъдат оценени като ефективни.

Този метод също следва да се дефинира като основополагащ при извършването на предварителни оценки на въздействието, т.е. като приложими спрямо ЗИД на ЗЛПХМ.

➤ **Мултикритериен анализ**

Посредством този анализ възможните варианти за действие се оценяват едновременно съобразно различни по вид критерии.

Този метод също следва да се оцени като приложим, защото позволява по-голяма всеобхватност на анализа и минимизира субективността, пристрастията и несигурността при оценяването.

➤ **Модел на стандартните разходи**

Този метод позволява да се оценят административните разходи за икономическите субекти, породени от нормативно установените задължения за тях, вкл. и за периодично предоставяне на информация на държавните органи за тяхната дейност. Този метод ще е приложим в случаите, когато със изменението на закона се предвижда въвеждането на нови задължения за определена категория лица, като ще спомогне за преценката дали законопроектът предвижда утежняване или намаляване на административната тежест.

Изборът на използваните методи ще бъде подробно мотивиран в доклада за оценката.

Описаните тук методи за извършване на оценката на въздействието са **приложими и полезни за изпълнението на обществената поръчка, защото предвиждат използване на нормативно определени методи, съобразени със спецификите на изследвания нормативен акт и вида на оценката.**

3.11. Добри практики при изготвяне на предварителната цялостна оценка

При извършване на предварителната цялостна оценка на въздействието, освен минимално задължителните документи, заложи в техническата спецификация, а именно: Закона за нормативните актове, Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието и Ръководството за извършване на оценка на въздействието на законодателството (прието с Решение № 540 на Министерския съвет от 25 юли 2014г.), за целите на прилагането на добри практики, ще използваме, също така, доколкото са реално приложими, и насоките, дадени в следните документи:

✓ Ръководството за оценка на въздействието в България, изготвено по проект ФАР BG-0103.01 "Стратегическо планиране и координация" в резултат на тясно сътрудничество между администрацията на Министерския съвет на Република България и консорциум от експерти

✓ Насоките (Указанията) за оценка на въздействието на Европейската комисия, както и допълнителните ръководства във връзка с различни категории въздействие (напр. въздействие върху конкурентоспособността и микропредприятията, върху основните права, както и социални и териториални въздействия);

✓ Наръчник за оценка на въздействието на британското Министерство за бизнес, иновации и умения и Инструментариум за оценка на въздействието на британското Министерство за бизнес, иновации и умения;

✓ Разумното регулиране в Европейския съюз - Съобщение на Европейската комисията до Европейския парламент, съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

✓ Насоките за оценка на съответствието на нормативните и общи административни актове с правилата на конкуренция, приети с Решение № 1777/20.12.2011 г. на КЗК;

✓ Приоритетите, изложени в Съобщение на Европейската комисията до Европейския парламент, съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Мисли първо за малките!“ - „Small Business Act“ за Европа.

Следвайки тези насоки можем да открием добри практики:

→ Определеният проблем/въпрос в обществените отношения ще бъде изложен в логическа свързаност, като бъдат определени причините за него, преследваните цели и възможностите за справяне;

→ Вариантите на действие ще са тясно свързани с причините за проблема и с преследваните цели;

→ При извършването на оценката ще се направи първоначална преценка дали липсата на действия не е най-добрият вариант за саморешаване на идентифицираните проблеми. Така например, във Великобритания, ново законодателство се приема в краен случай, като приемането на нова регулация е съпроводено с отмяна на стара. И все пак, когато е налице необходимост от предприемане на действия, оценката на въздействието трябва да представя вероятното въздействие на вариантите за справяне с проблема като бъдат определени допълнително и:

✓ Критериите за сравнение на различните варианти за постигане на заложените цели;

✓ Показатели за измерване на резултатите и напредъка за постигане на обявените цели.

→ При извършването на предварителна цялостна оценка на въздействието ще се предвидят и технологичното и обществено развитие както и все по-широко разпространената роля на информационно-комуникационните технологии, както и насърчаване на принципите на електронното управление.

→ Резултатите от извършената оценка на въздействието ще бъдат описани и обобщени в прозрачен, обективен и балансиран доклад, чийто обем няма да е труден за възприемане. При изготвянето на доклада ще се спазват следните правила:

✓ Информацията ще е представена по разбираем и достъпен за широката аудитория начин, като данните ще бъдат представени и в табличен и/или графичен вид;

✓ Извършената оценка ще представи крайните конкретни въздействия върху физическите лица, предприятията или публичните администрации и, когато е възможно, социалното или географското разпределение на такива въздействия;

✓ Докладът ще съдържа ясно и подробно обяснение защо даден вариант на действие е предпочетен пред останалите такива, а в случай че не е предпочетен вариант, това ще бъде ясно посочено;

✓ Изложените в доклада данни ще бъдат подкрепени от доказателства – проучвания, изчисления, мнения на експерти, научни открития и др.;

✓ Заключение на доклада за оценка на въздействието ще бъде подкрепено и от анализа на становищата на заинтересованите лица;

✓ По-подробните и технически части от анализа, включително резултатите от консултациите със заинтересованите страни, ще бъдат изложени в отделни приложения, съпътстващи доклада.

3.12. Резултат от извършената цялостна предварителна оценка

В резултат на изпълнението на настояща дейност ще бъдат изготвени:

1. Доклад за оценка на въздействието на ЗИД на ЗЛПХМ със съдържание, съгласно изискванията на чл.22, ал.2 от Наредбата за за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието;

2. Резюме за оценка на въздействието на ЗИД на ЗЛПХМ във формата, съгласно Приложение № 2 към чл.22, ал.1 от Наредбата за за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието;

3. Консултационен документ за проведените консултации със заинтересованите страни.

4. Подход за извършване на последваща оценка на въздействието на Закона за здравето

Законът за здравето е обнародван в ДВ, бр. 70 от 10.08.2004 г. и е в сила от 01.01.2005 г. Законът урежда обществените отношения, свързани с опазване здравето на гражданите, като състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие, което е определено за национален приоритет и се гарантира от държавата. Защитата на здравето на гражданите на територията на Република България се извършва, чрез държавен здравен контрол, който се осъществява от Регионалните здравни инспекции. Законът урежда и националната система за здравеопазване, която включва лечебните заведения по Закона за лечебните заведения, здравните заведения по този закон и Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, както и държавните, общинските и обществените органи и институции за организация, управление и контрол на дейностите по опазване и укрепване на здравето. Държавните органи и институции планират, разработват и провеждат политика, насочена към опазване здравето на гражданите чрез осигуряване на здравословна жизнена среда, обучение за здравословен начин на живот и здравна профилактика.

Видно от целите и предмета на закона същият засяга изключително широк кръг обществени отношения, като: дейности по опазване на здравето, медицинско обслужване, здравна закрила на определени групи от населението, неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве, медицинско образование, медицинска професия, медицински научни изследвания върху хора, медицинска наука, административния контрол.

Законът е изменян и допълван многократно през годините – на практика изменения и допълнения са обнародвани през всяка една от годините в периода от приемането му до днес (последните изменения са от декември 2018 г.).

Частична предварителна оценка на въздействието е правена през месец август 2018 г. на ЗИД на Закона за здравето, обн., ДВ бр.98 от 27.11.2018 г., в сила от датата на обнародването.

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт.

Законът предвижда издаването на редица наредби, които да доразвият определени законови текстове/раздели. Доколкото с подзаконовите нормативни актове се създават условията за прилагането на законовите норми и с оглед пълнотата и качествено на извършваната последваща оценка на въздействието, ще се отчетат в съответната степен и нормите на тези подзаконовите актове.

4.1. Подход за изпълнение на етапите по извършване на последваща оценка на въздействието

Изпълнението на последващата оценка на въздействието ще започне с подходяща подготовка, насочена към организационното планиране извършването на оценката

➤ Сформиране на екип за извършването на оценката на въздействието

Сформирането на експертния екип, който ще работи по последващата оценка на въздействието на Закона за здравето ще зависи до известна степен от начина, по който ще бъде възложено извършването на оценките на въздействието и на другите нормативни актове, предмет на обособена позиция № 1 на обществената поръчка. В случай на поетапно възлагане на оценките и в зависимост от етапа, при извършването на тук разглежданата последваща оценка биха могли да вземат участие всички минимално определени от Възложителя ключови експерти – 2мата експерти Юристи и 2мата експерти Анализи и оценки. Отчитайки многобройните изменения и допълнения в изследвания закон, правени през годините от неговото приемане до сега, това може да се представи като предпочитаният вариант.

В случай обаче, че две или повече оценки бъдат възложени едновременно за изпълнение и в зависимост от това колко точно на брой оценки бъдат възложени за едновременно извършване, тук разглежданата оценка ще се извърши от едната двойка ключови експерти – Юрист и Анализи и оценки, подпомагани при необходимост, с оглед на моментните нужди, от допълнителни експерти.

Конкретното разпределяне на работата между експертите е подробно описано по-долу в настоящото предложение в точка „**Разпределение на членовете на екипа за изпълнение**”.

➤ Изготвяне на план-график за извършването на оценката на въздействието

План-графикът за извършването на оценката на въздействието също, както и сформирането на екипа, зависи от това в каква последователност ще се възлагат оценките и дали в даден момент от срока за изпълнение на обществената поръчка ще се изготвят паралелно две или повече оценки и колко точно. Графикът ще бъде изцяло съобразен с крайния срок за изпълнение на обществената поръчка, като евентуалното по-кратко време за изпълнение на поръчката ще бъде компенсирано с по-голям брой експерти.

ПЛАН - ГРАФИК ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
ДЕЙНОСТ	седмици, в рамките на период от 6 месеца																							
Етап 1 Определяне на цели на последващата оценка на въздействието																								
Етап 2 Изследване на причините за приемането или за изменението на нормативния акт																								
Етап 3 Оценяване на въздействията от приемането или от изменението на нормативния акт																								
Етап 4 Изготвяне на доклад с извършената последваща оценка на въздействието																								
Етап 5 Представяне на проект на доклад с оценка на въздействието, заедно с резюме на възложителя за одобрение																								
Етап 6 Финализиране на доклада с оглед на евентуални бележки от възложителя																								

Представеният тук график е изцяло **примерен** и касае единствено примерното изпълнение на последващата оценка на Закона за здравето и не отчита евентуалното изпълнение на другите дейности от обществената поръчка.

Окончателният план-график за изпълнението на последващата оценка ще бъде одобрен по време на Встъпителната среща.

Етап 1 Определяне на цели на последващата оценка на въздействието

Този етап може да се определи като подготвителен етап за извършването на оценката на въздействието по същество, доколкото определянето на целите предполага насоки, по които ще се направи анализът и съответно неговото съдържание. А както сме посочили по-горе в настоящото предложение, добрата подготовка е гаранция за доброто качество на извършваната работа.

Последваща оценка на въздействието на Закона за здравето ще обхване период от над 10 години и ще има за цел да определи резултатите/последствията от приложението на закона и да идентифицира и оцени въздействията *ex-post* от действието на закона. В по-широк план, тя ще е опит да се установи дали той е произвел планирания и желан ефект върху целевите групи, институциите и цялостната среда в страната и дали реализираните въздействия биха могли да

бъдат дефинирани като пряко произтичащи от действието и прилагането на закона или само частично обвързани с ефекта от прилагането на правните норми.

В идеалния случай, последващата (ex-post) оценка на въздействието е базирана на предварителната (ex-ante) оценка на въздействието, която оценява и отчитаща непредвидени въздействия и странични ефекти, наред с тези, които са залегнали в обосновката на приемането на регулацията в първоначалния ѝ вид. Доколкото обаче цялостни предварителни оценки на въздействието на закона не са правени, последващата оценка ще цели да определи единствено въздействията на действащия закон и по този начин, да улесни както фактически подготовката на предварителна оценка на евентуални бъдещи промени на закона, така и методологически извършването на последващи оценки в бъдеще, като предостави пилотен опит в тази посока.

Целта на последващата оценка на въздействието може да бъде най-точно формулирана чрез целите, които самият закон преследва. Ето защо, **като първа стъпка при изпълнението на този етап** ще се определят целите на закона.

Основната цел на Закона за здравето е опазването на здравето на гражданите като състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие. За постигането на тази цел законът предвижда прилагането на следните принципи:

1. равнопоставеност при ползване на здравни услуги;
2. осигуряване на достъпна и качествена здравна помощ, с приоритет за деца, бременни и майки на деца до една година;
3. приоритет на промоцията на здраве и интегрираната профилактика на болестите;
4. предотвратяване и намаляване на риска за здравето на гражданите от неблагоприятното въздействие на факторите на жизнената среда;
5. особена здравна закрила на деца, бременни, майки на деца до една година и лица с физически увреждания и психически разстройства;
6. държавно участие при финансиране на дейности, насочени към опазване здравето на гражданите.

В тази връзка, основната цел на последващата оценка на въздействието на закона ще е да установи **до каква степен е гарантирано опазването на гражданите като състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие, чрез измерване на степента на спазване на определените в закона принципи.**

Като **втора стъпка на етапа**, ще се дефинират и конкретните оперативни цели, които законът преследва. Тези цели могат да се формулират и под формата на конкретни въпроси, чийто отговор ще се търси чрез оценката на въздействието, като например: с каква особена здравна закрила се ползват децата, бременни, майки на деца до една година и лица с физически увреждания и психически разстройства и как е гарантирана тя?

11

20

В този контекст и като трета стъпка на етапа, ще се определят и компетентните за постигането на целите на закона органи и лица, предвидени в закона и подзаконовите актове по неговото прилагане и ще се разпишат техните правомощия и компетенции, с цел оценка доколко същите са в състояние да осигурят спазването на заложените принципи.

Не на последно място, ще се установят и **регулираните от закона услуги и режими**, за да може да се анализира тяхното приложение, удовлетвореността на потребителите на услугите и засегнатите от режима лица.

Като финална стъпка в рамките на този етап ще се определят **индикаторите за измерване на изпълнението на целите (по-подробно това е описано по-долу в настоящото предложение в точка „Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка“)**.

Резултатите от тук разглеждания етап са:

- ✓ Дефиниране на общата и оперативната цел на последващата оценка на въздействието;
- ✓ Определяне на индикаторите за измерване на изпълнението на целите.

В рамките на този етап като документ ще бъде изготвена таблица за индикаторите в примерен вид:

Вид на целта (общ/оперативна)	Описание на целта	Вид на индикатора (за въздействие, за вложени ресурси, за непосредствени резултати)	Описание на конкретния индикатор (количествен и качествен)	Източник за събиране на информация

както и част от доклада на оценката на въздействието, а именно уводът, който включва целите и предмета на оценката.

Полезността и приложимостта на подхода за изпълнение на етапа е обусловена от приемането му като подготвителен етап, предпоставящ насоките и съдържанието на оценката, а оттук и нейното качество като адекватност на измерваните показатели. По-подробно етапът е описан по-долу в точка „Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка“.

Етап 2 Изследване на причините за приемането или за изменението на нормативния акт

Вторият етап след определянето на целите на последваща оценка на въздействието, е етапът на изследване на причините за приемането или за изменението на нормативния акт. Този етап също може да се причисли по-скоро към подготвителната фаза на оценката на въздействието, отколкото към фазата по същество.

Както посочихме по-горе, през годините Законът за здравето е многократно изменян и допълван, както със специални закони за изменение и допълнение на Закона за здравето, така и с изменения в други закони (като например: Закона за медицинските изделия, Закона за медицинските продукти в хуманната медицина, Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, Закона за лечебните заведения и редица други, вкл. и закони, чийто предмет не е регулацията на обществените отношения в здравеопазването).

За изпълнението на този втори етап от оценката ще се вземат предвид използваните ресурси, постигнатите резултати, последиците и въздействията от приемането или изменението на нормативния акт, в т.ч. причинно-следствените връзки между приемането или изменението, последиците и въздействията от него и промени в обществените отношения, промяна в поведението на адресатите на акта и др.

При изследването на причините за приемането или за изменението на нормативния акт ще се изследват мотивите, съответно докладът към проекта на нормативния акт преди приемането му, частичната или цялостната предварителна оценка на въздействието, когато са извършени такива.

В резултат на тук разглеждания етап ще се направи хронология на промените на закона от датата на неговото приемане до последното изменение. Причините ще се групират по различни критерии и показатели (като например - вида на регулираните обществени отношения, въвеждане на изисквания на европейското законодателство, целените резултати, като намаляване на административна тежест и др. подобни). Такова едно групиране ще позволи по-лесно да се проследят закономерностите в политиките и евентуалните проблеми. Така, например, честото изменение на регулацията на точно определен вид обществени отношения може да бъде индикация за неадекватни законодателни решения.

По време на този етап ще се изготви част от доклада за оценката на въздействието, а именно т.3 от него: резултатите от изследването на причините за приемането или изменението на нормативния акт.

По-долу в настоящото предложение, в точка „Начини, чрез които ще се изследват причините за приемането или изменението при последващата оценка” подробно сме описали как ще изследваме причините и сме обосновавали приложимостта и полезността на избрания от нас подход.

Етап 3 Оценяване на въздействията от приемането или от изменението на нормативния акт

Това е етапът по същество на извършването на оценката.

Етапът по оценяването на въздействията от приемането или от изменението на нормативния акт принципно се извърши в **следните последователни фази:**

- Определяне на обхвата и структуриране на оценката;
- Събиране на данни, включително чрез консултации със заинтересованите страни;
- Анализ на събраните данни;
- Оценка и формулиране на изводи.

Първата фаза на практика ще започне още по време на извършването на гореописаните два етапа – формулиране на целите и изследването на причините. Определянето на обхвата и структурата на оценката ще се извърши чрез поставяне на въпроси, избор на критерии за оценка и преглед на промените в политиката, реализирана чрез нормативния акт за разглеждания период от време. Как ще стане това сме описали по-подробно по-долу в настоящото предложение в точки **„Начини, чрез които ще се изследват причините за приемането или изменението при последващата оценка”** и **„Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка”**.

Събирането на данни е процес, който включва осигуряване на относимите за оценката данни, включително чрез консултации със заинтересованите страни. По-долу в настоящото предложение в точки **„Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на последващата оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните”**, **„Начини, по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица”** и **„Начините на провеждане на консултациите със заинтересованите лица”** сме описали по-подробно протичането на тази фаза.

Анализът на данните включва тяхното тълкуване и обобщаване и/или изчисляване. За извършването на този анализ ще се използва доказан инструментариум от методи и похвати, както това сме описали по-долу в точки **„Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти, както и каква оценителна система за вероятности”**, **„Критериите на база, на които ще се изследват въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката”** и **„Методи, които ще се използват за извършване на последваща оценка на въздействието и аргументация за предложения метод спрямо проекта на нормативен акт”**.

Оценката и формулираните изводи ще се базират на анализа на данните и на резултатите от използваните в анализа методи.

В зависимост от резултатите от последващата оценка на въздействието ще се изготвят и **предложения за отменяне, изменение или допълнение** на нормативния акт или инициране извършването на предварителна оценка на въздействието за преодоляване на констатирани негативни въздействия.

Резултатът от тук разглеждания етап ще се обективира в изготвения доклад за извършване на оценката.

Приложимостта и полезността на подхода за изпълнение на тук разглеждания етап е обоснована по-долу в отделните точки, в които подробно са описани някои фази и други условия при изпълнението на отделните етапи, съгласно изискванията на техническата документация, заложи в методиката за оценка на офертите.

Етап 4 Изготвяне на доклад с извършената последваща оценка на въздействието

Изпълнението на този етап на практика ще стартира по време на изпълнението на предходния етап. Двата етапа, макар и самостоятелно обособени, са неразривно свързани. Анализът на събраните в предходния етап данни, оценяването им и формулирането на изводите ще се извърши и обективира именно под формата на нарочен доклад.

В резултат на този етап ще бъде изготвен доклад, който ще съдържа най-малко:

- ✓ Резюме;
- ✓ Увод, който включва целите и предмета на оценката;
- ✓ Резултатите от изследването на причините за приемането или изменението на нормативния акт;
- ✓ Обхвата и структурата на оценката, включително поставените въпроси, избраните критерии за оценка и преглед на промените в политиката, реализирана чрез нормативния акт;
- ✓ Източниците на данни и кръга на заинтересованите страни;
- ✓ Описание на подходите и методите за извършване на анализа на данните, причините за избора им и информация за отговорите и изразените становища на заинтересованите страни;
- ✓ Резултати от оценката на въздействието, включително заключения, препоръки, приложения към доклада.

В доклада ще бъдат включени, също така и идентифицираните проблеми във връзка с приложението на закона (ако има такива) и съответно вариантите за разрешаване на проблемите, както и ще бъде анализирано въздействието на всеки от вариантите.

Етап 5 Представяне на проект на доклада с последващата оценката на въздействието на Възложителя за одобрение

Изготвените в резултат на етап 4 проект на доклад с оценка на въздействието ще бъде представен на Възложителя за одобрение.

Докладът и приложението към него ще бъдат представени по един екземпляр в писмен вид и на електронен носител (CD) в деловодството на Възложителя.

Докладът ще бъде представен в срока, съгласно одобрения от Възложителя след проведената встъпителна среща окончателен график за изпълнение на поръчката.

При изпълнението на всички дейности по обществената поръчка ще бъде спазено изискването за обозначаване, че договорът се изпълнява по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. При изработката на всички материали, свързани с изпълнението на предмета на обществената поръчка, ще се спазва Национална комуникационна стратегия 2014 – 2020 г. и Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г.

Етап 6 Финализиране на доклада с оглед на евентуални бележки от Възложителя

В случай че Възложителят има забележки по представения от Изпълнителя проект на доклад за оценка на въздействието и резюме, същите ще бъдат отразени в преработена версия на доклада в определения от Възложителя срок.

Подробно описание на някои фази и други условия при изпълнението на отделните етапи, съгласно изискванията на техническата документация, заложи в методиката за оценка на офертите

4.2. Разпределение на членовете на екипа за изпълнение

Адвокатско дружество „Попов, Арнаудов и партньори“ е сформирал проектен екип съгласно изискванията за експерти на Възложителя и нуждите на поръчката. Цялостната организация на работата на екипа гарантира ефективното използване както на човешките, така и на всички останали ресурси, доколкото те ще бъдат използвани именно от членовете на екипа на Изпълнителя.

Предлаганият екип включва висококвалифицирани специалисти, съгласно предварително обявените от Възложителя условия. Всеки от членовете на екипа има специфични функции в процеса на изпълнение на поръчката в зависимост от своето образование, квалификация и позиция в екипа.

Предлаганата от Адвокатско дружество „Попов, Арнаудов и партньори“ организационна структура за изпълнение на настоящия поръчка е разделена на две основни нива – управленско и оперативно ниво.

➤ **Управленското ниво** включва представители от ръководството на Възложителя и Изпълнителя, както и ръководителите на проекта от двете страни, които сформират съвета за управление на проекта. Неговите основни функции са да наблюдава изпълнението на дейностите по проекта и да контролира работата на ръководителите на проекта от двете страни. Ръководителите на екипи от двете страни са отговорни за безпроблемното изпълнение на работата по настоящата поръчка.

➤ **Оперативно ниво** – на това ниво се позиционира екипът, участващ пряко в изпълнението на дейностите по поръчката. Хоризонтална комуникация ще се извършва и между екипите на оперативно ниво с цел оптимизация на ресурсите.

Всички страни ще съгласуват и прилагат предварително разработен комуникационен план, който ще бъде разписан във встъпителния доклад след порведената встъпителна среща.

Екипът на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ включва следните специалисти:

- Ръководител екип;
- Ключов експерт Юрист – 2 бр.;
- Ключов експерт Анализи и оценки – 2 бр.;

При необходимост имаме готовност да привлечем и допълнителен експертен ресурс.

Разпределение на отговорностите, функциите и конкретните задачи между членовете на екипа

Ръководител екип

Ръководителят на екипа е лице с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалността „Право“, със стаж и опит, съгласно изискванията на Възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящото предложение.

Ръководителят на екипа отговаря за изпълнението на следните функции и задачи:

- ✓ Ръководи ежедневните дейности на проектния екип;
- ✓ Ръководи извършването на ежедневни, седмични и месечни промени в процеси, които биха могли да въздействат върху способността на екипа да реагира и разрешава проблеми;
- ✓ Във всеки един момент гарантира поддържане нивото на услуги и стандарти, спазване на процедури, съставяне и разпространение на доклади и/или отчетни документи;
- ✓ Представява екипа в заседанията по проекта и действа като лице за контакт с Възложителя;
- ✓ Провежда редовни срещи в рамките на екипа за преглед на ефективността на извършваната работа;

✓ Изготвя встъпителния, междинните и окончателния доклади за изпълнението на поръчката;

✓ Организира предаването на готовите продукти на възложителя, както и организира получаването на евентуалните забележки по отчетните документи и съответно организира тяхното коригиране/допълване при необходимост.

Ръководителят на екипа може да възлага управленски функции на част от ключовите експерти, съобразно текущите нужди по изпълнението на обществената поръчка.

Описаните по-горе функции и задачи на ръководителя на екипа се изпълняват във всеки един от етапите от извършването на оценката на въздействието.

Ключови експерти Юрист

Ключовите експерти Юрист са лица с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалността „Право“, със стаж и опит, съгласно изискванията на възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящото предложение.

Всеки един от ключовите експерти Юрист отговаря за изпълнението на следните задачи:

➤ Общи функции и задачи по време на изпълнението на обществената поръчка

✓ Отговаря за законосъобразното извършване на оценката на въздействието, като следи за спазването на всички нормативни изисквания по отношение на нейното извършване;

✓ Следи за прилагането и насърчава прилагането на добрите практики;

✓ Следи за евентуални промени в нормативните правила за извършване на оценки на въздействието, настъпили в хода на изпълнението на обществената поръчка;

✓ Следи за законодателни инициативи и/или промени в други области, настъпили по време на изпълнението на обществената поръчка, които биха могли да окажат влияние върху оценките на въздействието, предмет на настоящата обособена позиция;

✓ Подпомага Ръководителя на екипа при изготвянето на встъпителния, междинните и окончателния доклади за изпълнението на поръчката;

✓ Изпълнява други, конкретно възложени му от Ръководителя на екипа задачи;

✓ Отговаря за изпълнението на задачите, възложени на допълнителни експерти;

✓ Участва в подготвителния етап - организационно планиране извършването на оценката.

(10)

- 941 -

10

111111

- **Конкретни задачи по време на Етап 1:**
 - ✓ Участва в идентифицирането на целите на изследвания закон – общи и оперативни;
 - ✓ Участва в идентифицирането на подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона;
 - ✓ Участва в идентифицирането на компетентните органи и лица, имащи правосъния във връзка с постигането на целите на закона и разписването на техните правомощия и компетентности;
 - ✓ Подпомага ключовия експерт Анализи и оценки при разработването на индикаторите за измерване на изпълнението.
- **Конкретни задачи по време на Етап 2:**
 - ✓ Участва в идентифицирането и изследването на причините за приемането или за изменението на нормативния акт.
- **Конкретни задачи по време на Етап 3:**
 - ✓ Участва в определяне на обхвата и структуриране на оценката;
 - ✓ Участва в идентифицирането на заинтересованите страни и в провеждането на консултациите с тях;
 - ✓ Участва в събирането на данни, като конкретно отговаря за събирането на данните от проведените консултации, данните от мненията и становищата на експерти и заинтересованите страни, дадени/направени извън контекста на провежданите консултации, както и за данните от мотивите и докладите по измененията и допълненията на закона;
 - ✓ Участва в обработката, групирането и анализа на събраните данни;
 - ✓ Участва в идентифицирането на проблемите и разработването и анализа на вариантите за преодоляването им;
 - ✓ Участва в оценката и формулирането на изводите и препоръките.
- **Конкретни задачи по време на Етап 4:**
 - ✓ Участва в изготвянето на доклада с оценката.
- **Конкретни задачи по време на Етап 6:**
 - ✓ Извършва корекции в доклада при наличие на забележки от страна на Възложителя.

Ключови експерти Анализи и оценки

Ключовите експерти Анализи и оценки са лица с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър“ в професионално направление „Икономика“ със стаж и опит, съгласно изискванията на възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящето предложение.

Всеки един от ключовите експерти Анализи и оценки отговаря за изпълнението на следните задачи:

➤ **Общи функции и задачи по време на изпълнението на обществената поръчка**

✓ Подпомага ключовите експерти Юристи при следенето за законодателни инициативи и/или промени в други области, настъпили по време на изпълнението на обществената поръчка, които биха могли да окажат влияние върху оценките на въздействието, предмет на настоящата обособена позиция, като конкретно дефинира икономическите аспекти на влиянието;

✓ Изпълнява други, конкретно възложени му от Ръководителя на екипа задачи;

✓ Отговаря за изпълнението на задачите, възложени на допълнителни експерти;

✓ Участва в подготвителния етап - организационно планиране извършването на оценката.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 1:**

✓ Подпомага ключовия експерт Юрист в идентифицирането на целите на изследвания закон – общи и оперативни;

✓ Подпомага ключовия експерт Юрист в идентифицирането на компетентните органи и лица, имащи правото във връзка с постигането на целите на закона и разписването на техните правомощия и компетентности;

✓ Разработва индикаторите за измерване на изпълнението.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 2:**

✓ Участва в идентифицирането и изследването на причините за приемането или за изменението на нормативния акт.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 3:**

✓ Участва в определяне на обхвата и структуриране на оценката;

✓ Участва в идентифицирането на заинтересованите страни и в провеждането на консултациите с тях;

✓ Участва в събирането на данни, като конкретно отговаря за събирането на данните от съответната компетентна администрация, годишните и други доклади на компетентните органи и администрация и неправителствени организации, както и в обработката и анализа на статистическите данни;

✓ Участва в обработката, групирането и анализа на събраните данни;

✓ Участва в идентифицирането на проблемите и разработването и анализа на вариантите за преодоляването им.

✓ Участва в оценката и формулирането на изводите и препоръките.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 4:**

✓ Участва в изготвянето на доклада с оценката.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 6:**

✓ Извършва корекции в доклада при наличие на забележки от страна на Възложителя.

Видно от гореописаното, всеки един от експертите е предвиден да участва във всички етапи (с изключение на етап 5 – предаване на проекта на доклад на оценката, който етап е отговорност на Ръководителя на проекта), **доколкото оценката на въздействието следва да е плод на обединените знания и умения на поне един експерт Юрист и поне един експерт Анализи и оценки.**

Конкретното разпределение на работата по една оценка, предмет на поръчката ще зависи в голяма степен от начина, по който оценките ще бъдат възложени.

В случай, че оценките по отделните закони се възлагат поетапно, всички ключови експерти биха могли да вземат участие в изготвянето на една оценка (в частност тук разглежданата последваща оценка). При тази хипотеза, с оглед по-добрата организация на работа и взаимодействие между експертите, предвиждаме определянето на водещ ключов експерт Юрист и водещ ключов експерт Анализи и оценки, които да ръководят процеса и съответно да определят конкретните задачи на другите двама ключови експерти. Този подход ще даде възможност за взаимен втори поглед от ключовите експерти на всяка една задача, което ще гарантира допълнително високото качество на изпълнението.

При хипотезата на едновременно възлагане на две оценки, логично е разделянето на две двойки ключови експерти – Юрист и Анализи и оценки, които да извършат всяка една от оценките, като при необходимост се предвижда възможност за включване и на допълнителни експерти.

При хипотезата на едновременно възлагане на три или на всичките общо 4 оценки, предмет на обособена позиция № 1, предвиждаме възможност, с оглед на моментните нужди, включването и на допълнителни експерти. В тази хипотеза предвиждаме разпределяне на отговорностите между ключовите експерти по закони, като всяка двойка ключови експерти Юрист и Анализи и оценки ще отговаря за оценката на един/два или три от общо 4те закона, предмет на обособената позиция. Подготвителния етап при тази хипотеза ще се удължи като време (в сравнение ако има поетапно възлагане и извършване на оценките, т.е. в даден период от време се извършва само една оценка), за да може да обхване всички възложени закони. Съответно, като време ще се удължи и етапа на събиране и най-вече анализ на относимите данни (етап 3) като удължаването на срока **(но винаги в рамките на крайния срок за изпълнение на обществената поръчка)** е продиктувано не само от по-големия обем работа, но и от необходимостта за осигуряване на втори експертен поглед.

Ключовите експерти задължително ще участват в работните срещи по представяне на начина на извършване на съответната оценка на въздействието пред служители на ведомството, компетентно за съответния нормативен акт, както това сме описали по-долу в настоящото предложение, в точка „**Представяне**“

начина на извършване на съответната оценка на въздействието (цялостна предварителна оценка и последваща оценка) пред служители на ведомството, компетентно за съответния нормативен акт”.

Допълнителни експерти

За изпълнението на предмета на обществената поръчка предвиждаме възможност, с оглед на моментните нужди, включването на допълнителни експерти, с профил, отговарящ на профила на ключови експерти.

Допълнителните експерти ще подпомагат работата на ключовите експерти като ще изпълняват конкретно възложени им от последните задачи. Най-голяма роля допълнителни експерти се очаква да имат в етапи 2 и 3 особено в хипотезите на едновременно възлагане на няколко оценки, които следва да се извършват паралелно.

Водещ принцип в работата ни е **тясното сътрудничество** между Ръководителя на екипа и експертите и между самите експерти. Високият професионален и специфичен опит позволява на експертите да вземат своевременни решения относно насоките и хода на изпълнението на всяка една задача от дейността /поддейността.

Взаимодействие между членовете на екипа

Взаимодействието между експертите от екипа ни се базира на следните принципи при осъществяване на работа:

✓ **Индивидуално начало:** успешното изпълнение на обществената поръчка зависи от личния принос на всеки член на екипа, който работи в съответствие с опита и квалификацията си;

✓ **Колективно начало:** независимо, че всеки член на екипа има самостоятелни задачи и отговорности, изпълнението на обществената поръчка е обща цел и всички си сътрудничат за нейното успешно постигане;

✓ **Солидарност:** членовете на екипа допълват взаимно своите умения и компетентности;

✓ **Координация и субординация:** работата на екипа се разпределя централно от ръководителя на екипа, като същия може да делегира правомощия по формирането на работни групи и екипни звена. Експертите поемат отговорността за действията и проучванията, извършвани от неключовите експерти и ангажираните изпълнители;

✓ **Мониторинг:** всеки член на екипа има отговорност за осъществяване на текущ мониторинг върху качеството на изпълнението, като предприема или препоръчва предприемането на съответни коригиращи дейности в съответствие със своята компетентност;

✓ **Диалог:** обмяната на информация и обсъждането на различни проблеми, свързани с планирането, изпълнението и отчитането на дейността се извършва свободно по вертикала и хоризонтала при зачитане на установените в

екипа йерархични и структурни връзки и при спазване на възприетите от обединението процедури и форми на работа.

За спазването на тези принципи с оглед постигането на взаимодействие между членовете на екипа сме взели следните мерки:

- Ежеседмични оперативни срещи на целия екип;
- Извънредни срещи при необходимост;
- Общ електронен адрес, който гарантира едновременното достигане на информация до всички членове на екипа;
- Работа на екипа в едно помещение или в различни помещения намиращи се в непосредствена близост едно до друго;
- Обща скайп група за обсъждане на текущи оперативни въпроси.

При работата си ще се ръководим още и от фундаменталните принципи:

➤ **Стремеж към високо качество:** дейността ни по изпълнение е доминирана от стремежа да се предоставят услуги и продукти, които не само отговарят на минималните изисквания за качество, но съдържат добавена и отличителна стойност. Стремежът към високо качество обуславя привличането на опитни и квалифицирани експерти в екипа, изграждането на подходящи управленски структури, прилагането на съвременни методи и най-добри практики при изпълнение на обществената поръчка, както и пълно техническо и ресурсно обезпечаване на работата;

➤ **Фокус върху нуждите на Възложителя:** ще се поддържа отворена комуникация с Възложителя с цел да идентифицира правилно нуждите и изискванията към отчетните продукти от първия ден на ангажираност с изпълнението на обществената поръчка и във всеки един следващ момент, до окончателното приключване на дейността съгласно договореното. Ще се прилагат гъвкави управленски подходи за адаптиране на организационните структури и изпълнението на всяка една задача към динамиката в нуждите на Възложителя. Познаването и разбирането на нуждите на Възложителя е в основата на структурирането на процесите по изпълнение на обществената поръчка.

➤ **Силно лидерство:** безспорният авторитет и компетентност на ръководителя на екипа и ключовите експерти гарантира правилно структуриране, управление и мониторинг върху дейностите при изпълнение на поръчката. Силното лидерство е предпоставка за качествена външна и вътрешна комуникация, успешно планиране и ефективно обезпечаване на работата;

➤ **Висока степен на ангажираност:** гарантираме, че всеки един от привлечените експерти и изпълнители ще притежава нужната квалификация и компетентност за работа по задачите, които са му разпределени, познава нуждите на Възложителя и характера на обществената поръчка и приема формулираните цели и изисквания за качество като своя лична кауза за професионална реализация.

Експертите са стимулирани да прилагат знанията и опита си, да наблюдават и оценяват процесите по изпълнение на дейността, като формулират препоръки за предотвратяване и коригиране на грешки и забавяния;

➤ **Максимална ефективност и целенасоченост:** ще планираме в детайли изпълнението на дейностите (етапите), включени в обхвата на обществената поръчка. Въз основа на извършения анализ, създаваме създава организационна структура и гарантираме ресурсна обезпеченост за висококачествено изпълнение. Възприетият управленски модел позволява коректно разпределение на задачите между експертите в съответствие с тяхната компетентност, фиксирането на правилни критерии за оценка на текущата работа и крайните продукти, както и залагането на необходимите срокове. Всеки от експертите изпълнява задачите си с отговорност за постигане на високо качество от първия момент, включително при набирането на изходната информация, текущото ѝ обработване и въвеждане, както и при изработването на първоначални и междинни версии на отчетните продукти. По този начин се избягва натрупването на грешки и непълноти, чието констатиране в по-късен етап може да възпрепятства тяхното отстраняване и да компрометира дейността ни;

➤ **Координирано управление на процесите:** в изпълнението на обществената поръчка се включва комплекс от дейности и процеси, които се изпълняват паралелно и/или последователно от многоброен екип от специалисти. Ръководителят на екипа и ключовите експерти, в съответствие с конкретните си отговорности, извършват текущ контрол върху качеството на изпълнението, приоритизират задачи и при необходимост извършват преразпределение на ресурси и други коригиращи действия;

➤ **Постоянно подобрене:** въз основа на анализ на реална информация относно хода на изпълнението, ние оптимизираме и адаптираме организационните структури, планове, изисквания към качеството, управленски процеси и други в съответствие с динамиката в правната рамка, изискванията на Възложителя, реализираните и очаквани рискове и разнообразни фактори, които оказват въздействие върху изпълнението. Постоянното подобрене се извършва в степен и при условия, които осигуряват съответствие на дейността ни с предложението за изпълнение на обществената поръчка.

Считаме, че предложеното от нас разпределение на функциите и конкретните задачи на експертите, както и взаимодействието между отделните членове на екипа е приложимо и полезно, защото съчетава в себе си възможността за:

✓ Комбиниране на **различните знания и умения на експертите** за целите на извършването на оценката;

✓ Отчитане на **специфичните знания и умения на експертите** и съответно осигуряване на възможност за различен фокус върху работата от тяхна страна;

(114)

- 114 -

11

11

- ✓ Осигуряване на втори експертен поглед върху работата.

4.3. Начини, чрез които ще се изследват причините за приемането или изменението при последващата оценка

Съгласно чл.28 от Закона за нормативните актове, проектът на един нормативен акт се съпровожда от мотиви или доклад към него. Изискването за изготвянето на мотиви към законопроекта е в сила от 2003 г. От 01.01.2008 г. е в сила законовият текст на ал.2 на чл.28, съгласно който мотивите, съответно докладът, съдържат:

1. причините, които налагат приемането;
2. целите, които се поставят;
3. финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба;
4. очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива;
5. анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

Нормата на ал.3 на цитирания член е категорична, че **проект на нормативен акт, към който не са приложени мотиви, съответно доклад, съгласно изискванията по ал. 2, не се обсъжда от компетентния орган.**

Съгласно текстът чл.76 от сега действащия Правилник за организацията и дейността на Народното събрание, законопроектите с мотивите към тях и предварителната оценка на въздействието се внасят до председателя на Народното събрание на хартиен носител и в електронен вид и незабавно се регистрират в публичен регистър „Законопроекти“. В мотивите вносителът дава становище по очакваните последици, включително и финансови, от прилагането на законопроекта. Законопроектите, към които не са приложени мотиви и/или предварителна оценка на въздействието, не се разпределят от председателя на Народното събрание до отстраняване на нередовността, за което вносителът се уведомява. Аналогични текстове има и в правилниците за организацията и дейността на предходните Народни събрания.

Ето защо, основен източник на информация за причините за приемането или изменението на закона ще бъдат мотивите към съответните законопроекти за изменение и допълнение.

Тук следва да се отбележи, че един закон често бива изменян не със ЗИД на самия закон, а с преходните и заключителните разпоредби на ЗИД на други закони или с новоприети други закони (дори може да се каже, че този подход в последните години е предпочитан от българския законодател). Това важи в пълна сила и за Закона за здравето, както посочихме по-горе. Това налага **изследването на мотивите и на други законопроекти, с които е изменян Законът за здравето.**

Подходът, който ще използваме при изследването на причините за приемането или изменението на закона е изготвяне на **цялостна хронологична справка на измененията и допълненията**. Справката ще включва информация за акта, с който са въведени промените (дали това е ЗИД на Закона за здравето или друг законопроект), посочените от вносителя причини за измененията/допълненията и конкретните текстове, които са изменени/допълнени. Тази справка ще позволи да се проследи във времето наличието на евентуални критични обществени отошения (тези, които са изменяни многократно), да се групират причините за целите на по-лесното извеждане на изводи и обобщения.

На следващо място, като източници за идентифициране на причините за приемането или изменението на закона ще се използват, също така и:

- ✓ **Информацията**, предоставена от Възложителя и/или компетентната администрация;
- ✓ **Служебно известната** на експертите от екипа информация за състоянието на сектора;
- ✓ **Националната здравна стратегия 2008 – 2013 и Национална здравна стратегия 2020 и плана за действие за изпълнението им;**
- ✓ **Годишните доклади на министъра на здравеопазването** за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Националната здравна стратегия;
- ✓ **Доклади и анализи**, изготвени от Националния център по обществено здраве и анализи;
- ✓ **Годишните доклади на Обществения съвет по правата на пациента;**
- ✓ **Обществени проучвания** в областта на здравеопазването;
- ✓ **Други.**

Считаме, че тук описаният подход при изследването на причините за приемането или изменението на закона е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

- ✓ Гарантира използването на **широк набор от източници** за събиране на данни и информация;
- ✓ Осигурява възможност за **хронологично проследяване на промените**, което от своя страна е предпоставка за идентифициране на закономерности и слабости;
- ✓ Предвижда **групиране на изследваните причини** съгласно тяхното естество и характер за целите на по-лесното обобщаване и анализиране.

4.4. Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка

Процесът по дефинирането на целите е основополагащата първа фаза при извършването на последващата оценка на въздействието.

По-горе в настоящото предложение, при описанието на подхода за изпълнение на първия етап от последващата оценка, сме описали подробно стъпките, които ще следваме по време на процеса по идентифициране на целите.

На база на така описаните стъпки ще се разработят и конкретни **индикаторите за измерване на изпълнението**. Индикаторите ще следват разделянето на целите в две групи: **обща цел и набор от оперативни цели**. Общата цел представя дългосрочните ефекти и въздействия на регулирането върху преките целеви групи и другите заинтересовани страни. Оперативните цели представят по-непосредствените резултати и последици от интервенцията за съответните целеви групи. По тази причина оперативните цели имат по-видим и измерим характер в сравнение с по-широката цел. Другото съществено различие между двете групи цели е това, че докато постигането на оперативните цели е свързано с конкретна интервенция, породена от конкретен закон или специални програми, то постигането на общата цел е под влиянието на по-широк кръг от закони, програми или съвкупност от специални интервенции.

Индикаторите биват:

➤ **Индикатори за въздействие (Outcomes) – индикатори за измерване на общите цели**

Индикаторите за въздействие са свързани с постигането на общата цел. Те се отнасят към по-широките последици от политиката и излизат извън прякото и непосредствено влияние върху целевите групи. Такива индикатори са:

- ✓ Индикатори за икономически въздействия;
- ✓ Индикатори за социални въздействия;
- ✓ Индикатори за екологични въздействия.

Индикаторите за измерване на оперативните цели могат да се групират по следния начин:

➤ **Индикатори за вложени ресурси (Inputs)**

Тези индикатори предоставят информация относно финансовите, човешките, материалните, организационните или регулаторните средства, необходими за изпълнение на политиката. Към тази група индикатори могат да се отнесат, например:

- ✓ Разходи за финансиране на експертните съвети и на републиканските консултанти;
- ✓ Разходи за финансирането за извършване на профилактичните прегледи и диспансеризацията;

✓ Разходи за финансиране на националните програми за ограничаване на тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол и недопускане употребата на наркотични вещества.

➤ **Индикатори за непосредствени резултати (Outputs)**

Тези индикатори са отнасят до непосредствените резултати, които се очаква да бъдат произведени (или услугите, които трябва да се предоставят) чрез реализацията на политиката.

Ще бъдат зададени качествени и количествени индикатори.

Считаме, че тук описаният подход за дефиниране на целите е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото при неговото приложение се постига спазване на т.нар. SMART/SMART правило:

- Конкретност на целите (Specific);
- Измеримост на целите (Measurable);
- Постижимост/приемливост на целите (Achievable);
- Реалистичност на целите (Realistic);
- Времева определеност (Time-dependent).

4.5. Начини (методи), по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица

Както вече посочихме по-горе в настоящото предложение, Законът за здравето урежда изключително разнообразни по вид и характер обществени отношения, поради което и пряко засегнатите от неговите норми лица формират доста широк кръг.

Това, само по себе си, предполага необходимостта при определянето на заинтересованите от промените лица да се подходи разширително, т.е. да се идентифицират максимално много засегнати лица.

Процесът по идентифицирането на заинтересованите страни включва:

- ✓ определянето на страните, които ще бъдат или са засегнати пряко или косвено, положително или отрицателно от дадена политика;
- ✓ степента на въздействие на всеки един от тези индивиди, групи, организации, върху процеса на разработване, изпълнение и оценка на политиката;
- ✓ отчитане на техните интереси и влияние върху политиката;
- ✓ най-подходящите механизми за консултиране с тях, за да се увеличи тяхната подкрепа и да се намали тяхното противопоставяне.

Една от стандартните форми на идентифициране на заинтересованите (включва оценка на следните елементи:

- ✓ Кой са потенциалните благодетелствани страни?
- ✓ Кой са подложени на неблагоприятно въздействие?

- ✓ Кой заинтересовани страни могат да повлияят негативно?
- ✓ Кой имат капацитет да подкрепят планираните дейности?

Водените от горното, методите, които ще използваме в процеса по дефиниране на кръга от заинтересовани лица, са:

→ **Методът на системния анализ на обществените отношения, регулирани със закона.**

Този метод предвижда анализирането на обществените отношения, които са предмет на регулация с нормите на закона, разгледани като една система. Всяка една система се характеризира с:

- вход и изход;
- връзки между отделните компоненти;
- динамичност;
- среда и взаимодействия със средата.

Участниците в обществените отношения се явяват именно компонентите на системата, поради което и анализирането на самата система позволява да се очертаят ясно кои точно са тези компоненти. Така, **системният анализ ще покаже кои участници в обществените отношения са засегнати от законовите текстове – т.е. за кои участници законът вменява определени задължения, чий права и интереси законът брани.**

Така, чрез анализ на съществуващите обществени отношения (разгледани като една система), ще се очертае максимално широкият кръг засегнати от закона лица.

→ **Методът на контент анализа на съдържанието на официалните доклади на компетентните административни органи, както и методът на контент анализа на съдържание на медийни публикации.**

Този метод предвижда извършването на анализ на съдържанието (т. нар. контент анализ) на документи и данни. В случая на анализ ще бъдат подложени официални документи – годишни и други доклади за дейността на компетентните административни и други органи, предвидени в Закона за здравето, както и доклади за състоянието на здравеопазването и здравето на обществото като цяло. Този анализ също ще позволи да се очертаят засегнатите от нормите на закона лица, като на практика ще изиграе ролята на коректив спрямо изводите, изведени по време на системния анализ.

На следващо място, паралелно с контент анализа на официалните документи, считаме за полезно извършването и на контент анализ и на съдържание на медийни публикации (журналистически разследвания, мнения и анализи на специалисти, интервюта, интернет страници) в сферата на здравеопазването. Това ще даде възможност за допълнителен поглед върху заинтересованите страни, като по-конкретно може да даде представа за броя на лицата от кръга на сдруженията с нестопанска цел и други лица, които не подлежат на регулаторен контрол, но чиято дейност има отношение към материята.

sh
sh

- 922 -

→ **Методът на проследяване на активно участие в предходни обществени консултации и други форми на гражданска инициатива.**

Този метод позволява да се проследи участието на заинтересовани страни в предходно провеждани обществени консултации или в други форми на гражданска инициатива. Методът предвижда проследяване на активността на лица при предишни изменения на нормативния акт или по други поводи – подаване на сигнали, мнения, становища, организиране на петиции, искания за достъп до обществена информация и др. подобни.

Активното участие в консултации или други граждански инициативи безспорно е индикация за заинтересованост и също дава насоки за идентифициране на засегнати лица. В тази връзка ще се анализират и участието на заинтересовани лица в обществени обсъждания на подзаконови нормативни актове по прилагането на закона.

При изготвянето на частичната предварителна оценка на въздействието през юли 2018 г. като заинтересовани лица са идентифицирани:

1. Населението на Република България, с акцент върху децата, уязвимите групи, в т.ч. лица с психични разстройства и лица, злоупотребяващи или зависими от наркотични вещества;

2. Икономически оператори:

2.1. собственици на обекти, представляващи закрити обществени места;

2.2. лица, осъществяващи износ на продукти и стоки със значение за здравето на човека;

2.3. лица, извършващи дейности по отстраняване на азбест и азбестосъдържащи материали;

2.4. лица, заявили издаване или подновяване на балнеологична оценка;

2.5. заявители на административни услуги за издаване на лицензии по реда на ЗКНВП;

2.6. лица, заявили регистрация на дрогерия;

3. Здравни медиатори;

4. Лица, практикуващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве;

5. Министерство на здравеопазването, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на околната среда и водите, общинските администрации, регионалните здравни инспекции, националните центрове по проблемите на общественото здраве, Изпълнителна агенция „Медицински одит“, Дирекции „Инспекции по труда“, областните дирекции по безопасност на храните, полицейските органи на Министерството на вътрешните работи.

Всички гореописани методи ще бъдат използвани в процеса по определяне на заинтересованите страни, с които да бъдат проведени консултации като източник за събиране на данни за целите на последващата оценка на въздействието.

Считаме, че тук описаният подход за дефиниране на заинтересованите лица е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

- ✓ Предвижда разнообразни методи за идентифициране на заинтересованите страни, които освен че се допълват, играят и ролята на коректив един спрямо друг;

- ✓ Позволява идентифициране на максимално широк кръг заинтересовани страни, което, от своя страна, е предпоставка за по-ефективни консултации.

4.6. Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на последващата оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните

Методи за събиране и обработка на информация

При избора на източните, от които ще се събират относимите данни и методите за тяхната обработка, тълкуване, обобщаване и изчисляване ще вземем предвид преди всичко, че една информация (данни) винаги има определени свойства:

- ✓ **Обективност и субективност на информацията** – обективността на информацията е относителна доколкото методите за нейното получаване са субективни. За по-обективна се смята онази информация, при която методите внасят по-малко субективен елемент. В хода на информационния процес степента на обективност на информацията винаги се понижава. С оглед спецификата на анализа – оценката на въздействието, предмет на обществената поръчка, съществена роля следва да се отдаде на **информацията, съдържаща не само данни, но и мнения и оценки**. Задължително е и отразяването на научни становища на признати експерти и мнения на фармацевтичната общност.

- ✓ **Пълнота на информацията** – пълнотата на информацията характеризира нейното качество и определя дали данните са достатъчно, за да се вземе решение или за създаването на нови данни на основата на съществуващите. Колкото по-пълни са данните, толкова по-широк е диапазонът на методите, които могат да бъдат използвани за тяхната обработка, за да се намали процентът на грешка в информационния процес;

- ✓ **Достоверност на информацията** – данните възникват в момента на регистриране на сигналите, но не всички сигнали са „полезни“. Винаги има данни, които не са съществени за отразяването на явление, които създават т.нар. „информационен шум“. Колкото полезните сигнали са регистрирани по-ясно, толкова по-достоверна е информацията. При увеличаване на шума, достоверността на информацията се понижава. В такъв случай за извличане/предаване на тази информация са необходими допълнителни данни или по-прецизни методи;

✓ **Адекватност на информацията** – това е степента на съответствие на реалното обективно състояние на нещата. Неадекватната информация може да възникне при обработване на непълни и недостоверни данни. В същото време и пълни данни могат да са основа за получаване на неадекватна информация, когато се интерпретират с неподходящи методи;

✓ **Достъпност на информацията** – измерва възможността за получаване на една информация. На степента на достъпност на информацията влияе и достъпността на данните, и достъпността на методите за тяхното обработване. Отсъствието на адекватни методи за обработка на данните води до получаването на недостоверна, а също така и неадекватна информация;

✓ **Актуалност на информацията** – степента на съответствие на информацията на текущия момент. Доколкото информационните процеси се разгръщат във времето, то достоверна и адекватна информацията могат да доведат до вземането на неправилно решение, ако тя не е вече актуална.

Най-общо, съществуват две основни групи методи, по които принципно може да се събере, анализира и обобщи необходимата за целите на един анализ информация. Това са:

- Методи, използвани в случай на липса на посещения на място;
- Методи, използвани при посещения на място и срещи.

В първата група методи попадат:

✓ **Документалното проучване и анализ** – този метод принципно предшества всички останали методи за събиране на данни. Приложимостта му се основава на обстоятелството, че за да бъде проведено проучването и за да бъдат събрани необходимите данни, следва да бъде прегледана и систематизирана наличната информация. Документалното проучване е **основа на всички следващи дейности** и качествено му осъществяване ще способства за постигане на заложените резултати от изпълнението на дейността. В рамките на документалното проучване ще бъде извършено събирането, проучването и анализа на всички налични документи, съдържащи данни за целите на анализа.

✓ **Кабинетно проучване и анализ** - този метод ще бъде използван като основен изследователски метод паралелно с документалното проучване. Методът зависи от характера на наличните документи и данни по конкретната проучвана материя. В рамките на прилагането му ще се използват методите на вторичен анализ на емпирични данни и анализа на съдържание (контент анализ) на откритите документи и данни, които са набрани в рамките на документалното проучване.

✓ **Анализ на статистически данни** – методът позволява използването на определени статистически данни за състоянието на изследвания въпрос, на база на които данни, посредством аналитичните методи за обработка на информацията, да

бъдат изведени изводи. Този метод би бил изключително подходящ по отношение например на въвеждането на мерки за стимулиране, намаляване на административната тежест и др.

Предвид спецификите на обществената поръчка част от втората група методи на практика ще се покрие с провежданите консултации. Такива методи могат да бъдат:

✓ **Анкетно проучване (въпросник)**

Този метод позволява да се съберат и анализират мнения, съображения и друга информация от голям брой хора за сравнително кратко време. Анкетното проучване включва предварително подготвени въпроси от два типа – *затворен* (респондентите отговарят на въпросите, като избират от списък с краен брой възможни отговори) и *отворен* (отговорът не е детерминиран в проучването и респондентите сами формулират своя отговор). Въпросите от затворен тип се анализират по-лесно, но пък тези от отворен тип дават по-богата и детайлна информация по изследваната предметна област.

✓ **Работни обсъждания**

Този метод позволява провеждането на дискусия по определени въпроси, в хода на която се очаква да се генерират идеи за възможните решения на дефинирани проблеми. Темите за обсъждането могат да бъдат формулирани на база резултатите от проведени преди обсъждането анкетни проучвания.

➤ **Експертни становища и мнения**

Този метод позволява събирането на данни под формата на становища и мнения на експрети и засегнати страни. Методът допълва методите на работните посещения и на анкетното проучване и предоставя възможност на лицата да представят по-задълбочено своето виждане по даден въпрос. Докато при анкетното проучване отговорите са предпоставени от зададените въпроси, а при работните обсъждания дискусията е ограничена в определено време, то при тук описания метод се осигурява опция за по-широк поглед, вкл. и върху други аспекти на разглеждания въпрос и се преодолява факторът време.

По отношение на методите за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване, считаме за подходящо, при изготвянето на разглежданата тук последваща оценка на въздействието, използването на следните такива методи:

➤ **SWOT и STEP анализи**

Обикновено при оценъчните и прогнозните изследвания (каквито именно се явяват и предварителните оценки на въздействията) се използват два основни подхода - **емпиричен** и **експертен**.

При емпиричния подход се извеждат закономерности на основата на анализирана емпирична информация с помощта на **статистически и математически модели**.

При експертния подход се разчита на опита на експертите, като се допуска, че те имат нужния капацитет да разкриват закономерности и да правят синтезирани достоверни оценки, без да е необходимо да се разработват сложни математико-статистически модели. SWOT-анализът спада към експертната група методи и не може да бъде разработен без необходимата изходна информация. Главната му цел да се извърши взаимнообвързана оценка на вътрешните за съответните модели и критерии силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за съответните модели възможности (Opportunities) и заплахи (Threats).

След установяването на проблемите/въпросите и след дефиниране на целите, които се преследват за разрешаването им, вътрешното и външното сканиране създават рамка за ясно оценяване на силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред нея.

При осъществяване на SWOT анализа ще бъде обърнато приоритетно внимание на следните външни фактори (STEP-анализ):

- политически фактори;
- социално – икономически фактори;
- демографски фактори;
- технологични фактори.

Ще бъде разработена матрица на SWOT-анализа, където всички връзки между факторите се разглеждат като двойки - комбинации и се определят тези, които трябва да бъдат отчетени при разработване на промяна в структурата на съдебната карта.

Матрицата ще бъде разработена по следния образец:

	Възможности	Заплахи
Силни страни	Поле Силни страни и Възможности	Поле Силни страни и заплахи
Слаби страни	Поле Слаби страни и Възможности	Поле Слаби страни и Заплахи

✓ Разработване на **матрица на възможностите**, в която се оценяват възможностите от гледна точка на вероятността им за реализиране и степента им на влияние (на нива ниско, средно и високо). В тази матрица отново се разглеждат всички възможни комбинации, за да се определят възможностите, които могат да бъдат успешно реализирани при използване на определен материален и технически ресурс.

✓ Разработване на **матрица на заплахите**, в която се оценяват вероятността за поява и възможните последици от идентифицираните заплахи и се правят комбинации, за да се определят най-опасните сред тях.

✓ Предвид необходимостта от **конкретика и целенасоченост** на SWOT анализа, същият ще бъде изчерпателен, но ясен и синтезиран. В него ще бъдат изследвани следните стратегически връзки:

- как да се използват силните страни, така че да не се пропускат наличните възможности;
- как възможностите да помогнат за неутрализиране на слабите страни;
- как да се използват силните страни за намаляване на заплахите;
- кои слаби страни трябва да се премахнат, за да се намалят заплахите.

➤ **GAP анализ**

Методът помага да се сравнят действителните постижения (настоящ модел) с потенциалните такива (образцов модел). В същността на този вид аналитично изследване стоят два основни въпроса, на които следва да бъде отговорено в хода и в резултат на анализа: „Къде сме ние?“ и „Къде искаме да бъдем?“. GAP анализът се състои в определянето на настоящото състояние (без настъпване на предвижданите промени – на практика това е вариантът „без действие“), после желаното или целевото състояние и несъответствието между двете. Целта е да се потърси начин да се премахне това несъответствие; това може да се постигне чрез логическа поредица от действия или междинни състояния.

➤ **Качествен анализ**

Качественият анализ се основава на сортирането и групирането на данни и определянето на тенденции, теми и модели от наличната информация. За целите на конкретната оценка на въздействието могат да бъдат използвани някои от основните подходи за провеждането на качествен анализ като:

- Кодирание и абстракция - определяне на категориите на понятията, които се използват за класифициране на данните и групиране на свързаните категории;
- Матрици за данни - идентифициране на основни теми или измерения, сортиране на данни и извеждане на модели от данните;
- Качествен времеви анализ на данни - хронологично подреждане на данни за осигуряване на профил на дейностите и събитията, с които се идентифицират случайните взаимовръзки.

➤ **Бенчмаркинг**

Бенчмаркингът (сравнителният анализ) е процес на идентифициране на собственото представяне или това на оценяваната политика, програма или проект с това на най-добрите в съответната област, разгадаване на пътищата, по които те са го достигнали и възприемане и адаптиране на техния опит за подобряване на собствените резултати. Той включва сравняване на различни положения, които са обект на дадена интервенция и се извършва въз основа на конкретни показатели за изпълнение.

➤ **Многоспектърен анализ**

При извършването на оценката на въздействието ще бъде използвана комбинация от описаните по-горе методи за анализ на събраната информация, т. нар. многоаспектен, мултикритериен или още „кръстосан” анализ. Той позволи извършването на сравняване на данните, получени чрез различните методи за събиране на информация, проверка на тяхната валидност и постоянство, което гарантира свеждане до минимум на субективността, пристрастията и несигурността при оценяването.

Източници, от които ще се събират относимите данни

Конкретните източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на последващата оценка, могат да се обобщят, така:

✓ На първо място, като източник на информация ще се ползват **мотивите за приеманите през годините изменения и допълнения на Закона за здравето**, вкл. и допълнително предоставени данни от съответната компетентна администрация – Министерството на здравеопазването;

✓ На следващо място, като източник на информация ще се използват и **проведените консултации със заинтересованите страни**;

✓ Като източник на информация ще бъдат използвани и **годишни и други доклади** на компетентни органи и администрация, на неправителствени организации за състоянието на сектора;

✓ Наред с това, като източник на информация, ще бъдат използвани и **редица статистически данни**;

✓ Друг източник на информация ще бъдат дадени **мнения и становища на експерти и заинтересовани страни**, дадени/направени извън рамките на проведените консултации;

✓ Не на последно място, като източник на информация ще бъдат използвани и **служебно известните на експертите от екипа на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори” знания в материята.**

Считаме, че тук описаната методология за събиране и обработка на данните и източниците, от които тези данни ще бъдат събирани, са приложими и полезни за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

✓ Предвижда събирането на информация от **различни източници**, което е предпоставка за **пълнотата** на събраните данни

✓ Се гради на **доказали своята ефективност методи**;

✓ Предвижда използването на **разнообразни методи и източници**, така че да се позволи не само събирането на максимално много информация, но и обхващането на всички аспекти на същата при анализирането и обобщаването и.

11

2016.09.01

- 129 -

4.7. Критерии, на база на които ще се изследват въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката

При определянето на обхвата и структурата на оценката ще се използват някои или всички от следните **критерии**:

- **Постигане на целите** - степента, в която целите от реализираната политика и/или изменението на нормативния акт са постигнати, независимо дали това се дължи на конкретната политика, съответно на изменението в нормативния акт;
- **Ефективност** - степента, в която постигането на целите от реализираната политика и/или от изменението в нормативния акт се дължи на конкретната политика, съответно на изменението в нормативния акт;
- **Ефикасност** - постигането на максимални резултати от използваните ресурси от реализираната политика и/или от изменението на нормативен акт;
- **Устойчивост** - степента на трайно решаване на идентифицираните проблеми;
- **Полезност** - степента на удовлетворяване на очакванията на адресатите на политиката и/или на нормативния акт.

В тази връзка за извършването на оценка на въздействието ще се разработят два инструмента, чрез които да се изследват въздействията:

- **Рамка за оценка на разходи и ползи** - където ще се обвържат оперативните цели на текущия подход на регулиране със съответните им ключови показатели/ индикатори, показващи постигнатото въздействие, както и източници на информация;
- **Рамка за оценка на ефекта върху заинтересованите страни** – където ще са дефинирани общите цели, различният вид ефект и въздействие върху други заинтересовани страни.

Предложеният от нас и тук описан начин за изследване на въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката е приложим и полезен за изпълнението на обществената поръчка, защото **предвижда ясни, точни, разнообразни и всеобхватни критерии, както и логически свързани и последователни стъпки, които ще се спазват и следват при анализа и въздействията, така че оценката на въздействието да отговаря на минималните нормативни изисквания, както и изискванията на Възложителя.**

4.8. Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица

Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието не предвижда същата задължителност на провеждането на консултациите, както такъв е подходът при цялостните предварителни оценки.

sh

- 130 -

Въпреки това, чл.37 определя като един от източниците за събирането на данни, като задължителен етап от извършването на оценката, именно консултациите със заинтересованите страни. Доколкото липсват изрични правила за тези консултации в хода на последващата оценка, то приложими ще са правилата за консултациите при предварителната оценка. Тези правила предвиждат възможност за провеждане на различни по форма консултации, изрично посочени в Наредбата, но същевременно дава свобода за определяне и на други подходящи форми за консултации, съгласно спецификата на проекта на нормативен акт .

Конкретно, за последващата оценка на въздействието на Закона за здравето, считаме за подходящи следните видове консултации:

→ **Изследване на общественото мнение**

Изследването на общественото мнение ще се проведе под формата на анкета, разпространена до идентифицираните заинтересовани страни. Анкетата ще бъде внимателно и прецизно подготвена, като ще включва както закрити, така и открити въпроси, с оглед осигуряването на по-задълбочена и всестранна обратна връзка. Анкетата ще бъде подготвена по начин, който да съчетава в себе си едновременно пълнота и обхватност на въпросите, но също така и възможност за отговор в рамките на до 10 (максимум 15 минути), за целите на реалното привличане на участници.

→ **Консултации чрез портала за обществени консултации**

Този вид консултации ще даде възможност максимално широк кръг от заинтересовани лица да вземат практическо участие в консултациите като дадат своето становище **по предварително изготвен консултационен документ**, в който ще бъдат формулирани и конкретни въпроси за обсъждане.

→ **Интернет страниците на съответните институции**

Този вид консултации е сходен с предходния (портала за обществени консултации) като дава **допълнителен канал за достъп и допълнителна възможност на заинтересованите лица да участват.**

→ **Заседания на консултативни органи**

Считаме този вид консултация за особено подходящ при последващата оценка на въздействието на Закона за здравето, доколкото самият закон изрично предвижда съществуването на консултативни органи като **Висшият медицински съвет и Обществения съвет по правата на пациента**. Висшият медицински съвет включва петима представители, определени от министъра на здравеопазването, петима представители на Българския лекарски съюз, трима представители на Българския зъболекарски съюз, трима представители на Българския фармацевтичен съюз, трима представители на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), един представител на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи, един представител на Българската асоциация на зъботехниците и по един представител на Националното сдружение на общините, на всяко висше медицинско

училище и на Българския Червен кръст. **Обществения съвет по правата на пациента** включва седем представители на представителни организации за защита правата на пациентите, един представител от организация на хората с увреждане, който е член на Националния съвет за интеграция на хората с увреждане, един представител на организация за хората с увреждане, който е член на Националния съвет за интеграция на хората с увреждане, и по един представител на Министерството на здравеопазването, на Министерството на труда и социалната политика, на НЗОК, на Българския лекарски съюз, на Българския зъболекарски съюз, на Българския фармацевтичен съюз и на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи.

Наред с това законът предвижда и съществуването на **експертни съвети по медицински специалности или отделни медицински дейности и републикански консултанти по медицински специалности**. Експертните съвети се състоят от медицински специалисти в съответните области на медицината и/или в системата на здравеопазването и дават консултации и становища по възложени от министъра на здравеопазването въпроси. Републиканските консултанти консултират лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, комплексните онкологични центрове и центровете за кожно-венерически заболявания при оказването на медицинска помощ.

Така предложените от нас форми за обществени консултации са приложими и полезни, защото:

- ✓ Осигуряват възможност за активно участие на максимално широк кръг заинтересовани лица, посредством различни канали;
- ✓ Предвиждат участието на законодателно определени консултативни органи.

4.9. Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти, както и каква оценителна система за вероятности

Оценката на риска включва три стъпки:

- ✓ **Идентифициране на релевантните рискове.** Идентифициране на рисковете е процесът на определяне кои рискове могат да настъпят. Този процес предполага ясно описание на произхода на риска и естеството на последиците, които той може да има с точното представяне кой и какво би било негативно засегнато, при какви обстоятелства и по какъв начин. Форматът на описване на рисковете ще бъде еднотипен, за да се осигури възможността за сравнение на ефекта от даден риск спрямо този на останалите рискове.

Рисковете ще се идентифицират посредством стандартни инструменти и методи от теорията на управлението на риска, като например:

- мозъчна атака;

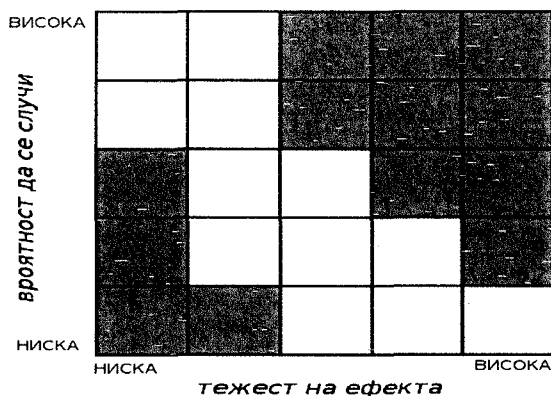
с. 157

- 132 -

VIII

- структурирани или полуструктурирани интервюта;
- метод Делфи;
- предварителен анализ на опасностите /PHA/;
- изследване на опасностите и работоспособността /HAZOP/;
- анализ на сценариите;
- анализ на опасностите и контрол на критичните точки /HACCP/;
- анализ на рисковете за околната среда;
- структуриран анализ „Какво ще стане, ако?“ /SWIFT/;
- анализ на появяването на дефекти и на последиците от тях /FMEA/;
- анализ на причинно-следствените връзки;
- анализ на безотказността на човешкия фактор;
- техническо обслужване на база безотказност;
- анализ на разходите и ползите.

Всички идентифицирани рискове ще бъдат вписани в регистър.

ЛЕГЕНДА:

- рискът може да бъде пренебрегнат
- рискът трябва да бъде анализиран
- рискът трябва да бъде управляван

Рисковете с ниска вероятност и влияние върху целите могат да бъдат пренебрегнати. Рисковете със средна и висока вероятност или среден и висок ефект трябва да бъдат анализирани. За рисковете с висока вероятност и ефект задължително се прави количествен анализ.

✓ **Определяне на вероятността от настъпване и степента на вредите.**

Този процес представлява на практика извършването на качествен и количествен анализ на риска, като се използват всички налични научни доказателства за сметка на субективните оценки.

Качествен анализ на риска е процесът на приоритизиране на рисковете за целите на анализа, както и действията по оценка на вероятността да се случат и влиянието им. При качествения анализ на риска се оценява приоритетът на идентифицираните рискове, като се вземе предвид вероятността за случване на

риска, степента на влияние върху цели, а също и други фактори като време за реакция, приет толеранс към риска.

Количественият анализ на риска е процес на количествено и стойностно анализиране на ефекта при случване на риска. Количественият анализ се изпълнява върху рисковете, които са приоритизирани при качествения анализ като значими за успешното реализиране на поставените цели. Чрез този процес се дават числови изражения на ефекта от възникване на рисковете – за конкретен риск или общо. Количествената информация дава изходна информация при взимането на решения относно управлението на рисковете. Изпълнението на количествен анализ обикновено следва процеса на качествения анализ. В някои случаи не се налага количествен анализ за планирането на ответни действия.

При анализа и преценката на рисковете също ще бъдат използвани **стандартни инструменти и методи от теорията на управлението на риска, като например:**

- изследване на опасностите и работоспособността /HAZOP/;
- анализ на опасностите и контрол на критичните точки /HACCP/;
- анализ на рисковете за околната среда;
- структуриран анализ „Какво ще стане, ако?“ /SWIFT/;
- анализ на сценариите;
- анализ на влиянието върху дейността;
- анализ на основните причини;
- анализ на появяването на дефекти и на последиците от тях /FMEA/;
- причинно-следствен анализ /CCA/;
- дърво на решенията;
- матрица на последиствията/вероятностите;
- анализ на разходите и ползите;
- многокритериен анализ на решенията /MCDA/.

Ще се използват следните категории при качествения анализ на рисковете:

- Категории за вероятност: малка, средна, голяма;
- Категории за въздействие: малко, средно, голямо;

В зависимост от вида си рисковете ще се категоризират на: технически, външен, организационен, управленски, финансови и др.;

В зависимост от вероятността и въздействието се извежда приоритетът на риска:

Вероятност\ Въздействие	Малко	Средно	Голямо
Висока	Среден приоритет	Висок приоритет	Висок приоритет
Средна	Нисък приоритет	Среден приоритет	Висок приоритет
Малка	Нисък приоритет	Среден приоритет	Висок приоритет

При количествения анализ вероятността се оценява в проценти, а влиянието – например в забава при възникване на риска.

При оценката на риска ще се използват и следните състояния за рисковете: постоянен, бъдещ, текущ, затихнал, отминал.

✓ **Описание на алтернативните начини за ограничаване на идентифицираните рискове.** Това е процесът на разработване на опции и действия за повишаване на благоприятните възможности и намаляване на заплахите пред преследваните цели. Той следва изпълнението на количествен и качествен анализ. Планираните ответни действия трябва да бъдат подходящи в зависимост от значимостта на рисковете, ценово ефективни, реалистични в контекста на целите.

Описаната тук методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти и оценителна система за вероятности е **приложима и полезна за изпълнението на обществената поръчка, защото предвижда използването на доказани методи за оценка на риска, както във фазата на идентифицирането, но също така и във фазата на анализи на риска, предвижда групирането на рисковете по различни критерии и позволява степенуване съобразно вероятността на настъпването и на въздействието им.**

4.10. Методи, които ще се използват за извършване на последваща оценка на въздействието и аргументация за предложения метод спрямо проекта на нормативен акт

При извършването на последващата оценка на Закона за здравето ще използваме съвкупно следните методи:

➤ Анализ на ползите и разходите

Чрез използването на този метод ще се покаже общия баланс на положителните и отрицателните последици (включително върху заинтересованите страни), които са възникнали в определен период от време вследствие прилагането на нормативен акт или на част от него.

Този метод има за цел представянето на ключовото за всяка оценка на въздействието **качествено и/или количествено измерване на ползите и разходите** от дадени проявени ефекти на регулиране, регулативна интервенция или промяна. **За да се осигури възможност за оценка на ефикасността на предлаганата регулативна промяна се прилагат стандартно възприетите методи за количествена и качествена оценка на постигнатите ползи и разходи.** В тази връзка, приложението на този метод изисква използването на похватите на гореописаните в настоящото предложение (в точка **„Източници, от които ще се**

събират относимите данни за извършване на предварителната оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните”) методи за анализ и обработка на данните, а именно:

- **Системен анализ**
- **SWOT анализ**
- **STEP анализ**
- **GAP анализ**
- **Banchmarking анализ**

За да се постигне цялостност на финансовата оценка ще се направят поредица от допускания, въз основа на които да се „пресметнат“ ползите и разходите. Тези допускания ще са ясно дефинирани предварително, така че да се постигне прозрачност за „основата“ на постигнатите финансови калкулации. За част от постигнатите ползи и разходи е възможно да не може да бъде направено точно измерване или пряка количествена оценка. За извършването на количествена и качествена оценка на различните варианти ще се разработят общи рамки, където ще са обвързани общите и специфичните цели на подходите на регулиране, ключови показатели, които показват постигнатото въздействие, както и източници на информация. Надграждайки върху извършения структурен качествен анализ ще се представят и резултата от количествения анализ, свързан с извеждането на редица количествени (остойностени) прогнози за очакваните ползи и разходи при реализирането на различните подходи на регулиране.

Методът е основополагащ при оценката на въздействието на всеки един нормативен акт, вкл. и на тук разглеждания Закон за здравето, което предпоставя и неговата приложимост. Принципно, всяка една нормативна промяна цели подобро регулиране на обществените положения, поради което следва да доведе до определени ползи за една или няколко групи лица. Невинаги формалните ползи могат да бъдат оценени като положителна стъпка, доколкото е възможно те да водят до други усложнения, утежнения за бизнеса или гражданите или до неоправдани допълнителни разходи. Ето защо, всяка една полза не бива да бъде разглеждана сама по себе си и изолирано от възможните разходи, които я съпътстват. Затова и методът на анализа на ползите и разходите от дадена нормативна промяна е основният и минимално задължителен метод, който следва да се използва при оценката на въздействието. Крайната цел е да се намери оптималният баланс между вариантът, който ще донесе най-голяма полза срещу най-малко разходи.

➤ **Анализ на ефективността**

Този метод предвижда използването на сравнителен анализ на разходите при различни варианти за действия, които постигат еднакви цели.

Методът е своеобразно продължение на гореописания метод на анализ на ползите и разходите. Ако в хода на анализа на вариантите на действие се установи, че заложената цел може да бъде постигната по два или повече начина, то логично е да се анализира кой от възможните варианти би бил най-ефективен. Доколкото обаче ефективността показва отношението на постигнатия резултат спрямо поставената цел и е свързана с целесъобразността на действията - чрез нея се дава

отговор на въпроса, дали се вършат „правилните“ неща, но тя не отчита разходите, а само постигането на целта, необходимо е да се направи сравнителен анализ именно на разходите при вариантите, които бъдат оценени като ефективни.

Този метод също следва да се дефинира като основополагащ при извършването на предварителни оценки на въздействието, т.е. като приложими спрямо Закона за здравето.

➤ **Мултикритериен анализ**

Посредством този анализ възможните варианти за действие се оценяват едновременно съобразно различни по вид критерии.

Този метод също следва да се оцени като приложим защото позволява по-голяма всеобхватност на анализа и минимизира субективността, пристрастията и несигурността при оценяването.

➤ **Модел на стандартните разходи**

Този метод ще оцени административните разходи за икономическите субекти, породени от нормативно установените задължения за тях, вкл. и за периодично предоставяне на информация на държавните органи за тяхната дейност. Законът за здравето въвежда редица административни режими, които от своя страна са свързани със съответни разходи за икономическите субекти. Тук разглежданият метод ще позволи да се анализират адекватността и оправдаността на тези разходи и съответно да се изведе извод за наличието на необосновани административни тежести с цел изготвянето на препоръки за облекчаването им.

➤ **Метод на изследване чрез контролни групи**

Този метод позволява да се оцени нормативната промяна чрез сравнение на резултатите между равностойни тестова и контролна група;

➤ **Проучване на казуси**

Този метод позволява да се проучат практически казуси, включително да се направи сравнителен анализ на казуси, което от своя страна ще спомогне за формулирането на изводи.

Описаните тук методи за извършване на оценката на въздействието са приложими и полезни за изпълнението на обществената поръчка, защото предвиждат използване на нормативно определени методи, съобразени със спецификите на изследвания нормативен акт и вида на оценката.

4.11. Добри практики при изготвяне на последващата оценка

При извършване на последваща оценка на въздействието, освен минимално задължителните документи, заложили в техническата спецификация, а именно: Закона за нормативните актове, Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието и Ръководството за извършване на оценка

на въздействието на законодателството (прието с Решение № 540 на Министерския съвет от 25 юли 2014г.), за целите на прилагането на добри практики, ще използваме, също така, доколкото са реално приложими, и насоките, дадени в следните документи:

✓ Ръководството за оценка на въздействието в България, изготвено по проект ФАР BG-0103.01 "Стратегическо планиране и координация" в резултат на тясно сътрудничество между администрацията на Министерския съвет на Република България и консорциум от експерти

✓ Насоките (Указанията) за оценка на въздействието на Европейската комисия, както и допълнителните ръководства във връзка с различни категории въздействие (напр. въздействие върху конкурентоспособността и микропредприятията, върху основните права, както и социални и териториални въздействия);

✓ Наръчник за оценка на въздействието на британското Министерство за бизнес, иновации и умения и Инструментариум за оценка на въздействието на британското Министерство за бизнес, иновации и умения;

✓ Разумното регулиране в Европейския съюз - Съобщение на Европейската комисията до Европейския парламент, съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите;

✓ Насоките за оценка на съответствието на нормативните и общи административни актове с правилата на конкуренция, приети с Решение № 1777/20.12.2011 г. на КЗК;

✓ Приоритетите, изложени в Съобщение на Европейската комисията до Европейския парламент, съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Мисли първо за малките!“ - „Small Business Act“ за Европа.

Следвайки тези насоки можем да открием добри практики:

→ Изграждане на ясна представа за това как трябва да изглежда ситуацията към момента на извършване на последващата оценка, ако приложените през годините инициативи са успешни. Тази представа ще дъде възможност да се отговори на въпроса: какво трябва да бъде различно и за кого?;

→ Установяване на обстоятелството дали реализираните въздействия биха могли да бъдат дефинирани като пряко произтичащи от действието и прилагането на нормативния акт или са само частично обвързани с ефекта от прилагането на правните норми? В този смисъл, за извършването на последваща оценка е от особена важност докладът за предварителна оценка на въздействието, в случай че е направена такава.

→ При извършването на последваща оценка на въздействието следва да се прецени и дали намесата на национално ниво е достатъчна или проблемите имат транснационално значение поради което с цел ефикасното им разрешаване е необходима намесата на ниво Европейски съюз;

→ Провеждане на консултациите със заинтересованите страни на възможно най-ранен етап на извършване на последващата оценка, по

предварително изготвен за това график. Целта е събраните в хода на изготвянето на оценката данни да не окажат влияние върху мнението на заинтересованите лица;

→ Съобразяване развитието на информационно-комуникационните технологии и по-специално въвеждането на електронното управление.

Изготвеният в резултат на последващата оценка на въздействието доклад ще представя информацията по разбираем и достъпен за обикновения човек начин, а формулираните изводи ще са подкрепени от становищата на заинтересованите лица. И тук, както при предварителната оценка на въздействието, по-подробните и технически части от анализа, включително резултатите от консултациите със заинтересованите страни, ще бъдат изложени в отделни приложения, съпътстващи доклада.

4.12. Резултат от извършената последваща оценка

В резултат на изпълнението на последващата оценка на въздействието ще бъдат изготвени:

1. Доклад за оценка на въздействието на Закона за здравето, заедно с приложения към него;
2. В зависимост от резултатите от последващата оценка на въздействието - предложение за отменяне, изменение или допълнение на нормативния акт или инициране извършването на предварителна оценка на въздействието за преодоляване на констатирани негативни въздействия.

7

- 133 -

VIII

5. Подход за извършване на последваща оценка на въздействието на Закона за здравното осигуряване

Законът за здравното осигуряване е обнародван в ДВ, бр. 70 от 19.06.1998 г. Основната цел на закона е уреждането на дейността по набирането на здравноосигурителни вноски и премии, управлението на набраните средства и тяхното разходване за закупуване на здравни дейности, услуги и заплащане на стоки, предвидени в закона, в националните рамкови договори (НРД) и в застрахователните договори. Здравното осигуряване е задължително и доброволно. Задължителното здравно осигуряване е дейност по управление и разходване на средствата от задължителни здравноосигурителни вноски за закупуване на здравни дейности, което се осъществява от Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) и от нейните териториални поделения - районни здравноосигурителни каси (РЗОК). Задължителното здравно осигуряване предоставя пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК. Набирането на средства от задължителните здравноосигурителни вноски, които се определят със закон, се осъществява от Националната агенция за приходите. НЗОК закупува от изпълнителите на медицинска помощ здравни дейности, определени по вид, обем, цена и съответстващи на критерии за качество и достъпност, в съответствие със закона. Доброволното здравно осигуряване е дейност по поемане на рискове, свързани с финансовото обезпечаване на определени здравни услуги и стоки срещу заплащане на премии, въз основа на застрахователни договори.

Законът е изменян и допълван многократно през годините – на практика изменения и допълнения са обнародвани през всяка една от годините в периода от приемането му до днес (последните изменения са от декември 2018 г.).

На портала за обществени консултации няма публикувани предварителни оценки на въздействието на закона. Не са извършвани и последващи оценки на нормативния акт.

Законът предвижда издаването на редица наредби, които да доразвият определени законови текстове/раздели. Доколкото с подзаконовите нормативни актове се създават условията за прилагането на законовите норми и с оглед пълнотата и качествено на извършваната последваща оценка на въздействието, ще се отчетат в съответната степен и нормите на тези подзаконовите актове.

5.1. Подход за изпълнение на етапите по извършване на последваща оценка на въздействието

Изпълнението на последващата оценка на въздействието ще започне с подходяща подготовка, насочена към организационното планиране извършването на оценката

➤ Сформиране на екип за извършването на оценката на въздействието

Сформирането на експертния екип, който ще работи по последващата оценка на въздействието на Закона за здравното осигуряване ще зависи до известна степен от начина, по който ще бъде възложено извършването на оценките на въздействието и на другите нормативни актове, предмет на обособена позиция № 1 на обществената поръчка. В случай на поетапно възлагане на оценките, при извършването на тук разглежданата последваща оценка биха могли да вземат участие всички минимално определени от Възложителя ключови експерти – 2мата експерти Юристи и 2мата експерти Анализи и оценки. Отчитайки многобройните изменения и допълнения в изследвания закон, правени през годините от неговото приемане до сега, това може да се представи като предпочитаният вариант.

В случай обаче, че две или повече оценки бъдат възложени едновременно за изпълнение и в зависимост от това колко точно на брой оценки бъдат възложени за едновременно извършване, тук разглежданата оценка ще се извърши от едната двойка ключови експерти – Юрист и Анализи и оценки, подпомагани при необходимост, с оглед на моментните нужди, от допълнителни експерти.

Конкретното разпределяне на работата между експертите е подробно описано по-долу в настоящото предложение в точка „**Разпределение на членовете на екипа за изпълнение**”.

➤ Изготвяне на план-график за извършването на оценката на въздействието

План-графикът за извършването на оценката на въздействието също, както и сформирането на екипа, зависи от това в каква последователност ще се възлагат оценките и дали в даден момент от срока за изпълнение на обществената поръчка ще се изготвят паралелно две или повече оценки и колко точно. Графикът ще бъде изцяло съобразен с крайния срок за изпълнение на обществената поръчка, като евентуалното по-кратко време за изпълнение на поръчката ще бъде компенсирано с по-голям брой експерти.

9

-141-2/

VIII

ПЛАН - ГРАФИК ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНА ЗА ЗДРАВНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
ДЕЙНОСТ	седмици, в рамките на период от 6 месеца																							
Етап 1 Определяне на цели на последващата оценка на въздействието																								
Етап 2 Изследване на причините за приемането или за изменението на нормативния акт																								
Етап 3 Оценяване на въздействията от приемането или от изменението на нормативния акт																								
Етап 4 Изготвяне на доклад с извършената последваща оценка на въздействието																								
Етап 5 Представяне на проект на доклад с оценка на въздействието, заедно с резюме на възложителя за одобрение																								
Етап 6 Финализиране на доклада с оглед на евентуални бележки от възложителя																								

Представеният тук график е изцяло примерен и касае единствено примерното изпълнение на последващата оценка на Закона за здравното осигуряване и не отчита евентуалното изпълнение на другите дейности от обществената поръчка.

Окончателният план-график за изпълнението на последващата оценка ще бъде одобрен по време на Встъпителната среща.

Етап 1 Определяне на цели на последващата оценка на въздействието

Този етап може да се определи като подготвителен етап за извършването на оценката на въздействието по същество, доколкото определянето на целите предполага насоките, по които ще се направи анализът и съответно неговото съдържание. А както сме посочили по-горе в настоящото предложение, добрата подготовка е гаранция за доброто качество на извършваната работа.

Последваща оценка на въздействието на Закона за здравното осигуряване ще обхване период от над 10 години и ще има за цел да определи резултатите/последствията от приложението на закона и да идентифицира и оцени въздействията *ex-post* от действието на закона. В по-широк план, тя ще е опит да се установи дали той е произвел планирания и желан ефект върху целевите групи, институциите и цялостната среда в страната и дали реализираните въздействия биха могли да бъдат дефинирани като пряко произтичащи от действието и

прилагането на закона или само частично обвързани с ефекта от прилагането на правните норми.

В идеалния случай, последващата (ex-post) оценка на въздействието е базирана на предварителната (ex-ante) оценка на въздействието, която оценява и отчитаща непредвидени въздействия и странични ефекти, наред с тези, които са залегнали в обосновката на приемането на регулацията в първоначалния ѝ вид. Доколкото обаче цялостни предварителни оценки на въздействието на закона не са правени, последващата оценка ще цели да определи единствено въздействията на действащия закон и по този начин, да улесни както фактически подготовката на предварителна оценка на евентуални бъдещи промени на закона, така и методологически извършването на последващи оценки в бъдеще, като предостави пилотен опит в тази посока.

Целта на последващата оценка на въздействието може да бъде най-точно формулирана чрез целите, които самият закон преследва. Ето защо, **като първа стъпка при изпълнението на този етап** ще се определят целите на закона.

Основната цел на Закона за здравното осигуряване е да обезпечи, чрез правилата на задължителното здравно осигуряване, гарантирането на свободен достъп на осигурените лица до медицинска помощ чрез определен по вид, обхват и обем пакет от здравни дейности, както и свободен избор на изпълнител, сключил договор с районна здравноосигурителна каса, както и да създаде предпоставките за осъществяване на доброволно здравно осигуряване.

За постигането на тази цел законът предвижда прилагането на следните принципи по отношение на задължителното здравно осигуряване:

1. *задължително участие при набирането на вноските;*
2. *участие на държавата, осигурените и работодателите в управлението на НЗОК;*
3. *солидарност на осигурените при ползването на набраните средства;*
4. *отговорност на осигурените за собственото им здраве;*
5. *равнопоставеност при ползването на медицинска помощ;*
6. *равнопоставеност на изпълнителите на медицинска помощ при сключване на договори с РЗОК;*
7. *самоуправление на НЗОК;*
8. *договаряне на взаимоотношенията между НЗОК и изпълнителите на медицинска помощ;*
9. *пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК;*
10. *свободен избор от осигурените на изпълнители на медицинска помощ;*
11. *публичност в дейността на НЗОК и публичен контрол върху извършваните от нея разходи.*

В тази връзка, основната цел на последващата оценка на въздействието на закона ще е да установи до каква степен са спазени правата на здравноосигурените лица и съответно е осигурено изпълнението на техните задължения, чрез измерване на степента на спазване на определените в закона принципи.

Като втора стъпка на етапа, ще се дефинират и конкретните оперативни цели, които законът преследва. Тези цели могат да се формулират и под формата на конкретни въпроси, чийто отговор ще се търси чрез оценката на въздействието, като например: налице ли е равнопоставеност на изпълнителите на медицинска помощ при сключване на договори с РЗОК?

В този контекст и като трета стъпка на етапа, ще се определят и компетентните за постигането на целите на закона органи и лица, предвидени в закона и подзаконовите актове по неговото прилагане и ще се разпишат техните правомощия и компетенции, с цел оценка доколко същите са в състояние да осигурят спазването на заложените принципи.

Не на последно място, ще се установят и регулираните от закона услуги, за да може да се анализира тяхното приложение, удовлетвореността на потребителите на услугите.

Като финална стъпка в рамките на този етап ще се определят индикаторите за измерване на изпълнението на целите (по-подробно това е описано по-долу в настоящото предложение в точка „Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка”).

Резултатите от тук разглеждания етап:

- ✓ Дефиниране на общата и оперативната цел на последващата оценка на въздействието
- ✓ Определяне на индикаторите за измерване на изпълнението на целите.

В рамките на този етап като документ ще бъде изготвена таблица за индикаторите в примерен вид:

Вид на целта (общ/оперативна)	Описание на целта	Вид на индикатора (за въздействие, за вложени ресурси, за непосредствени резултати)	Описание на конкретния индикатор (количествен и качествен)	Източник за събиране на информация

както и част от доклада на оценката на въздействието, а именно уводът, който включва целите и предмета на оценката.

Полезността и приложимостта на подхода за изпълнение на етапа е обусловена от приемането му като подготвителен етап, предпоставящ насоките и съдържанието на оценката, а оттук и нейното качество като адекватност на измерваните показатели. По-подробно етапът е описан по-долу

7

в точка „Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка”

Етап 2 Изследване на причините за приемането или за изменението на нормативния акт

Вторият етап след определянето на целите на последваща оценка на въздействието, е етапът на изследване на причините за приемането или за изменението на нормативния акт. Този етап също може да се причисли по-скоро към подготвителната фаза на оценката на въздействието, отколкото към фазата по същество.

Както посочихме по-горе, през годините Законът за здравното осигуряване е многократно изменян и допълван, както със специални закони за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване, така и с изменения в други закони (като например: Закона за медицинските продукти в хуманната медицина, Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, Закона за лечебните заведения, Кодекса за социално осигуряване, Кодекс за застраховането и редица други).

За изпълнението на този втори етап от оценката ще се вземат предвид използваните ресурси, постигнатите резултати, последиците и въздействията от приемането или изменението на нормативния акт, в т.ч. причинно-следствените връзки между приемането или изменението, последиците и въздействията от него и промени в обществените отношения, промяна в поведението на адресатите на акта и др.

При изследването на причините за приемането или за изменението на нормативния акт ще се изследват мотивите, съответно докладът към проекта на нормативния акт преди приемането му, частичната или цялостната предварителна оценка на въздействието, когато са извършени такива.

В резултат на тук разглеждания етап ще се направи хронология на промените на закона от датата на неговото приемане до последното изменение. Причините ще се групират по различни критерии и показатели (като например - вида на регулираните обществени отношения, въвеждане на изисквания на европейското законодателство, целените резултати, като намаляване на административна тежест и др.подобни). Такова едно групиране ще позволи по-лесно да се проследят закономерностите в политиките и евентуалните проблеми. Така, например, честото изменение на регулацията на точно определен вид обществени отношения може да бъде индикация за неадекватни законодателни решения.

По време на този етап ще се изготви част от доклада за оценката на въздействието, а именно т.3 от него: резултатите от изследването на причините за приемането или изменението на нормативния акт.

По-долу в настоящото предложение, в точка „Начини, чрез които ще се изследват причините за приемането или изменението при последващата

оценка” подробно сме описали как ще изследваме причините и сме обосנוвали приложимостта и полезността на избираня от нас подход.

Етап 3 Оценяване на въздействията от приемането или от изменението на нормативния акт

Това е етапът по същество на извършването на оценката.

Етапът по оценяването на въздействията от приемането или от изменението на нормативния акт принципно се извърши в следните последователни фази:

- Определяне на обхвата и структуриране на оценката;
- Събиране на данни, включително чрез консултации със заинтересованите страни;
- Анализ на събраните данни;
- Оценка и формулиране на изводи.

Първата фаза на практика ще започне още по време на извършването на гореописаните два етапа – формулиране на целите и изследването на причините. Определянето на обхвата и структурата на оценката ще се извърши чрез поставяне на въпроси, избор на критерии за оценка и преглед на промените в политиката, реализирана чрез нормативния акт за разглеждания период от време. Как ще стане това сме описали по-подробно по-долу в настоящото предложение в точки **„Начини, чрез които ще се изследват причините за приемането или изменението при последващата оценка”** и **„Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка”**.

Събирането на данни е процес, който включва осигуряване на относимите за оценката данни, включително чрез консултации със заинтересованите страни. По-долу в настоящото предложение в точки **„Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на последващата оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните”**, **„Начини, по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица”** и **„Начините на провеждане на консултациите със заинтересованите лица”** сме описали по-подробно протичането на тази фаза.

Анализът на данните включва тяхното тълкуване и обобщаване и/или изчисляване. За извършването на този анализ ще се използва доказан инструментариум от методи и похвати, както това сме описали по-долу в точки **„Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти, както и каква оценителна система за вероятности”**, **„Критериите на база, на които ще се изследват въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката”** и **„Методи, които ще се използват за извършване на последваща оценка на**

въздействието и аргументация за предложения метод спрямо проекта на нормативен акт”.

Оценката и формулираните изводи ще се базират на анализа на данните и на резултатите от използваните в анализа методи.

В зависимост от резултатите от последващата оценка на въздействието ще се изготвят и предложения за отменяне, изменение или допълнение на нормативния акт или инициране извършването на предварителна оценка на въздействието за преодоляване на констатирани негативни въздействия.

Резултатът от тук разглеждания етап ще се обективира в изготвения доклад за извършване на оценката

Приложимостта и ползността на подхода за изпълнение на тук разглеждания етап е обоснована по-долу в отделните точки, в които подробно са описани някои фази и други условия при изпълнението на отделните етапи, съгласно изискванията на техническата документация, заложи в методиката за оценка на офертите.

Етап 4 Изготвяне на доклад с извършената последваща оценка на въздействието

Изпълнението на този етап на практика ще стартира по време на изпълнението на предходния етап. Двата етапа, макар и самостоятелно обособени, са неразривно свързани. Анализът на събраните в предходния етап данни, оценяването им и формулирането на изводите ще се извърши и обективира именно под формата на нарочен доклад.

В резултат на този етап ще бъде изготвен доклад, който ще съдържа най-малко:

- ✓ Резюме;
- ✓ Увод, който включва целите и предмета на оценката;
- ✓ Резултатите от изследването на причините за приемането или изменението на нормативния акт;
- ✓ Обхвата и структурата на оценката, включително поставените въпроси, избраните критерии за оценка и преглед на промените в политиката, реализирана чрез нормативния акт;
- ✓ Източниците на данни и кръга на заинтересованите страни;
- ✓ Описание на подходите и методите за извършване на анализа на данните, причините за избора им и информация за отговорите и изразените становища на заинтересованите страни;
- ✓ Резултати от оценката на въздействието, включително заключения, препоръки, приложения към доклада.

В доклада ще бъдат включени, също така и идентифицираните проблеми във връзка с приложението на закона (ако има такива) и съответно вариантите за

разрешаване на проблемите, както и ще бъде анализирано въздействието на всеки от вариантите.

Етап 5 Представяне на проект на доклада с последващата оценката на въздействието на Възложителя за одобрение

Изготвените в резултат на етап 4 проект на доклад с оценка на въздействието ще бъде представен на Възложителя за одобрение.

Докладът и приложението към него ще бъдат представени по един екземпляр в писмен вид и на електронен носител (CD) в деловодството на Възложителя.

Докладът ще бъдат представен в срока, съгласно одобрения от Възложителя след проведената встъпителна среща окончателен график за изпълнение на поръчката.

При изпълнението на всички дейности по обществената поръчка ще бъде спазено изискването за обозначаване, че договорът се изпълнява по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. При изработката на всички материали, свързани с изпълнението на предмета на обществената поръчка, ще се спазва Национална комуникационна стратегия 2014 – 2020 г. и Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г.

Етап 6 Финализиране на доклада с оглед на евентуални бележки от Възложителя

В случай че Възложителят има забележки по представения от Изпълнителя проект на доклад за оценка на въздействието и резюме, същите ще бъдат отразени в преработена версия на доклада в определения от Възложителя срок.

Подробно описание на някои фази и други условия при изпълнението на отделните етапи, съгласно изискванията на техническата документация, заложи в методиката за оценка на офертите

5.2. Разпределение на членовете на екипа за изпълнение

Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ е сформирал проектен екип съгласно изискванията за експерти на Възложителя и нуждите на поръчката. Цялостната организация на работата на екипа гарантира ефективното използване както на човешките, така и на всички останали ресурси, доколкото те ще бъдат използвани именно от членовете на екипа на Изпълнителя.

Предлаганият екип включва висококвалифицирани специалисти, съгласно предварително обявените от Възложителя условия. Всеки от членовете на екипа има специфични функции в процеса на изпълнение на поръчката в зависимост от своето образование, квалификация и позиция в екипа.

Предлаганата от Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ организационна структура за изпълнение на настоящия поръчка е разделена на две основни нива – управленско и оперативно ниво.

➤ **Управленското ниво** включва представители от ръководството на Възложителя и Изпълнителя, както и ръководителите на проекта от двете страни, които сформират съвета за управление на проекта. Неговите основни функции са да наблюдава изпълнението на дейностите по проекта и да контролира работата на ръководителите на проекта от двете страни. Ръководителите на екипи от двете страни са отговорни за безпроблемното изпълнение на работата по настоящата поръчка.

➤ **Оперативно ниво** – на това ниво се позиционира екипът, участващ пряко в изпълнението на дейностите по поръчката. Хоризонтална комуникация ще се извършва и между екипите на оперативно ниво с цел оптимизация на ресурсите.

Всички страни ще съгласуват и прилагат предварително разработен комуникационен план, който ще бъде разписан във въвеждащия доклад след проведената въвеждаща среща.

Екипът на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ включва следните специалисти:

- Ръководител екип;
- Ключов експерт Юрист – 2 бр.;
- Ключов експерт Анализи и оценки – 2 бр.;

При необходимост имаме готовност да привлечем и допълнителен експертен ресурс.

Разпределение на отговорностите, функциите и конкретните задачи между членовете на екипа

Ръководител екип

Ръководителят на екипа е лице с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалността „Право“, със стаж и опит, съгласно изискванията на Възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящото предложение.

Ръководителят на екипа отговаря за изпълнението на следните функции и задачи:

- ✓ Ръководи ежедневните дейности на проектния екип;
- ✓ Ръководи извършването на ежедневни, седмични и месечни промени в процеси, които биха могли да въздействат върху способността на екипа да реагира и разрешава проблеми;
- ✓ Във всеки един момент гарантира поддържане нивото на услуги и стандарти, спазване на процедури, съставяне и разпространение на доклади и/или отчетни документи;
- ✓ Представява екипа в заседанията по проекта и действа като лице за контакт с възложителя;

✓ Провежда редовни срещи в рамките на екипа за преглед на ефективността на извършваната работа;

✓ Изготвя встъпителния, междинните и окончателния доклади за изпълнението на поръчката;

✓ Организира предаването на готовите продукти на възложителя, както и организира получаването на евентуалните забележки по отчетните документи и съответно организира тяхното коригиране/допълване при необходимост.

Ръководителят на екипа може да възлага управленски функции на част от ключовите експерти, съобразно текущите нужди по изпълнението на обществената поръчка.

Описаните по-горе функции и задачи на ръководителя на екипа се изпълняват във всеки един от етапите от извършването на оценката на въздействието.

Ключови експерти Юрист

Ключовите експерти Юрист са лица с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалността „Право“, със стаж и опит, съгласно изискванията на възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящото предложение.

Всеки един от ключовите експерти Юрист отговаря за изпълнението на следните задачи:

➤ Общи функции и задачи по време на изпълнението на обществената поръчка

✓ Отговаря за законосъобразното извършване на оценката на въздействието, като следи за спазването на всички нормативни изисквания по отношение на нейното извършване;

✓ Следи за прилагането и насърчава прилагането на добрите практики;

✓ Следи за евентуални промени в нормативните правила за извършване на оценки на въздействието, настъпили в хода на изпълнението на обществената поръчка;

✓ Следи за законодателни инициативи и/или промени в други области, настъпили по време на изпълнението на обществената поръчка, които биха могли да оказат влияние върху оценките на въздействието, предмет на настоящата обособена позиция;

✓ Подпомага Ръководителя на екипа при изготвянето на встъпителния, междинните и окончателния доклади за изпълнението на поръчката;

✓ Изпълнява други, конкретно възложени му от Ръководителя на екипа задачи;

✓ Отговаря за изпълнението на задачите, възложени на допълнителни експерти;

✓ Участва в подготвителния етап - организационно планиране извършването на оценката.

- **Конкретни задачи по време на Етап 1:**
 - ✓ Участва в идентифицирането на целите на изследвания закон – общи и оперативни;
 - ✓ Участва в идентифицирането на подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона;
 - ✓ Участва в идентифицирането на компетентните органи и лица, имащи правосия във връзка с постигането на целите на закона и разписването на техните правомощия и компетентности;
 - ✓ Подпомага ключовия експерт Анализи и оценки при разработването на индикаторите за измерване на изпълнението.
- **Конкретни задачи по време на Етап 2:**
 - ✓ Участва в идентифицирането и изследването на причините за приемането или за изменението на нормативния акт.
- **Конкретни задачи по време на Етап 3:**
 - ✓ Участва в определяне на обхвата и структуриране на оценката;
 - ✓ Участва в идентифицирането на заинтересованите страни и в провеждането на консултациите с тях;
 - ✓ Участва в събирането на данни, като конкретно отговаря за събирането на данните от проведените консултации, данните от мненията и становищата на експерти и заинтересованите страни, дадени/направени извън контекста на провежданите консултации, както и за данните от мотивите по измененията и допълненията на закона;
 - ✓ Участва в обработката, групирането и анализа на събраните данни;
 - ✓ Участва в идентифицирането на проблемите и разработването и анализа на вариантите за преодоляването им.
 - ✓ Участва в оценката и формулирането на изводите и препоръките.
- **Конкретни задачи по време на Етап 4:**
 - ✓ Участва в изготвянето на доклада с оценката.
- **Конкретни задачи по време на Етап 6:**
 - ✓ Извършва корекции в доклада при наличие на забележки от страна на Възложителя.

Ключови експерти Анализи и оценки

Ключовите експерти Анализи и оценки са лица с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър” в професионално направление „Икономика” със стаж и опит, съгласно изискванията на възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящето предложение.

Всеки един от ключовите експерти Анализи и оценки отговаря за изпълнението на следните задачи:

➤ **Общи функции и задачи по време на изпълнението на обществената поръчка**

✓ Подпомага ключовите експерти Юристи при следенето за законодателни инициативи и/или промени в други области, настъпили по време на изпълнението на обществената поръчка, които биха могли да окажат влияние върху оценките на въздействието, предмет на настоящата обособена позиция, като конкретно дефинира икономическите аспекти на влиянието;

✓ Изпълнява други, конкретно възложени му от Ръководителя на екипа задачи;

✓ Отговаря за изпълнението на задачите, възложени на допълнителни експерти;

✓ Участва в подготвителния етап - организационно планиране извършването на оценката.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 1:**

✓ Подпомага ключовия експерт Юрист в идентифицирането на целите на изследвания закон – общи и оперативни;

✓ Подпомага ключовия експерт Юрист в идентифицирането на компетентните органи и лица, имащи правоция във връзка с постигането на целите на закона и разписването на техните правомощия и компетентности;

✓ Разработва индикаторите за измерване на изпълнението.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 2:**

✓ Участва в идентифицирането и изследването на причините за приемането или за изменението на нормативния акт.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 3:**

✓ Участва в определяне на обхвата и структуриране на оценката;

✓ Участва в идентифицирането на заинтересованите страни и в провеждането на консултациите с тях;

✓ Участва в събирането на данни, като конкретно отговаря за събирането на данните от съответната компетентна администрация, годишните и други доклади на компетентните органи и администрация и неправителствени организации, както и в обработката и анализа на статистическите данни;

✓ Участва в обработката, групирането и анализа на събраните данни;

✓ Участва в идентифицирането на проблемите и разработването и анализа на вариантите за преодоляването им.

✓ Участва в оценката и формулирането на изводите и препоръките.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 4:**

✓ Участва в изготвянето на доклада с оценката.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 6:**

✓ Извършва корекции в доклада при наличие на забележки от страна на Възложителя.

Видно от гореописаното, всеки един от експертите е предвиден да участва във всички етапи (с изключение на етап 5 – предаване на проекта на доклад на оценката, който етап е отговорност на Ръководителя на проекта), **доколкото оценката на въздействието следва да е плод на обединените знания и умения на поне един експерт Юрист и поне един експерт Анализи и оценки.**

Конкретното разпределение на работата по една оценка, предмет на поръчката ще зависи в голяма степен от начина, по който оценките ще бъдат възложени.

В случай, че оценките по отделните закони се възлагат поетапно и в зависимост от етапа, всички ключови експерти биха могли да вземат участие в изготвянето на една оценка (в частност тук разглежданата последваща оценка). При тази хипотеза, с оглед по-добрата организация на работа и взаимодействие между експертите, предвиждаме определянето на водещ ключов експерт Юрист и водещ ключов експерт Анализи и оценки, които да ръководят процеса и съответно да определят конкретните задачи на другите двама ключови експерти. Този подход ще даде възможност за взаимен втори поглед от ключовите експерти на всяка една задача, което ще гарантира допълнително високото качество на изпълнението.

При хипотезата на едновременно възлагане на две оценки, логично е разделянето на две двойки ключови експерти – Юрист и Анализи и оценки, които да извършат всяка една от оценките, като при необходимост се предвижда възможност за включване и на допълнителни експерти.

При хипотезата на едновременно възлагане на три или на всичките общо 4 оценки, предмет на обособена позиция № 1, предвиждаме възможност, с оглед моментните нужди, за включване и на допълнителни експерти. В тази хипотеза предвиждаме разпределяне на отговорностите между ключовите експерти по закони, като всяка двойка ключови експерти Юрист и Анализи и оценки ще отговаря за оценката на един/два или три от общо 4те закона, предмет на обособената позиция. Подготвителния етап при тази хипотеза ще се удължи като време (в сравнение ако има поетапно възлагане и извършване на оценките, т.е. в даден период от време се извършва само една оценка), за да може да обхване всички възложени закони. Съответно, като време ще се удължи и етапа на събиране и най-вече анализ на относимите данни (етап 3) като удължаването на срока (**но винаги в рамките на крайния срок за изпълнение на обществената поръчка**) е продиктувано не само от по-големия обем работа, но и от необходимостта за осигуряване на втори експертен поглед.

Ключовите експерти задължително ще участват в работните срещи по представяне на начина на извършване на съответната оценка на въздействието пред служители на ведомството, компетентно за съответния нормативен акт, както това сме описали по-долу в настоящото предложение, в точка **„Представяне начина на извършване на съответната оценка на въздействието (цялостна предварителна оценка и последваща оценка) пред служители на ведомството, компетентно за съответния нормативен акт”**.

Допълнителни експерти

За изпълнението на предмета на обществената поръчка предвиждаме при необходимост и с оглед на моментната нужда, включването на допълнителни експерти, с профил, отговарящ на профила на ключови експерти.

Допълнителните експерти ще подпомагат работата на ключовите експерти като ще изпълняват конкретно възложени им от последните задачи. Най-голяма роля допълнителни експерти се очаква да имат в етапи 2 и 3 особено в хипотезите на едновременно възлагане на няколко оценки, които следва да се извършват паралелно.

Водещ принцип в работата ни е **тясното сътрудничество** между Ръководителя на екипа и експертите и между самите експерти. Високият професионален и специфичен опит позволява на експертите да вземат своевременни решения относно насоките и хода на изпълнението на всяка една задача от дейността /поддейността.

Взаимодействие между членовете на екипа

Взаимодействието между експертите от екипа ни се базира на следните принципи при осъществяване на работа:

✓ **Индивидуално начало:** успешното изпълнение на обществената поръчка зависи от личния принос на всеки член на екипа, който работи в съответствие с опита и квалификацията си;

✓ **Колективно начало:** независимо, че всеки член на екипа има самостоятелни задачи и отговорности, изпълнението на обществената поръчка е обща цел и всички си сътрудничат за нейното успешно постигане;

✓ **Солидарност:** членовете на екипа допълват взаимно своите умения и компетентности;

✓ **Координация и субординация:** работата на екипа се разпределя централно от ръководителя на екипа, като същия може да делегира правомощия по формирането на работни групи и екипни звена. Експертите поемат отговорността за действията и проучванията, извършвани от неключовите експерти и ангажираните изпълнители;

✓ **Мониторинг:** всеки член на екипа има отговорност за осъществяване на текущ мониторинг върху качеството на изпълнението, като предприема или препоръчва предприемането на съответни коригиращи дейности в съответствие със своята компетентност;

✓ **Диалог:** обмяната на информация и обсъждането на различни проблеми, свързани с планирането, изпълнението и отчитането на дейността се извършва свободно по вертикала и хоризонтала при зачитане на установените в екипа йерархични и структурни връзки и при спазване на възприетите от обединението процедури и форми на работа.

За спазването на тези принципи с оглед постигането на взаимодействие между членовете на екипа сме взели следните мерки:

- Ежеседмични оперативни срещи на целия екип;
- Извънредни срещи при необходимост;
- Общ електронен адрес, който гарантира едновременното достигане на информация до всички членове на екипа;
- Работа на екипа в едно помещение или в различни помещения намиращи се в непосредствена близост едно до друго;
- Обща скайп група за обсъждане на текущи оперативни въпроси.

При работата си ще се ръководим още и от фундаменталните принципи:

➤ **Стремеж към високо качество:** дейността ни по изпълнение е доминирана от стремежа да се предоставят услуги и продукти, които не само отговарят на минималните изисквания за качество, но съдържат добавена и отличителна стойност. Стремежът към високо качество обуславя привличането на опитни и квалифицирани експерти в екипа, изграждането на подходящи управленски структури, прилагането на съвременни методи и най-добри практики при изпълнение на обществената поръчка, както и пълно техническо и ресурсно обезпечаване на работата;

➤ **Фокус върху нуждите на възложителя:** ще се поддържа отворена комуникация с Възложителя с цел да идентифицира правилно нуждите и изискванията към отчетните продукти от първия ден на ангажираност с изпълнението на обществената поръчка и във всеки един следващ момент, до окончателното приключване на дейността съгласно договореното. Ще се прилагат гъвкави управленски подходи за адаптиране на организационните структури и изпълнението на всяка една задача към динамиката в нуждите на Възложителя. Познаването и разбирането на нуждите на Възложителя е в основата на структурирането на процесите по изпълнение на обществената поръчка.

➤ **Силно лидерство:** безспорният авторитет и компетентност на ръководителя на екипа и ключовите експерти гарантира правилно структуриране, управление и мониторинг върху дейностите при изпълнение на поръчката. Силното лидерство е предпоставка за качествена външна и вътрешна комуникация, успешно планиране и ефективно обезпечаване на работата;

➤ **Висока степен на ангажираност:** гарантираме, че всеки един от привлечените експерти и изпълнители ще притежава нужната квалификация и компетентност за работа по задачите, които са му разпределение, познава нуждите на Възложителя и характера на обществената поръчка и приема формулираните цели и изисквания за качество като своя лична кауза за професионална реализация. Експертите са стимулирани да прилагат знанията и опита си, да наблюдават и оценяват процесите по изпълнение на дейността, като формулират препоръки за предотвратяване и коригиране на грешки и забавяния;

➤ **Максимална ефективност и целенасоченост:** ще планираме в детайли изпълнението на дейностите (етапите), включени в обхвата на

обществената поръчка. Въз основа на извършения анализ, създаваме създава организационна структура и гарантираме ресурсна обезпеченост за висококачествено изпълнение. Възприетият управленски модел позволява коректно разпределение на задачите между експертите в съответствие с тяхната компетентност, фиксирането на правилни критерии за оценка на текущата работа и крайните продукти, както и залагането на необходимите срокове. Всеки от експертите изпълнява задачите си с отговорност за постигане на високо качество от първия момент, включително при набирането на изходната информация, текущото ѝ обработване и въвеждане, както и при изработването на първоначални и междинни версии на отчетните продукти. По този начин се избягва натрупването на грешки и непълноти, чието констатиране в по-късен етап може да възпрепятства тяхното отстраняване и да компрометира дейността ни;

➤ **Координирано управление на процесите:** в изпълнението на обществената поръчка се включва комплекс от дейности и процеси, които се изпълняват паралелно и/или последователно от многоброен екип от специалисти. Ръководителят на екипа и ключовите експерти, в съответствие с конкретните си отговорности, извършват текущ контрол върху качеството на изпълнението, приоритизират задачи и при необходимост извършват преразпределение на ресурси и други коригиращи действия;

➤ **Постоянно подобрене:** въз основа на анализ на реална информация относно хода на изпълнението, ние оптимизираме и адаптираме организационните структури, планове, изисквания към качеството, управленски процеси и други в съответствие с динамиката в правната рамка, изискванията на Възложителя, реализираните и очаквани рискове и разнообразни фактори, които оказват въздействие върху изпълнението. Постоянното подобрене се извършва в степен и при условия, които осигуряват съответствие на дейността ни с предложението за изпълнение на обществената поръчка.

Считаме, че предложеното от нас разпределение на функциите и конкретните задачи на експертите, както и взаимодействието между отделните членове на екипа е приложимо и полезно, защото съчетава в себе си възможността за:

- ✓ Комбиниране на **различните знания и умения на експертите** за целите на извършването на оценката;
- ✓ Отчитане на **специфичните знания и умения на експертите** и съответно осигуряване на възможност за различен фокус върху работата от тяхна страна;
- ✓ Осигуряване на **втори експертен поглед върху работата.**

А

5.3. Начини, чрез които ще се изследват причините за приемането или изменението при последващата оценка

Съгласно чл.28 от Закона за нормативните актове, проектът на един нормативен акт се съпровожда от мотиви или доклад към него. Изискването за изготвянето на мотиви към законопроекта е в сила от 2003 г. От 01.01.2008 г. е в сила законовият текст на ал.2 на чл.28, съгласно който мотивите, съответно докладът, съдържат:

1. причините, които налагат приемането;
2. целите, които се поставят;
3. финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба;
4. очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива;
5. анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

Нормата на ал.3 на цитирания член е категорична, че **проект на нормативен акт, към който не са приложени мотиви, съответно доклад, съгласно изискванията по ал. 2, не се обсъжда от компетентния орган.**

Съгласно текстът чл.76 от сега действащия Правилник за организацията и дейността на Народното събрание, законопроектите с мотивите към тях и предварителната оценка на въздействието се внасят до председателя на Народното събрание на хартиен носител и в електронен вид и незабавно се регистрират в публичен регистър „Законопроекти“. В мотивите вносителят дава становище по очакваните последици, включително и финансови, от прилагането на законопроекта. Законопроектите, към които не са приложени мотиви и/или предварителна оценка на въздействието, не се разпределят от председателя на Народното събрание до отстраняване на нередовността, за което вносителят се уведомява. Аналогични текстове има и в правилниците за организацията и дейността на предходните Народни събрания.

Ето защо, основен източник на информация за причините за приемането или изменението на закона ще бъдат мотивите към съответните законопроекти за изменение и допълнение.

Тук следва да се отбележи, че един закон често бива изменян не със ЗИД на самия закон, а с преходните и заключителните разпоредби на ЗИД на други закони или с новоприети други закони (дори може да се каже, че този подход в последните години е предпочитан от българския законодател). Това важи в пълна сила и за Закона за здравното осигуряване, както както посочихме по-горе. Това налага изследването на мотивите и на други законопроекти, с които е изменян Законът за здравното осигуряване.

Подходът, който ще използваме при изследването на причините за приемането или изменението на закона е изготвяне на **цялостна хронологична справка на измененията и допълненията**. Справката ще включва информация за акта, с който са въведени промените (дали това е ЗИД на Закона за здравното осигуряване или

друг законопроект), посочените от вносителя причини за измененията/допълненията и конкретните текстове, които са изменени/допълнени. Тази справка ще позволи да се проследи във времето наличието на евентуални критични обществени отошения (тези, които са изменяни многократно), да се групират причините за целите на полесното извеждане на изводи и обобщения.

На следващо място, като източници за идентифициране на причините за приемането или изменението на закона ще се използват, също така и:

- ✓ **Информацията**, предоставена от Възложителя и/или компетентната администрация;
- ✓ **Служебно известната** на експертите от екипа информация за състоянието на сектора;
- ✓ **Годишните доклади** на Изпълнителна агенция „Медицински одит“ (считано от 01.01.2019 г. Изпълнителна агенция „Медицински надзор“);
- ✓ **Националната здравна стратегия 2008 – 2013 и Национална здравна стратегия 2020 и плана за действие за изпълнението им;**
- ✓ **Одитни доклади** на Сметната палата;
- ✓ **Доклади и анализи**, изготвени от Националния център по обществено здраве и анализи;
- ✓ **Обществени проучвания** в областта на здравното осигуряване;
- ✓ **Други.**

Считаме, че тук описаният подход при изследването на причините за приемането или изменението на закона е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

- ✓ Гарантира използването на **широк набор от източници** за събиране на данни и информация;
- ✓ Осигурява възможност за **хронологично проследяване на промените**, което от своя страна е предпоставка за идентифициране на закономерности и слабости;
- ✓ Предвижда **групиране на изследваните причини** съгласно тяхното естество и характер за целите на полесното обобщаване и анализиране.

5.4. Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка

Процесът по дефинирането на целите е основополагащата първа фаза при извършването на последващата оценка на въздействието.

По-горе в настоящото предложение, при описанието на подхода за изпълнение на първия етап от последващата оценка, сме описали подробно стъпките, които ще следваме по време на процеса по идентифициране на целите.

На база на така описаните стъпки ще се разработят и конкретни **индикаторите за измерване на изпълнението**. Индикаторите ще следват разделянето на целите

в две групи: **обща цел и набор от оперативни цели**. Общата цел представя дългосрочните ефекти и въздействия на регулирането върху преките целеви групи и другите заинтересовани страни. Оперативните цели представят по-непосредствените резултати и последици от интервенцията за съответните целеви групи. По тази причина оперативните цели имат по-видим и измерим характер в сравнение с по-широката цел. Другото съществено различие между двете групи цели е това, че докато постигането на оперативните цели е свързано с конкретна интервенция, породена от конкретен закон или специални програми, то постигането на общата цел е под влиянието на по-широк кръг от закони, програми или съвкупност от специални интервенции.

Индикаторите биват:

➤ **Индикатори за въздействие (Outcomes) – индикатори за измерване на общите цели**

Индикаторите за въздействие са свързани с постигането на общата цел. Те се отнасят към по-широките последици от политиката и излизат извън прякото и непосредствено влияние върху целевите групи. Такива индикатори са:

- ✓ Индикатори за икономически въздействия;
- ✓ Индикатори за социални въздействия;
- ✓ Индикатори за екологични въздействия.

Индикаторите за измерване на оперативните цели могат да се групират по следния начин:

➤ **Индикатори за вложени ресурси (Inputs)**

Тези индикатори предоставят информация относно финансовите, човешките, материалните, организационните или регулаторните средства, необходими за изпълнение на политиката.

➤ **Индикатори за непосредствени резултати (Outputs)**

Тези индикатори са отнасят до непосредствените резултати, които се очаква да бъдат произведени (или услугите, които трябва да се предоставят) чрез реализацията на политиката.

Ще бъдат зададени качествени и количествени индикатори.

Считаме, че тук описаният подход за дефиниране на целите е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото при неговото приложение се постига спазване на т.нар. SMART/SMART правило:

- Конкретност на целите (Specific);
- Измеримост на целите (Measurable);
- Постижимост/приемливост на целите (Achievable);
- Реалистичност на целите (Realistic);
- Времева определеност (Time-dependent).

5.5. Начини (методи), по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица

Процесът по идентифицирането на заинтересованите страни включва:

- ✓ определянето на страните, които ще бъдат или са засегнати пряко или косвено, положително или отрицателно от дадена политика;
- ✓ степента на въздействие на всеки един от тези индивиди, групи, организации, върху процеса на разработване, изпълнение и оценка на политиката;
- ✓ отчитане на техните интереси и влияние върху политиката;
- ✓ най-подходящите механизми за консултиране с тях, за да се увеличи тяхната подкрепа и да се намали тяхното противопоставяне.

Една от стандартните форми на идентифициране на заинтересованите страни включва оценка на следните елементи:

- ✓ Кой са потенциалните облагодетелствани страни?
- ✓ Кой са подложени на неблагоприятно въздействие?
- ✓ Кой заинтересовани страни могат да повлияят негативно?
- ✓ Кой имат капацитет да подкрепят планираните дейности?

Водени от горното, методите, които ще използваме в процеса по дефиниране на кръга от заинтересовани лица, са:

→ **Методът на системния анализ на обществените отношения, регулирани със закона.**

Този метод предвижда анализирането на обществените отношения, които са предмет на регулация с нормите на закона, разгледани като една система. Всяка една система се характеризира с:

- вход и изход;
- връзки между отделните компоненти;
- динамичност;
- среда и взаимодействия със средата.

Участниците в обществените отношения се явяват именно компонентите на системата, поради което и анализирането на самата система позволява да се очертаят ясно кои точно са тези компоненти. Така, **системният анализ ще покаже кои участници в обществените отношения са засегнати от законовите текстове – т.е. за кои участници законът вменява определени задължения, чий права и интереси законът брани.**

Така, чрез анализ на съществуващите обществени отношения (разгледани като една система), ще се очертае максимално широкият кръг засегнати лица.

→ **Методът на контент анализа на съдържанието на официалните доклади на компетентните административни органи, както и методът на контент анализа на съдържание на медийни публикации.**

Този метод предвижда извършването на анализ на съдържанието (т. нар. контент анализ) на документи и данни. В случая на анализ ще бъдат подложени официални документи – годишни и други доклади за дейността на компетентните административни и други органи, предвидени в Закона за здравното осигуряване, както и доклади за състоянието на здравеопазването и здравето на обществото като цяло. Този анализ също ще позволи да се очертаят засегнатите от нормите на закона лица, като на практика ще изиграе ролята на коректив спрямо изводите, изведени по време на системния анализ.

На следващо място, паралелно с контент анализа на официалните документи, считаме за полезно извършването и на контент анализ и на съдържание на медийни публикации (журналистически разследвания, мнения и анализи на специалисти, интервюта, интернет страници) в сферата на здравеопазването. Това ще даде възможност за допълнителен поглед върху заинтересованите страни, като по-конкретно може да даде представа за броя на лицата от кръга на сдруженията с нестопанска цел и други лица, които не подлежат на регулаторен контрол, но чиято дейност има отношение към материята.

→ **Методът на проследяване на активно участие в предходни обществени консултации и други форми на гражданска инициатива.**

Този метод позволява да се проследи участието на заинтересовани страни в предходно провеждани обществени консултации или в други форми на гражданска инициатива. Методът предвижда проследяване на активността на лица при предишни изменения на нормативния акт или по други поводи – подаване на сигнали, мнения, становища, организиране на петиции, искания за достъп до обществена информация и др. подобни.

Активното участие в консултации или други граждански инициативи безспорно е индикация за заинтересованост и също дава насоки за идентифициране на засегнати лица. В тази връзка ще се анализират и участието на заинтересовани лица в обществени обсъждания на подзаконови нормативни актове по прилагането на закона.

Всички гореописани методи ще бъдат използвани в процеса по определяне на заинтересованите страни, с които да бъдат проведени консултации като източник за събиране на данни за целите на последващата оценка на въздействието.

Считаме, че тук описаният подход за дефиниране на заинтересованите лица е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

✓ Предвижда **разнообразни методи** за идентифициране на заинтересованите страни, които освен че се допълват, играят и ролята на коректив един спрямо друг;

✓ Позволява идентифициране на максимално широк кръг заинтересовани страни, което, от своя страна, е предпоставка за по-ефективни консултации.

5.6. Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на последващата оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните

Методи за събиране и обработка на информация

При избора на източните, от които ще се събират относимите данни и методите за тяхната обработка, тълкуване, обобщаване и изчисляване ще вземем предвид преди всичко, че една информация (данни) винаги има определени свойства:

✓ **Обективност и субективност на информацията** – обективността на информацията е относителна доколкото методите за нейното получаване са субективни. За по-обективна се смята онази информация, при която методите внасят по-малко субективен елемент. В хода на информационния процес степента на обективност на информацията винаги се понижава. С оглед спецификата на анализа – оценката на въздействието, предмет на обществената поръчка, съществена роля следва да се отдаде на **информацията, съдържаща не само данни, но и мнения и оценки**. Задължително е и отразяването на научни становища на признати експерти и мнения на фармацевтичната общност.

✓ **Пълнота на информацията** – пълнотата на информацията характеризира нейното качество и определя дали данните са достатъчно, за да се вземе решение или за създаването на нови данни на основата на съществуващите. Колкото по-пълни са данните, толкова по-широк е диапазонът на методите, които могат да бъдат използвани за тяхната обработка, за да се намали процентът на грешка в информационния процес;

✓ **Достоверност на информацията** – данните възникват в момента на регистриране на сигналите, но не всички сигнали са „полезни“. Винаги има данни, които не са съществени за отразяването на явление, които създават т.нар. „информационен шум“. Колкото полезните сигнали са регистрирани по-ясно, толкова по-достоверна е информацията. При увеличаване на шума, достоверността на информацията се понижава. В такъв случай за извличане/предаване на тази информация са необходими допълнителни данни или по-прецизни методи;

✓ **Адекватност на информацията** – това е степента на съответствие на реалното обективно състояние на нещата. Неадекватната информация може да възникне при обработване на непълни и недостоверни данни. В същото време и пълни данни могат да са основа за получаване на неадекватна информация, когато се интерпретират с неподходящи методи;

✓ **Достъпност на информацията** – измерва възможността за получаване на една информация. На степента на достъпност на информацията влияе и достъпността на данните, и достъпността на методите за тяхното обработване. Отсъствието на адекватни методи за обработка на данните води до получаването на недостоверна, а също така и неадекватна информация;

✓ **Актуалност на информацията** – степента на съответствие на информацията на текущия момент. Доколкото информационните процеси се разгръщат във времето, то достоверна и адекватна информацията могат да доведат до вземането на неправилно решение, ако тя не е вече актуална.

Най-общо, съществуват две основни групи методи, по които принципно може да се събере, анализира и обобщи необходимата за целите на един анализ информация. Това са:

- Методи, използвани в случай на липса на посещения на място;
- Методи, използвани при посещения на място и срещи.

В първата група методи попадат:

✓ **Документалното проучване и анализ** – този метод принципно предшества всички останали методи за събиране на данни. Приложимостта му се основава на обстоятелството, че за да бъде проведено проучването и за да бъдат събрани необходимите данни, следва да бъде прегледана и систематизирана наличната информация. Документалното проучване е **основа на всички следващи дейности** и качествено му осъществяване ще способства за постигане на заложените резултати от изпълнението на дейността. В рамките на документалното проучване ще бъде извършено събирането, проучването и анализа на всички налични документи, съдържащи данни за целите на анализа.

✓ **Кабинетно проучване и анализ** - този метод ще бъде използван като основен изследователски метод паралелно с документалното проучване. Методът зависи от характера на наличните документи и данни по конкретната проучвана материя. В рамките на прилагането му ще се използват методите на вторичен анализ на емпирични данни и анализа на съдържание (контент анализ) на откритите документи и данни, които са набрани в рамките на документалното проучване.

✓ **Анализ на статистически данни** – методът позволява използването на определени статистически данни за състоянието на изследвания въпрос, на база на които данни, посредством аналитичните методи за обработка на информацията, да бъдат изведени изводи. Този метод би бил изключително подходящ по отношение например на въвеждането на мерки за стимулиране, намаляване на административната тежест и др.

Предвид спецификите на обществената поръчка част от втората група методи на практика ще се покрие с провежданите консултации. Такива методи могат да бъдат:

✓ **Анкетно проучване (въпросник)**

Този метод позволява да се съберат и анализират мнения, съображения и друга информация от голям брой хора за сравнително кратко време. Анкетното проучване включва предварително подготвени въпроси от два типа – *затворен* (респондентите отговарят на въпросите, като избират от списък с краен брой възможни отговори) и *отворен* (отговорът не е детерминиран в проучването и респондентите сами формулират своя отговор). Въпросите от затворен тип се анализират по-лесно, но пък тези от отворен тип дават по-богата и детайлна информация по изследваната предметна област.

✓ **Работни обсъждания**

Този метод позволява провеждането на дискусия по определени въпроси, в хода на която се очаква да се генерират идеи за възможните решения на дефинирани проблеми. Темите за обсъждането могат да бъдат формулирани на база резултатите от проведени преди обсъждането анкетни проучвания.

➤ **Експертни становища и мнения**

Този метод позволява събирането на данни под формата на становища и мнения на експрети и засегнати страни. Методът допълва методите на работните посещения и на анкетното проучване и предоставя възможност на лицата да представят по-задълбочено своето виждане по даден въпрос. Докато при анкетното проучване отговорите са предпоставени от зададените въпроси, а при работните обсъждания дискусията е ограничена в определено време, то при тук описания метод се осигурява опция за по-широк поглед, вкл. и върху други аспекти на разглеждания въпрос и се преодолява факторът време.

По отношение на **методите за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване, считаме за подходящо, при изготвянето на разглежданата тук последваща оценка на въздействието, използването на следните такива методи:**

➤ **SWOT и STEP анализи**

Обикновено при оценъчните и прогнозните изследвания (каквито именно се явяват и предварителните оценки на въздействието) се използват два основни подхода - **емпиричен** и **експертен**.

При емпиричния подход се извеждат закономерности на основата на анализирана емпирична информация с помощта на **статистически и математически модели**.

При експертния подход се разчита на опита на експертите, като се допуска, че те имат нужния капацитет да разкриват закономерности и да правят синтезирани достоверни оценки, без да е необходимо да се разработват сложни математико-статистически модели. SWOT-анализът спада към експертната група методи и не може да бъде разработен без необходимата изходна информация. Главната му цел да се извърши взаимнообвързана оценка на вътрешните за съответните модели и

критерии силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за съответните модели възможности (Opportunities) и заплахи (Threats).

След установяването на проблемите/въпросите и след дефиниране на целите, които се преследват за разрешаването им, вътрешното и външното сканиране създават рамка за ясно оценяване на силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред нея.

При осъществяване на SWOT анализа ще бъде обърнато приоритетно внимание на следните външни фактори (STEP-анализ):

- политически фактори;
- социално – икономически фактори;
- демографски фактори;
- технологични фактори.

Ще бъде разработена матрица на SWOT-анализа, където всички връзки между факторите се разглеждат като двойки - комбинации и се определят тези, които трябва да бъдат отчетени при разработване на промяна в структурата на съдебната карта.

Матрицата ще бъде разработена по следния образец:

	Възможности	Заплахи
Силни страни	Поле Силни страни и Възможности	Поле Силни страни и заплахи
Слаби страни	Поле Слаби страни и Възможности	Поле Слаби страни и Заплахи

✓ Разработване на **матрица на възможностите**, в която се оценяват възможностите от гледна точка на вероятността им за реализиране и степента им на влияние (на нива ниско, средно и високо). В тази матрица отново се разглеждат всички възможни комбинации, за да се определят възможностите, които могат да бъдат успешно реализирани при използване на определен материален и технически ресурс.

✓ Разработване на **матрица на заплахите**, в която се оценяват вероятността за поява и възможните последици от идентифицираните заплахи и се правят комбинации, за да се определят най-опасните сред тях.

✓ Предвид необходимостта от **конкретика и целенасоченост** на SWOT анализа, същият ще бъде изчерпателен, но ясен и синтезиран. В него ще бъдат изследвани следните стратегически връзки:

- как да се използват силните страни, така че да не се пропускат наличните възможности;
- как възможностите да помогнат за неутрализиране на слабите страни;
- как да се използват силните страни за намаляване на заплахите;
- кои слаби страни трябва да се премахнат, за да се намалят заплахите.

➤ **GAP анализ**

Методът помага да се сравнят действителните постижения (настоящ модел) с потенциалните такива (образцов модел). В същността на този вид аналитично изследване стоят два основни въпроса, на които следва да бъде отговорено в хода и в резултат на анализа: „Къде сме ние?“ и „Къде искаме да бъдем?“. GAP анализът се състои в определянето на настоящото състояние (без настъпване на предвижданите промени – на практика това е вариантът „без действие“), после желаното или целевото състояние и несъответствието между двете. Целта е да се потърси начин да се премахне това несъответствие; това може да се постигне чрез логическа поредица от действия или междинни състояния.

➤ **Качествен анализ**

Качественият анализ се основава на сортирането и групирането на данни и определянето на тенденции, теми и модели от наличната информация. За целите на конкретната оценка на въздействието могат да бъдат използвани някои от основните подходи за провеждането на качествен анализ като:

- Кодирание и абстракция - определяне на категориите на понятията, които се използват за класифициране на данните и групиране на свързаните категории;
- Матрици за данни - идентифициране на основни теми или измерения, сортиране на данни и извеждане на модели от данните;
- Качествен времеви анализ на данни - хронологично подреждане на данни за осигуряване на профил на дейностите и събитията, с които се идентифицират случайните взаимовръзки.

➤ **Бенчмаркинг**

Бенчмаркингът (сравнителният анализ) е процес на идентифициране на собственото представяне или това на оценяваната политика, програма или проект с това на най-добрите в съответната област, разгадаване на пътищата, по които те са го достигнали и възприемане и адаптиране на техния опит за подобряване на собствените резултати. Той включва сравняване на различни положения, които са обект на дадена интервенция и се извършва въз основа на конкретни показатели за изпълнение.

➤ **Многоспектърен анализ**

При извършването на оценката на въздействието ще бъде използвана комбинация от описаните по-горе методи за анализ на събраната информация, т. нар. многоаспектен, мултикритериен или още „кръстосан“ анализ. Той позволи извършването на сравняване на данните, получени чрез различните методи за събиране на информация, проверка на тяхната валидност и постоянство, което гарантира свеждане до минимум на субективността, пристрастията и несигурността при оценяването.

7

(17/15)

-166-

VVVVV

Източници, от които ще се събират относимите данни

Конкретните източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на последващата оценка, могат да се обобщят, така:

✓ На първо място, като източник на информация ще се ползват **мотивите за приеманите през годините изменения и допълнения на Закона за здравното осигуряване**, вкл. и допълнително предоставени данни от съответните компетентни администрации – Министерството на здравеопазването, НЗОК;

✓ На следващо място, като източник на информация ще се използват и **проведените консултации със заинтересованите страни**;

✓ Като източник на информация ще бъдат използвани и **годишни и други доклади** на компетентни органи и администрация, на неправителствени организации за състоянието на сектора;

✓ Наред с това, като източник на информация, ще бъдат използвани и **редица статистически данни**;

✓ Друг източник на информация ще бъдат дадени **мнения и становища на експерти и заинтересовани страни**, дадени/направени извън рамките на проведените консултации;

✓ Не на последно място, като източник на информация ще бъдат използвани и **служебно известните на експертите от екипа на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ знания в материята**.

Считаме, че тук описаната методология за събиране и обработка на данните и източниците, от които тези данни ще бъдат събирани, са приложими и полезни за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

✓ Предвижда събирането на **информация от различни източници**, което е предпоставка за пълнотата на събраните данни;

✓ Се гради на **доказали своята ефективност методи**;

✓ Предвижда използването на **разнообразни методи и източници**, така че да се позволи не само събирането на максимално много информация, но и обхващането на всички аспекти на същата при анализирането и обобщаването и.

5.7. Критерии на база, на които ще се изследват въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката

При определянето на обхвата и структурата на оценката ще се използват някои или всички от следните **критерии**:

➤ **Постигане на целите** - степента, в която целите от реализираната политика и/или изменението на нормативния акт са постигнати, независимо дали това се дължи на конкретната политика, съответно на изменението в нормативния акт;

- **Ефективност** - степента, в която постигането на целите от реализираната политика и/или от изменението в нормативния акт се дължи на конкретната политика, съответно на изменението в нормативния акт;
- **Ефикасност** - постигането на максимални резултати от използваните ресурси от реализираната политика и/или от изменението на нормативен акт;
- **Устойчивост** - степента на трайно решаване на идентифицираните проблеми;
- **Полезност** - степента на удовлетворяване на очакванията на адресатите на политиката и/или на нормативния акт.

В тази връзка за извършването на оценка на въздействието ще се разработят два инструмента, чрез които да се изследват въздействията:

- **Рамка за оценка на разходи и ползи** - където ще се обвържат оперативните цели на текущия подход на регулиране със съответните им ключови показатели/ индикатори, показващи постигнатото въздействие, както и източници на информация;
- **Рамка за оценка на ефекта върху заинтересованите страни** – където ще са дефинирани общите цели, различният вид ефект и въздействие върху други заинтересовани страни.

Предложеният от нас и тук описан начин за изследване на въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката е приложим и полезен за изпълнението на обществената поръчка, защото предвижда ясни, точни, разнообразни и всеобхватни критерии, както и логически свързани и последователни стъпки, които ще се спазват и следват при анализа и въздействията, така че оценката на въздействието да отговаря на минималните нормативни изисквания, както и изискванията на Възложителя.

5.8. Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица

Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието не предвижда същата задължителност на провеждането на консултациите, както такъв е подходът при цялостните предварителни оценки. Въпреки това, чл.37 определя като един от източниците за събирането на данни, като задължителен етап от извършването на оценката, именно консултациите със заинтересованите страни. Доколкото липсват изрични правила за тези консултации в хода на последващата оценка, то приложими ще са правилата за консултациите при предварителната оценка. Тези предвиждат възможност за провеждане на различни по форма консултации, изрично посочени в Наредбата, но същевременно дава

свобода за определяне и на други подходящи форми за консултации, съгласно спецификата на проекта на нормативен акт .

Конкретно, за последващата оценка на въздействието на Закона за здравното осигуряване, считаме за подходящи следните видове консултации:

→ **Изследване на общественото мнение**

Изследването на общественото мнение ще се проведе под формата на анкета, разпространена до идентифицираните заинтересовани страни. Анкетата ще бъде внимателно и прецизно подготвена, като ще включва както закрити, така и открити въпроси, с оглед осигуряването на по-задълбочена и всестранна обратна връзка. Анкетата ще бъде подготвена по начин, който да съчетава в себе си едновременно пълнота и обхватност на въпросите, но също така и възможност за отговор в рамките на до 10 (максимум 15 минути), за целите на реалното привличане на участници.

→ **Консултации чрез портала за обществени консултации**

Този вид консултации ще даде възможност максимално широк кръг от заинтересовани лица да вземат практическо участие в консултациите като дадат своето становище **по предварително изготвен консултационен документ**, в който ще бъдат формулирани и конкретни въпроси за обсъждане.

→ **Консултации чрез интернет страниците на съответните институции**

Този вид консултации е сходен с предходния (портала за обществени консултации) като дава **допълнителен канал за достъп и допълнителна възможност на заинтересованите лица да участват**.

Така предложените от нас форми за обществени консултации са приложими и полезни, защото осигуряват възможност за активно участие на максимално широк кръг заинтересовани лица, посредством различни канали.

5.9. Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти, както и каква оценителна система за вероятности

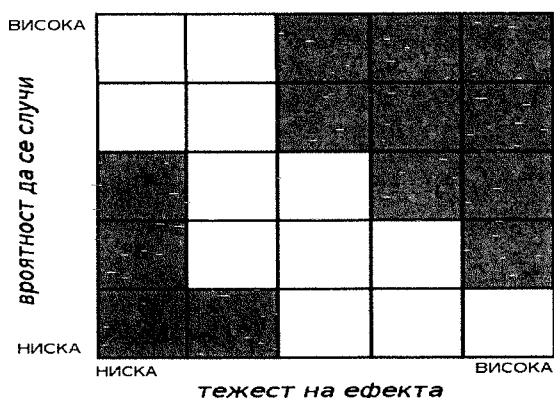
Оценката на риска включва три стъпки:

✓ **Идентифициране на релевантните рискове.** Идентифициране на рисковете е процесът на определяне кои рискове могат да настъпят. Този процес предполага ясно описание на произхода на риска и естеството на последиците, които той може да има с точното представяне кой и какво би било негативно засегнато, при какви обстоятелства и по какъв начин. Форматът на описване на рисковете ще бъде еднотипен, за да се осигури възможността за сравнение на ефекта от даден риск спрямо този на останалите рискове.

Рисковете ще се идентифицират посредством стандартни инструменти и методи от теорията на управлението на риска, като например:

- мозъчна атака;
- структурирани или полуструктурирани интервюта;
- метод Делфи;
- предварителен анализ на опасностите /PHA/;
- изследване на опасностите и работоспособността /HAZOP/;
- анализ на сценариите;
- анализ на опасностите и контрол на критичните точки /HACCP/;
- анализ на рисковете за околната среда;
- структуриран анализ „Какво ще стане, ако?“ /SWIFT/;
- анализ на появяването на дефекти и на последиците от тях /FMEA/;
- анализ на причинно-следствените връзки;
- анализ на безотказността на човешкия фактор;
- техническо обслужване на база безотказност;
- анализ на разходите и ползите.

Всички идентифицирани рискове ще бъдат вписани в регистър.

ЛЕГЕНДА:

- рискът може да бъде пренебрегнат
- рискът трябва да бъде анализиран
- рискът трябва да бъде управляван

Рисковете с ниска вероятност и влияние върху целите могат да бъдат пренебрегнати. Рисковете със средна и висока вероятност или среден и висок ефект трябва да бъдат анализирани. За рисковете с висока вероятност и ефект задължително се прави количествен анализ.

✓ **Определяне на вероятността от настъпване и степента на вредите.**

Този процес представлява на практика извършването на качествен и количествен анализ на риска, като се използват всички налични научни доказателства за сметка на субективните оценки.

Качествен анализ на риска е процесът на приоритизиране на рисковете за целите на анализа, както и действията по оценка на вероятността да се случат и влиянието им. При качествения анализ на риска се оценява приоритетът на идентифицираните рискове, като се вземе предвид вероятността за случване на риска, степента на влияние върху цели, а също и други фактори като време за реакция, приет толеранс към риска.

Количественият анализ на риска е процес на количествено и стойностно анализиране на ефекта при случване на риска. Количественият анализ се изпълнява върху рисковете, които са приоритизирани при качествения анализ като значими за успешното реализиране на поставените цели. Чрез този процес се дават числови изражения на ефекта от възникване на рисковете – за конкретен риск или общо. Количествената информация дава изходна информация при взимането на решения относно управлението на рисковете. Изпълнението на количествен анализ обикновено следва процеса на качествения анализ. В някои случаи не се налага количествен анализ за планирането на ответни действия.

При анализа и преценката на рисковете също ще бъдат използвани **стандартни инструменти и методи от теорията на управлението на риска, като например:**

- изследване на опасностите и работоспособността /HAZOP/;
- анализ на опасностите и контрол на критичните точки /HACCP/;
- анализ на рисковете за околната среда;
- структуриран анализ „Какво ще стане, ако?“ /SWIFT/;
- анализ на сценариите;
- анализ на влиянието върху дейността;
- анализ на основните причини;
- анализ на появяването на дефекти и на последиците от тях /FMEA/;
- причинно-следствен анализ /CCA/;
- дърво на решенията;
- матрица на последиствията/вероятностите;
- анализ на разходите и ползите;
- многокритериен анализ на решенията /MCDA/.

Ще се използват следните категории при качествения анализ на рисковете:

- Категории за вероятност: малка, средна, голяма;
- Категории за въздействие: малко, средно, голямо;

В зависимост от вида си рисковете ще се категоризират на: технически, външен, организационен, управленски, финансови и др.;

В зависимост от вероятността и въздействието се извежда приоритетът на риска:

Вероятност\ Въздействие	Малко	Средно	Голямо
Висока	Среден приоритет		
Средна	Нисък приоритет	Среден приоритет	
Малка	Нисък приоритет	Среден приоритет	

При количествения анализ вероятността се оценява в проценти, а влиянието – например в забава при възникване на риска.

При оценката на риска ще се използват и следните състояния за рисковете: постоянен, бъдещ, текущ, затихнал, отминал.

✓ **Описание на алтернативните начини за ограничаване на идентифицираните рискове.** Това е процесът на разработване на опции и действия за повишаване на благоприятните възможности и намаляване на заплахите пред преследваните цели. Той следва изпълнението на количествен и качествен анализ. Планираните ответни действия трябва да бъдат подходящи в зависимост от значимостта на рисковете, ценово ефективни, реалистични в контекста на целите.

Описаната тук методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти и оценителна система за вероятности е **приложима и полезна за изпълнението на обществената поръчка, защото предвижда използването на доказани методи за оценка на риска, както във фазата на идентифицирането, но също така и във фазата на анализи на риска, предвижда групирането на рисковете по различни критерии и позволява степенуване съобразно вероятността на настъпването и на въздействието им.**

5.10. Методи, които ще се използват за извършване на последваща оценка на въздействието и аргументация за предложения метод спрямо проекта на нормативен акт

При извършването на последващата оценка на Закона за здравното осигуряване ще използваме съвкупно следните методи:

➤ Анализ на ползите и разходите

Чрез използването на този метод ще се покаже общия баланс на положителните и отрицателните последици (включително върху заинтересованите страни), които са възникнали в определен период от време вследствие прилагането на нормативен акт или на част от него.

Този метод има за цел представянето на ключовото за всяка оценка на въздействието **качествено и/или количествено измерване на ползите и разходите** от дадени проявени ефекти на регулиране, регулативна интервенция или промяна. **За да се осигури възможност за оценка на ефикасността на предлаганата регулативна промяна се прилагат стандартно възприетите методи за количествена и качествена оценка на постигнатите ползи и разходи.** В тази връзка, приложението на този метод изисква използването на похватите на гореописаните в настоящото предложение (в точка **„Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на предварителната оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните“**) методи за анализ и обработка на данните, а именно:

- **Системен анализ**
- **SWOT анализ**
- **STEP анализ**
- **GAP анализ**
- **Banchmarking анализ**

За да се постигне цялостност на финансовата оценка ще се направят поредица от допускания, въз основа на които да се „пресметнат“ ползите и разходите. Тези допускания ще са ясно дефинирани предварително, така че да се постигне прозрачност за „основата“ на постигнатите финансови калкулации. За част от постигнатите ползи и разходи е възможно да не може да бъде направено точно измерване или пряка количествена оценка. За извършването на количествена и качествена оценка на различните варианти ще се разработят общи рамки, където ще са обвързани общите и специфичните цели на подходите на регулиране, ключови показатели, които показват постигнатото въздействие, както и източници на информация. Надграждайки върху извършения структурен качествен анализ ще се представят и резултата от количествения анализ, свързан с извеждането на редица количествени (остойностени) прогнози за очакваните ползи и разходи при реализирането на различните подходи на регулиране.

Методът е основополагащ при оценката на въздействието на всеки един нормативен акт, вкл. и на тук разглеждания Закон за здравното осигуряване, което предпоставя и неговата приложимост. Принципно, всяка една нормативна промяна цели подобро регулиране на обществените положения, поради което следва да доведе до определени ползи за една или няколко групи лица. Невинаги формалните ползи могат да бъдат оценени като положителна стъпка, доколкото е възможно те да водят до други усложнения, утежнения за бизнеса или гражданите или до неоправдани допълнителни разходи. Ето защо, всяка една полза не бива да бъде разглеждана сама по себе си и изолирано от възможните разходи, които я съпътстват. Затова и методът на анализа на ползите и разходите от дадена нормативна промяна е основният и минимално задължителен метод, който следва да се използва при оценката на въздействието. Крайната цел е да се намери оптималният баланс между вариантът, който ще донесе най-голяма полза срещу най-малко разходи.

➤ **Анализ на ефективността**

Този метод предвижда използването на сравнителен анализ на разходите при различни варианти за действия, които постигат еднакви цели.

Методът е своеобразно продължение на гореописания метод на анализ на ползите и разходите. Ако в хода на анализа на вариантите на действие се установи, че заложената цел може да бъде постигната по два или повече начина, то логично е да се анализира кой от възможните варианти би бил най-ефективен. Доколкото обаче ефективността показва отношението на постигнатия резултат спрямо поставената цел и е свързана с целесъобразността на действията - чрез нея се дава отговор на въпроса, дали се вършат „правилните“ неща, но тя не отчита разходите, а само постигането на целта, необходимо е да се направи сравнителен анализ именно на разходите при вариантите, които бъдат оценени като ефективни.

Този метод също следва да се дефинира като основополагащ при извършването на предварителни оценки на въздействието, т.е. като приложими спрямо Закона за здравното осигуряване.

➤ **Мултикритериен анализ**

Посредством този анализ възможните варианти за действие се оценяват едновременно съобразно различни по вид критерии.

Този метод също следва да се оцени като приложим защото позволява по-голяма всеобхватност на анализа и минимизира субективността, пристрастията и несигурността при оценяването.

➤ **Метод на изследване чрез контролни групи**

Този метод позволява да се оцени нормативната промяна чрез сравнение на резултатите между равностойни тестова и контролна група;

➤ **Проучване на казуси**

Този метод позволява да се проучат практически казуси, включително да се направи сравнителен анализ на казуси, което от своя страна ще спомогне за формулирането на изводи.

Описаните тук методи за извършване на оценката на въздействието са приложими и полезни за изпълнението на обществената поръчка, защото предвиждат използване на нормативно определени методи, съобразени със спецификите на изследвания нормативен акт и вида на оценката.

5.11. Добри практики при изготвяне на последващата оценка

При извършване на последваща оценка на въздействието, освен минимално задължителните документи, заложили в техническата спецификация, а именно: Закона за нормативните актове, Наредба за обхвата и методологията за

извършване на оценка на въздействието и Ръководството за извършване на оценка на въздействието на законодателството (прието с Решение № 540 на Министерския съвет от 25 юли 2014г.), за целите на прилагането на добри практики, ще използваме, също така, доколкото са реално приложими, и насоките, дадени в следните документи:

✓ Ръководството за оценка на въздействието в България, изготвено по проект ФАР BG-0103.01 "Стратегическо планиране и координация" в резултат на тясно сътрудничество между администрацията на Министерския съвет на Република България и консорциум от експерти

✓ Насоките (Указанията) за оценка на въздействието на Европейската комисия, както и допълнителните ръководства във връзка с различни категории въздействие (напр. въздействие върху конкурентоспособността и микропредприятията, върху основните права, както и социални и териториални въздействия);

✓ Наръчник за оценка на въздействието на британското Министерство за бизнес, иновации и умения и Инструментариум за оценка на въздействието на британското Министерство за бизнес, иновации и умения от 2011 г.

✓ Разумното регулиране в Европейския съюз - Съобщение на Европейската комисията до Европейския парламент, съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 2010 г.

✓ Насоките за оценка на съответствието на нормативните и общи административни актове с правилата на конкуренция, приети с Решение № 1777/20.12.2011 г. на КЗК;

✓ Оперативните насоки за съобразяване с основните права, валидни за оценките на въздействието на Европейската комисия (ЕК) на ЕК от 2011 г.;

✓ Оперативните насоки при оценка на въздействията върху микропредприятията, валидни за оценките на въздействието на Европейската комисия (ЕК) на ЕК от 2012 г.;

✓ Приоритетите, изложени в Съобщение на Европейската комисията до Европейския парламент, съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Мисли първо за малките!“ - „Small Business Act“ за Европа от 2008 г.

Следвайки тези насоки можем да откروим добри практики:

→ Изграждане на ясна представа за това как трябва да изглежда ситуацията към момента на извършване на последващата оценка, ако приложените през годините инициативи са успешни. Тази представа ще дъде възможност да се отговори на въпроса: какво трябва да бъде различно и за кого?;

→ Установяване на обстоятелството дали реализираните въздействия биха могли да бъдат дефинирани като пряко произтичащи от действието и прилагането на нормативния акт или са само частично обвързани с ефекта от прилагането на правните норми? В този смисъл, за извършването на последваща оценка е от особена важност докладът за предварителна оценка на въздействието, в случай че е направена такава.

→ При извършването на последваща оценка на въздействието следва да се прецени и дали намесата на национално ниво е достатъчна или проблемите имат транснационално значение поради което с цел ефикасното им разрешаване е необходима намесата на ниво Европейски съюз;

→ Провеждане на консултациите със заинтересованите страни на възможно най-ранен етап на извършване на последващата оценка, по предварително изготвен за това график. Целта е събраните в хода на изготвянето на оценката данни да не окажат влияние върху мнението на заинтересованите лица;

→ Съобразяване развитието на информационно-комуникационните технологии и по-специално въвеждането на електронното управление.

Изготвеният в резултат на последващата оценка на въздействието доклад ще представя информацията по разбираем и достъпен за обикновения човек начин, а формулираните изводи ще са подкрепени от становищата на заинтересованите лица. И тук, както при предварителната оценка на въздействието, по-подробните и технически части от анализа, включително резултатите от консултациите със заинтересованите страни, ще бъдат изложени в отделни приложения, съпътстващи доклада.

5.12. Резултат от извършената последваща оценка

В резултат на изпълнението на последващата оценка на въздействието ще бъдат изготвени:

1. Доклад за оценка на въздействието на Закона за здравното осигуряване, азедно с приложения към него;

2. В зависимост от резултатите от последващата оценка на въздействието - предложение за отменяне, изменение или допълнение на нормативния акт или инициране извършването на предварителна оценка на въздействието за преодоляване на констатирани негативни въздействия.

6. Подход за извършване на последваща оценка на въздействието на Закона за лечебните заведения

Законът за лечебните заведения е обнародван в ДВ, бр. 62 от 09.07.1999 г. Основната му цел е уреждането на реда и условията за създаване, регистрация, разрешение, закриване, устройство и дейност на лечебните заведения в Република България, като организационно обособени структури, в които лекари осъществяват дейности, като диагностика, лечение, рехабилитация, наблюдение на бременни жени и оказване на родилна помощ, наблюдение на хронично болни и застрашени от заболяване лица, профилактика на болести и ранно откриване на заболявания, мерки за укрепване и опазване на здравето, трансплантация на органи, тъкани и клетки, обучение на студенти и следдипломно обучение на медицински специалисти, научна дейност и други.

Видно от целите и предмета на закона същият засяга обществените отношения свързани със задоволяване потребностите на населението от достъпна извънболнична и болнична медицинска помощ.

Законът е изменян и допълван многократно през годините – на пракитка изменения и допълнения са обнародвани през всяка една от годините в периода от приемането му до днес (последните изменения са от декември 2018 г.).

Не са извършвани оценки на нормативния акт.

Важно е да се маркират последните изменения в закона, направени с ЗИД на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г., с които се направиха съществени промени в процедурата по създаване на лечебни заведения и контрола върху тяхната дейност.

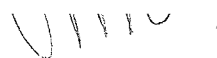
Законът предвижда издаването на редица наредби, които да доразвият определени законови текстове/раздели. Доколкото с подзаконовите нормативни актове се създават условията за прилагането на законовите норми и с оглед пълнотата и качествено на извършваната последваща оценка на въздействието, ще се отчетат в съответната степен и нормите на тези подзаконов актове.

6.1. Подход за изпълнение на етапите по извършване на последваща оценка на въздействието

Извършването на последващата оценка на въздействието ще започне с подходяща подготовка, насочена към организационното планиране на работата:

- 947 -

➤ **Сформиране на екип за извършването на оценката на въздействието**

Сформирането на експертния екип, който ще работи по последващата оценка на въздействието на Закона за лечебните заведения ще зависи до известна степен от начина, по който ще бъде възложено извършването на оценките на въздействието и на другите нормативни актове, предмет на обособена позиция № 1 на обществената поръчка. В случай на поетапно възлагане на оценките, при извършването на тук разглежданата последваща оценка биха могли да вземат участие всички минимално определени от Възложителя ключови експерти – 2мата експерти Юристи и 2мата експерти Анализи и оценки. Отчитайки многобройните изменения и допълнения в изследвания закон, правени през годините от неговото приемане до сега, това може да се представи като предпочитаният вариант.

В случай обаче, че две или повече оценки бъдат възложени едновременно за изпълнение и в зависимост от това колко точно на брой оценки бъдат възложени за едновременно извършване, тук разглежданата оценка ще се извърши от едната двойка ключови експерти – Юрист и Анализи и оценки, подпомагани при необходимост, с оглед на моментните нужди, от допълнителни експерти.

Конкретното разпределяне на работата между експертите е подробно описано по-долу в настоящото предложение в точка „**Разпределение на членовете на екипа за изпълнение**”.

➤ **Изготвяне на план-график за извършването на оценката на въздействието**

План-графикът за извършването на оценката на въздействието също, както и сформирането на екипа, зависи от това в каква последователност ще се възлагат оценките и дали в даден момент от срока за изпълнение на обществената поръчка ще се изготвят паралелно две или повече оценки и колко точно. Графикът ще бъде изцяло съобразен с крайния срок за изпълнение на обществената поръчка, като евентуалното по-кратко време за изпълнение на поръчката ще бъде компенсирано с по-голям брой експерти.

ПЛАН - ГРАФИК ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНА ЗА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
ДЕЙНОСТ	седмици, в рамките на период от 6 месеца																							
Етап 1 Определяне на цели на последващата оценка на въздействието																								
Етап 2 Изследване на причините за приемането или за изменението на нормативния акт																								
Етап 3 Оценяване на въздействията от приемането или от изменението на нормативния акт																								
Етап 4 Изготвяне на доклад с извършената последваща оценка на въздействието																								
Етап 5 Представяне на проект на доклад с оценка на въздействието, заедно с резюме на възложителя за одобрение																								
Етап 6 Финализиране на доклада с оглед на евентуални бележки от възложителя																								

Представеният тук график е изцяло примерен и касае единствено примерното изпълнение на последващата оценка на Закона за лечебните заведения и не отчита евентуалното изпълнение на другите дейности от обществената поръчка.

Окончателният план-график за изпълнението на последващата оценка ще бъде одобрен по време на Встъпителната среща.

Етап 1 Определяне на цели на последващата оценка на въздействието

Този етап може да се определи като подготвителен етап за извършването на оценката на въздействието по същество, доколкото определянето на целите предполага насоките, по които ще се направи анализът и съответно неговото съдържание. А както сме посочили по-горе в настоящото предложение, добрата подготовка е гаранция за доброто качество на извършваната работа.

Последваща оценка на въздействието на Закона за лечебните заведения ще обхване период от почти 20 години и ще има за цел да определи резултатите/последствията от приложението на закона и да идентифицира и оцени въздействията *ex-post* от действието на закона. В по-широк план, тя ще е опит да се установи дали той е произвел планирания и желан ефект върху целевите групи, институциите и цялостната среда в страната и дали реализираните въздействия биха могли да бъдат дефинирани като пряко произтичащи от действието и

(Handwritten signature)

прилагането на закона или само частично обвързани с ефекта от прилагането на правните норми.

В идеалния случай, последващата (ex-post) оценка на въздействието е базирана на предварителната (ex-ante) оценка на въздействието, която оценява и отчитаща непредвидени въздействия и странични ефекти, наред с тези, които са залегнали в обосновката на приемането на регулацията в първоначалния ѝ вид. Доколкото обаче цялостни предварителни оценки на въздействието на закона не са правени, последващата оценка ще цели да определи единствено въздействията на действащия закон и по този начин, да улесни както фактически подготовката на предварителна оценка на евентуални бъдещи промени на закона, така и методологически извършването на последващи оценки в бъдеще, като предостави пилотен опит в тази посока.

Целта на последващата оценка на въздействието може да бъде най-точно формулирана чрез целите, които самият закон преследва. Ето защо, **като първа стъпка при изпълнението на този етап** ще се определят целите на закона.

Основната цел на Закона за лечебните заведения е да уреди реда и условията, при които функционират лечебните заведения на територията на страната. Законът не е дефинирал конкретни принципи, чието спазване се следва при изпълнението на заложената цел, но подробно урежда всички аспекти от дейността на едно лечебно заведение.

В тази връзка, основната цел на последващата оценка на въздействието на закона ще е да установи до каква степен е гарантиран балансът между свободната стопанска инициатива при създаването и функционирането на лечебните заведения и необходимостта от държавна намеса в сектора.

Като **втора стъпка на етапа**, ще се дефинират и **конкретните оперативни цели**, които законът преследва. Тези цели могат да се формулират и под формата на конкретни въпроси, чийто отговор ще се търси чрез оценката на въздействието.

В този контекст и **като трета стъпка на етапа**, ще се определят и компетентните за постигането на целите на закона органи и лица, предвидени в закона и подзаконовите актове по неговото прилагане и ще се разпишат техните правомощия и компетенции, с цел оценка доколко същите са в състояние да осигурят спазването на заложените принципи.

Не на последно място, ще се установят и **регулираните от закона услуги и режими**, за да може да се анализира тяхното приложение, удовлетвореността на потребителите на услугите и засегнатите от режима лица.

Като финална стъпка в рамките на този етап ще се определят **индикаторите за измерване на изпълнението на целите (по-подробно това е описано по-долу в настоящото предложение в точка „Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка“)**.

Резултатите от тук разглеждания етап:

- ✓ Дефиниране на общата и оперативната цел на последващата оценка на въздействието
- ✓ Определяне на индикаторите за измерване на изпълнението на целите.

В рамките на този етап като документ ще бъде изготвена таблица за индикаторите в примерен вид:

<i>Вид на целта (общ/оперативна)</i>	<i>Описание на целта</i>	<i>Вид на индикатора (за въздействие, за вложени ресурси, за непосредствени резултати)</i>	<i>Описание на конкретния индикатор (количествен и качествен)</i>	<i>Източник за събиране на информация</i>

както и част от доклада на оценката на въздействието, а именно уводът, който включва целите и предмета на оценката.

Полезността и приложимостта на подхода за изпълнение на етапа е обусловена от приемането му като подготвителен етап, предпоставящ насоките и съдържанието на оценката, а оттук и нейното качество като адекватност на измерваните показатели. По-подробно етапът е описан по-долу в точка „Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка”

Етап 2 Изследване на причините за приемането или за изменението на нормативния акт

Вторият етап след определянето на целите на последваща оценка на въздействието, е етапът на изследване на причините за приемането или за изменението на нормативния акт. Този етап също може да се причисли по-скоро към подготвителната фаза на оценката на въздействието, отколкото към фазата по същество.

Както посочихме по-горе, през годините Законът за лечебните заведения е многократно изменян и допълван, както със специални закони за изменение и допълнение на Закона за лечебните заведения, така и с изменения в други закони (като например: Закона за медицинските изделия, Закона за медицинските продукти в хуманната медицина, Закон за здравето, Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, Закона за лечебните заведения и редица други).

За изпълнението на този втори етап от оценката ще се вземат предвид използваните ресурси, постигнатите резултати, последиците и въздействията от приемането или изменението на нормативния акт, в т.ч. причинно-следствените връзки между приемането или изменението, последиците и въздействията от него и промени в обществените отношения, промяна в поведението на адресатите на акта и др.

При изследването на причините за приемането или за изменението на нормативния акт ще се изследват мотивите, съответно докладът към проекта на нормативния акт преди приемането му, частичната или цялостната предварителна оценка на въздействието, когато са извършени такива.

В резултат на тук разглеждания етап ще се направи хронология на промените на закона от датата на неговото приемане до последното изменение. Причините ще се групират по различни критерии и показатели (като например - вида на регулираните обществени отношения, въвеждане на изисквания на европейското законодателство, целените резултати, като намаляване на административна тежест и др. подобни). Такова едно групиране ще позволи по-лесно да се проследят закономерностите в политиките и евентуалните проблеми. Така, например, честото изменение на регулацията на точно определен вид обществени отношения може да бъде индикация за неадекватни законодателни решения.

По време на този етап ще се изготви част от доклада за оценката на въздействието, а именно т.3 от него: резултатите от изследването на причините за приемането или изменението на нормативния акт.

По-долу в настоящото предложение, в точка „Начини, чрез които ще се изследват причините за приемането или изменението при последващата оценка” подробно сме описали как ще изследваме причините и сме обосновавали приложимостта и полезността на избора от нас подход.

Етап 3 Оценяване на въздействията от приемането или от изменението на нормативния акт

Това е етапът по същество на извършването на оценката.

Етапът по оценяването на въздействията от приемането или от изменението на нормативния акт принципно се извърши в **следните последователни фази:**

- Определяне на обхвата и структуриране на оценката;
- Събиране на данни, включително чрез консултации със заинтересованите страни;
- Анализ на събраните данни;
- Оценка и формулиране на изводи.

Първата фаза на практика ще започне още по време на извършването на гореописаните два етапа – формулиране на целите и изследването на причините. Определянето на обхвата и структурата на оценката ще се извърши чрез поставяне на въпроси, избор на критерии за оценка и преглед на промените в политиката, реализирана чрез нормативния акт за разглеждания период от време.

Как ще стане това сме описали по-подробно по-долу в настоящото предложение в точки **„Начини, чрез които ще се изследват причините за приемането или изменението при последващата оценка”** и **„Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка”**.

Събирането на данни е процес, който включва осигуряване на относимите за оценката данни, включително чрез консултации със заинтересованите страни. По-долу в настоящото предложение в точки **„Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на последващата оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните”**, **„Начини, по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица”** и **„Начините на провеждане на консултациите със заинтересованите лица”** сме описали по-подробно протичането на тази фаза.

Анализът на данните включва тяхното тълкуване и обобщаване и/или изчисляване. За извършването на този анализ ще се използва доказан инструментариум от методи и похвати, както това сме описали по-долу в точки **„Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти, както и каква оценителна система за вероятности”**, **„Критериите на база, на които ще се изследват въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката”** и **„Методи, които ще се използват за извършване на последваща оценка на въздействието и аргументация за предложения метод спрямо проекта на нормативен акт”**.

Оценката и формулираните изводи ще се базират на анализа на данните и на резултатите от използваните в анализа методи.

В зависимост от резултатите от последващата оценка на въздействието ще се изготвят и предложения за отменяне, изменение или допълнение на нормативния акт или инициране извършването на предварителна оценка на въздействието за преодоляване на констатирани негативни въздействия.

Резултатът от тук разглеждания етап ще се обективира в изготвения доклад за извършване на оценката

Приложимостта и полезността на подхода за изпълнение на тук разглеждания етап е обоснована по-долу в отделните точки, в които подробно са описани някои фази и други условия при изпълнението на отделните етапи,

съгласно изискванията на техническата документация, заложи в методиката за оценка на офертите

Етап 4 Изготвяне на доклад с извършената последваща оценка на въздействието

Изпълнението на този етап на практика ще стартира по време на изпълнението на предходния етап. Двата етапа, макар и самостоятелно обособени, са неразривно свързани. Анализът на събраните в предходния етап данни, оценяването им и формулирането на изводите ще се извърши и обективира именно под формата на нарочен доклад.

В резултат на този етап ще бъде изготвен доклад, който ще съдържа най-малко:

- ✓ Резюме;
- ✓ Увод, който включва целите и предмета на оценката;
- ✓ Резултатите от изследването на причините за приемането или изменението на нормативния акт;
- ✓ Обхвата и структурата на оценката, включително поставените въпроси, избраните критерии за оценка и преглед на промените в политиката, реализирана чрез нормативния акт;
- ✓ Източниците на данни и кръга на заинтересованите страни;
- ✓ Описание на подходите и методите за извършване на анализа на данните, причините за избора им и информация за отговорите и изразените становища на заинтересованите страни;
- ✓ Резултати от оценката на въздействието, включително заключения, препоръки, приложения към доклада.

В доклада ще бъдат включени, също така и идентифицираните проблеми във връзка с приложението на закона (ако има такива) и съответно вариантите за разрешаване на проблемите, както и ще бъде анализирано въздействието на всеки от вариантите.

Етап 5 Представяне на проект на доклада с последващата оценката на въздействието на Възложителя за одобрение

Изготвените в резултат на етап 4 проект на доклад с оценка на въздействието ще бъде представен на Възложителя за одобрение.

Докладът и приложениея към него ще бъдат представени по един екземпляр в писмен вид и на електронен носител (CD) в деловодството на Възложителя.

Докладът ще бъде представен в срока, съгласно одобрения от Възложителя след проведената встъпителна среща окончателен график за изпълнение на поръчката.

При изпълнението на всички дейности по обществената поръчка ще бъде спазено изискването за обозначаване, че договорът се изпълнява по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез

Европейския социален фонд. При изработката на всички материали, свързани с изпълнението на предмета на обществената поръчка, ще се спазва Национална комуникационна стратегия 2014 – 2020 г. и Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г.

Етап 6 Финализиране на доклада с оглед на евентуални бележки от Възложителя

В случай че Възложителят има забележки по представения от Изпълнителя проект на доклад за оценка на въздействието и резюме, същите ще бъдат отразени в преработена версия на доклада в определения от Възложителя срок.

Подробно описание на някои фази и други условия при изпълнението на отделните етапи, съгласно изискванията на техническата документация, заложи в методиката за оценка на офертите

6.2. Разпределение на членовете на екипа за изпълнение

Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ е сформирал проектен екип съгласно изискванията за експерти на Възложителя и нуждите на поръчката. Цялостната организация на работата на екипа гарантира ефективното използване както на човешките, така и на всички останали ресурси, доколкото те ще бъдат използвани именно от членовете на екипа на Изпълнителя.

Предлаганият екип включва висококвалифицирани специалисти, съгласно предварително обявените от Възложителя условия. Всеки от членовете на екипа има специфични функции в процеса на изпълнение на поръчката в зависимост от своето образование, квалификация и позиция в екипа.

Предлаганата от Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ организационна структура за изпълнение на настоящия поръчка е разделена на две основни нива – управленско и оперативно ниво.

➤ **Управленското ниво** включва представители от ръководството на Възложителя и Изпълнителя, както и ръководителите на проекта от двете страни, които сформират съвета за управление на проекта. Неговите основни функции са да наблюдава изпълнението на дейностите по проекта и да контролира работата на ръководителите на проекта от двете страни. Ръководителите на екипи от двете страни са отговорни за безпроблемното изпълнение на работата по настоящата поръчка.

➤ **Оперативно ниво** – на това ниво се позиционира екипът, участващ пряко в изпълнението на дейностите по поръчката. Хоризонтална комуникация ще се извършва и между екипите на оперативно ниво с цел оптимизация на ресурсите.

Всички страни ще съгласуват и прилагат предварително разработен комуникационен план, който ще бъде разписан във встъпителния доклад след порведената встъпителна среща.

- А -

Екипът на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ включва следните специалисти:

- Ръководител екип;
- Ключов експерт Юрист – 2 бр.;
- Ключов експерт Анализи и оценки – 2 бр.;

При необходимост имаме готовност да привлечем и допълнителен експертен ресурс.

Разпределение на отговорностите, функциите и конкретните задачи между членовете на екипа

Ръководител екип

Ръководителят на екипа е лице с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалността „Право“, със стаж и опит, съгласно изискванията на Възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящото предложение.

Ръководителят на екипа отговаря за изпълнението на следните функции и задачи:

- ✓ Ръководи ежедневните дейности на проектния екип;
- ✓ Ръководи извършването на ежедневни, седмични и месечни промени в процеси, които биха могли да въздействат върху способността на екипа да реагира и разрешава проблеми;
- ✓ Във всеки един момент гарантира поддържане нивото на услуги и стандарти, спазване на процедури, съставяне и разпространение на доклади и/или отчетни документи;
- ✓ Представява екипа в заседанията по проекта и действа като лице за контакт с възложителя;
- ✓ Провежда редовни срещи в рамките на екипа за преглед на ефективността на извършваната работа;
- ✓ Изготвя встъпителния, междинните и окончателния доклади за изпълнението на поръчката;
- ✓ Организира предаването на готовите продукти на възложителя, както и организира получаването на евентуалните забележки по отчетните документи и съответно организира тяхното коригиране/допълване при необходимост.

Ръководителят на екипа може да възлага управленски функции на част от ключовите експерти, съобразно текущите нужди по изпълнението на обществената поръчка.

Описаните по-горе функции и задачи на ръководителя на екипа се изпълняват във всеки един от етапите от извършването на оценката на въздействието.

Ключови експерти Юрист

Ключовите експерти Юрист са лица с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалността „Право“, със стаж и опит, съгласно изискванията на възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящото предложение.

Всеки един от ключовите експерти Юрист отговаря за изпълнението на следните задачи:

➤ Общи функции и задачи по време на изпълнението на обществената поръчка

- ✓ Отговаря за законосъобразното извършване на оценката на въздействието, като следи за спазването на всички нормативни изисквания по отношение на нейното извършване;
- ✓ Следи за прилагането и насърчава прилагането на добрите практики;
- ✓ Следи за евентуални промени в нормативните правила за извършване на оценки на въздействието, настъпили в хода на изпълнението на обществената поръчка;
- ✓ Следи за законодателни инициативи и/или промени в други области, настъпили по време на изпълнението на обществената поръчка, които биха могли да окажат влияние върху оценките на въздействието, предмет на настоящата обособена позиция;
- ✓ Подпомага Ръководителя на екипа при изготвянето на встъпителния, междинните и окончателния доклади за изпълнението на поръчката;
- ✓ Изпълнява други, конкретно възложени му от Ръководителя на екипа задачи;
- ✓ Отговаря за изпълнението на задачите, възложени на допълнителни експерти;
- ✓ Участва в подготвителния етап - организационно планиране извършването на оценката.

➤ Конкретни задачи по време на Етап 1:

- ✓ Участва в идентифицирането на целите на изследвания закон – общи и оперативни;
- ✓ Участва в идентифицирането на подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона;
- ✓ Участва в идентифицирането на компетентните органи и лица, имащи правосъция във връзка с постигането на целите на закона и разписването на техните правомощия и компетентности;
- ✓ Подпомага ключовия експерт Анализи и оценки при разработването на индикаторите за измерване на изпълнението.

➤ Конкретни задачи по време на Етап 2:

✓ Участва в идентифицирането и изследването на причините за приемането или за изменението на нормативния акт.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 3:**

- ✓ Участва в определяне на обхвата и структуриране на оценката;
- ✓ Участва в идентифицирането на заинтересованите страни и в провеждането на консултациите с тях;
- ✓ Участва в събирането на данни, като конкретно отговаря за събирането на данните от проведените консултации, данните от мненията и становищата на експерти и заинтересованите страни, дадени/направени извън контекста на провежданите консултации, както и за данните от мотивите по измененията и допълненията на закона;
- ✓ Участва в обработката, групирането и анализа на събраните данни;
- ✓ Участва в идентифицирането на проблемите и разработването и анализа на вариантите за преодоляването им.
- ✓ Участва в оценката и формулирането на изводите и препоръките.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 4:**

- ✓ Участва в изготвянето на доклада с оценката.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 6:**

- ✓ Извършва корекции в доклада при наличие на забележки от страна на Възложителя.

Ключови експерти Анализи и оценки

Ключовите експерти Анализи и оценки са лица с висше образование, образователно-квалификационна степен „магистър” в професионално направление „Икономика” със стаж и опит, съгласно изискванията на възложителя, подробно описани в приложение 2Б към настоящето предложение.

Всеки един от ключовите експерти Анализи и оценки отговаря за изпълнението на следните задачи:

➤ **Общи функции и задачи по време на изпълнението на обществената поръчка**

- ✓ Подпомага ключовите експерти Юристи при следенето за законодателни инициативи и/или промени в други области, настъпили по време на изпълнението на обществената поръчка, които биха могли да окажат влияние върху оценките на въздействието, предмет на настоящата обособена позиция, като конкретно дефинира икономическите аспекти на влиянието;
- ✓ Изпълнява други, конкретно възложени му от Ръководителя на екипа задачи;
- ✓ Отговаря за изпълнението на задачите, възложени на допълнителни експерти Анализи и оценка или на други допълнителни експерти.

✓ Участва в подготвителния етап - организационно планиране извършването на оценката.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 1:**

✓ Подпомага ключовия експерт Юрист в идентифицирането на целите на изследвания закон – общи и оперативни;

✓ Подпомага ключовия експерт Юрист в идентифицирането на компетентните органи и лица, имащи правото във връзка с постигането на целите на закона и разписването на техните правомощия и компетентности;

✓ Разработва индикаторите за измерване на изпълнението.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 2:**

✓ Участва в идентифицирането и изследването на причините за приемането или за изменението на нормативния акт.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 3:**

✓ Участва в определяне на обхвата и структуриране на оценката;

✓ Участва в идентифицирането на заинтересованите страни и в провеждането на консултациите с тях;

✓ Участва в събирането на данни, като конкретно отговаря за събирането на данните от съответната компетентна администрация, годишните и други доклади на компетентните органи и администрация и неправителствени организации, както и в обработката и анализа на статистическите данни;

✓ Участва в обработката, групирането и анализа на събраните данни;

✓ Участва в идентифицирането на проблемите и разработването и анализа на вариантите за преодоляването им.

✓ Участва в оценката и формулирането на изводите и препоръките.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 4:**

✓ Участва в изготвянето на доклада с оценката.

➤ **Конкретни задачи по време на Етап 6:**

✓ Извършва корекции в доклада при наличие на забележки от страна на Възложителя.

Видно от гореописаното, всеки един от експертите е предвиден да участва във всички етапи (с изключение на етап 5 – предаване на проекта на доклад на оценката, който етап е отговорност на Ръководителя на проекта), **доколкото оценката на въздействието следва да е плод на обединените знания и умения на поне един експерт Юрист и поне един експерт Анализи и оценки.**

Конкретното разпределение на работата по една оценка, предмет на поръчката ще зависи в голяма степен от начина, по който оценките ще бъдат възложени.

В случай, че оценките по отделните закони се възлагат поетапно, всички ключови експерти биха могли да вземат участие в изготвянето на една оценка (в

частност тук разглежданата последваща оценка). При тази хипотеза, с оглед добрата организация на работа и взаимодействие между експертите, предвиждаме определянето на водещ ключов експерт Юрист и водещ ключов експерт Анализи и оценки, които да ръководят процеса и съответно да определят конкретните задачи на другите двама ключови експерти. Този подход ще даде възможност за взаимен втори поглед от ключовите експерти на всяка една задача, което ще гарантира допълнително високото качество на изпълнението.

При хипотезата на едновременно възлагане на две оценки, логично е разделянето на две двойки ключови експерти – Юрист и Анализи и оценки, които да извършат всяка една от оценките, като при необходимост се предвижда възможност за включване и на допълнителни експерти.

При хипотезата на едновременно възлагане на три или на всичките общо 4 оценки, предмет на обособена позиция № 1, предвиждаме възможност, с оглед на моментните нужди, за включване и на допълнителни експерти. В тази хипотеза предвиждаме разпределяне на отговорностите между ключовите експерти по закони, като всяка двойка ключови експерти Юрист и Анализи и оценки ще отговаря за оценката на един/два или три от общо 4те закона, предмет на обособената позиция. Подготвителния етап при тази хипотеза ще се удължи като време (в сравнение ако има поетапно възлагане и извършване на оценките, т.е. в даден период от време се извършва само една оценка), за да може да обхване всички възложени закони. Съответно, като време ще се удължи и етапа на събиране и най-вече анализ на относимите данни (етап 3) като удължаването на срока (**но винаги в рамките на крайния срок за изпълнение на обществената поръчка**) е продиктувано не само от по-големия обем работа, но и от необходимостта за осигуряване на втори експертен поглед.

Ключовите експерти задължително ще участват в работните срещи по представяне на начина на извършване на съответната оценка на въздействието пред служители на ведомството, компетентно за съответния нормативен акт, както това сме описали по-долу в настоящото предложение, в точка **„Представяне начина на извършване на съответната оценка на въздействието (цялостна предварителна оценка и последваща оценка) пред служители на ведомството, компетентно за съответния нормативен акт”**.

Допълнителни експерти

За изпълнението на предмета на обществената поръчка, с оглед на конкретните нужди, предвиждаме възможност за включване на допълнителни експерти, с профил, отговарящ на профила на ключови експерти.

Допълнителните експерти ще подпомагат работата на ключовите експерти като ще изпълняват конкретно възложени им от последните задачи. Най-голяма роля допълнителни експерти се очаква да имат в етапи 2 и 3 особено в хипотезите на едновременно възлагане на няколко оценки, които следва да се извършват паралелно.

Водещ принцип в работата ни е **тясното сътрудничество** между Ръководителя на екипа и експертите и между самите експерти. Високият професионален и специфичен опит позволява на експертите да вземат своевременни решения относно насоките и хода на изпълнението на всяка една задача от дейността /поддейността.

Взаимодействие между членовете на екипа

Взаимодействието между експертите от екипа ни се базира на следните принципи при осъществяване на работа:

✓ **Индивидуално начало:** успешното изпълнение на обществената поръчка зависи от личния принос на всеки член на екипа, който работи в съответствие с опита и квалификацията си;

✓ **Колективно начало:** независимо, че всеки член на екипа има самостоятелни задачи и отговорности, изпълнението на обществената поръчка е обща цел и всички си сътрудничат за нейното успешно постигане;

✓ **Солидарност:** членовете на екипа допълват взаимно своите умения и компетентности;

✓ **Координация и субординация:** работата на екипа се разпределя централно от ръководителя на екипа, като същия може да делегира правомощия по формирането на работни групи и екипни звена. Експертите поемат отговорността за действията и проучванията, извършвани от неключовите експерти и ангажираните изпълнители;

✓ **Мониторинг:** всеки член на екипа има отговорност за осъществяване на текущ мониторинг върху качеството на изпълнението, като предприема или препоръчва предприемането на съответни коригиращи дейности в съответствие със своята компетентност;

✓ **Диалог:** обмяната на информация и обсъждането на различни проблеми, свързани с планирането, изпълнението и отчитането на дейността се извършва свободно по вертикала и хоризонтала при зачитане на установените в екипа йерархични и структурни връзки и при спазване на възприетите от обединението процедури и форми на работа.

За спазването на тези принципи с оглед постигането на взаимодействие между членовете на екипа сме взели следните мерки:

- Ежеседмични оперативни срещи на целия екип;
- Извънредни срещи при необходимост;
- Общ електронен адрес, който гарантира едновременното достигане на информация до всички членове на екипа;
- Работа на екипа в едно помещение или в различни помещения намиращи се в непосредствена близост едно до друго;
- Обща скайп група за обсъждане на текущи оперативни въпроси.

При работата си ще се ръководим още и от фундаменталните принципи:

➤ **Стремеж към високо качество:** дейността ни по изпълнение е доминирана от стремежа да се предоставят услуги и продукти, които не само отговарят на минималните изисквания за качество, но съдържат добавена и отличителна стойност. Стремежът към високо качество обуславя привличането на опитни и квалифицирани експерти в екипа, изграждането на подходящи управленски структури, прилагането на съвременни методи и най-добри практики при изпълнение на обществената поръчка, както и пълно техническо и ресурсно обезпечаване на работата;

➤ **Фокус върху нуждите на възложителя:** ще се поддържа отворена комуникация с Възложителя с цел да идентифицира правилно нуждите и изискванията към отчетните продукти от първия ден на ангажираност с изпълнението на обществената поръчка и във всеки един следващ момент, до окончателното приключване на дейността съгласно договореното. Ще се прилагат гъвкави управленски подходи за адаптиране на организационните структури и изпълнението на всяка една задача към динамиката в нуждите на Възложителя. Познаването и разбирането на нуждите на Възложителя е в основата на структурирането на процесите по изпълнение на обществената поръчка.

➤ **Силно лидерство:** безспорният авторитет и компетентност на ръководителя на екипа и ключовите експерти гарантира правилно структуриране, управление и мониторинг върху дейностите при изпълнение на поръчката. Силното лидерство е предпоставка за качествена външна и вътрешна комуникация, успешно планиране и ефективно обезпечаване на работата;

➤ **Висока степен на ангажираност:** гарантираме, че всеки един от привлечените експерти и изпълнители ще притежава нужната квалификация и компетентност за работа по задачите, които са му разпределение, познава нуждите на Възложителя и характера на обществената поръчка и приема формулираните цели и изисквания за качество като своя лична кауза за професионална реализация. Експертите са стимулирани да прилагат знанията и опита си, да наблюдават и оценяват процесите по изпълнение на дейността, като формулират препоръки за предотвратяване и коригиране на грешки и забавяния;

➤ **Максимална ефективност и целенасоченост:** ще планираме в детайли изпълнението на дейностите (етапите), включени в обхвата на обществената поръчка. Въз основа на извършения анализ, създаваме създава организационна структура и гарантираме ресурсна обезпеченост за висококачествено изпълнение. Възприетият управленски модел позволява коректно разпределение на задачите между експертите в съответствие с тяхната компетентност, фиксирането на правилни критерии за оценка на текущата работа и крайните продукти, както и залагането на необходимите срокове. Всеки от експертите изпълнява задачите си с отговорност за постигане на високо качество от първия момент, включително при набирането на изходната информация, текущото ѝ обработване и въвеждане, както и при изработването на първоначални и междинни

версии на отчетните продукти. По този начин се избягва натрупването на грешки и непълноти, чието констатиране в по-късен етап може да възпрепятства тяхното отстраняване и да компрометира дейността ни;

➤ **Координирано управление на процесите:** в изпълнението на обществената поръчка се включва комплекс от дейности и процеси, които се изпълняват паралелно и/или последователно от многоброен екип от специалисти. Ръководителят на екипа и ключовите експерти, в съответствие с конкретните си отговорности, извършват текущ контрол върху качеството на изпълнението, приоритизират задачи и при необходимост извършват преразпределение на ресурси и други коригиращи действия;

➤ **Постоянно подобрене:** въз основа на анализ на реална информация относно хода на изпълнението, ние оптимизираме и адаптираме организационните структури, планове, изисквания към качеството, управленски процеси и други в съответствие с динамиката в правната рамка, изискванията на Възложителя, реализираните и очаквани рискове и разнообразни фактори, които оказват въздействие върху изпълнението. Постоянното подобрене се извършва в степен и при условия, които осигуряват съответствие на дейността ни с предложението за изпълнение на обществената поръчка.

Считаме, че предложеното от нас разпределение на функциите и конкретните задачи на експертите, както и взаимодействието между отделните членове на екипа е приложимо и полезно, защото съчетава в себе си възможността за:

- ✓ Комбиниране на различните знания и умения на експертите за целите на извършването на оценката;
- ✓ Отчитане на специфичните знания и умения на експертите и съответно осигуряване на възможност за различен фокус върху работата от тяхна страна;
- ✓ Осигуряване на втори експертен поглед върху работата.

6.3. Начини, чрез които ще се изследват причините за приемането или изменението при последващата оценка

Съгласно чл.28 от Закона за нормативните актове, проектът на един нормативен акт се съпровожда от мотиви или доклад към него. Изискването за изготвянето на мотиви към законопроекта е в сила от 2003 г. От 01.01.2008 г. е в сила законовият текст на ал.2 на чл.28, съгласно който мотивите, съответно докладът, съдържат:

1. причините, които налагат приемането;
2. целите, които се поставят;
3. финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба;

4. очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива;

5. анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

Нормата на ал.3 на цитирания член е категорична, че **проект на нормативен акт, към който не са приложени мотиви, съответно доклад, съгласно изискванията по ал. 2, не се обсъжда от компетентния орган.**

Съгласно текстът чл.76 от сега действащия Правилник за организацията и дейността на Народното събрание, законопроектите с мотивите към тях и предварителната оценка на въздействието се внасят до председателя на Народното събрание на хартиен носител и в електронен вид и незабавно се регистрират в публичен регистър „Законопроекти“. В мотивите вносителят дава становище по очакваните последици, включително и финансови, от прилагането на законопроекта. Законопроектите, към които не са приложени мотиви и/или предварителна оценка на въздействието, не се разпределят от председателя на Народното събрание до отстраняване на нередовността, за което вносителят се уведомява. Аналогични текстове има и в правилниците за организацията и дейността на предходните Народни събрания.

Ето защо, основен източник на информация за причините за приемането или изменението на закона ще бъдат мотивите към съответните законопроекти за изменение и допълнение.

Тук следва да се отбележи, че един закон често бива изменян не със ЗИД на самия закон, а с преходните и заключителните разпоредби на ЗИД на други закони или с новоприети други закони (дори може да се каже, че този подход в последните години е предпочитан от българския законодател). Това важи в пълна сила и за Закона за лечебните заведения, както както посочихме по-горе. Това налага изследването на мотивите и на други законопроекти, с които е изменян Законът за лечебните заведения.

Подходът, който ще използваме при изследването на причините за приемането или изменението на закона е изготвяне на **цялостна хронологична справка на измененията и допълненията**. Справката ще включва информация за акта, с който са въведени промените (дали това е ЗИД на Закона за лечебните заведения или друг законопроект), посочените от вносителя причини за измененията/допълненията и конкретните текстове, които са изменени/допълнени. Тази справка ще позволи да се проследи във времето наличието на евентуални критични обществени отошения (тези, които са изменяни многократно), да се групират причините за целите на полесното извеждане на изводи и обобщения.

На следващо място, като източници за идентифициране на причините за приемането или изменението на закона ще се използват, също така и:

✓ **Информацията**, предоставена от Възложителя и/или компетентната администрация;

✓ **Служебно известната** на експертите от екипа информация за състоянието на сектора;

- ✓ **Националната здравна стратегия 2008 – 2013 и Национална здравна стратегия 2020 и плана за действие за изпълнението им;**
- ✓ **Годишните доклади на министъра на здравеопазването за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Националната здравна стратегия;**
- ✓ **Годишните доклади и анализи, изготвени от Националния център по обществено здраве и анализи;**
- ✓ **Обществени проучвания в областта на здравеопазването;**
- ✓ **Други.**

Считаме, че тук описаният подход при изследването на причините за приемането или изменението на закона е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

- ✓ **Гарантира използването на широк набор от източници за събиране на данни и информация;**
- ✓ **Осигурява възможност за хронологично проследяване на промените, което от своя страна е предпоставка за идентифициране на закономерности и слабости;**
- ✓ **Предвижда групиране на изследваните причини съгласно тяхното естество и характер за целите на по-лесното обобщаване и анализиране.**

6.4. Начини, по които ще се дефинират целите на извършваната последваща оценка

Процесът по дефинирането на целите е основополагащата първа фаза при извършването на последващата оценка на въздействието.

По-горе в настоящото предложение, при описанието на подхода за изпълнение на първия етап от последващата оценка, сме описали подробно стъпките, които ще следваме по време на процеса по идентифициране на целите.

На база на така описаните стъпки ще се разработят и конкретни **индикаторите за измерване на изпълнението**. Индикаторите ще следват разделянето на целите в две групи: **обща цел и набор от оперативни цели**. Общата цел представя дългосрочните ефекти и въздействия на регулирането върху преките целеви групи и другите заинтересовани страни. Оперативните цели представят непосредствените резултати и последици от интервенцията за съответните целеви групи. По тази причина оперативните цели имат по-видим и измерим характер в сравнение с по-широката цел. Другото съществено различие между двете групи цели е това, че докато постигането на оперативните цели е свързано с конкретна интервенция, породена от конкретен закон или специални програми, то постигането на общата цел е под влиянието на по-широк кръг от закони, програми или съвкупност от специални интервенции.

Индикаторите биват:

наб.

-195-

VII

➤ **Индикатори за въздействие (Outcomes) – индикатори за измерване на общите цели**

Индикаторите за въздействие са свързани с постигането на общата цел. Те се отнасят към по-широките последици от политиката и излизат извън прякото и непосредствено влияние върху целевите групи. Такива индикатори са:

- ✓ Индикатори за икономически въздействия;
- ✓ Индикатори за социални въздействия;
- ✓ Индикатори за екологични въздействия.

Индикаторите за измерване на оперативните цели могат да се групират по следния начин:

➤ **Индикатори за вложени ресурси (Inputs)**

Тези индикатори предоставят информация относно финансовите, човешките, материалните, организационните или регулаторните средства, необходими за изпълнение на политиката. Към тази група индикатори могат да се отнесат, например:

- ✓ Разходи за финансиране на експертните съвети и на републиканските консултанти;
- ✓ Разходи за финансирането за извършване на профилактичните прегледи и диспансеризацията;
- ✓ Разходи за финансиране на националните програми за ограничаване на тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол и недопускане употребата на наркотични вещества.

➤ **Индикатори за непосредствени резултати (Outputs)**

Тези индикатори са отнасят до непосредствените резултати, които се очаква да бъдат произведени (или услугите, които трябва да се предоставят) чрез реализацията на политиката.

Ще бъдат зададени качествени и количествени индикатори.

Считаме, че тук описаният подход за дефиниране на целите е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото при неговото приложение се постига спазване на т.нар. SMART/SMART правило:

- Конкретност на целите (Specific);
- Измеримост на целите (Measurable);
- Постижимост/приемливост на целите (Achievable);
- Реалистичност на целите (Realistic);
- Времева определеност (Time-dependent).

6.5. Начини (методи), по които ще се дефинира съответния кръг от заинтересовани лица

Както вече посочихме по-горе в настоящото предложение, Законът за лечебните заведения урежда изключително разнообразни по вид и характер обществени отношения, поради което и пряко засегнатите от неговите норми лица формират доста широк кръг.

Това, само по себе си, предполага необходимостта при определянето на заинтересованите от промените лица да се подходи разширително, т.е. да се идентифицират максимално много засегнати лица.

Процесът по идентифицирането на заинтересованите страни включва:

- ✓ определянето на страните, които ще бъдат или са засегнати пряко или косвено, положително или отрицателно от дадена политика;
- ✓ степента на въздействие на всеки един от тези индивиди, групи, организации, върху процеса на разработване, изпълнение и оценка на политиката;
- ✓ отчитане на техните интереси и влияние върху политиката;
- ✓ най-подходящите механизми за консултиране с тях, за да се увеличи тяхната подкрепа и да се намали тяхното противопоставяне.

Една от стандартните форми на идентифициране на заинтересованите страни включва оценка на следните елементи:

- ✓ Кой са потенциалните благодетелствани страни?
- ✓ Кой са подложени на неблагоприятно въздействие?
- ✓ Кой заинтересовани страни могат да повлияят негативно?
- ✓ Кой имат капацитет да подкрепят планираните дейности?

Водени от горното, методите, които ще използваме в процеса по дефиниране на кръга от заинтересовани лица, са:

→ **Методът на системния анализ на обществените отношения, регулирани със закона.**

Този метод предвижда анализирането на обществените отношения, които са предмет на регулация с нормите на закона, разгледани като една система. Всяка една система се характеризира с:

- вход и изход;
- връзки между отделните компоненти;
- динамичност;
- среда и взаимодействия със средата.

Участниците в обществените отношения се явяват именно компонентите на системата, поради което и анализирането на самата система позволява да се очертаят ясно кои точно са тези компоненти. Така, **системният анализ ще покаже кои участници в обществените отношения са засегнати от законовите текстове**

– т.е. за кои участници законът вменява определени задължения, чий права и интереси законът брани.

Така, чрез анализ на съществуващите обществени отношения (разгледани като една система), ще се очертае максимално широкият кръг засегнати лица.

→ **Методът на контент анализа на съдържанието на официалните доклади на компетентните административни органи, както и методът на контент анализа на съдържание на медийни публикации.**

Този метод предвижда извършването на анализ на съдържанието (т. нар. контент анализ) на документи и данни. В случая на анализ ще бъдат подложени официални документи – годишни и други доклади за дейността на компетентните административни и други органи, предвидени в Закона за лечебните заведения, както и доклади за състоянието на здравеопазването и здравето на обществото като цяло. Този анализ също ще позволи да се очертаят засегнатите от нормите на закона лица, като на практика ще изиграе ролята на коректив спрямо изводите, изведени по време на системния анализ.

На следващо място, паралелно с контент анализа на официалните документи, считаме за полезно извършването и на контент анализ и на съдържание на медийни публикации (журналистически разследвания, мнения и анализи на специалисти, интервюта, интернет страници) в сферата на здравеопазването, в частност относно дейността на лечебните заведения. Това ще даде възможност за допълнителен поглед върху заинтересованите страни, като по-конкретно може да даде представа за броя на лицата от кръга на сдруженията с нестопанска цел и други лица, които не подлежат на регулаторен контрол, но чиято дейност има отношение към материята.

→ **Методът на проследяване на активно участие в предходни обществени консултации и други форми на гражданска инициатива.**

Този метод позволява да се проследи участието на заинтересовани страни в предходно провеждани обществени консултации или в други форми на гражданска инициатива. Методът предвижда проследяване на активността на лица при предишни изменения на нормативния акт или по други поводи – подаване на сигнали, мнения, становища, организиране на петиции, искания за достъп до обществена информация и др. подобни.

Активното участие в консултации или други граждански инициативи безспорно е индикация за заинтересованост и също дава насоки за идентифициране на засегнати лица. В тази връзка ще се анализират и участието на заинтересовани лица в обществени обсъждания на подзаконови нормативни актове по прилагането на закона.

Всички гореописани методи ще бъдат използвани в процеса по определяне на заинтересованите страни, с които да бъдат проведени консултации като източник за събиране на данни за целите на последващата оценка на въздействието.

На този етап – изготвянето на предложението за участие в обществената поръчка, посредством използването на тук разглежданите методи, могат да се открият следните групи заинтересовани лица:

➤ **Компетентни администрации и др. органи**

Тук попадат всички административни органи, вкл. техни консултативни органи и други органи (центрове, комисии, съвети и т.н.), които дори и формално да не отговарят на дефиницията за „администрация“, имат съответните компетенции и правомощия по прилагането на закона. Със сигурност тук ще попадне и новосформираната Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ към министъра на здравеопазването, доколкото същата се предвижда да функционира на база на функциите на досегашните Изпълнителна агенция „Медицински одит“ и на Агенцията по трансплантация.

➤ **Всички лечебни заведения, получили разрешение или регистрация.**

➤ **Потребителите на услугите, предлагани от лечебните заведения**

Това е най-многочислената група засегнати лица. На практика всяко едно физическо лице, което живее, или пребивава временно в Република България, е потенциален потребител на тези услуги.

➤ **Браншови и други организации/лица**

Към тази група могат да се пречислят например:

- Пациентски организации;
- Организации на потребителите;
- „Българска болнична асоциация“;
- „Национална асоциация на частните болници“;
- "Българска асоциация за персонализирана медицина" и др.

Считаме, че тук описаният подход за дефиниране на заинтересованите лица е приложим и полезен за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

✓ Предвижда **разнообразни методи за идентифициране** на заинтересованите страни, които освен че се допълват, играят и ролята на коректив един спрямо друг;

✓ Позволява идентифициране на **максимално широк кръг заинтересовани страни**, което, от своя страна, е предпоставка за по-ефективни консултации.

↑

6.6. Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на последващата оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните

Методи за събиране и обработка на информация

При избора на източните, от които ще се събират относимите данни и методите за тяхната обработка, тълкуване, обобщаване и изчисляване ще вземем предвид преди всичко, че една информация (данни) винаги има определени свойства:

✓ **Обективност и субективност на информацията** – обективността на информацията е относителна доколкото методите за нейното получаване са субективни. За по-обективна се смята онази информация, при която методите внасят по-малко субективен елемент. В хода на информационния процес степента на обективност на информацията винаги се понижава. С оглед спецификата на анализа – оценката на въздействието, предмет на обществената поръчка, съществена роля следва да се отдаде на **информацията, съдържаща не само данни, но и мнения и оценки**. Задължително е и отразяването на научни становища на признати експерти и мнения на фармацевтичната общност.

✓ **Пълнота на информацията** – пълнотата на информацията характеризира нейното качество и определя дали данните са достатъчно, за да се вземе решение или за създаването на нови данни на основата на съществуващите. Колкото по-пълни са данните, толкова по-широк е диапазонът на методите, които могат да бъдат използвани за тяхната обработка, за да се намали процентът на грешка в информационния процес;

✓ **Достоверност на информацията** – данните възникват в момента на регистриране на сигналите, но не всички сигнали са „полезни“. Винаги има данни, които не са съществени за отразяването на явление, които създават т.нар. „информационен шум“. Колкото полезните сигнали са регистрирани по-ясно, толкова по-достоверна е информацията. При увеличаване на шума, достоверността на информацията се понижава. В такъв случай за извличане/предаване на тази информация са необходими допълнителни данни или по-прецизни методи;

✓ **Адекватност на информацията** – това е степента на съответствие на реалното обективно състояние на нещата. Неадекватната информация може да възникне при обработване на непълни и недостоверни данни. В същото време и пълни данни могат да са основа за получаване на неадекватна информация, когато се интерпретират с неподходящи методи;

✓ **Достъпност на информацията** – измерва възможността за получаване на една информация. На степента на достъпност на информацията влияе и достъпността на данните, и достъпността на методите за тяхното обработване. Отсъствието на адекватни методи за обработка на данните води до получаването на недостоверна, а също така и неадекватна информация;

✓ **Актуалност на информацията** – степента на съответствие на информацията на текущия момент. Доколкото информационните процеси се разгръщат във времето, то достоверна и адекватна информацията могат да доведат до вземането на неправилно решение, ако тя не е вече актуална.

Най-общо, съществуват две основни групи методи, по които принципно може да се събере, анализира и обобщи необходимата за целите на един анализ информация. Това са:

- Методи, използвани в случай на липса на посещения на място;
- Методи, използвани при посещения на място и срещи.

В първата група методи попадат:

✓ **Документалното проучване и анализ** – този метод принципно предшества всички останали методи за събиране на данни. Приложимостта му се основава на обстоятелството, че за да бъде проведено проучването и за да бъдат събрани необходимите данни, следва да бъде прегледана и систематизирана наличната информация. Документалното проучване е **основа на всички следващи дейности** и качествено му осъществяване ще способства за постигане на заложените резултати от изпълнението на дейността. В рамките на документалното проучване ще бъде извършено събирането, проучването и анализа на всички налични документи, съдържащи данни за целите на анализа.

✓ **Кабинетно проучване и анализ** - този метод ще бъде използван като основен изследователски метод паралелно с документалното проучване. Методът зависи от характера на наличните документи и данни по конкретната проучвана материя. В рамките на прилагането му ще се използват методите на вторичен анализ на емпирични данни и анализа на съдържание (контент анализ) на откритите документи и данни, които са набрани в рамките на документалното проучване.

✓ **Анализ на статистически данни** – методът позволява използването на определени статистически данни за състоянието на изследвания въпрос, на база на които данни, посредством аналитичните методи за обработка на информацията, да бъдат изведени изводи. Този метод би бил изключително подходящ по отношение например на въвеждането на мерки за стимулиране, намаляване на административната тежест и др.

Предвид спецификите на обществената поръчка част от втората група методи на практика ще се покрие с провежданите консултации. Такива методи могат да бъдат:

✓ **Анкетно проучване (въпросник)**

Този метод позволява да се съберат и анализират мнения, съображения и друга информация от голям брой хора за сравнително кратко време. Анкетното проучване включва предварително подготвени въпроси от два типа – *затворен* (респондентите отговарят на въпросите, като избират от списък с краен брой

възможни отговори) и *отворен* (отговорът не е детерминиран в проучването и респондентите сами формулират своя отговор). Въпросите от затворен тип се анализират по-лесно, но пък тези от отворен тип дават по-богата и детайлна информация по изследваната предметна област.

✓ **Работни обсъждания**

Този метод позволява провеждането на дискусия по определени въпроси, в хода на която се очаква да се генерират идеи за възможните решения на дефинирани проблеми. Темите за обсъждането могат да бъдат формулирани на база резултатите от проведени преди обсъждането анкетни проучвания.

➤ **Експертни становища и мнения**

Този метод позволява събирането на данни под формата на становища и мнения на експерти и засегнати страни. Методът допълва методите на работните посещения и на анкетното проучване и предоставя възможност на лицата да представят по-задълбочено своето виждане по даден въпрос. Докато при анкетното проучване отговорите са предпоставени от зададените въпроси, а при работните обсъждания дискусията е ограничена в определено време, то при тук описания метод се осигурява опция за по-широк поглед, вкл. и върху други аспекти на разглеждания въпрос и се преодолява факторът време.

По отношение на **методите за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване, считаме за подходящо, при изготвянето на разглежданата тук последваща оценка на въздействието, използването на следните такива методи:**

➤ **SWOT и STEP анализи**

Обикновено при оценъчните и прогнозните изследвания (каквито именно се явяват и предварителните оценки на въздействията) се използват два основни подхода - **емпиричен и експертен**.

При емпиричния подход се извеждат закономерности на основата на анализирана емпирична информация с помощта на **статистически и математически модели**.

При експертния подход се разчита на опита на експертите, като се допуска, че те имат нужния капацитет да разкриват закономерности и да правят синтезирани достоверни оценки, без да е необходимо да се разработват сложни математико-статистически модели. SWOT-анализът спада към експертната група методи и не може да бъде разработен без необходимата изходна информация. Главната му цел да се извърши взаимнообвързана оценка на вътрешните за съответните модели и критерии силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за съответните модели възможности (Opportunities) и заплахи (Threats).

След установяването на проблемите/въпросите и след дефиниране на целите, които се преследват за разрешаването им, вътрешното и външното сканиране създават рамка за ясно оценяване на силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред нея.

При осъществяване на SWOT анализа ще бъде обърнато приоритетно внимание на следните външни фактори (STEP-анализ):

- политически фактори;
- социално – икономически фактори;
- демографски фактори;
- технологични фактори.

Ще бъде разработена матрица на SWOT-анализа, където всички връзки между факторите се разглеждат като двойки - комбинации и се определят тези, които трябва да бъдат отчетени при разработване на промяна в структурата на съдебната карта.

Матрицата ще бъде разработена по следния образец:

	Възможности	Заплахи
Силни страни	Поле Силни страни и Възможности	Поле Силни страни и заплахи
Слаби страни	Поле Слаби страни и Възможности	Поле Слаби страни и Заплахи

✓ Разработване на **матрица на възможностите**, в която се оценяват възможностите от гледна точка на вероятността им за реализиране и степента им на влияние (на нива ниско, средно и високо). В тази матрица отново се разглеждат всички възможни комбинации, за да се определят възможностите, които могат да бъдат успешно реализирани при използване на определен материален и технически ресурс.

✓ Разработване на **матрица на заплахите**, в която се оценяват вероятността за поява и възможните последици от идентифицираните заплахи и се правят комбинации, за да се определят най-опасните сред тях.

✓ Предвид необходимостта от **конкретика и целенасоченост** на SWOT анализа, същият ще бъде изчерпателен, но ясен и синтезиран. В него ще бъдат изследвани следните стратегически връзки:

- как да се използват силните страни, така че да не се пропускат наличните възможности;
- как възможностите да помогнат за неутрализиране на слабите страни;
- как да се използват силните страни за намаляване на заплахите;
- кои слаби страни трябва да се премахнат, за да се намалят заплахите.

➤ **GAP анализ**

Методът помага да се сравнят действителните постижения (настоящ модел) с потенциалните такива (образцов модел). В същността на този вид аналитично изследване стоят два основни въпроса, на които следва да бъде отговорено в хода

и в резултат на анализа: „Къде сме ние?“ и „Къде искаме да бъдем?“. GAP анализът се състои в определянето на настоящото състояние (без настъпване на предвижданите промени – на практика това е вариантът „без действие“), после желаното или целевото състояние и несъответствието между двете. Целта е да се потърси начин да се премахне това несъответствие; това може да се постигне чрез логическа поредица от действия или междинни състояния.

➤ **Качествен анализ**

Качественият анализ се основава на сортирането и групирането на данни и определянето на тенденции, теми и модели от наличната информация. За целите на конкретната оценка на въздействието могат да бъдат използвани някои от основните подходи за провеждането на качествен анализ като:

- Кодиране и абстракция - определяне на категориите на понятията, които се използват за класифициране на данните и групиране на свързаните категории;
- Матрици за данни - идентифициране на основни теми или измерения, сортиране на данни и извеждане на модели от данните;
- Качествен времеви анализ на данни - хронологично подреждане на данни за осигуряване на профил на дейностите и събитията, с които се идентифицират случайните взаимовръзки.

➤ **Бенчмаркинг**

Бенчмаркингът (сравнителният анализ) е процес на идентифициране на собственото представяне или това на оценяваната политика, програма или проект с това на най-добрите в съответната област, разгадаване на пътищата, по които те са го достигнали и възприемане и адаптиране на техния опит за подобряване на собствените резултати. Той включва сравняване на различни положения, които са обект на дадена интервенция и се извършва въз основа на конкретни показатели за изпълнение.

➤ **Многоспектърен анализ**

При извършването на оценката на въздействието ще бъде използвана комбинация от описаните по-горе методи за анализ на събраната информация, т. нар. многоаспектен, мултикритериен или още „кръстосан“ анализ. Той позволи извършването на сравняване на данните, получени чрез различните методи за събиране на информация, проверка на тяхната валидност и постоянство, което гарантира свеждане до минимум на субективността, пристрастията и несигурността при оценяването.

Източници, от които ще се събират относимите данни

Конкретните източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на последващата оценка, могат да се обобщят, така:

- ✓ На първо място, като източник на информация ще се ползват **мотивите за приеманите през годините изменения и допълнения на Закона за лечебните**

заведения, вкл. и допълнително предоставени данни от съответната компетентна администрация – Министерството на здравеопазването;

✓ На следващо място, като източник на информация ще се използват и **проведените консултации със заинтересованите страни;**

✓ Като източник на информация ще бъдат използвани и **годишни и други доклади** на компетентни органи и администрация, на неправителствени организации за състоянието на сектора;

✓ Наред с това, като източник на информация, ще бъдат използвани и **редица статистически данни;**

✓ Друг източник на информация ще бъдат дадени **мнения и становища на експерти и заинтересовани страни**, дадени/направени извън рамките на проведените консултации;

✓ Не на последно място, като източник на информация ще бъдат използвани и **служебно известните на експертите от екипа на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори” знания в материята.**

Считаме, че тук описаната методология за събиране и обработка на данните и източниците, от които тези данни ще бъдат събирани, са приложими и полезни за целите на изпълнението на обществената поръчка, защото:

✓ Предвижда събирането на информация от **различни източници**, което е предпоставка за пълнотата на събраните данни

✓ Се гради на **доказали своята ефективност методи;**

✓ Предвижда използването на **разнообразни методи и източници**, така че да се позволи не само събирането на максимално много информация, но и обхващането на всички аспекти на същата при анализирането и обобщаването и.

6.7. Критерии на база, на които ще се изследват въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката

При определянето на обхвата и структурата на оценката ще се използват някои или всички от следните **критерии:**

➤ **Постигане на целите** - степента, в която целите от реализираната политика и/или изменението на нормативния акт са постигнати, независимо дали това се дължи на конкретната политика, съответно на изменението в нормативния акт;

➤ **Ефективност** - степента, в която постигането на целите от реализираната политика и/или от изменението в нормативния акт се дължи на конкретната политика, съответно на изменението в нормативния акт;

➤ **Ефикасност** - постигането на максимални резултати от използваните ресурси от реализираната политика и/или от изменението на нормативен акт;

MA

-205 - 14

VIII

➤ **Устойчивост** - степента на трайно решаване на идентифицираните проблеми;

➤ **Полезност** - степента на удовлетворяване на очакванията на адресатите на политиката и/или на нормативния акт.

В тази връзка за извършването на оценка на въздействието ще се разработят два инструмента, чрез които да се изследват въздействията:

➤ **Рамка за оценка на разходи и ползи** - където ще се обвържат оперативните цели на текущия подход на регулиране със съответните им ключови показатели/ индикатори, показващи постигнатото въздействие, както и източници на информация;

➤ **Рамка за оценка на ефекта върху заинтересованите страни** – където ще са дефинирани общите цели, различният вид ефект и въздействие върху други заинтересовани страни.

Предложеният от нас и тук описан начин за изследване на въздействията, свързани с минималното съдържание на оценката е приложим и полезен за изпълнението на обществената поръчка, защото **предвижда ясни, точни, разнообразни и всеобхватни критерии, както и логически свързани и последователни стъпки, които ще се спазват и следват при анализа и въздействията, така че оценката на въздействието да отговаря на минималните нормативни изисквания, както и изискванията на Възложителя.**

6.8. Начини на провеждане на консултациите със заинтересованите лица

Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието не предвижда същата задължителност на провеждането на консултациите, както такъв е подходът при цялостните предварителни оценки. Въпреки това, чл.37 определя като един от източниците за събирането на данни, като задължителен етап от извършването на оценката, именно консултациите със заинтересованите страни. Доколкото липсват изрични правила за тези консултации в хода на последващата оценка, то приложими ще са правилата за консултациите при предварителната оценка. Тези предвиждат възможност за провеждане на различни по форма консултации, изрично посочени в Наредбата, но същевременно дава свобода за определяне и на други подходящи форми за консултации, съгласно спецификата на проекта на нормативен акт .

Конкретно, за последващата оценка на въздействието на Закона за лечебните заведения, считаме за подходящи следните видове консултации:

→ **Изследване на общественото мнение**

Изследването на общественото мнение ще се проведе под формата на анкета, разпространена до идентифицираните заинтересовани страни. Анкетата ще бъде внимателно и прецизно подготвена, като ще включва както закрити, така и открити въпроси, с оглед осигуряването на по-задълбочена и всестранна обратна връзка. Анкетата ще бъде подготвена по начин, който да съчетава в себе си едновременно пълнота и обхватност на въпросите, но също така и възможност за отговор в рамките на до 10 (максимум 15 минути), за целите на реалното привличане на участници.

→ **Консултации чрез портала за обществени консултации**

Този вид консултации ще даде възможност максимално широк кръг от заинтересовани лица да вземат практическо участие в консултациите като дадат своето становище **по предварително изготвен консултационен документ**, в който ще бъдат формулирани и конкретни въпроси за обсъждане.

→ **Консултации чрез интернет страниците на съответните институции**

Този вид консултации е сходен с предходния (портала за обществени консултации) като дава **допълнителен канал за достъп и допълнителна възможност на заинтересованите лица да участват.**

Така предложените от нас форми за обществени консултации са приложими и полезни, защото осигуряват възможност за активно участие на максимално широк кръг заинтересовани лица, посредством различни канали.

6.9. Методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти, както и каква оценителна система за вероятности

Оценката на риска включва три стъпки:

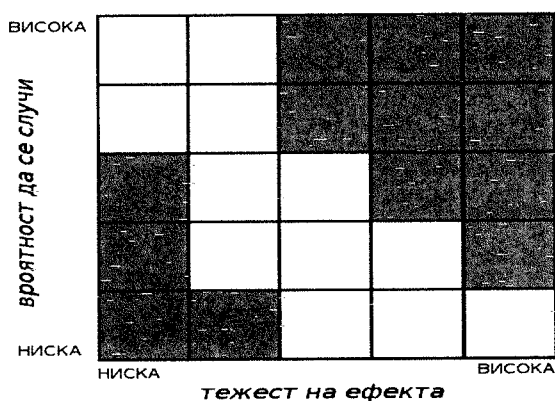
✓ **Идентифициране на релевантните рискове.** Идентифициране на рисковете е процесът на определяне кои рискове могат да настъпят. Този процес предполага ясно описание на произхода на риска и естеството на последиците, които той може да има с точното представяне кой и какво би било негативно засегнато, при какви обстоятелства и по какъв начин. Форматът на описване на рисковете ще бъде еднотипен, за да се осигури възможността за сравнение на ефекта от даден риск спрямо този на останалите рискове.

Рисковете ще се идентифицират посредством стандартни инструменти и методи от теорията на управлението на риска, като например:

- мозъчна атака;
- структурирани или полуструктурирани интервюта;
- метод Делфи;
- предварителен анализ на опасностите /PHA/;
- изследване на опасностите и работоспособността /HAZOP/;

- анализ на сценариите;
- анализ на опасностите и контрол на критичните точки /HACCP/;
- анализ на рисковете за околната среда;
- структуриран анализ „Какво ще стане, ако?“ /SWIFT/;
- анализ на появяването на дефекти и на последиците от тях /FMEA/;
- анализ на причинно-следствените връзки;
- анализ на безотказността на човешкия фактор;
- техническо обслужване на база безотказност;
- анализ на разходите и ползите.

Всички идентифицирани рискове ще бъдат вписани в регистър.

ЛЕГЕНДА:

- рискът може да бъде пренебрегнат
- рискът трябва да бъде анализиран
- рискът трябва да бъде управляван

Рисковете с ниска вероятност и влияние върху целите могат да бъдат пренебрегнати. Рисковете със средна и висока вероятност или среден и висок ефект трябва да бъдат анализирани. За рисковете с висока вероятност и ефект задължително се прави количествен анализ.

✓ **Определяне на вероятността от настъпване и степента на вредите.**

Този процес представлява на практика извършването на качествен и количествен анализ на риска, като се използват всички налични научни доказателства за сметка на субективните оценки.

Качествен анализ на риска е процесът на приоритизиране на рисковете за целите на анализа, както и действията по оценка на вероятността да се случат и влиянието им. При качествения анализ на риска се оценява приоритетът на идентифицираните рискове, като се вземе предвид вероятността за случване на риска, степента на влияние върху цели, а също и други фактори като време за реакция, приет толеранс към риска.

Количественият анализ на риска е процес на количествено и стойностно анализиране на ефекта при случване на риска. Количественият анализ се изпълнява

върху рисковете, които са приоритизирани при качествения анализ като значими за успешното реализиране на поставените цели. Чрез този процес се дават числови изражения на ефекта от възникване на рисковете – за конкретен риск или общо. Количествената информация дава изходна информация при взимането на решения относно управлението на рисковете. Изпълнението на количествен анализ обикновено следва процеса на качествения анализ. В някои случаи не се налага количествен анализ за планирането на ответни действия.

При анализа и преценката на рисковете също ще бъдат използвани **стандартни инструменти и методи от теорията на управлението на риска, като например:**

- изследване на опасностите и работоспособността /HAZOP/;
- анализ на опасностите и контрол на критичните точки /HACCP/;
- анализ на рисковете за околната среда;
- структуриран анализ „Какво ще стане, ако?“ /SWIFT/;
- анализ на сценариите;
- анализ на влиянието върху дейността;
- анализ на основните причини;
- анализ на появяването на дефекти и на последиците от тях /FMEA/;
- причинно-следствен анализ /CCA/;
- дърво на решенията;
- матрица на последиствията/вероятностите;
- анализ на разходите и ползите;
- многокритериен анализ на решенията /MCDA/.

Ще се използват следните категории при качествения анализ на рисковете:

- Категории за вероятност: малка, средна, голяма;
- Категории за въздействие: малко, средно, голямо;

В зависимост от вида си рисковете ще се категоризират на: технически, външен, организационен, управленски, финансови и др.;

В зависимост от вероятността и въздействието се извежда приоритетът на риска:

Вероятност\ Въздействие	Малко	Средно	Голямо
Висока	Среден приоритет	Висок приоритет	Висок приоритет
Средна	Нисък приоритет	Среден приоритет	Висок приоритет
Малка	Нисък приоритет	Среден приоритет	Висок приоритет

При количествения анализ вероятността се оценява в проценти, а влиянието – например в забава при възникване на риска.

При оценката на риска ще се използват и следните състояния за рисковете: постоянен, бъдещ, текущ, затихнал, отминал.

✓ **Описание на алтернативните начини за ограничаване на идентифицираните рискове.** Това е процесът на разработване на опции и действия за повишаване на благоприятните възможности и намаляване на заплахите пред преследваните цели. Той следва изпълнението на количествен и качествен анализ. Планираните ответни действия трябва да бъдат подходящи в зависимост от значимостта на рисковете, ценово ефективни, реалистични в контекста на целите.

Описаната тук методика за определяне на потенциалните рискове във връзка с предложените варианти и оценителна система за вероятности е **приложима и полезна за изпълнението на обществената поръчка, защото предвижда използването на доказани методи за оценка на риска, както във фазата на идентифицирането, но също така и във фазата на анализи на риска, предвижда групирането на рисковете по различни критерии и позволява степенуване съобразно вероятността на настъпването и на въздействието им.**

6.10. Методи, които ще се използват за извършване на последваща оценка на въздействието и аргументация за предложения метод спрямо проекта на нормативен акт

При извършването на последващата оценка на Закона за лечебните заведения ще използваме съвкупно следните методи:

➤ Анализ на ползите и разходите

Чрез използването на този метод ще се покаже общия баланс на положителните и отрицателните последици (включително върху заинтересованите страни), които са възникнали в определен период от време вследствие прилагането на нормативен акт или на част от него.

Този метод има за цел представянето на ключовото за всяка оценка на въздействието **качествено и/или количествено измерване на ползите и разходите** от дадени проявени ефекти на регулиране, регулативна интервенция или промяна. **За да се осигури възможност за оценка на ефикасността на предлаганата регулативна промяна се прилагат стандартно възприетите методи за количествена и качествена оценка на постигнатите ползи и разходи.** В тази връзка, приложението на този метод изисква използването на похватите на гореописаните в настоящото предложение (в точка **„Източници, от които ще се събират относимите данни за извършване на предварителната оценка и методи за обработка, тълкуване и обобщаване и/или изчисляване на данните“**) методи за анализ и обработка на данните, а именно:

- **Системен анализ**
- **SWOT анализ**
- **STEP анализ**
- **GAP анализ**
- **Banchmarking анализ**

За да се постигне цялостност на финансовата оценка ще се направят поредица от допускания, въз основа на които да се „пресметнат“ ползите и разходите. Тези допускания ще са ясно дефинирани предварително, така че да се постигне прозрачност за „основата“ на постигнатите финансови калкулации. За част от постигнатите ползи и разходи е възможно да не може да бъде направено точно измерване или пряка количествена оценка.

За извършването на количествена и качествена оценка на различните варианти ще се разработят общи рамки, където ще са обвързани общите и специфичните цели на подходите на регулиране, ключови показатели, които показват постигнатото въздействие, както и източници на информация. Надграждайки върху извършения структурен качествен анализ ще се представят и резултата от количествения анализ, свързан с извеждането на редица количествени (остойностени) прогнози за очакваните ползи и разходи при реализирането на различните подходи на регулиране.

Методът е основополагащ при оценката на въздействието на всеки един нормативен акт, вкл. и на тук разглеждания Закон за лебечните заведения, което предполага и неговата приложимост. Принципно, всяка една нормативна промяна цели подобро регулиране на обществените положения, поради което следва да доведе до определени ползи за една или няколко групи лица. Невинаги формалните ползи могат да бъдат оценени като положителна стъпка, доколкото е възможно те да водят до други усложнения, утежнения за бизнеса или гражданите или до неоправдани допълнителни разходи. Ето защо, всяка една полза не бива да бъде разглеждана сама по себе си и изолирано от възможните разходи, които я съпътстват. Затова и методът на анализа на ползите и разходите от дадена нормативна промяна е основният и минимално задължителен метод, който следва да се използва при оценката на въздействието. Крайната цел е да се намери оптималният баланс между вариантът, който ще донесе най-голяма полза срещу най-малко разходи.

➤ **Анализ на ефективността**

Този метод предвижда използването на сравнителен анализ на разходите при различни варианти за действия, които постигат еднакви цели.

Методът е своеобразно продължение на гореописания метод на анализ на ползите и разходите. Ако в хода на анализа на вариантите на действие се установи, че заложената цел може да бъде постигната по два или повече начина, то логично е да се анализира кой от възможните варианти би бил най-ефективен. Доколкото обаче ефективността показва отношението на постигнатия резултат спрямо поставената цел и е свързана с целесъобразността на действията - чрез нея се дава

отговор на въпроса, дали се вършат „правилните“ неща, но тя не отчита разходите, а само постигането на целта, необходимо е да се направи сравнителен анализ именно на разходите при вариантите, които бъдат оценени като ефективни.

➤ **Мултикритериен анализ**

Посредством този анализ възможните варианти за действие се оценяват едновременно съобразно различни по вид критерии.

Този метод също следва да се оцени като приложим защото позволява по-голяма всеобхватност на анализа и минимизира субективността, пристрастията и несигурността при оценяването.

➤ **Модел на стандартните разходи**

Този метод ще оцени административните разходи за икономическите субекти, породени от нормативно установените задължения за тях, вкл. и за периодично предоставяне на информация на държавните органи за тяхната дейност. Законът за лечебните заведения въвежда административни режими, които от своя страна са свързани със съответни разходи за икономическите субекти. Тук разглежданият метод ще позволи да се анализират адекватността и оправдаността на тези разходи и съответно да се изведе извод за наличието на необосновани административни тежести с цел изготвянето на препоръки за облекчаването им.

➤ **Метод на изследване чрез контролни групи**

Този метод позволява да се оцени нормативната промяна чрез сравнение на резултатите между равностойни тестова и контролна група;

➤ **Проучване на казуси**

Този метод позволява да се проучат практически казуси, включително да се направи сравнителен анализ на казуси, което от своя страна ще спомогне за формулирането на изводи.

Описаните тук методи за извършване на оценката на въздействието са приложими и полезни за изпълнението на обществената поръчка, защото предвиждат използване на нормативно определени методи, съобразени със спецификите на изследвания нормативен акт и вида на оценката.

6.11. Добри практики при изготвяне на последващата оценка

При извършване на последваща оценка на въздействието, освен минимално задължителните документи, заложили в техническата спецификация, а именно: Закона за нормативните актове, Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието и Ръководството за извършване на оценка на въздействието на законодателството (прието с Решение № 540 на Министерския съвет от 25 юли 2014г.), за целите на прилагането на добри практики, ще

използваме, също така, доколкото са реално приложими, и насоките, дадени в следните документи:

✓ Ръководството за оценка на въздействието в България, изготвено по проект ФАР BG-0103.01 "Стратегическо планиране и координация" в резултат на тясно сътрудничество между администрацията на Министерския съвет на Република България и консорциум от експерти

✓ Насоките (Указанията) за оценка на въздействието на Европейската комисия, както и допълнителните ръководства във връзка с различни категории въздействие (напр. въздействие върху конкурентоспособността и микропредприятията, върху основните права, както и социални и териториални въздействия);

✓ Наръчник за оценка на въздействието на британското Министерство за бизнес, иновации и умения и Инструментариум за оценка на въздействието на британското Министерство за бизнес, иновации и умения от 2011 г.

✓ Разумното регулиране в Европейския съюз - Съобщение на Европейската комисията до Европейския парламент, съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 2010 г.

✓ Насоките за оценка на съответствието на нормативните и общи административни актове с правилата на конкуренция, приети с Решение № 1777/20.12.2011 г. на КЗК;

✓ Оперативните насоки за съобразяване с основните права, валидни за оценките на въздействието на Европейската комисия (ЕК) на ЕК от 2011 г.;

✓ Оперативните насоки при оценка на въздействията върху микропредприятията, валидни за оценките на въздействието на Европейската комисия (ЕК) на ЕК от 2012 г.;

✓ Приоритетите, изложени в Съобщение на Европейската комисията до Европейския парламент, съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Мисли първо за малките!“ - „Small Business Act“ за Европа от 2008 г.

Следвайки тези насоки можем да открием добри практики:

→ Изграждане на ясна представа за това как трябва да изглежда ситуацията към момента на извършване на последващата оценка, ако приложените през годините инициативи са успешни. Тази представа ще дъде възможност да се отговори на въпроса: какво трябва да бъде различно и за кого?;

→ Установяване на обстоятелството дали реализираните въздействия биха могли да бъдат дефинирани като пряко произтичащи от действието и прилагането на нормативния акт или са само частично обвързани с ефекта от прилагането на правните норми? В този смисъл, за извършването на последваща оценка е от особена важност докладът за предварителна оценка на въздействието, в случай че е направена такава.

→ При извършването на последваща оценка на въздействието следва да се прецени и дали намесата на национално ниво е достатъчна или проблемите имат

транснационално значение поради което с цел ефикасното им разрешаване е необходима намесата на ниво Европейски съюз;

→ Провеждане на консултациите със заинтересованите страни на възможно най-ранен етап на извършване на последващата оценка, по предварително изготвен за това график. Целта е събраните в хода на изготвянето на оценката данни да не окажат влияние върху мнението на заинтересованите лица;

→ Съобразяване развитието на информационно-комуникационните технологии и по-специално въвеждането на електронното управление.

Изготвеният в резултат на последващата оценка на въздействието доклад ще представя информацията по разбираем и достъпен за обикновения човек начин, а формулираните изводи ще са подкрепени от становищата на заинтересованите лица. И тук, както при предварителната оценка на въздействието, по-подробните и технически части от анализа, включително резултатите от консултациите със заинтересованите страни, ще бъдат изложени в отделни приложения, съпътстващи доклада.

6.12. Резултат от извършената последваща оценка

В резултат на изпълнението на последващата оценка на въздействието ще бъдат изготвени:

1. Доклад за оценка на въздействието на Закона за лечебните заведения;
2. В зависимост от резултатите от последващата оценка на въздействието - предложение за отменяне, изменение или допълнение на нормативния акт или инициране извършването на предварителна оценка на въздействието за преодоляване на констатирани негативни въздействия.

7. Представяне начина на извършване на съответната оценка на въздействието (цялостна предварителна оценка и последваща оценка) пред служители на ведомството, компетентно за съответния нормативен акт

Съгласно изискванията на техническата документация, с оглед предаване на опит и практическо обучение в цялостния процес на извършване на оценка на въздействието, изпълнителят по съответната обособена позиция следва да представи по подходящ начин (семинар, работна среща или др. форма) цялостният процес по извършване на оценките на експертите от администрациите, компетентни/отговорни за обществени отношения, които регулира съответния нормативен акт.

Служителите на съответното ведомство следва да бъдат въведени в процеса по оценка на въздействието минимум в следните посоки:

- ✓ В подхода на изпълнителя за извършване на съответната оценка на въздействието;

- ✓ Всички етапи, през които минава извършването на оценката на въздействието, в това число подготовка на план-график за извършване на оценката, ключови моменти при извършване на оценката (набиране на информация, избор на методи, провеждане на консултации със заинтересованите страни, описание на възможните сценарии за развитие от приемането на акта, оформяне в доклад и резюме).

Служителите на съответното ведомство се посочват от Възложителя. Участието на съответните служители има единствено информативен и обучителен характер, същите не следва да бъдат ангажирани с конкретни задачи в процеса по извършване на оценката.

С оглед на това изискване на Възложителя, считаме за най-подходяща формата на работната среща за провеждане на практическото обучение. Считаме, че тази форма ще позволи най-непосредствено предаване на знания и умения във връзка с провеждането на консултациите.

Работните срещи ще се провеждат непосредствено след изпълнението на един или няколко етапа, като например:

➤ **По отношение на предварителната оценка на въздействието:**

- ✓ Първа работна среща след изпълнението на етап 1 и етап 2 – както сме описали по-горе в настоящото предложение, макар и самостоятелно обособен като отделен етап, етап 2 – определянето на заинтересованите страни е част от цялостния процес по планиране извършването на оценката;

- ✓ Втора работна среща след изпълнението на етап 3 и етап 4 – считаме за подходящ този подход, защото на практика двата етапа ще се изпълняват едновременно (както това сме илюстрирали и с проекта на графика за изпълнение),

а също така и самите консултации всъщност са един от източниците за събиране на информацията;

✓ Трета работна среща след изпълнението на етап 5 – това предвиждаме да бъде и заключителната среща, доколкото следващите етапи – предаване на доклада и отразяване на корекциите в него не предполагат предаване на специални знания и умения във връзка с извършването на оценка на въздействието.

➤ **По отношение на последващата оценка на въздействието:**

✓ Първа работна среща след изпълнението на етап 1 и етап 2 – макар и сравнително обособени като самостоятелни етапи, считаме за подходящо провеждането на работна среща едва след приключването на втория етап за целите на по-цялостното и комплексно предаване на знания и умения;

✓ Втора работна среща след изпълнението на етап 3 и етап 4 – изготвянето на доклада за извършената последваща оценка на въздействието (етап 4) е на практика обективизиране на самото оценяване на въздействията (етап 3), поради което считаме за удачно провеждането на работната среща да е след изпълнението и на двата етапа.

Самите работни срещи предвиждаме да включват презентационна част и дискуссионна част с изцяло практическа насоченост.

В работните срещи участие ще вземат Ръководителят на екипа и ключовите експерти, извършващи съответната оценка.

8. Управление на риска – мерки чрез които ще бъдат предотвратени и преодолен идентифицираните от Възложителя рискове

В техническата документация, Възложителят е идентифицирал следните рискове:

- Недостатъчна информираност и разбиране на процеса по извършване на оценка на въздействието (цялостна предварителна и последваща);
- Възникване на необходимост от замяна на възложената оценка на въздействието с друга;
- Промяна на мотивите, целите, обхвата за изменение за нормативните актове, предмет на цялостна предварителна оценка;
- Недостатъчна информация, свързана с конкретния нормативен акт.
- Промяна на членовете на екипа на възложителя и замяната им с нови и необходимостта от време за въвеждането им в предмета и етапа на изпълнение на договора.
- Липса на съдействие, ангажираност и недостатъчна (недобра) комуникация с ведомството, компетентно за регулацията на обществените отношения, предмет на уредба със съответния нормативен акт.
- Съществени промени в указанията на оперативна програма „Добро управление“.

По отношение на всеки един от рисковете, ще бъдат предприети следни мерки за тяхното предотвратяване и/или преодоляване.

1. Недостатъчна информираност и разбиране на процеса по извършване на оценка на въздействието (цялостна предварителна и последваща)

Рискът е категорията на административните, свързани с човешки фактор, би имал **висока степен на влияние** върху успешното реализиране на проекта, но не считаме, че той би настъпил, съответно определяме **вероятността от възникването му като ниска**. Предвид познанията и опита на екипа на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“, които следват и от поставените от Възложителя изисквания, считаме, че този риск няма да настъпи. В случай, че се прояви рискът би могъл да има значение за всяка дейност в рамките на обществената поръчка.

Конкретните проявни форми на този риск са:

- ✓ Недостатъчна информираност за процеса по извършване на оценка на въздействието;
- ✓ Неправилно възприемане и разбиране на процеса по извършване на оценка на въздействието;

✓ Проявните форми могат да са както по отношение анализа на нормативните документи, така и по отношение анализа на процесите.

Мерки за предотвратяване настъпването и/или минимизиране и/или елиминирание на последиците от риска:

Цялата ни стратегия за управление на качеството, както и по-специално подбора на персонала и на членовете на екипа, е специално разработена за пълното избягване на този риск и съответно всички описани в нея механизми следва да се разглеждат като мерки са неговото предотвратяване и елиминирание на последиците. Като изрично конкретни мерки все пак могат да се посочат:

✓ Редовни оперативни срещи между членовете на екипа, в които се разглеждат проектите на изработения продукт. Ръководителят на екипа във всеки един момент ще следи за задълбочеността на работата на всеки един от членовете на екипа към съответния момент и ако е налице каквото и да е отклонение от поставените високи стандарти, ще бъдат взети съответните организационни мерки;

✓ При констатирани признаци на липса на информираност и разбиране на процесите, независимо кога се случи това, незабавно се търси обсъждане с екипа на Възложителя, за да може да се прецени дали да се премине към привличане на външен експертен персонал;

✓ В случай че се достигне до необходимост от привличане на външен експертен персонал на същият ще бъдат възложени конкретни задачи и ясно дефинирани срокове, което ще гарантира, че мярката, свързана с наемането на такъв, ще бъде надлежно реализирана и контролирана.

Като конкретни дейности за контрол на изпълнението на предложените мерки, както и за мониторинг на риска могат да се посочат:

✓ При провежданите ежеседмични работни срещи между целия екип на Изпълнителя ще се коментира качеството на работата по отношение на всяка проектна дейност, налице ли е липса на информираност и разбираемост на процеса по извършване на оценка на въздействието и на какво се дължи тя. Мониторинг ще се осъществява и чрез следене за настъпване на индикатор за проява на риска, като за конкретния разглеждан риск такъв индикатор е представен продукт от страна на експерт, в който е налице липса на съобразяване с нормативната уредба;

✓ При всяко наблюдение за каквото и да е проява на риска или на опасност той да възникне в съответния момент, това ще бъде незабавно съобщено на Възложителя по някой от предвидените за комуникация канали, който е бил предпочетен от Възложителя и по този начин ще се създаде средство за контрол върху прилагането на мерките за противодействие на риска.

2. Възникване на необходимост от замяна на възложената оценка на въздействието с друга

В зависимост от етапа на изпълнение на дейността по дадена обособена позиция такава замяна на възложената оценка на въздействието с друга би представлявала риск с негативни последици, само ако същата доведе до забавяне

или друго затрудняване на изпълнението на дейностите в предмета на обществената поръчка.

Доколкото, Възложителят запазва правото си да актуализира списъка с нормативни актове подлежащи на предварителна или последваща оценка, като замени описан в него нормативен акт с друг, попадащ в съответната област, рискът може да бъде определен **както като организационен, така и като правен**. Предвид направената от Възложителя организация и извършеният подпор на нормативни актове, подлежащи на предварителна и последваща оценка, както и с оглед регулярно променящата се правна рамка, като причина за възникване на необходимост от замяна на възложената оценка с друга, може да се приеме, че е налице **средна до висока степен на вероятност от настъпване на риска**.

Рискът е от категорията на **външните** за Изпълнителя и той не може да повлияе върху предотвратяването му. Усилията ни ще са насочени към постоянен мониторинг и анализ, с цел неутрализиране или минимизиране на последиците от настъпване на риска. По тази причина и приемайки консервативен подход, който да гарантира справяне с най-негативния възможен сценарий, **определяме степента на влияние на този риск като средна до висока**.

Конкретните проявни форми на този риск са:

- ✓ Замяна на нормативен акт, подлежащ на предварителна или последваща оценка на въздействието с друг;
- ✓ Изключване на посочен от Възложителя нормативен акт от списъка с актове, подлежащи на предварителна или последваща оценка на въздействието;
- ✓ Извършване на допълнителна оценка на въздействието на нормативен акт, невключен в изготвения от Възложителя списък към датата на откриване на процедурата.

Мерки за минимизиране и/или елиминиране на последиците на всяка от проявните форми:

- ✓ Редовни оперативни срещи между екипите на Изпълнителя и Възложителя – редовността на провежданите срещи гарантира, че няма да има необосновано дълъг интервал между възникване на необходимостта от замяна на възложената оценка с друга и нейното комуникиране към насрещната страна;
- ✓ Своевременна комуникация между екипите на Възложителя и този на Изпълнителя с оглед информиране на последния за конкретното проявление на риска;
- ✓ Опитът на експертите в екипа на Изпълнителя позволява навременна реакция при всяка настъпила промяна, както в резултат на организационни причини, така и при промени в законодателството. Организационната структура на екипа е така създадена, че при настъпване на този риск да позволи пренасочване на експерти с оглед навременно отразяване на настъпилите промени;
- ✓ Включване при нужда на допълнителен човешки ресурс или привличане на външен експертен персонал.

Като конкретни дейности за контрол на изпълнението на предложените мерки, както и за мониторинг на риска могат да се посочат:

✓ Регулярни срещи между екипите на Възложителя и този на Изпълнителя, на които да бъде обсъждана нуждата от замяна на възложената оценка с друга, както и своевременна комуникация между екипите при възникване на необходимостта;

✓ В случай, че се достигне до необходимост от привличане на външен експертен персонал на същият ще бъдат възложени конкретни задачи и ясно дефинирани срокове, което ще гарантира, че мярката, свързана с наемането на такъв, ще бъде надлежно реализирана и контролирана;

✓ Мониторинг ще се осъществява и чрез следене за настъпване на индикатор за проява на риска, като за конкретния разглеждан риск такъв индикатор е Възникване на право/задължение/правило за поведение, различаващо се от тези към момента на започване на дейността.

3. *Промяна на мотивите, целите, обхвата за изменение за нормативните актове, предмет на цялостна предварителна оценка*

Рискът е от групата на правните рискове. Доколкото променящата се правна рамка е риск, който е външен за Изпълнителя, то няма как той да повлияе върху неговото предотвратяване. Затова стратегията по отношение на този риск ще бъде насочена към минимизиране на последиците. Предвид регулярността при извършване на промени в правната рамка, които биха довели до промяна на мотивите, целите и обхвата за изменение по отношение на посочените от Възложителя нормативни актове, **оценяваме като ниска към следна вероятността от възникване на този риск.**

Степента на влияние на този риск, би зависила от характера и съдържанието на съответните изменения в правната рамка. По тази причина и приемайки консервативен подход, който да гарантира справяне с най-негативния възможен сценарий, **определяме степента на влияние на този риск като висока.**

Конкретните проявни форми на този риск са:

✓ Промяна на мотивите за изменение на нормативните актове, предмет на цялостна предварителна оценка;

✓ Промяна на целите за изменение на нормативните актове, предмет на цялостна предварителна оценка;

✓ Промяна на обхвата за изменение на нормативните актове, предмет на цялостна предварителна оценка.

Мерки за минимизиране и/или елиминиране на последиците на всяка от проявите форми на риска:

✓ Своевременна комуникация от страна на Възложителя при настъпване на конкретно проявление на риска и ясно документиране на изискванията за изпълнение;

- ✓ Наличието на експерти с богат опит, който да минимизират или елиминират последиците от риска;
- ✓ Възможност за пренасочване на допълнителен експертен персонал, който да се включи своеверременно при необходимост;
- ✓ При нужда, Изпълнителят има готовност да привлече външен експертен персонал.

Като конкретни дейности за контрол на изпълнението на предложените мерки, както и за мониторинг на риска могат да се посочат:

- ✓ Изградената от Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ комуникационна стратегия, предвижда извършването на регулярни срещи между екипите на Възложителя и този на Изпълнителя, на които да бъде обсъждана промяната на мотивите, целите и обхвата за изменение, както и своевременна комуникация между екипите при възникване на необходимостта;
- ✓ В случай че се достигне до необходимост от привличане на външен експертен персонал на същият ще бъдат възложени конкретни задачи и ясно дефинирани срокове, което ще гарантира, че мярката, свързана с наемането на такъв, ще бъде надлежно реализирана и контролирана.

4. Недостатъчна информация, свързана с конкретния нормативен акт

Този риск е от категорията на административните, свързани с човешки фактор, би имал **висока степен на влияние** върху успешното реализиране на проекта, но не считаме, че той би настъпил, съответно **определяме вероятността от възникване като ниска**. Гаранция, че рискът няма да настъпи следва и от самите изисквания към експертния състав на Изпълнителя, които изисквания са заложили в документацията за обществената поръчка. В случай че се прояви, рискът би могъл да има значение за изпълнението на всяка дейност по обособените позиции, предмет на обществената поръчка.

Конкретни проявни форми на този риск са:

- ✓ Познаване само на част от относимите нормативни актове;
- ✓ Непознаване на последните актуализации на нормативните актове, включително на планирани изменения;
- ✓ Неправилно възприемане и разбиране на нормативните актове, в това число неправилно тълкуване.

Мерки за предотвратяване настъпването и/или минимизиране и/или елиминиране на последиците на всяка от проявите форми:

- ✓ В началото на работата по изпълнение на дейностите по обособените позиции, предмет на обществената поръчка между всички членове на екипа ще се обсъди цялото относимо законодателство. Тъй като всички членове на екипа са

професионалисти, тяхната комбинирана експертиза ще доведе до отстраняване на всякаква вероятност от недобро познаване на законодателството;

✓ Разбирането на екипа на Изпълнителя относно законодателството в областта на поръчката ще бъде обсъдено с екипа на Възложителя;

✓ При необходимост, Изпълнителят има готовност да наеме външни експерти, изцяло за своя сметка.

Като конкретни дейности за контрол на изпълнението на предложените мерки, както и за мониторинг на риска могат да се посочат:

✓ Ежеседмично обсъждане в рамките на целия екип на Изпълнителя на законодателството в областта на поръчката, което е използвано към съответния момент.

При възникване на каквото и да е съмнение относно правилното значение на дадена разпоредба, независимо кога се случи това, незабавно се търси обсъждане с екипа на Възложителя, за да може да се прецени дали да се премине към привличане на външен експертен персонал;

✓ В случай че се достигне до необходимост от привличане на външен експертен персонал на същият ще бъдат възложени конкретни задачи и ясно дефинирани срокове, което ще гарантира, че мярката, свързана с наемането на такъв, ще бъде надлежно реализирана и контролирана;

✓ Всяка констатиран проблем относно доброто познаване на законодателството в областта на поръчката, ще бъде посочван в съответните междинни доклади, а ако той е от такова естество, че да засегне в значителна степен реализирането на дейностите по обществената поръчка, ще бъде включен в нарочен доклад към Възложителя;

✓ Мониторинг ще се осъществява и чрез следене за настъпване на индикатор за проява на риска, като за конкретния разглеждан риск такъв индикатор е представен продукт от страна на експерт, в който е налице липса на съобразяване с нормативната уредба.

5. *Промяна на членовете на екипа на възложителя и замяната им с нови и необходимостта от време за въвеждането им в предмета и етапа на изпълнение на договора*

Рискът е от категорията на външните за Изпълнителя. Изпълнителят принципно не може да влияе върху състава на екипа на Възложителя. Независимо от това следва да се посочи, че подобна промяна на състава на екипа на Възложителя би била риск с негативни последици, само ако същата доведе до забавяне или друго затрудняване на изпълнението на дейностите в предмета на обществената поръчка. В този смисъл, създаването на предпоставки, при които промяната на членовете на екипа на Възложителя няма да повлияе негативно на изпълнение на обществената поръчка, може да се счита за мярка за предотвратяване на риска.

Рискът е от категорията на **организационните**. Доколкото сама по себе си промяната на членовете на екипа на Възложителя не зависи от Изпълнителя, същият приема консервативен подход при оценката на степента на вероятност на

- 222 -

възникване на риска. Като се имат предвид сроковете за изпълнение на дейностите по всяка от обособените позиции, предмет на обществената поръчка, които са в рамките на няколко месеца, както и като се има предвид създадената организация по реализиране на обществената поръчка, може да се заключи, че е налице относителна стабилност в екипа на Възложителя. При това положение в съчетание с консервативния подход, за целите на методиката на управление на риска, Изпълнителят приема, че е налице **средна степен на вероятност от настъпване на риска**. Методиката за изпълнение на дейностите е така разработена, че основната тежест в изпълнението на обществената поръчка и съответно реализиране на проекта да падне върху Изпълнителя с минимално ангажиране на ресурса на Възложителя.

Въпреки това всеки член както на екипа на Изпълнителя, така и на екипа на Възложителя играе важна роля за успешната реализация на дейността. В съчетание с това, че информацията по изпълнение на дейностите ще се представя на Възложителя като цяло, а не на отделни негови служители в лично качество, за целите на управлението на риска **степената на влияние върху обществената поръчка се оценява като средна**.

Конкретните проявни форми на този риск са:

- ✓ Необходимост от повторно изпращане на информация, която вече е изпращана на Възложителя;
- ✓ Липса на разбиране за извършваните дейности и тяхното значение за успешното изпълнение на дейностите по всяка от обособените позиции, предмет на обществената поръчка от актуалния към съответния момент екип на Възложителя;
- ✓ Невъзможност да се окаже необходимо съдействие от член на екипа на Възложителя, поради факта, че същият не е надлежно запознат с изпълнението на обществената поръчка.

Мерки за предотвратяване настъпването и/или минимизиране и/или елиминирание на последиците на всяка от проявените форми:

- ✓ Изпълнителят ще изпълнява дейностите по обществената поръчка по начин, който да поддържа висок интереса на всеки член на екипа на Възложителя, което от своя страна би намалило вероятността от настъпване на промени в екипа на Възложителя по инициатива на членовете на този екип. Избягването на промяната на членовете на екипа на Възложителя ще предотврати настъпването на основната предпоставка, която би могла да доведе до настъпването на самия риск и по този начин е мярка за предотвратяване настъпването му.
- ✓ По време на встъпителната среща, както и по време на регулярните срещи между екипите на Възложителя и Изпълнителя, Изпълнителят ще предложи такава структура на екипите, както и такава структура на комуникациите между екипите, при която да не е налице „незаменимост“. По този начин дори да настъпи смяна на член на екипа на Възложителя, това няма да бъде настъпване на риска,

защото тази смяна няма да доведе до необходимост от време за въвеждането на новите членове;

✓ Друга мярка, която ще има ефект както на мярка за предотвратяване настъпването на риска, така и на мярка за елиминиране или минимизиране на последиците от него ще е надграждането на информацията. Запазвайки баланса на това да не изпраща многократно повтаряема информация към екипа на Възложителя, Изпълнителя при всяко изпращане на информация ще реферира към предходна информация и нейното значение за изпълнение на дейностите и постигане на целите на обществената поръчка и на проекта. По този начин ще бъде преодоляна необходимостта от допълнително време за запознаване на новите членове на екипа на Възложителя с проекта, а ако такава необходимост възникне, то същата ще бъде минимизирана и съответно необходимото допълнително време за запознаване ще бъде сведено до минимум;

✓ Самото структуриране и представяне на информацията от екипа на Изпълнителя към екипа на Възложителя ще се случва по такъв начин, че тази информация да е максимално лесна за ефективно възприемане. Затова при евентуална необходимост от допълнително време за запознаване на новите членове на екипа с изпълнението на дейностите по всяка от обособените позиции, предмет на обществената поръчка, то това допълнително време, което е необходимо, ще бъде сведено до минимум;

✓ Информацията, която се предоставя на Възложителя, ще е във всеки един момент налична при Изпълнителя, тоест ако стане необходимо да се отдели допълнително време за запознаване на нови членове на екипа на Възложителя, това може да стане максимално бързо.

6. *Липса на съдействие, ангажираност и недостатъчна (недобра) комуникация с ведомството, компетентно за регулацията на обществените отношения, предмет на уредба със съответния нормативен акт.*

Рискът по отношение на недостатъчната или недобра комуникация е от групата на **административните рискове**. Той би имал значение за всеки етап от изпълнение на дейностите по всяка от обособените позиции, предмет на обществената поръчка, доколкото стратегията на Изпълнителя е във всеки аспект на изпълнението да се съобразява с вижданията и желанията на Възложителя и съответното ведомство. В случаите, когато трябва дадена стъпка да се съгласува от Възложителя или съответното ведомство е от изключителна важност искането за това да е направено навреме, да съдържа изчерпателна информация, както и да му бъде отговорено навреме и пълно. Този риск не може да бъде приеман в която и да е от проявите му форми и стратегията по управление на риска следва да е неговото пълно предотвратяване. Управлението на този риск е изцяло в ръцете съвместно на Изпълнителя и Възложителя. Предвид стратегиите за извършване на дейностите, за управление на качеството, считаме, че този риск има **ниска вероятност от възникване**. В същото време обаче **влиянието му (негативно)**

върху успешното развитие на проекта, ако рискът настъпи, следва да се оцени като високо.

Що се отнася до липсата на съдействие и ангажираност рискът е вътрешен и е от категорията административни рискове, свързани с човешкия фактор. Рискът не може да бъде приет. Той би имал **висока степен на влияние върху успешното реализиране на проекта**. Това е така тъй като участието на всеки експерт в пълнота е ключово за успеха на проекта. Макар да са предвидени коригиращи механизми, всеки от експертите в състава на екипа на Изпълнителя има изключително важни отговорности и задължения. Някои от експертите имат задължения във всяка от дейностите, но доколкото дейностите са свързани помежду си и за останалите експерти е верен изводът, че тяхната недостатъчна ангажираност би се отразила върху резултатите от целия проект. Предвид разработените стратегии и с оглед качествата на ангажираните експерти, Участникът счита, че има минимална вероятността от настъпване на този риск. Съответно **вероятността от възникване се определя като ниска**.

Конкретните проявни форми на този риск са:

- ✓ Ненавременно изпращането на искане за информация от страна на Изпълнителя или Възложителя;
- ✓ Недобре формулирано искане за информация от страна на Изпълнителя или Възложителя, в резултат на което запитването да остане неразбрано;
- ✓ Ненавременно отговаряне на искане за информация;
- ✓ Липса на отговор на искане на информация;
- ✓ Разминаване между поставено запитване за информация и получения отговор;
- ✓ Отделяне на по-малко време от страна на членове на екипа от необходимото за изпълнение на проекта;
- ✓ Слаба концентрация от страна на членове на екипа при изпълнение на дейностите;
- ✓ Слаба мотивация от страна на членове на екипа.

Мерки за предотвратяване настъпването и/или минимизиране и/или елиминирание на последиците:

- ✓ Предотвратяване на възникването или навременно отстраняване на последиците от недостатъчна или неефективна комуникация чрез редовни оперативни срещи между екипите на Изпълнителя и Възложителя, вкл. и представители на съответната администрация – това е мярка, която има отношение както към предотвратяване възникването, така и към минимизиране или елиминирание на последиците от риска. Редовността на провежданите срещи гарантира, че няма да има необосновано дълъг интервал между възникване на комуникационна необходимост и нейното комуникиране към насрещната страна. В случай на липса на отговор или ненавременно представяне на такъв, то отговор на оправено запитване ще може да се даде в хода на самата редовна среща. При

наличие на разминаване между искане и отговор, това разминаване ще бъде отстранено по време на срещите;

✓ Прилагане на принципа за писмено дублиране/отразяване на устно предадена информация. Мярката има отношение преди всичко към предотвратяване настъпването на риска. Една от най-честите причини за забавен или липсващ отговор както и за разминаване между поискана информация/активност от страна на насрещната страна е устното отправяне на искането при което възниква опасност да се забрави, че е отправено искането или да са забрави неговото конкретно съдържание. Чрез незабавното дублиране на отправените искания, тази опасност ще се сведе до минимум;

✓ Редовни срещи в екипа на Изпълнителя, които да гарантират, че при всяка възникнала комуникационна потребност, незабавно ще се изпрати искане към Възложителя/съответната администрация, както и чрез обсъждане да гарантират, че на всяко отправено искане от Възложителя/ съответната администрация ще се даде навременен отговор;

✓ Проактивно отношение от страна на Изпълнителя, което да провокира навременност в отправянето на запитвания от страна на Възложителя/ съответната администрация;

✓ При възникване на която и да е от формите на риска, свързан с недобра комуникация се предвижда провеждане на нарочни срещи между членовете на екипа на Възложителя и Изпълнителя, на които да бъдат идентифицирани и отстранени причините за възникване на този риск и съответно минимизиране или елиминиране на последиците от него;

✓ Редовни оперативни срещи между членовете на екипите ще позволят на ръководителя на екипа да констатира която и да е проявна форма на риска свързан с липса на съдействие и ангажираност и съответно да предприеме конкретни организационни мерки – редовните срещи са мярка както срещу настъпване на риска, тъй като биха позволили на ръководителя на екипа да установи индикаторите, подсказващи потенциалното настъпване на този риск, така и за елиминиране и минимизиране на последиците;

✓ При констатирана която и да е проявна форма на риска, свързан с недостатъчна ангажираност от страна на членовете на екипа на Изпълнителя ще бъде извършено допълнително освобождаване от останалите служебни задължения на съответния член на екипа, за да може той допълнително да се съсредоточи в реализиране на дейностите по изпълнение на обществената поръчка;

✓ Във всеки един момент Изпълнителят има готовност да привлече допълнителен експертен персонал с което за минимизира последиците от настъпване на която и да е проявна форма на този риск, свързан с недостатъчна ангажираност, ако въпреки предприетите мерки, той не може да бъде преодолян. Изпълнителят счита, че предвид предложените стратегии за управление на дейността няма да има необходимост от това.

7. Съществени промени в указанията на оперативна програма „Добро управление“.

Рискът е от категорията на **правните**, като с оглед причината на евентуално негово възникване би могло да се дължи и на настъпване на **политически риск**. Изпълнителят обаче не смята, че в хода на изпълнение на обществената поръчка ще се промени политиката по отношение на оперативна програма „Добро управление“, по която причина за целите на методиката на управление на риска, същият ще се счита за правен риск. Според Участникът е налице стабилност по отношение на оперативна програма добро управление, но доколкото става дума за външен за Изпълнителя риск, следва да бъде възприет консервативен подход при определяне вероятността за настъпване на риска.

По тази причина за целите на управлението на риска по обществената поръчка, **вероятността от настъпване на така посочения риск се определя като средна**. Предвид значението на оперативната програма, както и предвид факта, че обществената поръчка, както и Проекта, се осъществяват с финансовата подкрепа на ОПДУ, **влиянието върху успешното реализиране на проекта се определя като средно към виско**. В тази връзка следва да се посочи, че за успешно може да се счита само такова изпълнение на проекта, което отговаря на указанията на оперативната програма.

Конкретни проявни форми на риска:

- ✓ Рискът може да се прояви във връзка с порменени изисквания за отчетност на изпълнените дейности, допустими разходи;
- ✓ Рискът може да се прояви също така в настъпване на промени в условията на проекта, по който се финансира поръчката, които ще рефлектират върху параметрите на договора.

Мерки за предотвратяване настъпването и/или минимизиране и/или елиминирание на последиците:

Като мерки за предотвратяване настъпването на риска, могат да се посочат:

- ✓ Информирание за обсъждания на промени в програмата преди да бъдат приети, като се държи връзка, доколкото е възможно с управляващия орган. Подходът на Изпълнителя по отношение информираността за предвиждани промени ще бъде доколкото това е възможно проактивен, а не само реактивен;
- ✓ Информирание от страницата на програмата за промени и за причините за тяхното налагане;
- ✓ Информирание за предстоящи промени от повече от един информационни източника като винаги ще е налице стремеж всяка информация за предстоящи промени да бъде надлежно проверявана.

Като за елиминирание и минимизиране на последиците от евентуалното настъпване на риска могат да се посочат:

2110

-224 - 0/

VIII

✓ Адаптиране на изпълнението в съответствие с изменените условия на програмата, посредством преработване на отчетни продукти (ако вече са предадени);

✓ Включване при нужда на допълнителен човешки ресурс за съобразяване на промените.

II. Срокт за изпълнение на поръчката е до 6 (шест) месеца от датата на сключване на договора за изпълнение.

Настоящото предложение е валидно за срок от 6 (шест) месеца от считано от датата, която е посочена за дата на получаване на офертата и ще остане обвързващо за нас, като може да бъде прието по всяко време преди изтичане на този срок.

Заявяваме, че ще изпълним качествено и в срок поръчката, в пълно съответствие с гореописаното предложение и с Техническата спецификация.

Дата: 03.01.2019 г.

Подпис и печат:

Име и фамилия: Галин Илиев Попов

(представляващ по регистрация)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Приложение № 6

ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 47, ал. 3 от Закона за обществените поръчки

Долуподписаният **Галин Илиев Попов**, в качеството ми на Председател на Управителния съвет на **АДВОКАТСКО ДРУЖЕСТВО „ПОПОВ, АРНАУДОВ и партньори“**, с ЕИК 175382262, със седалище и адрес на управление: гр. София, пл. „Света Неделя“ 4, ет. 4,

участник по обособени позиции № 1 „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването“ на открита процедура с предмет **„Предоставяне на консултантски услуги в изпълнение на проект: „Изграждане на капацитет за практическо извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“, със седем обособени позиции, както следва:**

Обособена позиция № 1: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването“;

Обособена позиция № 2: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на земеделието“;

Обособена позиция № 3: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на транспорта, съобщенията и електронното управление“;

Обособена позиция № 4: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на социалните дейности“;

Обособена позиция № 5: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на икономиката, околната среда и туризма“;

Обособена позиция № 6: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на финансите и държавната администрация“;

Обособена позиция № 7: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на културата и младежките дейности“;

ДЕКЛАРИРАМ, че:

При изготвяне на офертата по съответната обособена позиция са спазени задълженията, свързани с данъци и осигуровки, опазване на околната среда, закрила на заетостта и условията на труд, които са в сила в страната.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

МИНИСТЕРСТВО НА СЪДЕБНОУПРАВЛЕНИЕТО
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Приложение № 4

ДЕКЛАРАЦИЯ
за приемане клаузите на проекта на договор
по чл. 39, ал. 3, б. „в“ от ППЗОП

Долуподписаният **Галин Илиев Попов**, в качеството ми на Председател на Управителния съвет на **АДВОКАТСКО ДРУЖЕСТВО „ПОПОВ, АРНАУДОВ и партньори“**, с ЕИК/БУЛСТАТ 175382262, със седалище и адрес на управление: гр. София, пл. „Света Неделя“ 4, ет. 4,

участник в открита процедура с предмет: **„Предоставяне на консултантски услуги в изпълнение на проект: „Изграждане на капацитет за практическо извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“, със седем обособени позиции, както следва:**

Обособена позиция № 1: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването“;

Обособена позиция № 2: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на земеделието“;

Обособена позиция № 3: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на транспорта, съобщенията и електронното управление“;

Обособена позиция № 4: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на социалните дейности“;

Обособена позиция № 5: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на икономиката, околната среда и туризма“;

Обособена позиция № 6: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на финансите и държавната администрация“;

Обособена позиция № 7: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на културата и младежките дейности“.

ДЕКЛАРИРАМ, че:

съм съгласен с клаузите на приложения проект на договор към документацията за обществена поръчка по обособена позиция № 1 „Предоставяне на консултантски

Приложение № 5

**ДЕКЛАРАЦИЯ НА УЧАСТНИКА ЗА СРОК НА ВАЛИДНОСТ НА ОФЕРТАТА
по чл. 39, ал. 3, б. „г“ от ППЗОП**

Долуподписаният **Галин Илиев Попов**, в качеството ми на Председател на Управителния съвет на **АДВОКАТСКО ДРУЖЕСТВО „ПОПОВ, АРНАУДОВ и партньори“**, с ЕИК 175382262, със седалище и адрес на управление: гр. София, пл. „Света Неделя“ 4, ет. 4,

участник в открита процедура с предмет: **„Предоставяне на консултантски услуги в изпълнение на проект: „Изграждане на капацитет за практическо извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“, със седем обособени позиции, както следва:**

Обособена позиция № 1: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването“;

Обособена позиция № 2: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на земеделието“;

Обособена позиция № 3: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на транспорта, съобщенията и електронното управление“;

Обособена позиция № 4: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на социалните дейности“;

Обособена позиция № 5: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на икономиката, околната среда и туризма“;

Обособена позиция № 6: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на финансите и държавната администрация“;

Обособена позиция № 7: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на културата и младежките дейности“.

ДЕКЛАРИРАМ, че:

Срокът на валидност на настоящата оферта по обособена позиция № 1 „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването“ е 6 (шест) месеца считано от датата, която е посочена за дата на получаване на офертата.

11

10

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

СПИСЪК

НА ПРЕДЛОЖЕНИТЕ В ЕКИПА НА АДВОКАТСКО ДРУЖЕСТВО „ПОПОВ,
АРНАУДОВ И ПАРТНЬОРИ” ЕКСПЕРТИ ПО **ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ № 1:**
„ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ ПО ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНКА
НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ В ОБЛАСТТА НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО“ ПО ОБЩЕСТВЕНА ПОРЪЧКА С ПРЕДМЕТ:
„ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТ:
„ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ ЗА ПРАКТИЧЕСКО ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНКА НА
ВЪЗДЕЙСТВИЕТО В ДЪРЖАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ“

№	Три имена	Позиция, за която се предлага
1.	Галин Илиев Попов	Ръководител екип
2.	Елеонора Бориславова Сергиева	Ключов експерт № 2 Юрист
3.	Нора Стефанова Кючукова - Михайлова	Ключов експерт № 3 Юрист
4.	Бойка Йорданова Бойнузова	Ключов експерт № 4 „Анализи и оценки“
5.	Тодор Тенчев Тодоров	Ключов експерт № 5 „Анализи и оценки“

За всеки от експертите е приложена автобиография и декларация за ангажираност.

31.12.2018 г.

Галин Попов, Председател на УС
на АД „Попов, Арнаудов и партньори”

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Образец № 2А

ДЕКЛАРАЦИЯ за ангажираност на експерт

Долуподписаният **Галин Илиев Попов** с лична карта л.к. № 647436045, издадена на 18.01.2018 г. от МВР - гр. София с ЕГН 6801276945, в качеството ми на **Ключов експерт „Ръководител екип”** в екипа на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори” (посочете наименованието на участника), ЕИК/ БУЛСТАТ 175382262 – участник в процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги в изпълнение на проект: „Изграждане на капацитет за практическо извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“ по Обособена позиция № 1 „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването”

ДЕКЛАРИРАМ:

- 1) Съгласен съм да участвам (чрез предоставена автобиография и настоящата декларация) в откритата процедура за възлагане на обществена поръчка с горепосочения предмет.
- 2) На разположение съм да поема работата, изключително по този проект, за цялото времетраене на договора, съгласно изискванията на техническите спецификации и офертата на участника.
- 3) Задължавам се да участвам изключително и приоритетно в изпълнението на поръчката (като предпочитам изпълнението ѝ пред други настоящи и бъдещи проекти и ангажименти) и да бъда на разположение през целия срок на изпълнение на поръчката — до приемането ѝ от възложителя.

02.01.2019 г.
(дата на подписване)

ЕКСПЕРТ: _

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Образец № 2А

ДЕКЛАРАЦИЯ за ангажираност на експерт

Долуподписаната Елеонора Бориславова Сергиева с лична карта л. л. к. № 646019448, издадена на 01.09.2015 г. от МВР - гр. София с ЕГН 7906226599, в качеството ми на **Ключов експерт № 2 „Юрист“** в екипа на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ (посочете наименованието на участника), ЕИК/ БУЛСТАТ 175382262 – участник в процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги в изпълнение на проект: „Изграждане на капацитет за практическо извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“ по Обособена позиция № 1 „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването“

ДЕКЛАРИРАМ:

- 1) Съгласна съм да участвам (чрез предоставена автобиография и настоящата декларация) в откритата процедура за възлагане на обществена поръчка с горепосочения предмет.
- 2) На разположение съм да поема работата, изключително по този проект, за цялото времетраене на договора, съгласно изискванията на техническите спецификации и офертата на участника.
- 3) Задължавам се да участвам изключително и приоритетно в изпълнението на поръчката (като предпочитам изпълнението ѝ пред други настоящи и бъдещи проекти и ангажименти) и да бъда на разположение през целия срок на изпълнение на поръчката — до приемането ѝ от възложителя.

02.01.2019 г.
(дата на подписване)

ЕКСПЕРТ: __

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Образец № 2А

ДЕКЛАРАЦИЯ за ангажираност на експерт

Долуподписаната **Нора Стефанова Кючукова - Михайлова** с лична карта л. л. к. № 644906028, издадена на 07.11.2013 г. от МВР - гр. София с ЕГН 8503293055, в качеството ми на **Ключов експерт № 3 „Юрист“** в екипа на **Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“** (посочете наименованието на участника), **ЕИК/БУЛСТАТ 175382262** – участник в процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги в изпълнение на проект: „Изграждане на капацитет за практическо извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“ по Обособена позиция № 1 „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването“

ДЕКЛАРИРАМ:

- 1) Съгласна съм да участвам (чрез предоставена автобиография и настоящата декларация) в откритата процедура за възлагане на обществена поръчка с горепосочения предмет.
- 2) На разположение съм да поема работата, изключително по този проект, за цялото времетраене на договора, съгласно изискванията на техническите спецификации и офертата на участника.
- 3) Задължавам се да участвам изключително и приоритетно в изпълнението на поръчката (като предпочитам изпълнението ѝ пред други настоящи и бъдещи проекти и ангажименти) и да бъда на разположение през целия срок на изпълнение на поръчката — до приемането ѝ от възложителя.

02.01.2019 г.
(дата на подписване)

ЕКСП

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Образец № 2А

ДЕКЛАРАЦИЯ за ангажираност на експерт

Долуподписаният/-ната/ Бойка Йорданова Бойнузова, с лична карта № 641674840 издадена на 07.12.2010г. от МВР- София, с ЕГН 5904286851, в качеството ми на Ключов експерт „Анализи и оценки“ (посочете длъжността) на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ (посочете наименованието на участника), ЕИК/ БУЛСТАТ 175382262 – участник в процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги в изпълнение на проект: „Изграждане на капацитет за практическо извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“ по Обособена позиция № 1: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването“

ДЕКЛАРИРАМ:

- 1) Съгласен съм да участвам (чрез предоставена автобиография и настоящата декларация) в откритата процедура за възлагане на обществена поръчка с горепосочения предмет.
- 2) На разположение съм да поема работата, изключително по този проект, за цялото времетраене на договора, съгласно изискванията на техническите спецификации и офертата на участника.
- 3) Задължавам се да участвам изключително и приоритетно в изпълнението на поръчката (като предпочитам изпълнението ѝ пред други настоящи и бъдещи проекти и ангажименти) и да бъда на разположение през целия срок на изпълнение на поръчката — до приемането ѝ от възложителя.

К. Т. /

28.12.2018 г.
(дата на подписване)

ЕКСПЕРТ: _____

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Образец № 2А

ДЕКЛАРАЦИЯ за ангажираност на експерт

Долуподписаният ~~/ната/~~ Тодор Тенчев Тодоров, с лична карта № 642925628, издадена на 09.09.2011г. от МВР- София, с ЕГН 7411206407, в качеството ми на Ключов експерт „Анализи и оценки“ (посочете длъжността) на Адвокатско дружество „Попов, Арnaudов и партньори“ (посочете наименованието на участника), ЕИК/ БУЛСТАТ 175382262 – участник в процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Предоставяне на консултантски услуги в изпълнение на проект: „Изграждане на капацитет за практическо извършване на оценка на въздействието в държавната администрация“ по Обособена позиция № 1: „Предоставяне на консултантски услуги по извършване на оценка на въздействието на нормативни актове в областта на здравеопазването“

ДЕКЛАРИРАМ:

- 1) Съгласен съм да участвам (чрез предоставена автобиография и настоящата декларация) в откритата процедура за възлагане на обществена поръчка с горепосочения предмет.
- 2) На разположение съм да поема работата, изключително по този проект, за цялото времетраене на договора, съгласно изискванията на техническите спецификации и офертата на участника.
- 3) Задължавам се да участвам изключително и приоритетно в изпълнението на поръчката (като предпочитам изпълнението ѝ пред други настоящи и бъдещи проекти и ангажименти) и да бъда на разположение през целия срок на изпълнение на поръчката — до приемането ѝ от възложителя.

28.12.2018 г.
(дата на подписване)

ЕКСПЕРТ: _

M-

Grinn

72

Mr

Mr

Mr.

Mr.

7m.

11

7

(

✓

Am.

1920, 1

Am,

1

h

Man

mm

an

(~~scribble~~)

1

2

Handwritten signature

4

,

)

Am

21

(

/

,

)

Ma

Am.

Mo

Mr

Am.

8

2

Mm

Handwritten signature or mark.

101 MAY 22 1964

8

-

1

)

